

Beslutsinstans: Kommunstyrelsen

Datum och tid: onsdag 12 november 2025 Kl. 08:30

Plats: Hillingsäter, kommunkontoret

- 1 **Upprop**
- 2 **Val av justerare**
- 3 **Godkännande av dagordning**
- 4 **Återrapportering av delegeringsbeslut** 2025/10 4
- 5 **Meddelanden** 2025/8 5 -
11
- 6 **Information Klimatuppföljning -
Dalslands miljö-och energiförbund -
Angelika Samuelsson, DMEF** 12 -
54
- 7 **Information Miljöbalktillsyn - Dalslands
miljö-och energiförbund –
Susanne Westin, DMEF**
- 8 **Taxa för vatten-och avloppsanläggning
(VA-taxa) 2026 – Färgelanda Vatten AB
Jeanette Strömberg, Jerker Hansson,
Västvatten** 2025/313 55 -
74
- 9 **Renhållningsavgifter i Färgelanda
kommun 2026
David Tengberg** 2025/326 75 -
96
- 10 **Handlingsplan för invasiva växter
David Tengberg** 2025/251 97 -
115
- 11 **Information om remiss
Riksintressesamråd Vindkraft
Anna Lena Sörensson** 2025/271 116 -
121
- 12 **Remissmissiv förslag till nationell plan för
transportinfrastruktur 2026–2037
Anna Lena Sörensson** 2025/279 122 -
126
- 13 **Antagande av Grönstrukturprogram
Anna Lena Sörensson** 2025/316 127 -
156
- 14 **Ekonomisk information**

15	Uppföljning anställnings-och inköpsstopp <i>Katrin Siverby</i>		
16	Förvaltningens information	2025/163	
17	Riktlinjer för uppsiktsplikt <i>Katrin Siverby</i>	2025/337	157 - 171
18	Uppmaning till socialnämnden att anta verksamhetsplan	2025/338	172
19	Verksamhetsplan med detaljbudget 2026 för Kommunstyrelsen <i>Katrin Siverby</i>	2025/333	173 - 189
20	Antagande av verksamhetsmål 2026 för kommunstyrelsen, utbildningsnämnden och socialnämnden <i>Katrin Siverby</i>	2025/335	190 - 194
21	Biblioteksplan 2026–2029 <i>Anna Gunnervik</i>	2025/328	195 - 211
22	Justerad sammanträdesplan kommunstyrelsen 2026 <i>Niklas Englund</i>	2025/267	212
23	Fastställande av antal ledamöter i kommunfullmäktige inför mandatperioden 2026–2030 <i>Niklas Englund</i>	2025/311	213 - 215
24	Beslut om prioriterade insatsområden Folkhälsorådet 2026–2028 <i>Marcus Larsson</i>	2025/247	216 - 224
25	Avveckling av Dalslands miljö- och energiförbund samt inrättande av gemensam miljönämnd med antagande av reglemente och godkännande av överenskommelse samt samverkan avseende strategisk miljö- och energiverksamhet <i>Katrin Siverby</i>	2025/336	225 - 242
26	Entledigande av representanter i Folkhälsorådet, Pensionärsrådet och Färgelanda Jaktvårdskrets	2025/266	243 - 246
27	Val av representanter till Folkhälsorådet, Pensionärsrådet och Färgelanda Jaktvårdskrets	2025/339	247

**Färgelanda
kommun**

28	Svar på initiativärende Ann Blomberg (C) avseende forum för samtliga partier	2025/304	248 - 251
29	Svar på initiativärende Linda Jansson (M) avseende miljönämnd	2025/303	252 - 255
30	Svar på initiativärende Faraah Mohamud (C) avseende uppdrag till kommundirektören	2025/257	256 - 259

Christoffer Wallin (SD)
Kommunstyrelsens ordförande

Niklas Englund
Kommunsekreterare

Delegeringsbeslut

Utskriftsdatum: 2025-11-04 Utskriven av: Niklas Englund

Diarieenhet:	Kommunstyrelsen
Beslutsfattare:	Alla
Kategori:	Alla
Beslutsinstans:	Kommunstyrelsen
Sammanträdesdatum:	2025-11-12
Sekretess:	Visas ej

Id	Beskrivning	Paragraf
Datum	Avsändare/Mottagare	Beslutsfattare
Ärendenummer	Ärendemening	Kategori
		Ansvarig
41170	Delegationsbeslut aktivitetsbidrag våren 2025	
2025-10-13		Lehnida Huric
KS 2025/63	Aktivitetsbidrag hösten 2024 och våren 2025	
		Lehnida Huric
2025.1209	Ordförandebeslut	
2025-09-26		Ulla Börjesson
KS 2025/198	Remiss - Regional infrastrukturplan för Västra Götaland 2026-2037 med tillhörande hållbarhets-och miljökonsekvensbeskrivning	
		Anna Lena Sörensson

Delgivning

Utskriftsdatum: 2025-11-04

Utskriven av: Niklas Englund

Diarienummer: Kommunstyrelsen
Riktning: Inkomna
Datum: 2025-10-02 - 2025-11-04
Notering:

Id	I/U/K	Beskrivning	Ansvarig
Datum		Avsändare/Mottagare	Avdelning
Ärendenummer		Ärendemening	
2025.1211	I	Bildspel 250919 Dalslandskommunerna_kapacitet	Sofia Henriksson
2025-10-02			Kommunledningskontoret
KS 2025/259		Avtal om forskningsstöd i genomförandet av kapacitetsanalyser	
2025.1212	I	Presentation 19 september slutlig exklusive Gissurs bilder	Sofia Henriksson
2025-10-02			Kommunledningskontoret
KS 2025/259		Avtal om forskningsstöd i genomförandet av kapacitetsanalyser	
2025.1213	I	SKR - presentation kommunkompassen och ekonomisk analys	Sofia Henriksson
2025-10-02			Kommunledningskontoret
KS 2025/259		Avtal om forskningsstöd i genomförandet av kapacitetsanalyser	
2025.1214	I	RKA Presentation Lägesanalys -Dalsland 20250926	Sofia Henriksson
2025-10-02			Kommunledningskontoret
KS 2025/259		Avtal om forskningsstöd i genomförandet av kapacitetsanalyser	
2025.1215	I	Protokollsutdrag från delregional nämnd norras sammanträde den 19 september 2025 - Sammanställning insatser via folkhälsorå	Sofia Henriksson
2025-10-02			Kommunledningskontoret
KS 2025/8		Meddelanden 2025	
2025.1216	I	Medlemsavgift 2026 för Räddningstjänsten Fyrbodäl	Sofia Henriksson
2025-10-06			Ekonomiavdelningen
KS 2025/145		Medlemsavgift 2026 - Räddningstjänsten Fyrbodäl	
2025.1217	I	Beslut KF 2025-09-15Medlemsavgift 2026 för Räddningstjänsten Fyrbodäl	Sofia Henriksson
2025-10-06			Ekonomiavdelningen
KS 2025/145		Medlemsavgift 2026 - Räddningstjänsten Fyrbodäl	
2025.1218	I	2025-09-29 Orderbekräftelse Färgelanda kommun	Sofia Henriksson
2025-10-06			Personal och HR-avdelningen
KS 2025/292		Projekt: utbildning i samverkan	
2025.1224	I	DMN 2025-09-25 justerat protokoll publ	Sofia Henriksson

Id	I/U/K	Beskrivning	Ansvarig
Datum		Avsändare/Mottagare	Avdelning
Ärendenummer		Ärendemening	
2025-10-07			Kommunledningskontoret
KS 2025/8		Meddelanden 2025	
2025.1225	I	DMN direktjusterat protokoll 2025-09-25	Sofia Henriksson
2025-10-07			Kommunledningskontoret
KS 2025/8		Meddelanden 2025	
2025.1226	I	Göteborg_FR_11558-25_Aktbil_12 - föreläggande	Alexander Karlsson
2025-10-07			Kommunledningskontoret
KS 2025/232		Förändrad majoritet i fullmäktige	
2025.1227	I	Avtal som sägs upp	Niklas Englund
2025-10-08			Valbohem AB
KS 2025/299		Valbohem - Uppsägning av avtal om hantering av löner	
2025.1228	I	Uppsägning av avtal	Niklas Englund
2025-10-08			Valbohem AB
KS 2025/299		Valbohem - Uppsägning av avtal om hantering av löner	
2025.1229	I	Ansökan om schakttillstånd samt bilagor Folkhögskolevägen	Anette Levin
2025-10-09		GH EL AB	Sektor samhällsutveckling
KS 2025/32		Ansökan och beslut om schakttillstånd 2025	
2025.1230	I	Information om ansökan för bergvärme Färgelanda Prästgård 1:311	Linnéa Thor
2025-10-10		Färgelanda Kommun	Sektor samhällsutveckling
KS 2025/61		Information för kännedom från Dalslands Miljö- och Energiförbund 2025	
2025.1232	I	Göteborg_FR_11558-25_Aktbil_17 - föreläggande	Alexander Karlsson
2025-10-13			Kommunledningskontoret
KS 2025/232		Förändrad majoritet i fullmäktige	
2025.1235	I	Beslut dnr: 40798-2025. Tillstånd till ingrepp inom fornlämning L1966:6665 på fastigheten Åttingsberg 1:10 i Färgelanda kommun (A 49069-2025)	Linnéa Thor
2025-10-14		Färgelanda Kommun	Sektor samhällsutveckling
KS 2025/35		Information för kännedom från Länsstyrelsen 2025	
2025.1236	I	40798-2025 beslut m bilagor Åttingsberg 1:10	Linnéa Thor
2025-10-14			Sektor samhällsutveckling
KS 2025/35		Information för kännedom från Länsstyrelsen 2025	
2025.1237	I	13363831-v1-Underrättelse avslutad förrättning Melltorp 1:5 och Norra Högsäter 2:18	Linnéa Thor
2025-10-14			Sektor samhällsutveckling
KS 2025/36		Information för kännedom från Lantmäteriet 2025	

Id	I/U/K	Beskrivning	Ansvarig
Datum		Avsändare/Mottagare	Avdelning
Ärendenummer		Ärendemening	
2025.1238	I	13346414-v1 Förrättningskarta A4L Melltorp 1:5 och Norra Högsäter 2:18	Linnéa Thor
2025-10-14			Sektor samhällsutveckling
KS 2025/36		Information för kännedom från Lantmäteriet 2025	
2025.1239	I	13360327-v1 Protokoll Melltorp 1:5 och Norra Högsäter 2:18	Linnéa Thor
2025-10-14			Sektor samhällsutveckling
KS 2025/36		Information för kännedom från Lantmäteriet 2025	
2025.1240	I	13360719-v1 Beskrivning Melltorp 1:5 och Norra Högsäter 2:18	Linnéa Thor
2025-10-14			Sektor samhällsutveckling
KS 2025/36		Information för kännedom från Lantmäteriet 2025	
2025.1242	I	Kopia av polisanmälan avseende skadegörelse på Högsäters skolas skolgård dnr: 5000-KI 132844-25	Alexander Karlsson
2025-10-15			Kommunledningskontoret
KS 2025/43		Polisanmälningar 2025	
2025.1243	I	Kopia av polisanmälan avseende skadegörelse på Håvestens förskolas lokaler och gods dnr: 5000-KI 115 164-25	Alexander Karlsson
2025-10-15			Kommunledningskontoret
KS 2025/43		Polisanmälningar 2025	
2025.1294	I	Sakkunniga biträdets yttrande om delårsrapport	Niklas Englund
2025-10-15			Kommunledningskontoret
KS 2025/5		Delårsrapport 2025	
2025.1295	I	Revisionsrapport av delårsbokslut 2025 - Granskning av god ekonomisk hushållning	Niklas Englund
2025-10-15			Kommunledningskontoret
KS 2025/5		Delårsrapport 2025	
2025.1296	I	Beviljat spridningstillstånd för drönarfilmer Lantmäteriet LM2025/108468	Anette Levin
2025-10-14			Sektor samhällsutveckling
2025.1297	I	Kartbild arbetsområde Ferlins väg	Anette Levin
2025-10-15			Sektor samhällsutveckling
KS 2025/32		Ansökan och beslut om schakttillstånd 2025	
2025.1298	I	Ansökan om schakttillstånd Ferlins väg	Anette Levin
2025-10-15			Sektor samhällsutveckling
KS 2025/32		Ansökan och beslut om schakttillstånd 2025	
2025.1299	I	DMEF Sammanträdestider 2026	Niklas Englund
2025-10-09			Kommunledningskontoret
KS 2025/8		Meddelanden 2025	

Id	I/U/K	Beskrivning	Ansvarig
Datum		Avsändare/Mottagare	Avdelning
Ärendenummer		Ärendemening	
2025.1300	I	Begäran om yttrande gällande förslag på riksintresseområden för vindkraft på land och i hav	Anna Lena Sörensson
2025-10-06			Sektor samhällsutveckling
KS 2025/271		Remiss Riksintressesamråd Vindkraft	
2025.1306	I	Delårsredovisning januari-augusti 2025 - Samordningsförbundet väst	Niklas Englund
2025-10-15			Kommunledningskontoret
KS 2025/8		Meddelanden 2025	
2025.1307	I	O25405 Underrättelse om avslut Kraketorp 1:7 och Skallsjö 1:9	Linnéa Thor
2025-10-17			Sektor samhällsutveckling
KS 2025/36		Information för kännedom från Lantmäteriet 2025	
2025.1308	I	O25405 Beskrivning Kraketorp 1:7 och Skallsjö 1:9	Linnéa Thor
2025-10-17			Sektor samhällsutveckling
KS 2025/36		Information för kännedom från Lantmäteriet 2025	
2025.1309	I	O25405 Protokoll Kraketorp 1:7 och Skallsjö 1:9	Linnéa Thor
2025-10-17			Sektor samhällsutveckling
KS 2025/36		Information för kännedom från Lantmäteriet 2025	
2025.1310	I	13330611-v1 Förrättningskarta A3L Kraketorp 1:7 och Skallsjö 1:9	Linnéa Thor
2025-10-17			Sektor samhällsutveckling
KS 2025/36		Information för kännedom från Lantmäteriet 2025	
2025.1311	I	Färgelanda Vatten AB - Budget 2026 samt plat 2027-2028	Niklas Englund
2025-10-17			VästVatten
KS 2025/317		Färgelanda Vatten AB - Budget 2026 samt plan 2027-2028	
2025.1312	I	Delårsbokslut januari - augusti 2025 Färgelanda Vatten AB	Niklas Englund
2025-10-17			VästVatten
KS 2025/318		Färgelanda Vatten AB - Delårsrapport 2025	
2025.1313	I	Medborgarförslag om namnbyte på Färgelanda kommun	Niklas Englund
2025-10-21			Kansliavdelningen
KS 2025/325		Medborgarförslag - Namnbyte kommunen	
2025.1315	I	MILJÖ-2025-1468 AVL Beslut om tillstånd för markbaserad rening wc+bdt Sörsäter 1:3	Linnéa Thor
2025-10-22			Sektor samhällsutveckling
KS 2025/61		Information för kännedom från Dalslands Miljö- och Energiförbund 2025	
2025.1316	I	MILJÖ-2025-1457 AVL Beslut för ansökt avloppsanordning Grindebol 1:13	Linnéa Thor

Id	I/U/K	Beskrivning	Ansvarig
Datum		Avsändare/Mottagare	Avdelning
Ärendenummer		Ärendemening	
2025-10-22			Sektor samhällsutveckling
KS 2025/61		Information för kännedom från Dalslands Miljö- och Energiförbund 2025	
2025.1317	I	13311218-v1 Förrättningskarta A3L Rösäter 1:12 och Skallsjö 3:36	Linnéa Thor
2025-10-22			Sektor samhällsutveckling
KS 2025/36		Information för kännedom från Lantmäteriet 2025	
2025.1318	I	13323412-v1 Beskrivning Rösäter 1:12 och Skallsjö 3:36	Linnéa Thor
2025-10-22			Sektor samhällsutveckling
KS 2025/36		Information för kännedom från Lantmäteriet 2025	
2025.1319	I	13323438-v1 Protokoll Rösäter 1:12 och Skallsjö 3:36	Linnéa Thor
2025-10-22			Sektor samhällsutveckling
KS 2025/36		Information för kännedom från Lantmäteriet 2025	
2025.1320	I	13381205-v1 Underrättelse Rösäter 1:12 och Skallsjö 3:36	Linnéa Thor
2025-10-22			Sektor samhällsutveckling
KS 2025/36		Information för kännedom från Lantmäteriet 2025	
2025.1324	I	13388734-v1 Underrättelse om avslutad förrättning Solberg 1:29 och Solberg 1:220	Linnéa Thor
2025-10-24			Sektor samhällsutveckling
KS 2025/36		Information för kännedom från Lantmäteriet 2025	
2025.1325	I	13380363-v1 Beskrivning Solberg 1:29 och Solberg 1:220	Linnéa Thor
2025-10-24			Sektor samhällsutveckling
KS 2025/36		Information för kännedom från Lantmäteriet 2025	
2025.1326	I	13372907-v1 Förrättningskarta A3L Solberg 1:29 och Solberg 1:220	Linnéa Thor
2025-10-24			Sektor samhällsutveckling
KS 2025/36		Information för kännedom från Lantmäteriet 2025	
2025.1327	I	13287233-v1 Protokoll Solberg 1:29 och Solberg 1:220	Linnéa Thor
2025-10-24			Sektor samhällsutveckling
KS 2025/36		Information för kännedom från Lantmäteriet 2025	
2025.1328	I	HD ÖM 598-25 Slutligt beslut 2025-10-23 Näsbole vattenkraftverk i Valboån	David Tengberg
2025-10-23			Sektor samhällsutveckling
KS 2025/329		Ansökan om omprövning för moderna villkor avseende Näsbole kraftverk i Valboån i Färgelanda kommun ÖM 2598-25	

Id	I/U/K	Beskrivning	Ansvarig
Datum		Avsändare/Mottagare	Avdelning
Ärendenummer		Ärendemening	
2025.1329	I	Begäran om yttrande A634.667/2025, Penninginsamling, offentliga platser i Färgelanda kommun, 2025-10-25 -- 2026-10-24	David Tengberg
2025-10-24		Färgelanda Kommun	Sektor samhällsutveckling
KS 2025/22		Tillstånd enligt ordningsregler och lokala föreskrifter 2025	
2025.1330	I	Dalslands miljö-och energiförbund - Revisionsrapport delår 2025-08-31	Niklas Englund
2025-10-27			Kansliavdelningen
KS 2025/315		Dalslands miljö-och energiförbund - Delårsbokslut 2025	
2025.1331	I	RFBD Handlingsprogram remissversion	Niklas Englund
2025-10-24			Kommunledningskontoret
KS 2025/330		Remiss handlingsprogram - Räddningstjänsten Fyrbodal	
2025.1332	I	Missiv RFBD Handlingsprogram	Niklas Englund
2025-10-24			Kommunledningskontoret
KS 2025/330		Remiss handlingsprogram - Räddningstjänsten Fyrbodal	
2025.1333	I	Handlingsprogram Bilaga C	Niklas Englund
2025-10-24			Kommunledningskontoret
KS 2025/330		Remiss handlingsprogram - Räddningstjänsten Fyrbodal	
2025.1334	I	Handlingsprogram Bilaga A	Niklas Englund
2025-10-24			Kommunledningskontoret
KS 2025/330		Remiss handlingsprogram - Räddningstjänsten Fyrbodal	
2025.1357	I	Kopia av polisanmälan avseende förlustanmälan	Niklas Englund
2025-10-23			Kommunledningskontoret
KS 2025/43		Polisanmälningar 2025	
2025.1358	I	Tillståndsbevis A634.667/2025, Penninginsamling, offentliga platser i Färgelanda kommun, 251025 - 261024	David Tengberg
2025-10-29		Färgelanda Kommun	Sektor samhällsutveckling
KS 2025/22		Tillstånd enligt ordningsregler och lokala föreskrifter 2025	
2025.1359	I	PUB-avtal Trollhättan - Färgelanda	Niklas Englund
2025-10-30			Kansliavdelningen
KS 2025/332		PUB-avtal Färgelanda kommun - Trollhättans stad	
2025.1360	I	Mottagningsbekräftelse integritetsskyddsmyndigheten	Sofia Henriksson
2025-10-30			Kommunledningskontoret
KS 2025/216		Beslut om att utse dataskyddsombud för kommunstyrelsen	
2025.1365	I	13371327-v -Förrättningskarta A3S Backen 6:1 och Vattneböle 1:14	Linnéa Thor

Id	I/U/K	Beskrivning	Ansvarig
Datum		Avsändare/Mottagare	Avdelning
Ärendenummer		Ärendemening	
2025-11-03			Sektor samhällsutveckling
KS 2025/36		Information för kännedom från Lantmäteriet 2025	
2025.1366	I	13381131-v1 Beskrivning Backen 6:1 och Vattneböle 1:14	Linnéa Thor
2025-11-03			Sektor samhällsutveckling
KS 2025/36		Information för kännedom från Lantmäteriet 2025	
2025.1367	I	13381168-v1 Protokoll Backen 6:1 och Vattneböle 1:14	Linnéa Thor
2025-11-03			Sektor samhällsutveckling
KS 2025/36		Information för kännedom från Lantmäteriet 2025	
2025.1368	I	13404432-v1 Underrättelse beslut om avslutad förrättning Backen 6:1 och Vattneböle 1:14	Linnéa Thor
2025-11-03			Sektor samhällsutveckling
KS 2025/36		Information för kännedom från Lantmäteriet 2025	
2025.1369	I	MILJÖ-2025-599.FMA. Kontrollmeddelande om förenklad delgivning (003)	Jenny Clasborn
2025-11-03			
KS 2024/374		Utredning avseende markåtgärder på återvinningscentralen i Stigen, Stigen 1:70	
2025.1370	I	MILJÖ-2025-599.FMA. Beslut om föreläggande_ (003)	Jenny Clasborn
2025-11-03			
KS 2024/374		Utredning avseende markåtgärder på återvinningscentralen i Stigen, Stigen 1:70	

Färgelanda kommun
2024-11-12

Energi- och klimatuppföljning 2024

Dalslands Miljö
& Energiförbund

Innehåll

- Bakgrund
- Indikatorer från gemensam energi- och klimatstrategi
 - 1. Övergripande
 - 2. Hållbara transporter
 - 3. Klimatsmart och hälsosam mat
 - 4. Förnybara och resurseffektiva produkter och tjänster
 - 5. Sunda och klimatsmarta bostäder och lokaler
 - 6. Hållbar energiförsörjning
 - 7. Klimatsmart markanvändning
- Energi- och klimatrådgivning

Dalslands Miljö
& Energiförbund

Lagkrav och kommunala åtaganden 2030-

➤ **Kommunala åtaganden**

- Fossilfria avseende transporter
- Fossiloberoende region senast år 2030
 - Klimatlöften

➤ **Lagkrav**

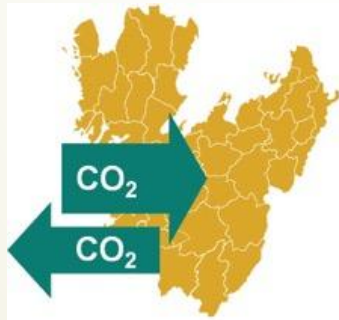
- EED, Direktivet om energieffektivitet
- EPBD, Direktiv för byggnaders energiprestanda
- CVD, Clean Vehicles Directive

Fossiloberoende region 2030

Utsläppen av växthusgaser i Västra Götaland ska minska med **80 procent** till 2030 från 1990-års nivå.

Utsläppen av växthusgaser från västsvenskars konsumtion ska minska med **30 procent** jämfört med 2010.

Dalslands Miljö
& Energiförbund

Klimatlöften 2024-2026

- **1. Vi har en årlig uppföljning av klimatarbetet.**
- 3. Vi involverar invånare i alla åldrar i klimatarbetet.
- 5. Vi minskar utsläppen tillsammans med näringslivet.
- 6. Vi inkluderar lantbruket som samarbetspart i kommunens klimatomställning.
- 8. Vi arbetar aktivt med vår energiplan.
- 21. Vi minskar matsvinnet i offentliga måltider och når mål.
- 23. Vi ökar livslängden på elektronik och möjliggör cirkulära flöden.
- 25. Vi använder cirkulära möbler.
- 28. Vi energieffektiviserar vårt fastighetsbestånd.

Dalslands Miljö
& Energiförbund

Klimatlöften 2024-2026

Vi har en årlig uppföljning av klimatarbetet. Det innebär att kommunens politiska ledning har en årlig genomgång av klimatarbetet i kommunen inklusive klimatlöftena samt följer upp utsläppen i förhållande till kommunala, regionala och nationella mål. Exempelvis med utgångspunkt i den regionala analysen som erbjuds från Klimat 2030.

Dalslands Miljö
& Energiförbund

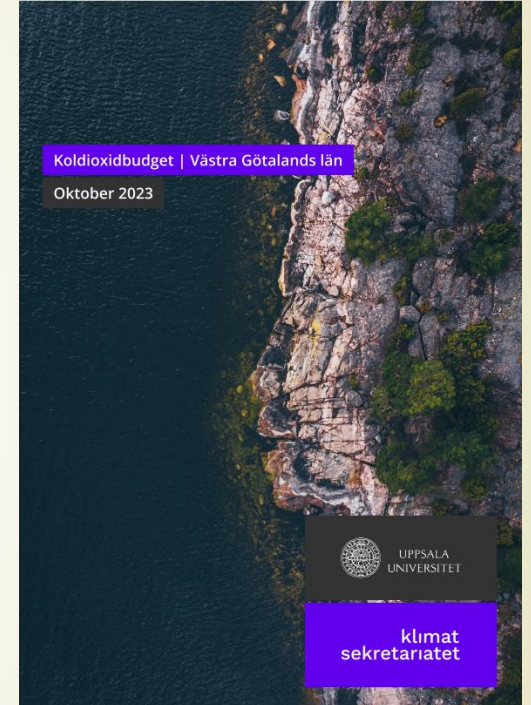
Koldioxidbudget Västra Götaland

5

ÅRS UTSLÄPP PÅ
DAGENS NIVÅER
ÖVERSKRIDER
VÄSTRA
GÖTALANDS LÄNS
KOLDIOXIDBUDGET

18,2

PROCENT PER ÅR
FÖRESLÅS
VÄSTRA
GÖTALANDS LÄN
MINSKA SINA
UTSLÄPP FÖR ATT
LEVA UPP TILL
PARISAVTALET

Källa: Uppsala Universitet

Forskarrådet för Västra Götalands klimatomställning

- Hans Hellsmark (Chalmers)
- Annika Nilsson (Uppsala universitet)
- Frances Sprei (Chalmers)
- Filip Johnsson (Chalmers)
- Sverker Jagers (Göteborgs universitet)
- Cecilia Bergstad (Göteborgs universitet)

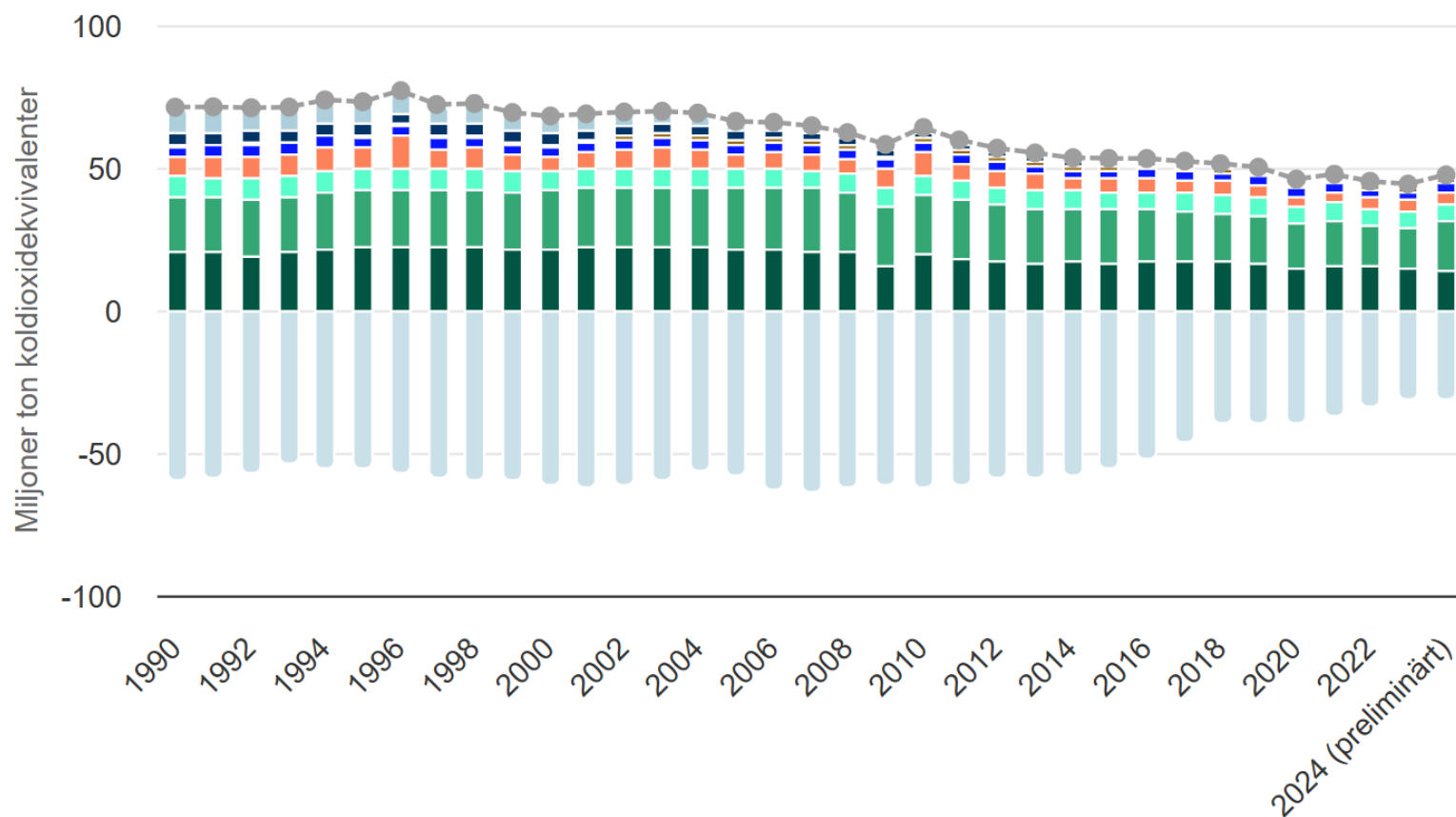
Indikator

1. Övergripande

Dalslands Miljö
& Energiförbund

Territoriella växthusgasutsläpp

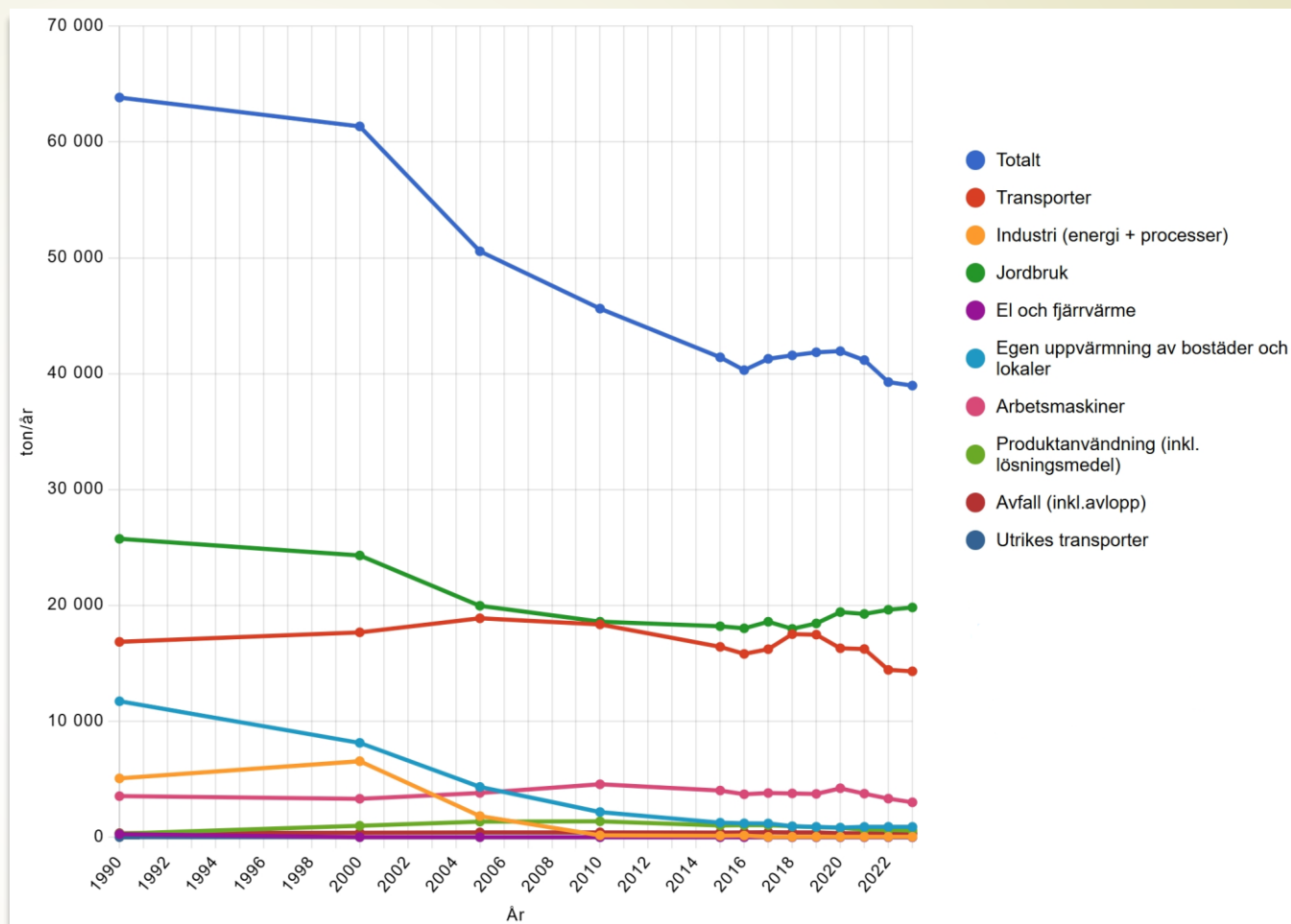

Territoriella utsläpp och upptag av växthusgaser 1990–2024 (preliminärt)

- ☒ Egen uppvärmning av bostäder och lokaler
- ☒ Avfall
- ☒ Lösningsmedel och övrig produktanvändning
- ☒ Arbetsmaskiner
- ☒ El och fjärrvärme
- ☒ Jordbruk
- ☒ Inrikes transporter
- ☒ Industri
- ☒ Markanvändning förändrad markanvändning och skogsbruk
- ☒ Totalt

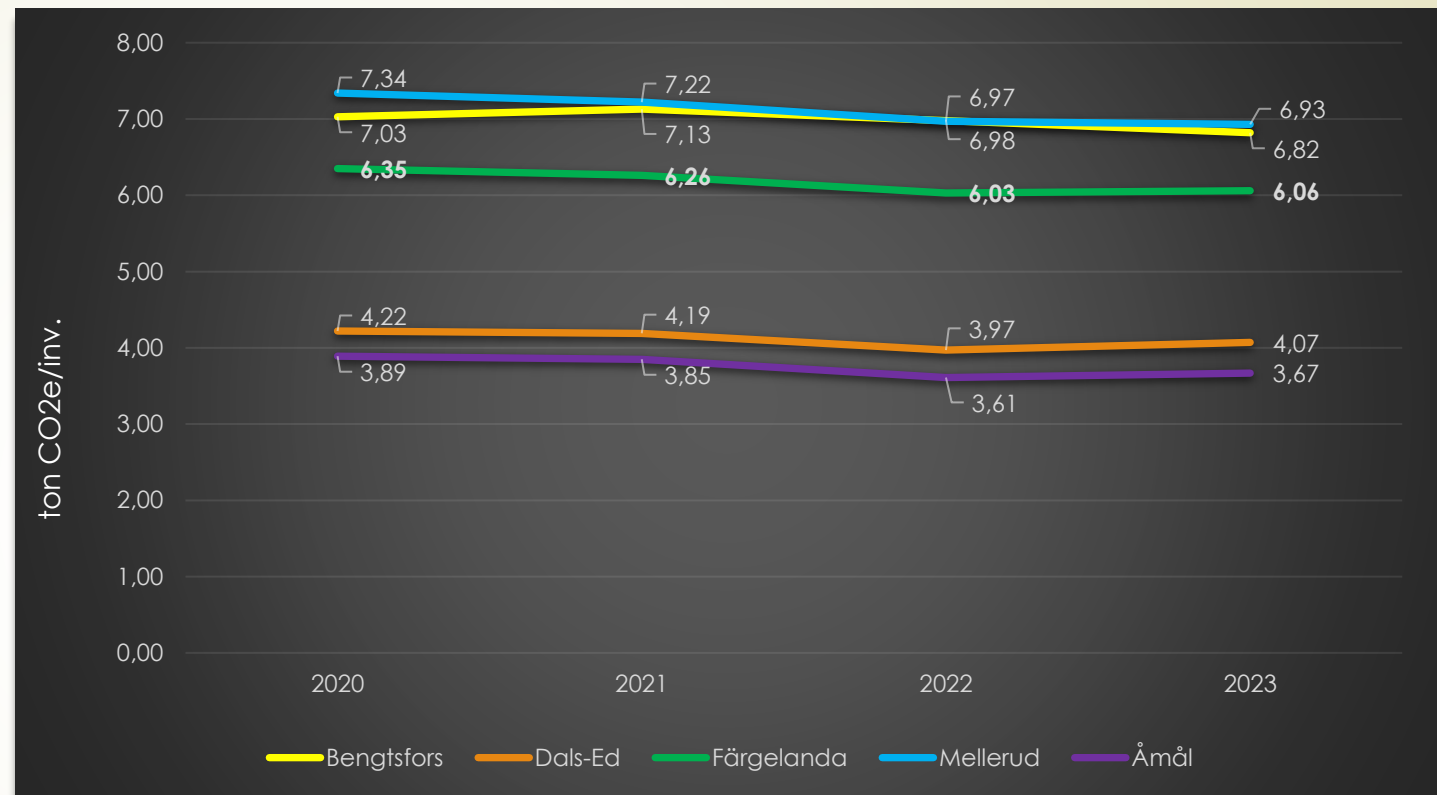
Utsläpp av växthusgaser-geografiska kommunen

1990-2023

Utsläpp av växthusgaser geografiskt

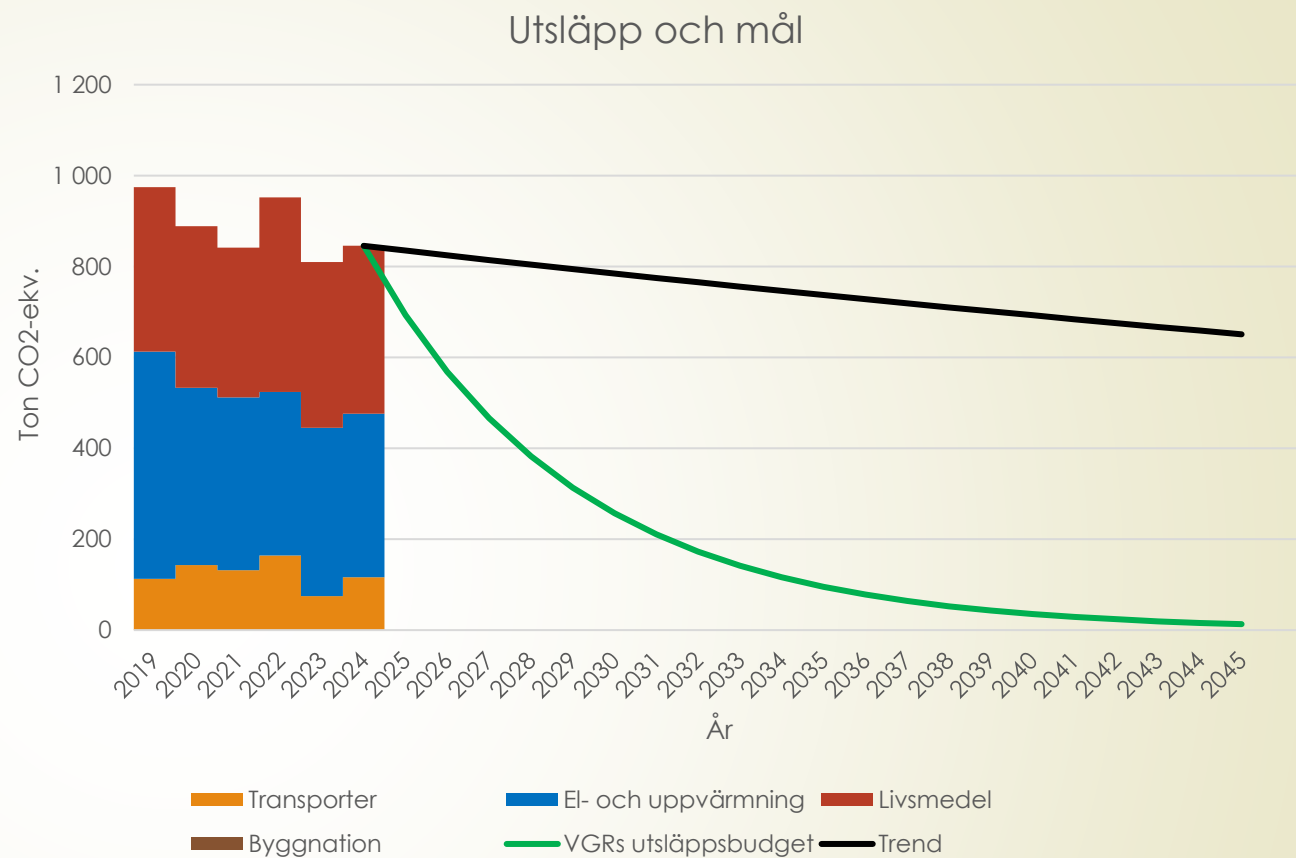
Kommunjämförelse per capita

Källa: Nationella emissionsdatabasen

Utsläpp växthusgaser kommunen och Valbohem

Dalslands Miljö
& Energiförbund

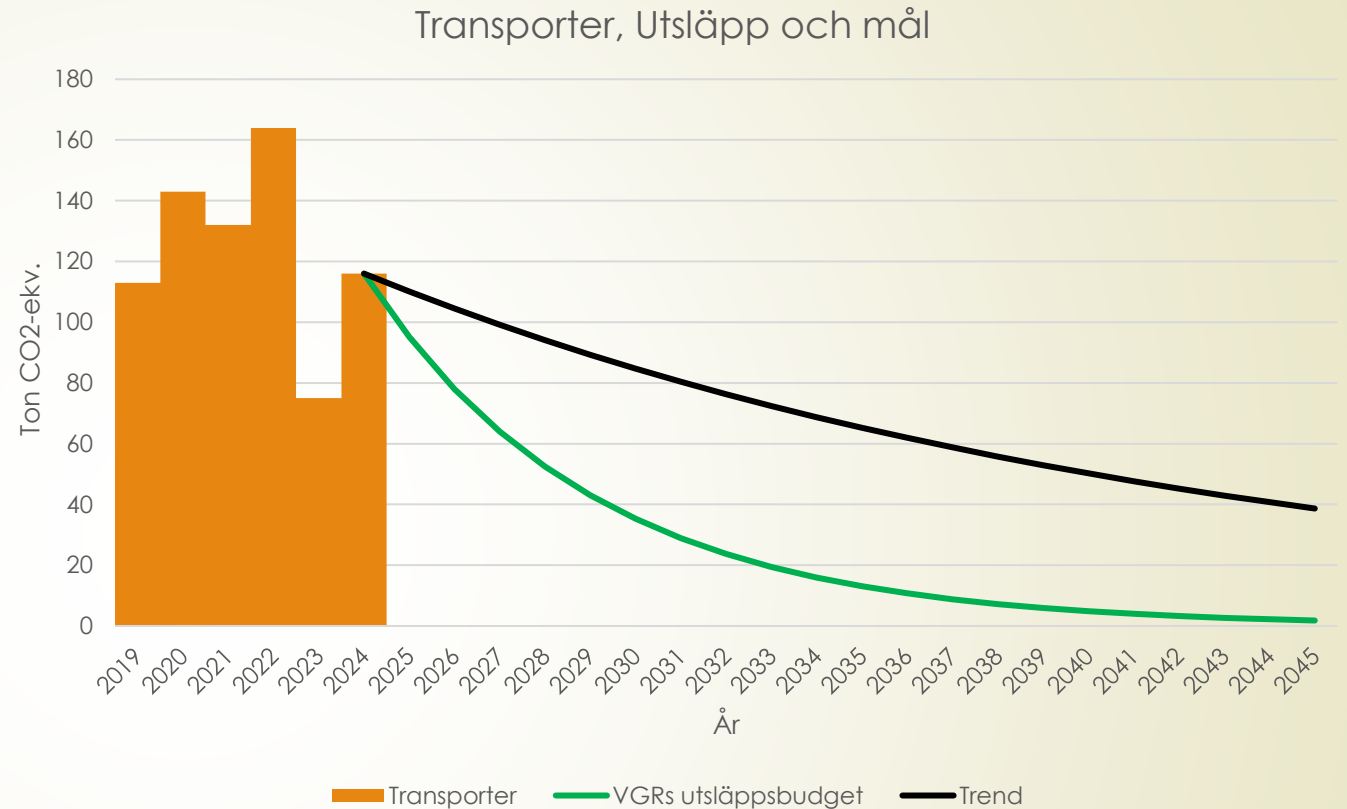
Indikator

2. Hållbara transporter

Dalslands Miljö
& Energiförbund

Utsläpp växthusgaser kommunen och Valbohem

Dalslands Miljö
& Energiförbund

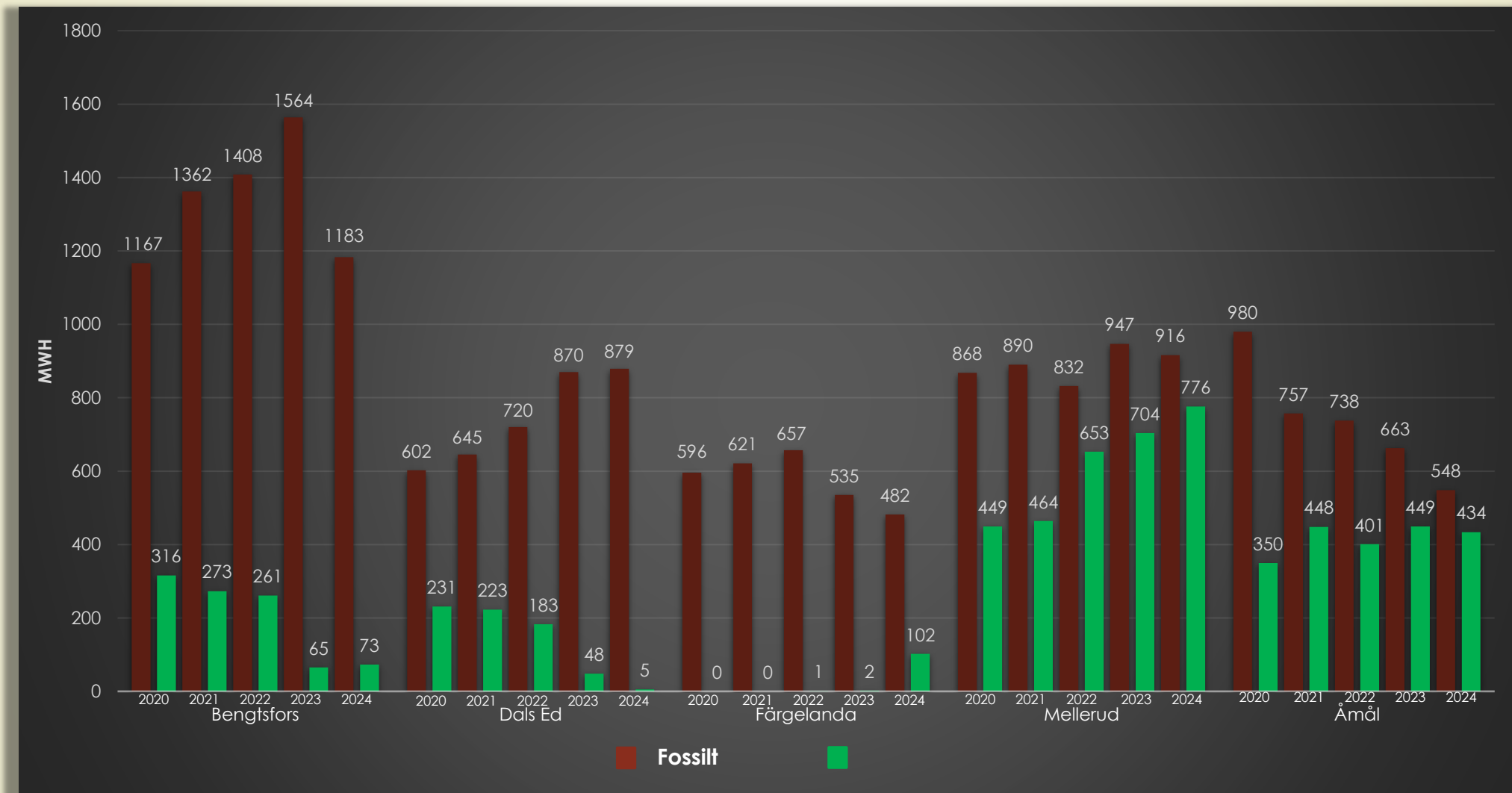
Andel fossilfritt och fossilt bränsle

2024

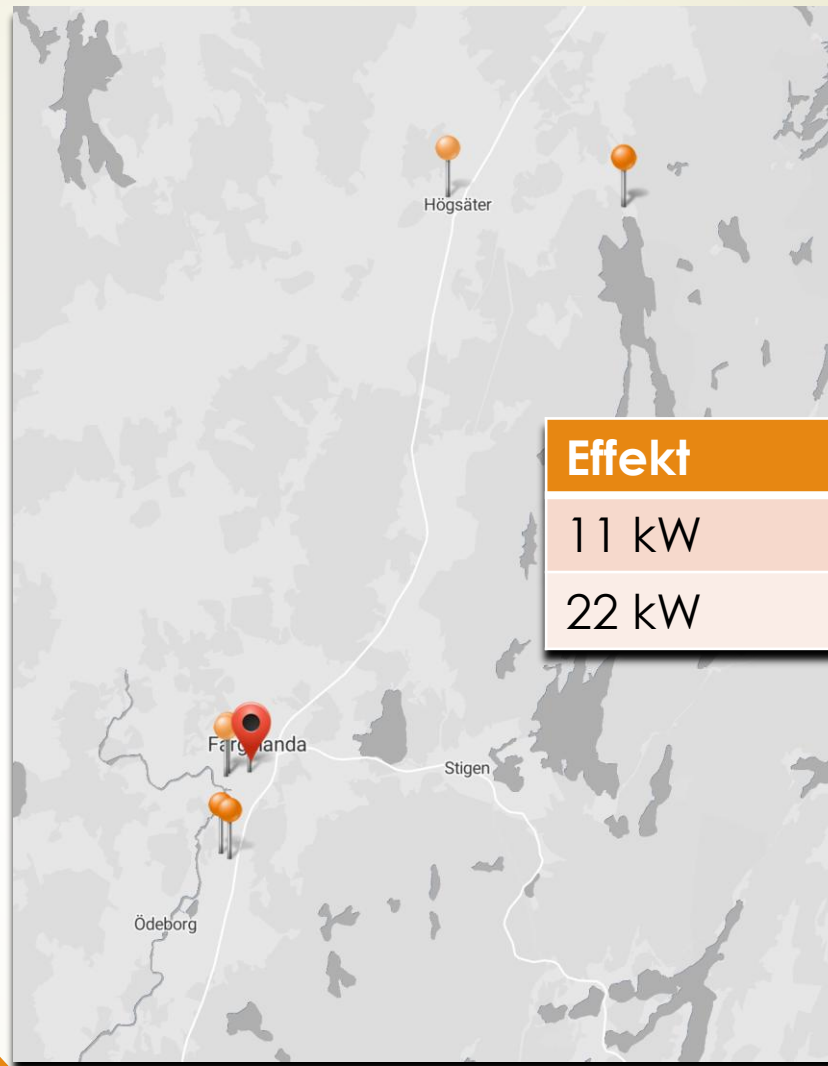
Dalslands Miljö
& Energiförbund

Kommunjämförelse drivmedelsförbrukning

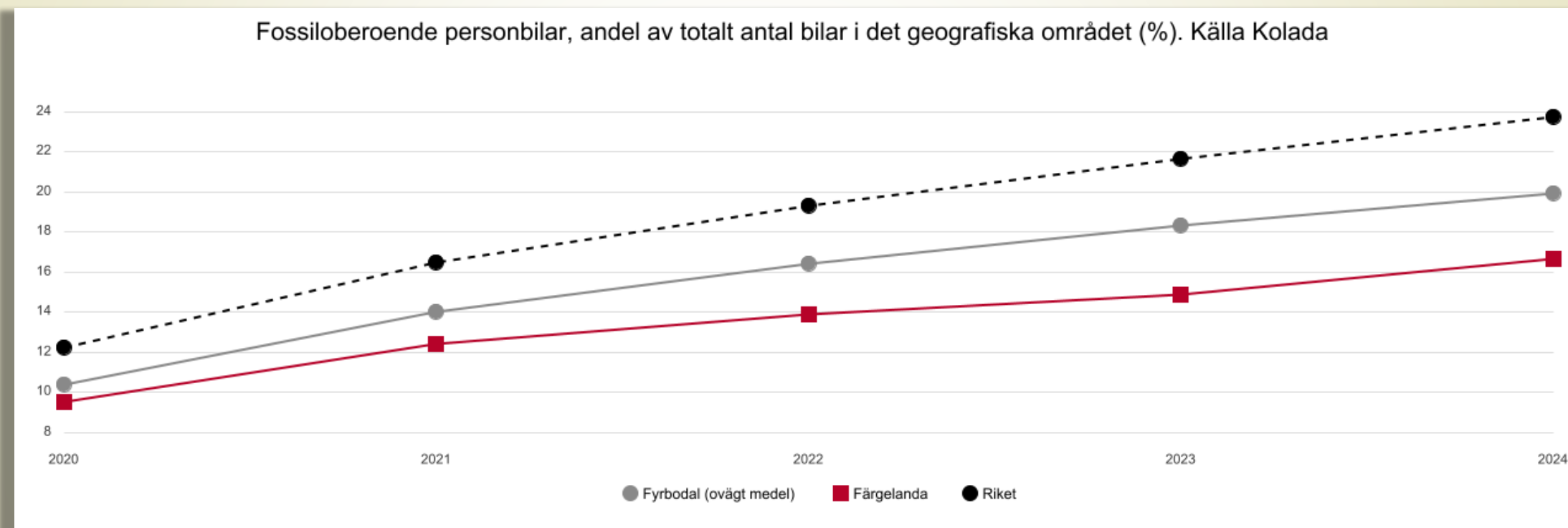
Antal publika laddpunkter i kommunen

2025

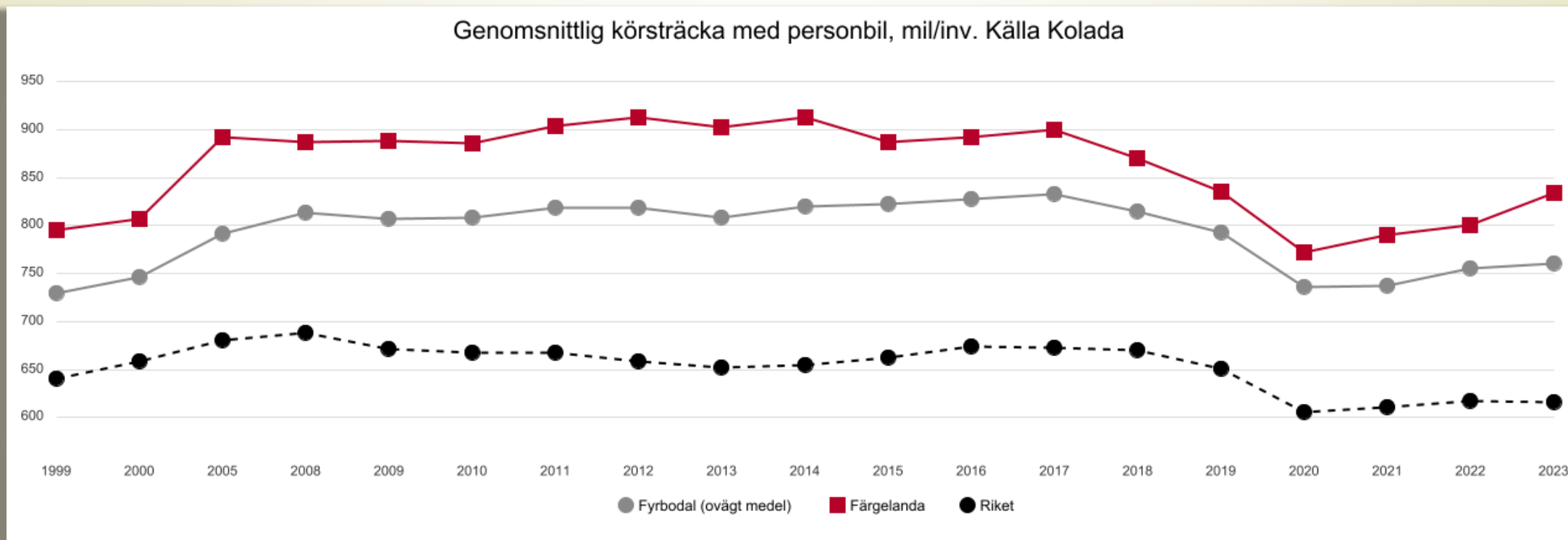

Dalslands Miljö
& Energiförbund

Andel fossilberoende personbilar i geografiska kommunen

Genomsnittlig körsträcka med personbil i geografiska kommunen

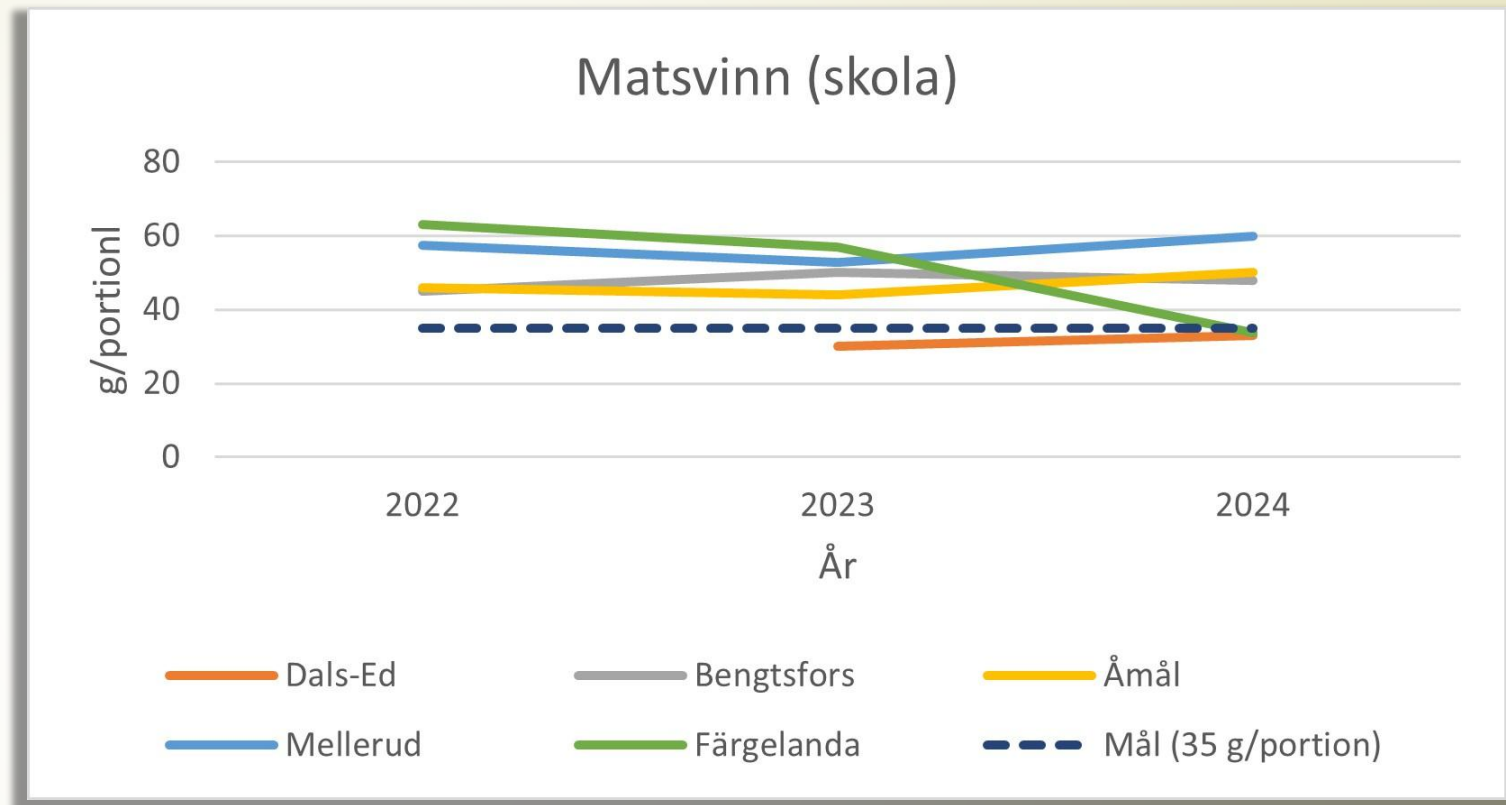
Indikator

3. Klimatsmart och hälsosam mat

Dalslands Miljö
& Energiförbund

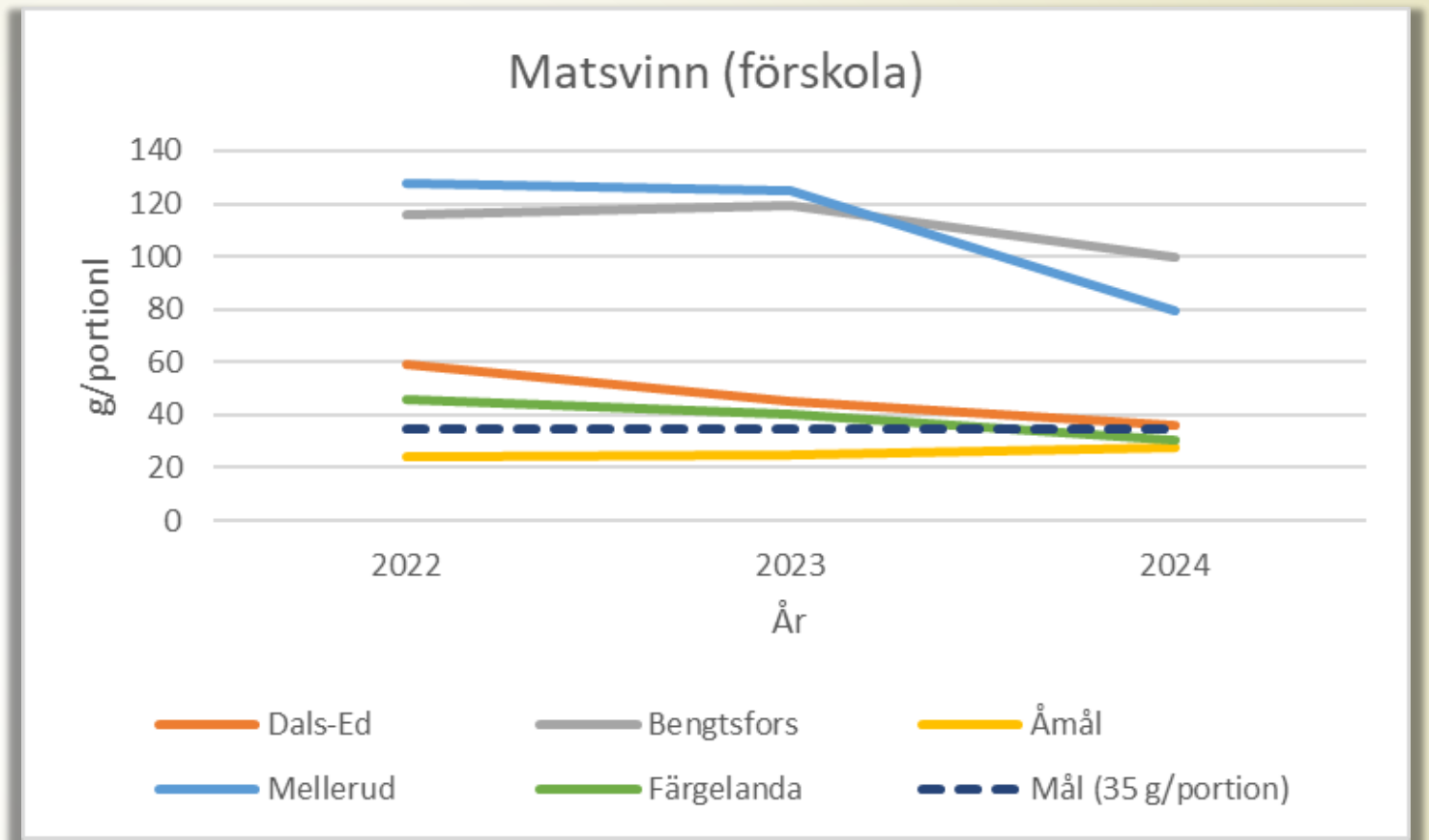
Matsvinn- skola

Källa: Kostchefernas egna sammanställning

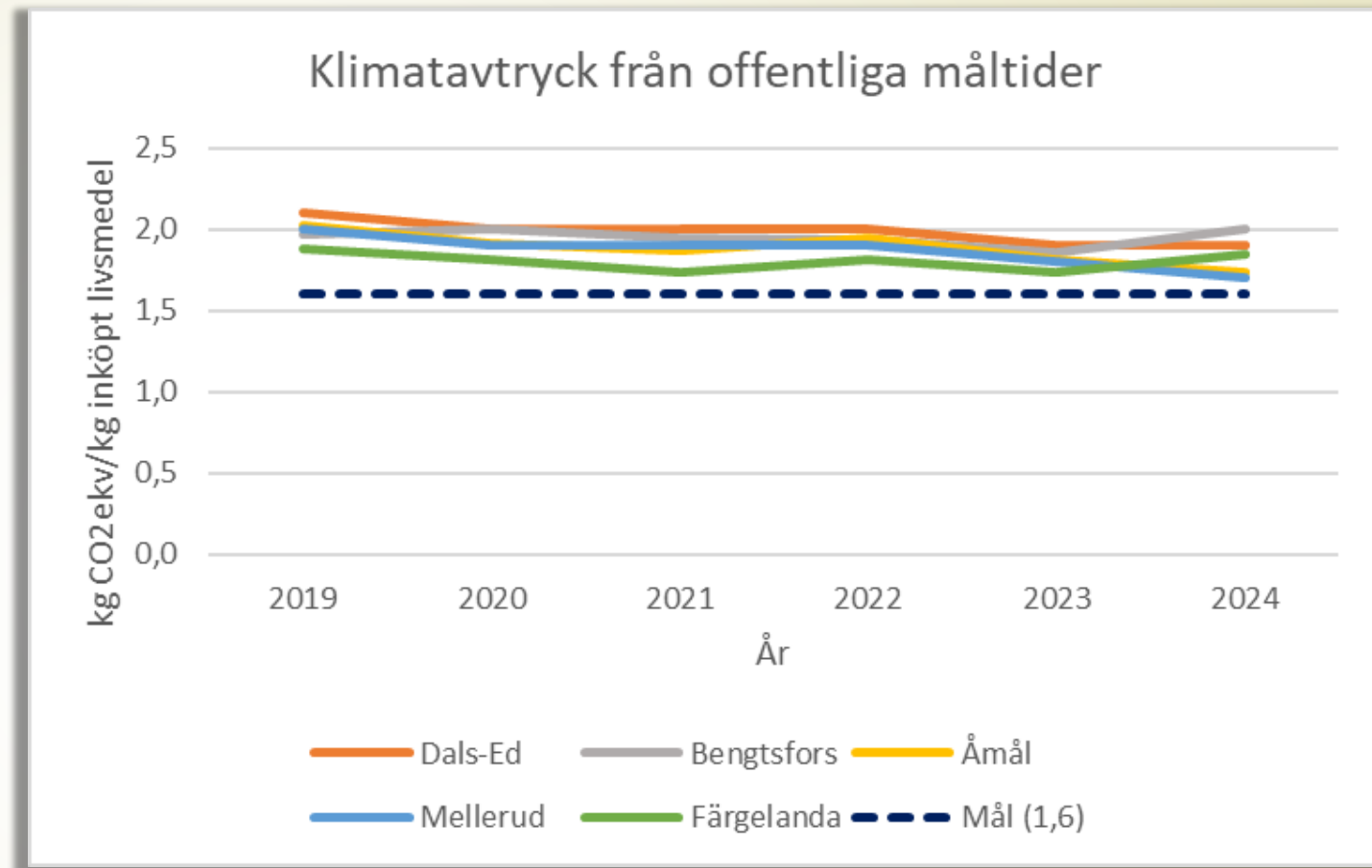
Matsvinn- förskola

Källa: Kostchefernas egna sammanställning

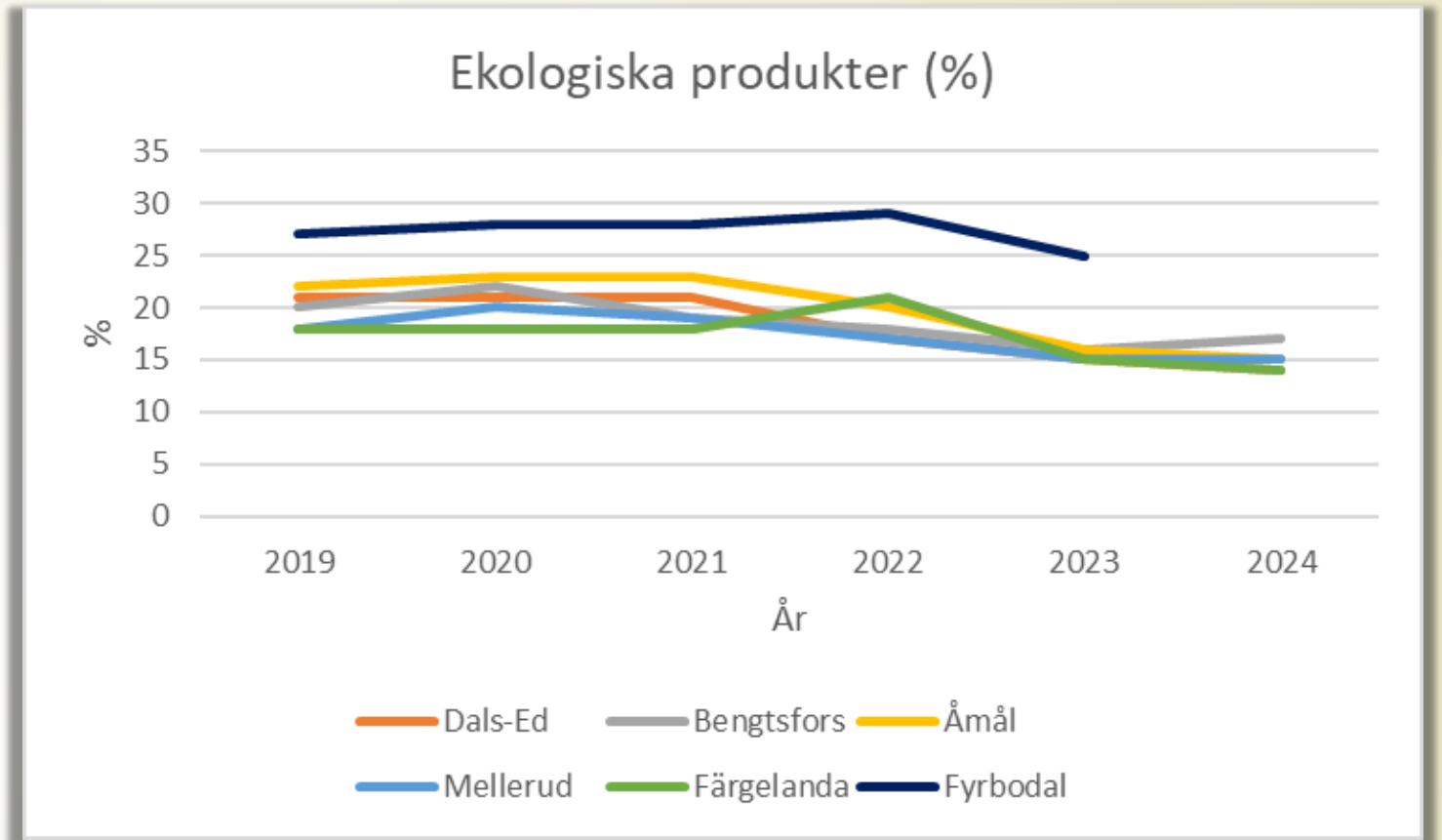
Utsläpp av växthusgaser från samtliga inköpta livsmedel

Källa: Kostchefernas egna sammanställning

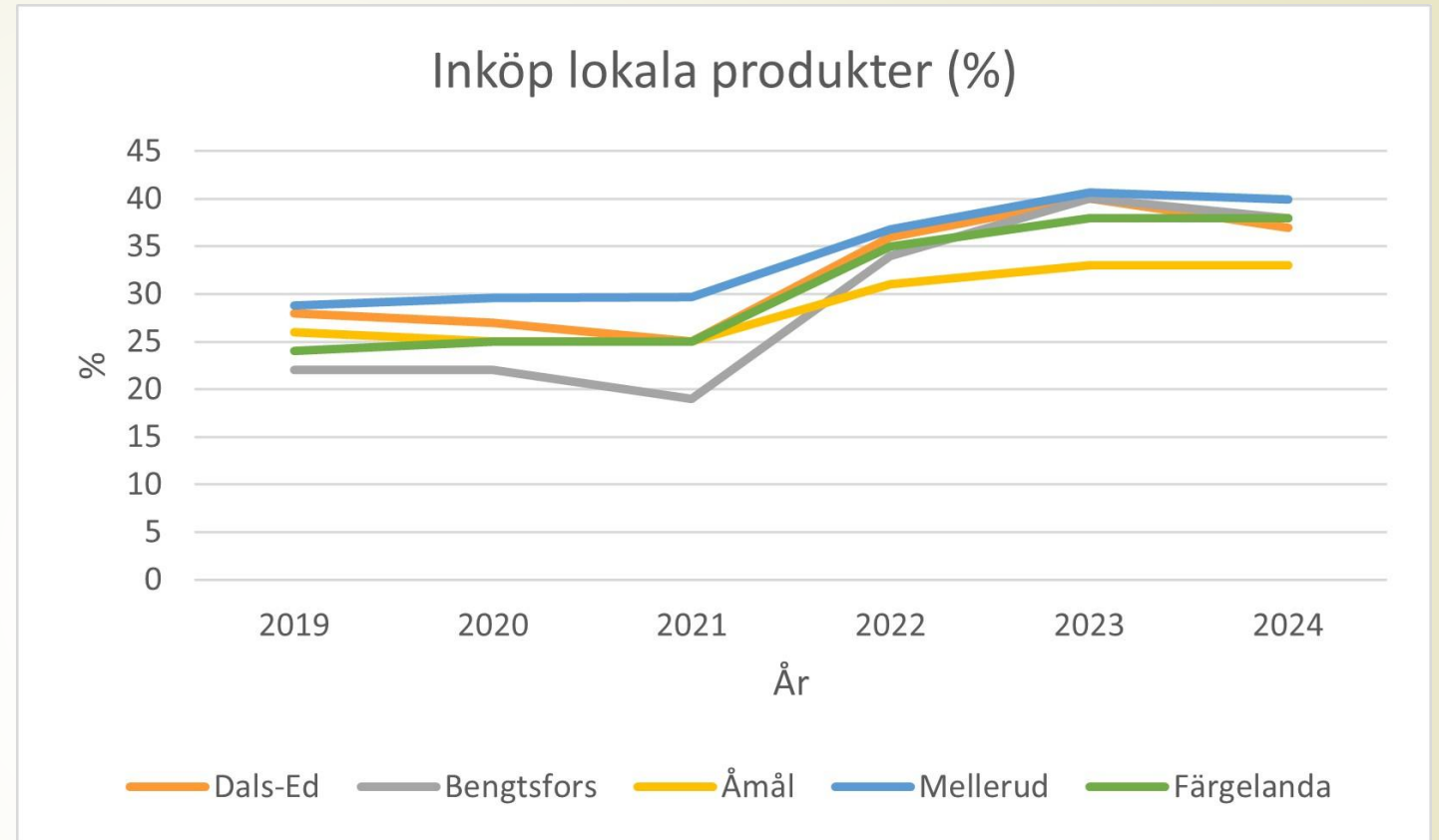
Ekologiska livsmedelsinköp

Källa: Kostchefernas egna sammanställning

Närproducerade livsmedel

Källa: Kostchefernas egna sammanställning

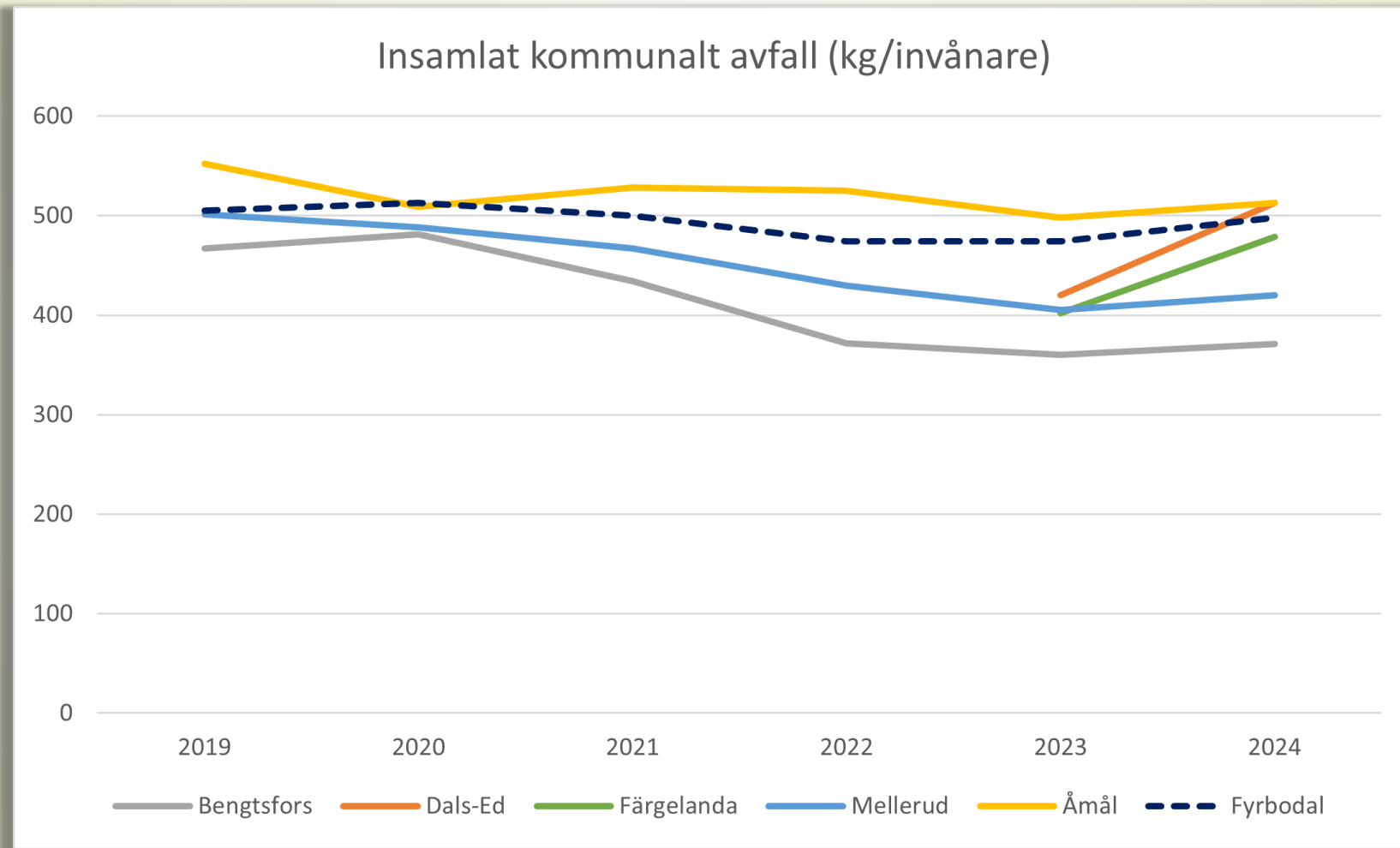
Indikator

4. Förnybara och resurseffektiva produkter och tjänster

Dalslands Miljö
& Energiförbund

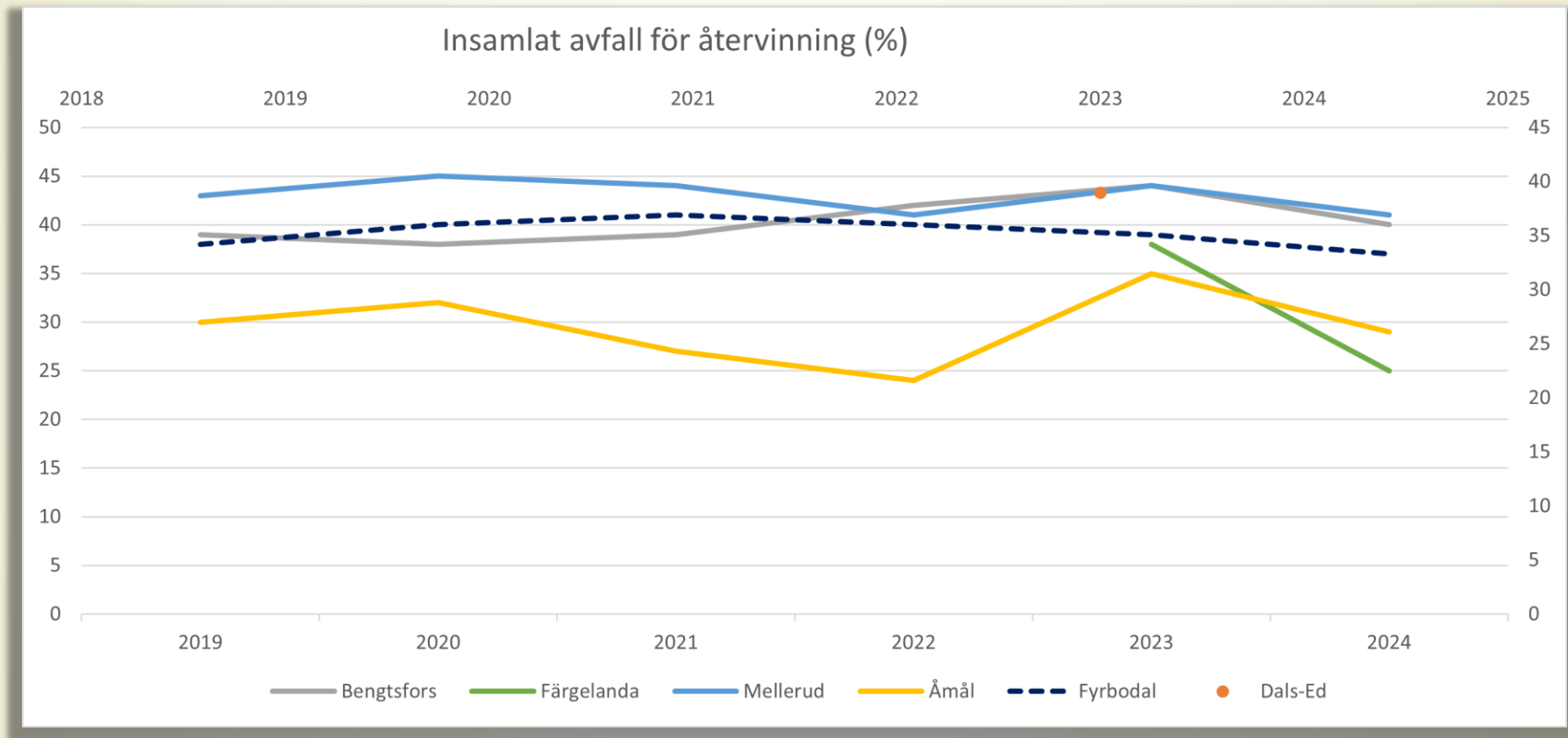
Insamlat kommunalt avfall

Källa: Avfall Sverige

Insamlat hushållsavfall för materialåtervinning

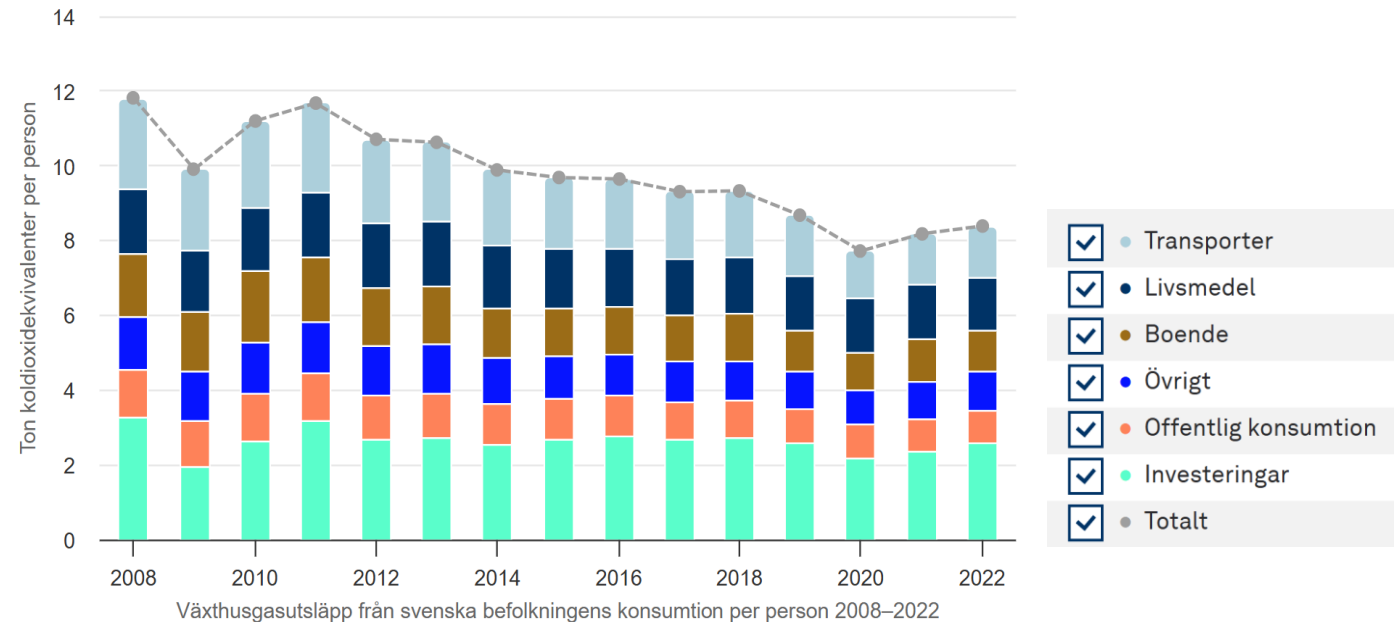

Källa: Avfall Sverige

Konsumtions- baserade växthusgas- utsläpp

Per capita

Indikator

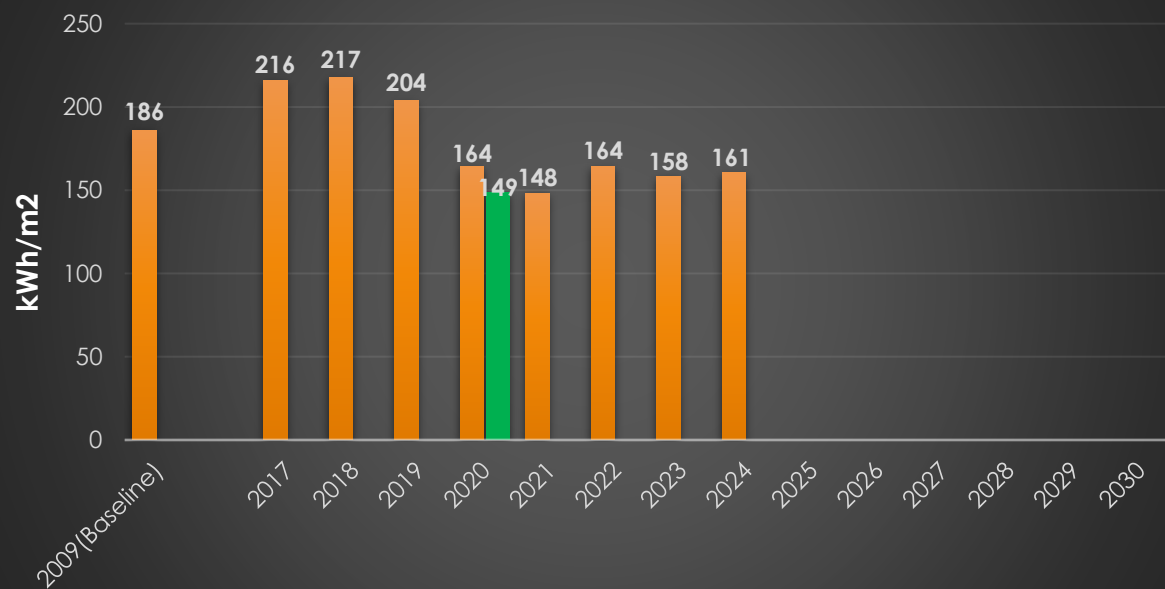
5. Sunda och klimatsmarta bostäder och lokaler

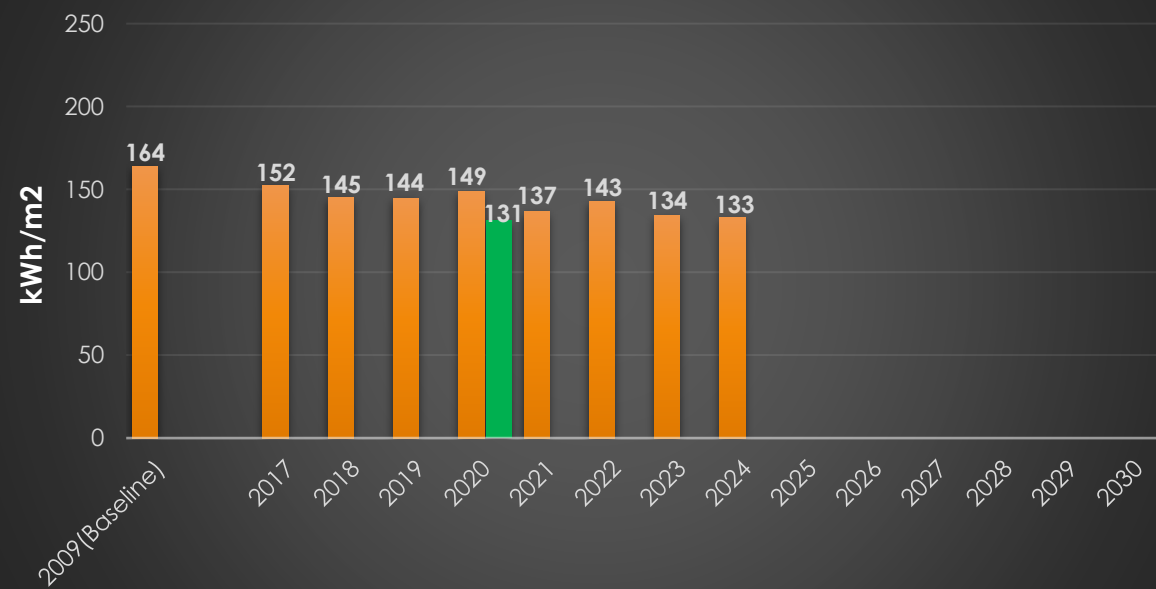
Dalslands Miljö
& Energiförbund

Energianvändning i bostäder och lokaler

Kommunen

Valbohem

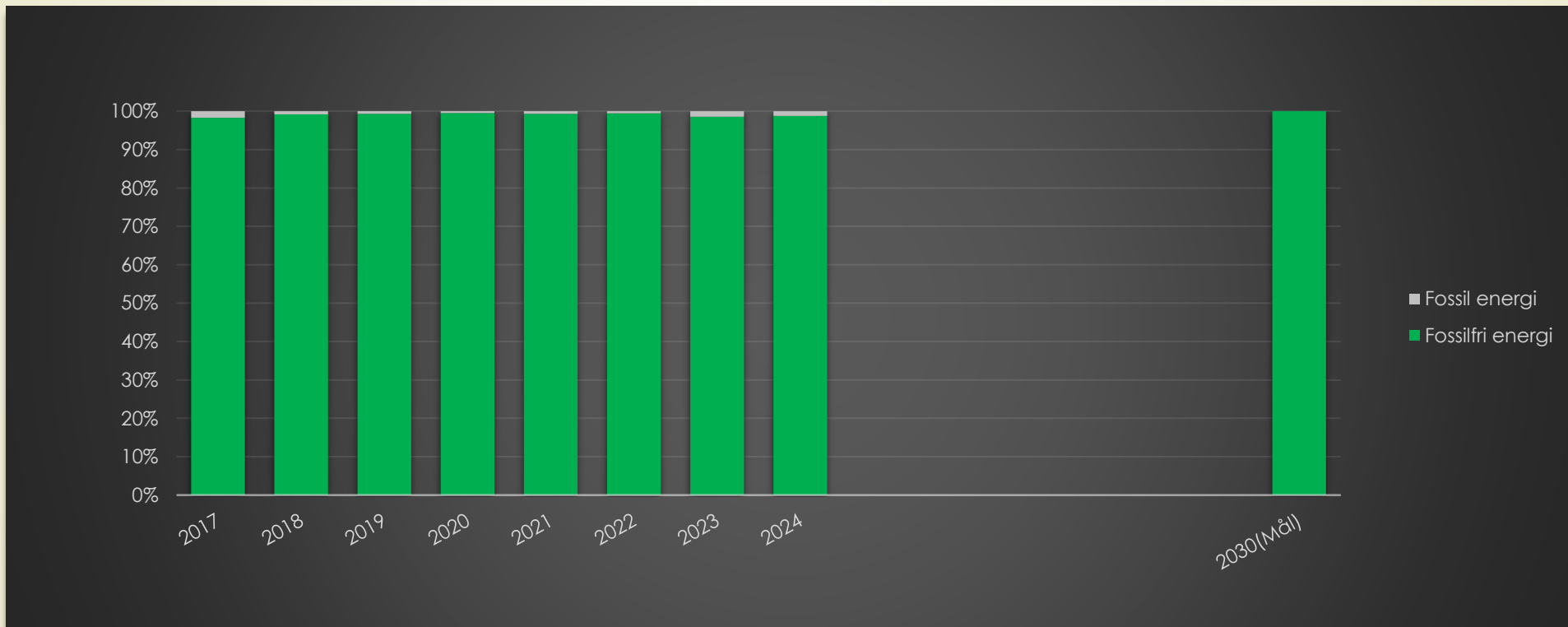
Indikator

6. Hållbar energiförsörjning

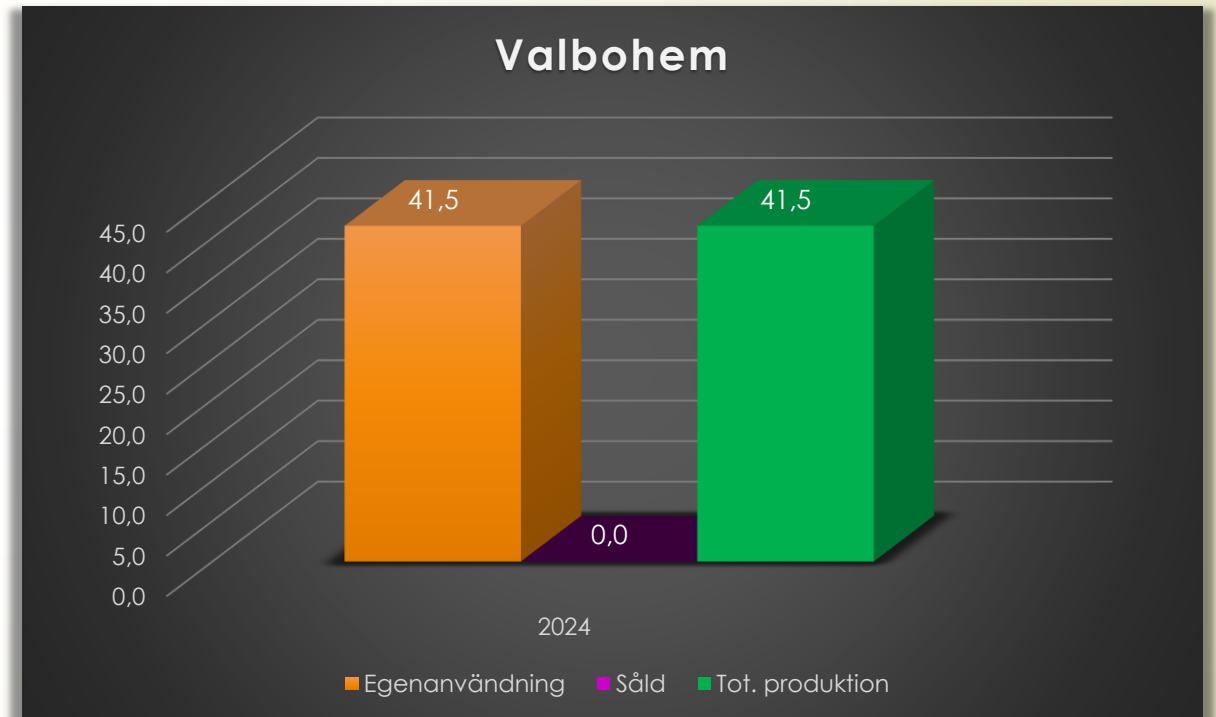
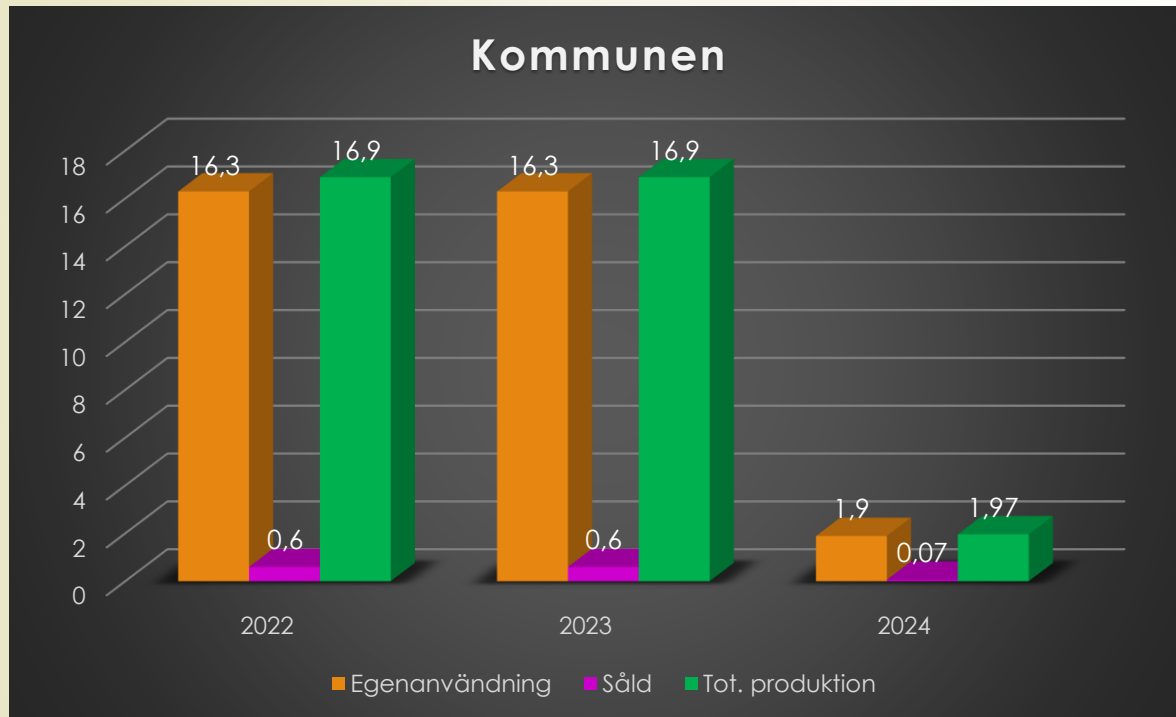

Dalslands Miljö
& Energiförbund

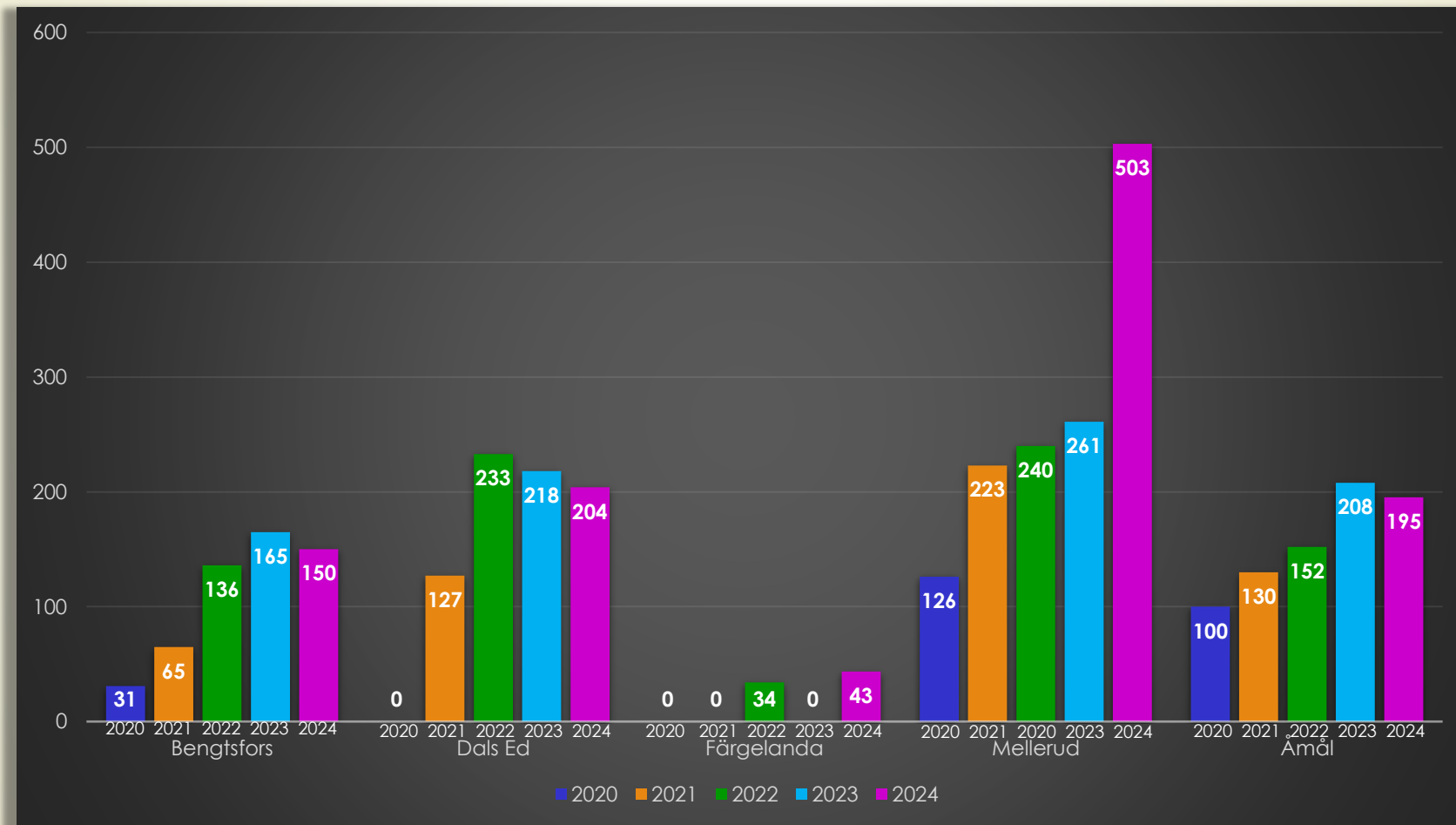
Andel förnybar energi i kommunala lokaler

Årlig produktion av förnybar energi

Produktion av solenergi, jämförelse 2020-2023

Indikator

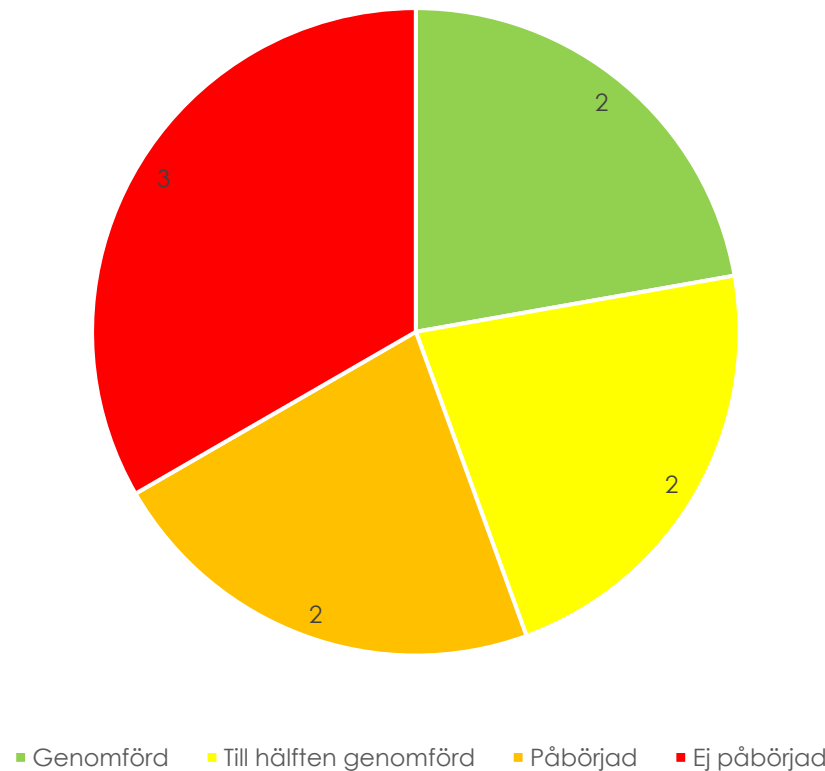
7. Klimatsmart markanvändning

Dalslands Miljö
& Energiförbund

Uppföljning av Färgelandas åtaganden, 2024

Lst Åtgärdsprogram för miljömålen, 2024 koppling till Mål 13 (Bekämpa klimatförändringarna)

SO16a- använda aktuella GIS-baserade naturvårdsdatabaser
SO16b - ta fram och inarbeta aktuella naturvårdsplaner i fysisk planering.
KL1- Minska halterna av luftföroreningar och verka för ett mer transporteffektivt samhälle
V1c- Arbeta tvärsektoriellt med restaurering av sjöar och vattendrag.
BK7a - Arbeta med barnperspektivet i fysisk planering
BK10a - Arbeta in riktlinjer i översiktsplan för grön infrastruktur, ekosystemtjänster och kompensationsåtgärder
SO4b - Skydda värdefulla skogsområden genom frivilliga avsättningar
SO4c - Skydda tätortsnära skogar
SO15b - Bevara och planera för skyddsvärda träd genom att frihugga skyddsvärda träd samt ersättningsträd.

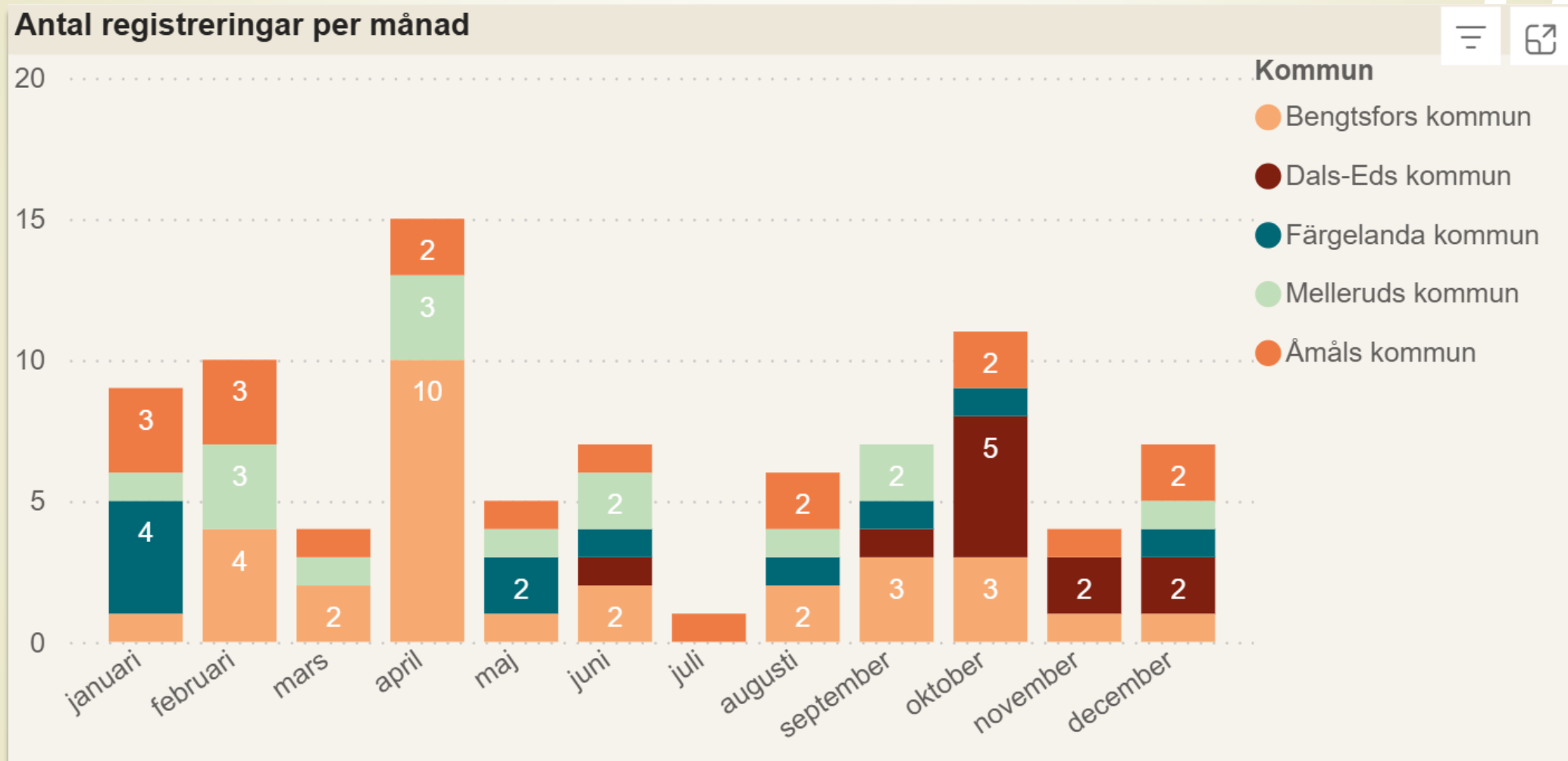

Energi- och klimatrådgivning 2023

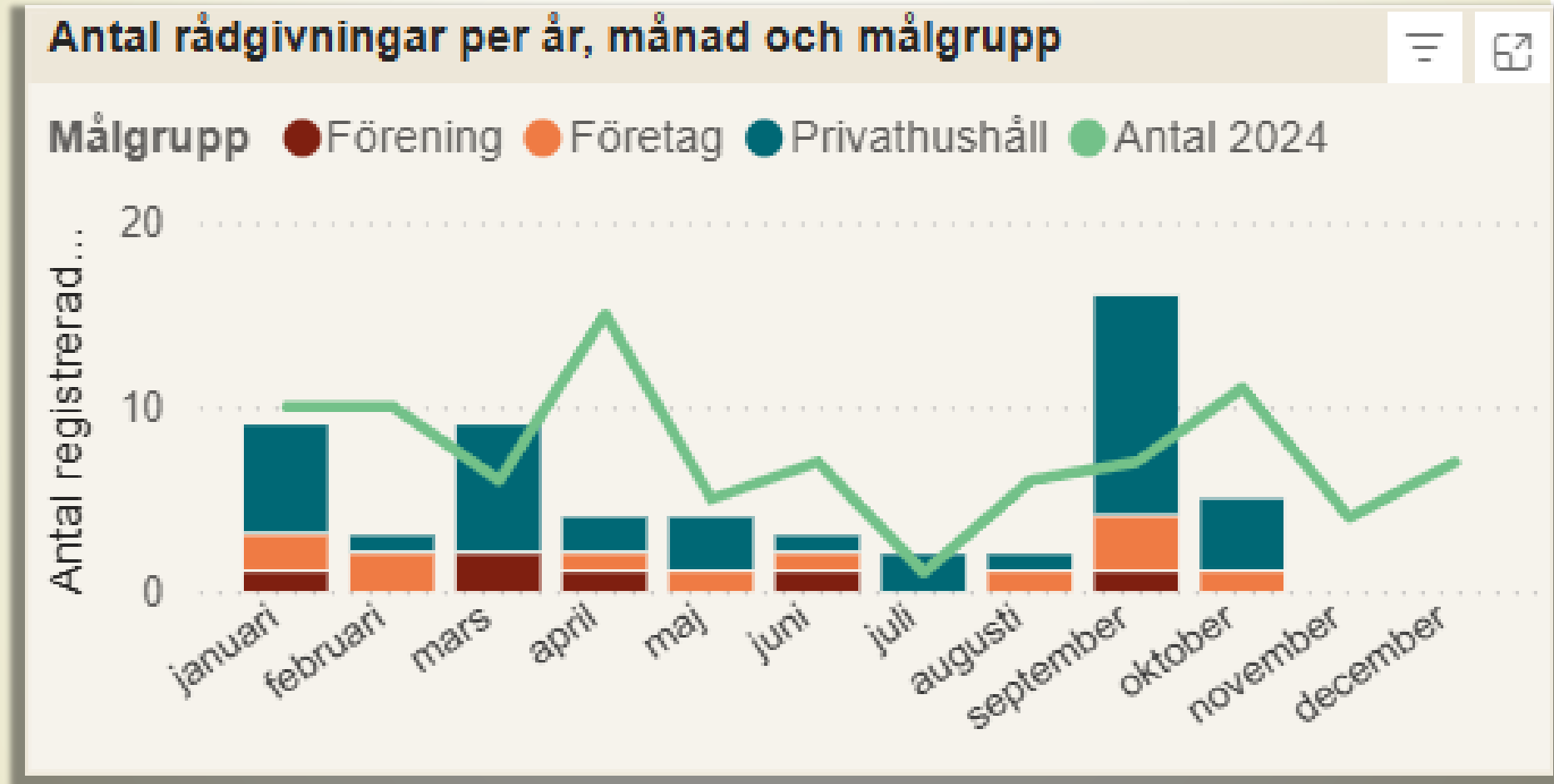

Dalslands Miljö
& Energiförbund

Rådgivningsärenden per kommun

Målgrupp

Utåtriktade aktiviteter och media

Aktiviteter

- Dals Ed
Fastighetsträff
- Färgelanda
Seniorfredag
- Mellerud
Hållbarhetsdag på Klacken
- Åmål
Fastighet 2024
Seniorträff
Företagsfrukost (industriföreningen)

Media

- Energispartips mm. på Förbundets och kommunernas hemsidor och Facebooksidor.
- Spridning av energi- och klimatrådgivningen och aktuella bidrag på Förbundets och kommunernas hemsidor och Facebooksidor.

Tack för mig!

Dalslands Miljö
& Energiförbund

Färgelanda Vatten AB
Kommunsekreterare
Niklas Englund

Tjänsteskrivelse
2025-10-20
2025/313

Kommunstyrelsen

Taxa för vatten-och avloppsanläggning (VA-taxa) 2026 – Färgelanda Vatten AB

Beslutsförslag

Kommunfullmäktige beslutar:

- Att justera den löpande avgiften för vatten och avlopp, 'brukningsavgiften', med en höjning om 4,5 procent, från och med 2026-01-01.
- Att anta *VA-taxa för Färgelanda kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning, daterat 2025-09-25*

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av Färgelanda Vatten AB, 2025-09-25.

Ärendebeskrivning

Färgelanda Vatten AB har tagit fram budget för 2026 med plan för 2027–2028. Kommunfullmäktige ska besluta om höjning av VA-taxan för 2026, inklusive bruknings- och anläggningsavgifter samt tillhörande taxeföreskrifter. Avgifterna ska täcka nödvändiga kostnader för VA-verksamheten och fördelas skäligt och rättvist. Verksamheten finansieras via avgifter enligt taxa som beslutas av kommunfullmäktige enligt ägardirektiv.

Brukningsavgift

Färgelanda Vatten AB föreslår att brukningstaxan (den löpande kostnaden för vatten och avlopp) ökas med 4,5 % från och med 2026-01-01.

- För Typhus A blir den totala årsavgiften cirka 16 800 kr inkl. moms. Ökning per månad blir ca: 60 kr/månad.
- För Typhus B blir den totala årsavgiften cirka 153 200 kr inkl. moms. Ökning per månad blir ca: 37 kr/månad.

En liter dricksvatten inklusive avloppsrening blir för en abonnent inom VA 2026; 11,2 öre/liter. För närvarande är den framtida kostnadsbilden osäker då ränta och inflation påverkas av krig och andra oroligheter utanför vår påverkan. Klimatanpassning och -påverkan samt ökade krav i och med nya EU-direktiv samt stora investeringsbehov i gammal infrastruktur påverkar taxekollektivet. För VA-bolaget är det svårt att hantera snabba kostnadsökningar på kort sikt.

Förslaget till höjning grundar sig på bedömda kostnadsökningar och minskade intäkter enligt nedan tabell.

Kostnad	%
Bolagsgemensamma kostnader från Västvatten AB <i>Främst högre fordons, IT-och lokalkostnader samt fler timmar för arbete med bland tillskottsvatten</i>	0,9
Energikostnader <i>Elpriset ökat från 1,8 till 1,86 kr/kWh</i>	1,3
Kapitalkostnader <i>Investeringsnivåerna genererar nya avskrivningskostnader och ökade räntekostnader</i>	1,9
Index (specifika intäkter/kostnader FVAB) <i>Bland annat ökade kostnader för vattenmätare (utöka möjligheten att få digitalt avlästa vattenmätare med tätare avläsning), ökade kemikalie-och analyskostnader samt ökade entreprenadkostnader</i>	0,4
Totalt	4,5

För treårsperioden (2026–2028) föreslås en ökning på 4,5 % - 6,5 % - 6,5 %. Alla år är budgeterade med underuttag för att hantera ett sedan tidigare överuttag. De ökade kostnaderna vilket genererar underuttaget består av kostnader i form av engångskostnader så som utredningar, reservvattentäkter och vattendomar. I budget 2026 med plan 2027–2028 är det en satsning inlagd på att nå en ledningsförnyelsetakt om 200 år, för 2025 är den 400 år. Detta kommer generera ökade kapitalkostnader årligen.

Ekonomisk konsekvensbeskrivning

Taxefinansierad verksamhet enligt självkostnadsprincipen.

Sociala och miljömässiga konsekvenser

Inget att ange.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse, dat 2025-10-20

Förslag VA-taxa, dat 2025-09-25

Förslag TS Färgelanda Vatten, dat 2025-09-25

Protokoll Färgelanda Vatten AB, dat 2025-09-25

Sändlista:

Färgelanda Vatten AB

Antagen av kommunfullmäktige 2025-xx-xx, § xx

VA-TAXA

för Färgelanda kommuns allmänna
vatten- och avloppsanläggning

att gälla från och med 2026-01-01

Innehåll

ANLÄGGNINGSavgifter (§§ 5-13)	3
BRUKNINGSavgifter (§§ 14-22).....	8

VA-TAXA

för Färgelanda kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning

Huvudmannen för den allmänna vatten- och avloppsanläggningen är Färgelanda Vatten AB.
Avgifterna enligt denna taxa skall betalas till Färgelanda Vatten AB.

§ 1

För att täcka nödvändiga kostnader för Färgelanda kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning skall ägare av fastighet eller annan avgiftsskyldig inom anläggningens verksamhetsområde betala avgifter enligt denna taxa.

Avgiftsskyldig är alternativt den som enligt 2 och 4 §§ i *Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster*, nedan kallad *vattentjänstlagen*, jämställs med fastighetsägare. Avgiftsskyldig för ändamålet *dagvatten från allmän platsmark (Dg)* är även den som ansvarar för att allmän platsmark ställs i ordning och underhålls, om förutsättningarna i 27 § vattentjänstlagen är uppfyllda.

§ 2

Avgifterna utgörs av *anläggningsavgifter* (engångsavgifter) och *brukningsavgifter* (periodiska avgifter).

§ 3

I dessa taxeföreskrifter avses med:

Småhusfastighet: fastighet som är bebyggd eller avsedd att bebyggas med en- eller två bostäder och som är taxerad som *Småhusenhet (1–2 familjer)*.

Bostadsfastighet: fastighet som uteslutande eller huvudsakligen är bebyggd eller enligt beviljat bygglov avses bebyggas för bostadsändamål och som inte klassas som småhusfastighet.

Med bostadsfastighet jämställs fastighet som uteslutande eller huvudsakligen är bebyggd, eller enligt beviljat bygglov avses bebyggas, för vissa ändamål där lokalytan är det viktigaste sett från användarsynpunkt.

Exempel på byggnader som jämställs med bostadsändamål är:

Kontor	Förvaltning	Stormarknader
Butiker	Utställningslokaler	Sporthallar
Hotell	Restauranger	
Hantverk	Småindustri	
Utbildning	Sjukvård	

Annan fastighet: fastighet som uteslutande eller huvudsakligen är bebyggd eller enligt beviljat bygglov avses bebyggas, för annat ändamål än bostadsändamål och som inte enligt ovan jämställs med bostadsfastighet.

Obebyggd fastighet: fastighet som enligt detaljplan är avsedd för bebyggande, men inte ännu bebyggs.

Lägenhet: ett eller flera utrymmen i byggnad, eller på fastighet, som i upplåtelsehänseende bildar en enhet. I fråga om sådana utrymmen i bostadsfastighet, eller därmed jämställd fastighet, som är avsedda för bostadsändamål, räknas varje påbörjat 150-tal m² bruttoarea (BTA) enligt svensk standard (SS 02 10 53) som en lägenhet.

För byggnad, eller del av byggnad, som inte är avsedd för bostadsändamål, räknas varje påbörjat 300-tal m² bruttoyta (BTA) enligt svensk standard (SS 02 10 53) som en lägenhet. Hela byggnaden eller delar av byggnaden kan vara antingen uppvärmd eller uppvärmd.

Ytor där dagvatten avleds: Fastighetsytor och allmän platsmark som har behov av avledning av dagvatten till den allmänna va-anläggningen delas in i tre kategorier utifrån hur hårdgjord marken är. Huvudmannen bestämmer till vilken kategori fastigheten respektive den allmänna platsmarken hör och kategorierna definieras på följande sätt:

Kategori 1: Mestadels grönyta, eller yta med hög genomsläpplighet, där endast en mindre del av ytan är hårdgjord.

Kategori 2: En blandning av dels hårdgjord yta och dels grönyta eller yta med hög genomsläpplighet.

Kategori 3: Mestadels hårdgjord yta, eller yta med låg genomsläpplighet där den största delen av ytan är hårdgjord.

Uppdelningen av ytor i kategorier gäller för uttag av brukningsavgifter för dagvatten. Småhusfastigheter betalar en schablonavgift för dagvatten och deras fastighetsytor delas inte i kategorier enligt ovan.

Allmän platsmark: mark som i detaljplan enligt *Plan- och bygglag (2010:900)* redovisas som allmän plats, eller om marken inte omfattas av detaljplan, väg eller mark som i övrigt motsvarar sådan mark.

Förbindelsepunkt (FP): den punkt, som huvudmannen bestämt, där den allmänna anläggningen slutar och fastighetens va-installation börjar.

§ 4

4.1 Avgift tas ut för nedan angivna ändamål:

Ändamål	Anläggningsavgift	Brukningsavgift
Vattenförsörjning (V)	Ja	Ja
Spillvattenavlopp (S)	Ja	Ja
Dag- och dränvattenavlopp från fastighet (Df)	Ja	Ja
Dagvattenavlopp från allmän platsmark (Dg)	Ja	Ja

Fortsättningsvis i denna taxa benämns ovanstående ändamål med förkortningarna V, S, Df och Dg.

4.2 Avgiftsskyldighet för vart och ett av ändamålen V, S och Df inträder när huvudmannen upprättat förbindelsepunkt för ändamålet och informerat fastighetsägaren om förbindelsepunktens läge, även innan inkoppling skett.

Om dagvatten från fastighet (Df) avleds till den allmänna anläggningen utan att förbindelsepunkt upprättats, inträder avgiftsskyldighet när åtgärder för bortledandet av dagvatten blivit utförda och fastighetsägaren informerats om detta.

Denna taxa förutsätter att samtliga i 24 § första stycket 1 och 2 vattentjänstlagen angivna förutsättningar för avgiftsskyldighet är uppfyllda.

4.3 Avgiftsskyldighet för ändamålet Dg inträder när åtgärder för bortledande av dagvatten blivit utförda och fastighetsägaren informerats om detta.

4.4 Avgiftsskyldighet för ändamålet Dg gäller även den som ansvarar för att allmän platsmark ställs i ordning och underhålls, om förutsättningarna i 27 § vattentjänstlagen är uppfyllda.

4.5 Anläggningsavgift skall beräknas enligt taxa som gäller vid den tidpunkt när avgiftsskyldigheten inträder.

ANLÄGGNINGSAVGIFTER (§§ 5-13)

Avgifter för allmänna vattentjänster är belagda med lagstadgad mervärdesskatt.

§ 5

5.1 För *småhusfastighet*, *bostadsfastighet* och därmed jämställd fastighet skall anläggningsavgift betalas. Avgift tas ut per småhusfastighet, bostadsfastighet eller därmed jämställd, enligt nedan. I avgiften ingår mervärdesskatt, moms 25 %. Avgiften angiven inom parentes () är utan moms.

				PER LEDNING	SAMTLIGA TJÄNSTER		
				En ledning	Två ledningar	Tre ledningar	
a)	Servisavgift en avgift avseende framdragning av varje uppsättning servisledningar till förbindelsepunkter för V, S och Df	38 390 kr (30 712 kr)	46 620 kr (37 296 kr)	54 845 kr (43 876 kr)	54 845 kr (43 876 kr)		
				PER VATTENTJÄNST	SAMTLIGA TJÄNSTER		
				V	S	Df	Dg
b)	Förbindelsepunktsavgift en avgift avseende upprättande av varje uppsättning förbindelsepunkter för V, S och Df	19 740 kr (15 792 kr)	32 900 kr (26 320 kr)	13 160 kr (10 528 kr)	65 800 kr (52 640 kr)		
c)	Tomtyteavgift en avgift per m² tomtyta	11,71 kr (9,37 kr)	19,51 kr (15,61 kr)	7,80 kr (6,24 kr)	39,03 kr (31,22 kr)		
d)	Lägenhetsavgift en avgift per lägenhet	8 360 kr (6 688 kr)	13 930 kr (11 144 kr)	5 570 kr (4 456 kr)	27 860 kr (22 288 kr)		
e)	Grundavgift Df utan FP* en grundavgift för bortledande av Df, om bortledande av dagvatten sker utan att förbindelsepunkt för Df upprättats			13 160 kr (10 528 kr)			

*Avgift enligt 5.1 e) tas inte ut om avgift tas ut för Df enligt 5.1 a) och b). I det fall avgift enligt 5.1 e) tas ut, tas inte avgift ut för Df enligt 5.1 a) och 5.1 b) eftersom servisledning och förbindelsepunkt för detta inte lagts respektive upprättats.

5.2 Är *förbindelsepunkt gemensam* för två eller flera fastigheter, fördelas avgifterna enligt 5.1 a) lika mellan fastigheterna.

5.3 *Tomtytan* utgörs av fastighetens areal enligt förrättningskarta, nybyggnadskarta eller annan karta som huvudmannen godkänner. Vid tredimensionella fastigheter fördelas den tomtyta som är gemensam för fastigheterna i proportion till byggnadernas bruttoareal (BTA).

Avgift enligt 5.1 c) tas ut endast upp till det belopp som motsvarar summan av avgifterna enligt 5.1 a), b) och d), eller i det fall förbindelsepunkt för Df inte upprättats, summan av avgifterna enligt 5.1 a), b), d) och e).

Vid ändrade förhållanden enligt 5.5, 5.6, 5.7 och 5.8 tas ytterligare avgift enligt 5.1 c) i den mån ovan angiven *begränsningsregel* så medger och med iakttagande av vad som föreskrivs i 8.2.

5.4 *Lägenhetsantalet* bestäms efter de ritningar enligt vilka bygglov beviljats, eller efter annan ritning eller uppmätning som huvudmannen godkänner.

5.5 Dras *ytterligare servisledning* fram och upprättas ytterligare förbindelsepunkter, skall avgifter enligt 5.1 a) och b) betalas.

5.6 Ökas fastighets *tomtyta* skall avgift enligt 5.1 c) betalas för tillkommande tomtyta som härrör från fastighet för vilken tomtyteavgift inte skall anses vara förut betald.

Vid beräkning av avgift för tillkommande tomtyta iakttas begränsningsregeln i 5.3.

5.7 Sker *om- eller tillbyggnad*, uppförs ytterligare byggnad eller ersätts riven bebyggelse på fastighet skall avgift betalas enligt 5.1 d) för varje tillkommande lägenhet.

5.8 *Tillkommer bortledning av Df* till den allmänna anläggningen utan att förbindelsepunkt för Df upprättats, skall avgifter enligt 5.1 e) betalas.

§ 6

6.1 För *annan fastighet* skall anläggningsavgift betalas. Avgift tas ut per *annan fastighet* enligt nedan.

I avgiften ingår mervärdesskatt, moms 25 %. Avgiften angiven inom parentes () är utan moms.

	PER LEDNING			SAMTLIGA TJÄNSTER
	En ledning	Två ledningar	Tre ledningar	
a) Servisavgift en avgift avseende framdragning av varje uppsättning servisledningar till förbindelsepunkter för V, S och Df	38 390 kr (30 712 kr)	46 620 kr (37 296 kr)	54 845 kr (43 876 kr)	54 845 kr (43 876 kr)

	PER VATTENTJÄNST				SAMTLIGA TJÄNSTER
	V	S	Df	Dg	
b) Förbindelsepunktsavgift en avgift avseende upprättande av varje uppsättning förbindelsepunkter för V, S och Df	19 740 kr (15 792 kr)	32 900 kr (26 320 kr)	13 160 kr (10 528 kr)		65 800 kr (52 640 kr)
c) Tomtyteavgift en avgift per m ² tomtyta	17,59 kr (14,07kr)	29,31 kr (23,45 kr)		11,73 kr (9,38 kr)	58,63 kr (46,90 kr)
d) Grundavgift Df utan FP* en grundavgift för bortledande av Df, om bortledande av dagvatten sker utan att förbindelsepunkt för Df upprättats			13 160 kr (10 528 kr)		

*Avgift enligt 6.1 d) tas inte ut om avgift tas ut för Df enligt 6.1 a) och b). I det fall avgift enligt 6.1 d) tas ut, tas inte avgift ut för Df enligt 6.1 a) och 6.1 b) eftersom servisledning och förbindelsepunkt för detta inte lagts respektive upprättats.

6.2 Är *förbindelsepunkt gemensam* för två eller flera fastigheter, eller därmed jämställda, fördelas avgifterna enligt 6.1 a) lika mellan fastigheterna.

6.3 *Tomtytan* utgörs av fastigheternas areal enligt förrättningskarta, nybyggnadskarta eller annan karta som huvudmannen godkänner.

6.4 Huvudmannen kan, om godtagbar säkerhet ställs, bevilja *anstånd* med betalning av tomtYTEavgift för andel av fastighets areal, motsvarande mark som tillsvidare inte nyttjas för verksamhet på fastigheten.

Anstånd medges för viss tid, högst 10 år. Om mark under anståndstiden genom fastighetsbildningsåtgärd frångår fastigheten upphör anståndsmedgivandet att gälla och resterande tomtYTEavgift förfaller till betalning.

Utestående belopp löper med ränta enligt 5 § i *Räntelag* (SFS 1975:635), nedan kallad *räntelagen*, från den dag anståndet beviljades tills anståndet upphör. För tid därefter utgår dröjsmålsränta enligt 6 § i *räntelagen*.

6.5 Dras *ytterligare servisledningar* fram och upprättas ytterligare förbindelsepunkter skall avgifter betalas enligt 6.1 a) och b).

6.6 Ökas *fastighets tomtyta*, skall avgift enligt 6.1 c) betalas för tillkommande tomtyta som härrör från fastighet för vilken tomtYTEavgift inte skall anses vara tidigare betald.

6.7 *Tillkommer bortledning av Df* till den allmänna anläggningen utan att förbindelsepunkt för Df upprättas, skall avgift enligt 6.1 d) betalas.

§ 7

7.1 För *obebyggd fastighet* skall del av full anläggningsavgift betalas. Avgift tas ut per fastighet, enligt nedanstående.

		Småhusfastighet, Bostadsfastighet		Annan fastighet	
Servisavgift	5.1 a)	100 %	6.1 a)	100 %	
Avgift per uppsättning FP	5.1 b)	100 %	6.1 b)	100 %	
Tomtyteavgift	5.1 c)	100 %	6.1 c)	70 %	
Lägenhetsavgift	5.1 d)	0 %	-		
Grundavgift för Df, om FP för Df inte upprättats	5.1 e)	100 %	6.1 d)	100 %	

Avgifterna är uttryckta i procent av full avgift.

Avgift enligt 5.1 c) tas ut endast upp till det belopp som motsvarar summan av avgifterna 5.1 a) och b), eller i det fall dagvatten bortleds till den allmänna anläggningen men förbindelsepunkt för Df inte upprättats, summan av avgifterna enligt 5.1 a), b) och e), jämför 5.3 andra stycket.

7.2 *Bebyggs obebyggd fastighet* skall resterande avgifter betalas enligt nedanstående.

		Småhusfastighet, Bostadsfastighet		Annan fastighet	
Tomtyteavgift	5.1 c)	*)	6.1 c)	30 %	
Lägenhetsavgift	5.1 d)	100%	-		

Avgifterna är uttryckta i procent av full avgift.

*Bebyggs småhusfastighet eller bostadsfastighet tas ytterligare avgift ut enligt 5.1 c) om föreskriften i 5.3 andra stycket så medger.

§ 8

8.1 Föreligger *inte avgiftsskyldighet* för samtliga i 4.1 angivna ändamål, skall avgifter enligt 5.1 respektive 6.1 betalas för de ändamål där avgiftsskyldighet föreligger.

För avgiftsändamålet Df tas avgifter ut antingen enligt 5.1 a) och b) eller 5.1 e), samt enligt 6.1 a) och b) eller 6.1 d).

8.2 *Inträder avgiftsskyldighet* för ändamål, för vilket avgiftsskyldighet inte tidigare funnits, skall avgifter enligt 5.1 respektive 6.1 betalas.

Vid tillämpning av begränsningsregeln enligt 5.3 inräknas de sammanlagda avgifterna för tillkommande servisledningar inte till högre belopp än 100 % av avgiften enligt 5.1 a), även om servisledningarna lagts vid olika tillfällen och avgifterna därmed blivit högre.

8.3 För *servisledning* som på fastighetsägarens begäran utförs *senare* än övriga servisledningar för fastigheten skall, utöver avgift enligt 5.1 a) och b) respektive 6.1 a) och b) betalas en etableringsavgift om 50 % av avgiften enligt 5.1 a) respektive 6.1 a). Etableringsavgiften avses täcka huvudmannens merkostnader till följd av att arbetet inte utförs i samband med framdragning av övriga servisledningar.

§ 9

Den som svarar för att *allmän platsmark* ställs i ordning och underhålls skall betala anläggningsavgift. Avgift tas ut enligt nedan.

I avgiften ingår mervärdesskatt, moms 25 %. Avgiften angiven inom parentes () är utan moms.

Avgift per m² för anordnande av dagvattenbortledning för:

Väghållare	106,20 kr	(84,96 kr)
Övriga	29,80 kr	(23,84 kr)

§ 10

Vid beloppsavrundning tillämpas *Lag (1970:1029) om avrundning av vissa öresbelopp*.

§ 11

Om för viss eller vissa fastigheter kostnaden för att förse fastigheterna med vatten och avlopp i beaktansvärd omfattning avviker från fastigheterna inom verksamhetsområdet i övrigt, skall enligt vattentjänstlagen avgifter tas ut enligt särskild antagen *sär taxa*.

Är det inte skäligt att för viss fastighet beräkna avgift enligt §§ 5-9 får huvudmannen i stället *komma överens* med fastighetsägaren om avgiftens storlek.

§ 12

12.1 Sedan *avgiftsskyldighet inträtt*, skall avgift betalas inom tid som anges i faktura.

12.2 Betalas inte debiterat belopp inom tid som anges i fakturan, skall dröjsmålsränta betalas enligt 6 § räntelagen från den dag betalningen skulle ha skett.

12.3 Enligt 36 § vattentjänstlagen skall en anläggningsavgift fördelas på årliga inbetalningar under en viss tid, längst tio år, om avgiften uppgår till belopp som är betungande med hänsyn till fastighetens ekonomiska bärkraft och övriga omständigheter, om fastighetsägaren så begär och godtagbar säkerhet ställs. Ränta skall betalas enligt 5 § räntelagen på varje del av avgiften som förfaller till betalning i framtiden från den dag då den första inbetalningen skall ske till dess ifrågavarande del av avgiften betalas eller ränta skall betalas till dess ifrågavarande del av avgiften betalas eller ränta skall betalas enligt 12.2.

12.4 Avgiftsskyldighet enligt 5.6, 5.7, 6.6 eller 7.2 föreligger, då bygglov för avsett *ändrat förhållande* meddelats eller ändrat förhållande inträtt utan att bygglov krävts eller meddelats – till exempel ökning av tomtyta eller tillkommande byggnad vilken kan räknas som tillkommande lägenhet. Det åligger fastighetsägaren att omgående anmäla till huvudmannen när det ändrade förhållandet inträtt. Försummar fastighetsägaren denna anmälningsplikt, tas dröjsmålsränta enligt 12.2 ut för tiden från det två månader förflutit sedan avgiftsskyldighet inträdde och fram till dess tilläggsavgiften betalas.

§ 13

13.1 Om efter *ansökan från fastighetsägare* och särskilt medgivande av huvudmannen ledningar utförts på *annat sätt* eller försetts med andra anordningar än huvudmannen bedömt nödvändiga, skall fastighetsägaren som begärt arbetets utförande ersätta huvudmannen överenskomna kostnader för detta.

13.2 Om en *fastighetsägare* begär att *ny servisledning* skall utföras i stället för redan befintlig och finner huvudmannen skäl att bevilja ansökan om detta, är fastighetsägaren skyldig att bekosta dels den nya servisledningens allmänna del med det avdrag som befinns skäligt med hänsyn till den tidigare servisledningens ålder och skick, dels borttagandet av den tidigare servisledningens allmänna del.

13.3 Finner *huvudmannen påkallat* att utföra *ny servisledning* i stället för och med annat läge än redan befintlig, är huvudmannen skyldig att ersätta fastighetsägaren dennes kostnad för fastighetens del av den nya servisledningen och dess inkoppling med det avdrag som befinns skäligt med hänsyn till den tidigare servisledningens ålder och skick.

BRUKNINGSAVGIFTER (§§ 14–22)

Avgifter för allmänna vattentjänster är belagda med lagstadgad mervärdesskatt.

§ 14

14.1 För bebyggd fastighet skall brukningsavgift betalas. Avgift tas ut enligt nedan.

I avgiften ingår mervärdesskatt, moms 25 %. Avgiften angiven inom parentes () är utan moms.

FASTA AVGIFTER

a) Fast avgift	Mätarstorlek	Avgift per	V	S	TOTALT
Småhusfastigheter	Qn2,5x1	år	2 455 kr (1 964 kr)	3 000 kr (2 400 kr)	5 455 kr (4 364 kr)
Övriga fastigheter	Qn2,5x1	år	3 870 kr (3 096 kr)	4 725 kr (3 780 kr)	8 595 kr (6 876 kr)
	Qn2,5x2	år	9 270 kr (7 416 kr)	11 335 kr (9 068 kr)	20 605 kr (16 484 kr)
	Qn2,5x3	år	21 625 kr (17 300 kr)	26 425 kr (21 140 kr)	48 050 kr (38 440 kr)
	Qn2,5x4	år	35 880 kr (28 704 kr)	43 855 kr (35 084 kr)	79 735 kr (63 788 kr)
	Qn6x1	år	11 660 kr (9 328 kr)	14 255 kr (11 404 kr)	25 915 kr (20 732 kr)
	Qn6x2	år	47 670 kr (38 136 kr)	58 260 kr (46 608 kr)	105 930 kr (84 744 kr)
	Qn6x3	år	73 765 kr (59 012 kr)	90 155 kr (72 124 kr)	163 920 kr (131 136 kr)
	Qn6x4	år	114 080 kr (91 264 kr)	139 435 kr (111 548 kr)	253 515 kr (202 812 kr)
	Qn10x1	år	31 145 kr (24 916 kr)	38 070 kr (30 456 kr)	69 215 kr (55 372 kr)
	Qn10x2	år	73 915 kr (59 132 kr)	90 340 kr (72 272 kr)	164 255 kr (131 404 kr)
	Qn10x3	år	157 110 kr (125 688 kr)	192 025 kr (153 620 kr)	349 135 kr (279 308 kr)
	Qn10x4	år	218 430 kr (174 744 kr)	266 970 kr (213 576 kr)	485 400 kr (388 320 kr)
	Qn15x1	år	35 640 kr (28 512 kr)	43 555 kr (34 844 kr)	79 195 kr (63 356 kr)

För bebyggd fastighet utan mätare eller fastighet som ännu ej är påkopplad tas avgift ut enligt följande:

b) Fast avgift	Avgift per	V	S	TOTALT
Småhusfastigheter	år	2 455 kr (1 964 kr)	3 000 kr (2 400 kr)	5 455 kr (4 364 kr)
Övriga fastigheter	år	3 870 kr (3 096 kr)	4 725 kr (3 780 kr)	8 595 kr (6 876 kr)

c) Dagvattenavgift	Kategori#	Avgift per	Df	Dg	TOTALT
Småhusfastigheter	Småhus	år	1 435 kr (1 148 kr)	140 kr (112 kr)	1 575 kr (1 260 kr)
Övriga fastigheter	Kategori 1	m ² /år	1,23 kr (0,98 kr)	0,13 kr (0,10 kr)	1,35 kr (1,08 kr)
	Kategori 2	m ² /år	2,10 kr (1,68 kr)	0,20 kr (0,16 kr)	2,30 kr (1,84 kr)
	Kategori 3	m ² /år	2,69 kr (2,15 kr)	0,28 kr (0,22 kr)	2,96 kr (2,37 kr)
Allmän platsmark	Kategori 1	m ² /år		1,28 kr (1,02 kr)	1,28 kr (1,02 kr)
	Kategori 2	m ² /år		2,06 kr (1,65 kr)	2,06 kr (1,65 kr)
	Kategori 3	m ² /år		3,26 kr (2,61 kr)	3,26 kr (2,61 kr)

RÖRLIGA AVGIFTER

d) Förbrukning	Avgift per	V	S	TOTALT
Uppmätt/beräknad mängd	m ³	29,29 kr (23,43 kr)	35,81 kr (28,65 kr)	65,10 kr (52,08 kr)

Huvudmannen beslutar vilken mätarstorlek som skall installeras utifrån fastighetens behov, där hänsyn tas till behovet av hushållsvatten.

14.2 Föreligger inte avgiftsskyldighet för samtliga i 4.1 angivna ändamål skall avgifter enligt 14.1 betalas för de ändamål där avgiftsskyldighet föreligger. För fastigheter som inte är avgiftsskyldiga för vatten gör huvudmannen en bedömning av vilken mätarstorlek som motsvarar fastighetens behov av vatten för hushållsbruk. Fastighetsägaren får sedan betala spillvattendelen av avgiften för den mätare som bedöms motsvara behovet av hushållsvatten.

Fastighetens förbrukning bestäms enligt reglerna i 14.3, dock tas bara spillvattendelen av den rörliga avgiften ut.

14.3 Fastighetsägaren är betalningsansvarig för allt vatten som levererats till fastigheten. Har huvudmannen bestämt att för bebyggd fastighet vattenförbrukningen tills vidare inte skall fastställas genom mätning, tas rörlig avgift ut för enligt 14.1 d) efter *antagen förbrukning* om 75 m³ per år och person vid helårsboende och 150 m³ per år och hushåll vid delårsboende. Fast avgift debiteras enligt 14.1 b).

För *övriga fastigheter* där vattenförbrukningen tills vidare inte skall fastställas genom mätning, tas rörlig avgift ut enligt 14.1 d) *enligt överenskommelse* i avtal. Fast avgift debiteras i nivå med den mätarstorlek som motsvarar fastighetens behov av vatten.

14.4 För så kallat *byggvatten* skall bruksavgift enligt 14.1 a) och 14.1 d) betalas. Om mätning inte sker, antas den förbrukade mängden uppgå till 30 kbm per lägenhet enligt §3, samt fast avgift enligt 14.1 b).

14.5 För *extra mätställe* (mätställe utöver ett per fastighet) skall fast avgift enligt 14.1 a) betalas. *Parallellkopplade mätare* räknas som ett mätställe.

14.6 Antas mätaren visa annan förbrukning än den verkliga, låter huvudmannen *undersöka mätaren*, om huvudmannen finner det nödvändigt eller om fastighetsägaren begär det.

Vid ovan avsedd undersökning eller provning bestäms mätarens felvisning i två kontrollpunkter enligt SWEDAC:s föreskrifter om vatten- och värmemätare, STAFS 2007:2.

Kan mättelets storlek inte bestämmas eller har mätaren inte fungerat, har huvudmannen rätt att uppskatta förbrukningen.

Fastighetsägare som inte godtar huvudmannens beslut efter genomförd undersökning eller huvudmannens uppskattning av förbrukningen, kan begära provning av frågan hos Mark- och miljödomstol eller annan instans bestämd av Riksdagen.

14.7 Har fastighetsägare begärt undersökning av vattenmätare och mätaren blivit godkänd, skall fastighetsägaren ersätta huvudmannen för undersökningskostnaderna i enlighet med vad som framgår av § 18.

14.8 För spillvattenmängd, som enligt huvudmannens medgivande avleds till dagvattenledning (kylvatten o dyl.), skall avgift betalas för motsvarande spillvattenandel enligt 14.1 d)

§ 15

Den som ansvarar för att *allmän platsmark* ställs i ordning och underhålls skall betala bruksavgift enligt 14.1 c).

§ 16

Tillförs avloppsnätet *större spillvattenmängd* än som svarar mot levererad vattenmängd eller avleds inte hela den levererade vattenmängden till avloppsnätet skall avgift för spillvattenavlopp betalas efter den mängd spillvatten som avleds till avloppsnätet.

Mängden skall bestämmas genom mätning på fastighetsägarens bekostnad av ifrågavarande vatten- eller spillvattenmängd eller på annat sätt som överenskommits mellan huvudmannen och fastighetsägaren.

En förutsättning för att avgiften för avlett spillvatten skall debiteras efter annan grund än efter levererad mängd vatten är att skillnaden mellan mängderna vatten och spillvatten är avsevärd.

§ 17

För *obebyggda fastigheter* som enligt detaljplan är avsedda för småhus betalas avgift motsvarande fast avgift för småhus enligt 14.1 b) och dagvattenavgift enligt 14.1 c). Alla andra obebyggda fastigheter inom detaljplanelagt område betalar fast avgift enligt 14.1 b) och dagvattenavgift enligt 14.1 c).

Föreligger inte avgiftsskyldighet för samtliga i 4.1 angivna ändamål skall avgifter enligt 14.1 b) och c) betalas för de ändamål där avgiftsskyldighet föreligger.

Bebyggs småhusfastighet tillkommer avgift enligt 14.1 d).

Bebyggs bostadsfastighet eller *annan fastighet* skall avgifter enligt 14.1 a), b), c) och d) betalas, där storleken på mätaren eller mätarkombinationen bestäms av huvudmannen efter fastighetens behov av vatten för hushållsbruk och där dagvattenavgiften bestäms utifrån fastighetens hårdgjordhet.

§ 18

Har huvudmannen på fastighetsägarens begäran vidtagit åtgärd eller har på grund av att fastighetsägaren åsidosatt sin skyldighet vattentillförseln stängts av eller reducerats eller annan åtgärd vidtagits av huvudmannen skall avgift för detta betalas. Avgift tas ut enligt nedan.

I avgiften ingår mervärdesskatt, moms 25 %. Avgiften angiven inom parentes () är utan moms.

Avgift per åtgärd och tillfälle:*

Nedtagning av vattenmätare	915 kr	(732 kr)
Uppsättning av vattenmätare	915 kr	(732 kr)
Avstängning av vattentillförsel på fastighetsägares begäran	915 kr	(732 kr)
Avstängning av vattentillförsel på grund av utebliven betalning	1 375 kr	(1 100 kr)
Påsläpp av vattentillförsel	915 kr	(732 kr)
Montering av strypbricka	1 830 kr	(1 464 kr)
Demontering av strypbricka	915 kr	(732 kr)
Undersökning av vattenmätare	1 225 kr	(980 kr)
Länsning av vattenmätarbrunn	915 kr	(732 kr)
Förgävesbesök**	1 145 kr	(916 kr)

*För arbeten som på fastighetsägarens begäran utförs utanför ordinarie arbetstid debiteras ett tillägg om 100 % av ovan angivna belopp. Påsläpp av vattentillförsel vid utebliven betalning utförs endast helgfria vardagar under ordinarie arbetstid.

**Exempelvis frånvaro vid inbokat mätarbyte, driftbesök för LTA (Lätt tryckavlopp) på grund av fel i fastighetens installation.

§ 19

Om för viss eller vissa fastigheter kostnaden för att förse fastigheterna med vatten och avlopp i beaktansvärd omfattning avviker från fastigheterna inom verksamhetsområdet i övrigt, skall enligt lagen om allmänna vattentjänster avgifter tas ut enligt antagen *särta*.

Är det inte skäligt att för viss fastighet beräkna avgift enligt §§ 14–18 får huvudmannen i stället *komma överens* med fastighetsägaren eller annan avgiftsskyldig om avgiftens storlek.

§ 20

Avgift enligt 14.1 a), b) och c) debiteras i efterskott per månad, kvartal eller annan debiteringsperiod om huvudmannen beslutar om. Avgift enligt 14.1 d) debiteras i efterskott på grundval av enligt mätning förbrukad vattenmängd, uppskattad förbrukning eller annan grund som anges i §§ 14 och 16.

Betalas inte debiterat belopp inom tid som anges på faktura, skall dröjsmålsräntas betalas på obetalt belopp enligt 6 § i räntelagen från den dag betalningen skulle skett.

Sker enligt huvudmannens beslut inte måtaravläsning för varje debitering, får mellanliggande debiteringar ske efter uppskattad förbrukning. Mätaravläsning och debitering efter verklig förbrukning bör ske i genomsnitt minst *en* gång per år.

I samband med *fastighetsöverlåtelse* skall fastighetsägare skriftligen meddela mätarställning samt övriga nödvändiga uppgifter för registrering av fastighetsöverlåtelsen.

§ 21

Har fastighetsägare begärt att huvudmannen skall företa åtgärd för att underlätta eller möjliggöra hans brukande av anläggningen i visst fall eller avseende eller har i övrigt särskild åtgärd påkallats på grund av fastighetens VA-förhållanden, får huvudmannen i stället *komma överens* med fastighetsägaren eller annan avgiftsskyldig om avgiftens storlek.

§ 22

Vid beloppsavrundning tillämpas *Lag (1970:1029) om avrundning av vissa öresbelopp*.

TAXANS INFÖRANDE

§ 23

Denna taxa träder i kraft 2026-01-01. De bruksavgifter enligt 14.1, 14.3 och 14.6 samt § 16, som är baserade på uppmätning, eller uppskattad förbrukning, hos fastighetsägare, skall därvid tillämpas i fråga om den vattenmängd som levereras och den spillvattenmängd som släpps ut efter den ovan angivna dagen för taxans ikraftträdande.

Mål som rör tvist mellan fastighetsägare och huvudmannen beträffande tillämpning och tolkning av denna taxa prövas hos Mark- och miljödomstol, eller annan instans bestämd av Riksdagen, jämlikt 53 § vattentjänstlagen.

Handläggare:
Madelene Ahl
Tfn: 0522-63 88 04

Protokoll nr 4 för styrelsemöte – Färgelanda Vatten AB

Tid: Torsdag 25 september 2025, klockan 09:00-13:00

Plats: Bastionen, Bastiongatan 18, Uddevalla

Närvarande ledamöter:

Peter Hög (S), ordförande
Karl-Erik Segersax (SD), vice ordförande
Bengt Melin (M) ersätter Björn Skår (M)
Fredrik Karlsson (SD)
Håkan Melin (C)

Närvarande tjänstepersoner:

Peter Johansson, VD
Jeanette Strömberg, ekonom
Madelene Ahl, bolagssekreterare

§ 1 Mötet öppnas av Peter Hög**§ 2 Upprop förrättas****§ 3 Dagordningen godkänns**

Med justering gällande § 7, Kommunikationsinsats i samband med
taxebeslut, utgår från dagens möte

§ 4 Protokollet justeras av Karl-Erik Segersax**§ 5 Föregående protokoll godkänns och läggs till handlingarna****§ 6 Gemensam information**

- Styrelsemöten 2026
- Delårsrapport, övergripande
- Åtkomst av filer för styrelsen

§ 7 Fördjupningsinformation

- Avloppsdirektivet

Handläggare:
Madelene Ahl
Tfn: 0522-63 88 04

§ 8 Beslut - Slutrapport Intern kontroll 2025**Beslutsunderlag**

Intern kontrollplan 2025, Dnr 2024/174
Avrapportering Intern kontroll 2025, Dnr 2024/174

Styrelsen beslutar

att godkänna slutrapport för utförd Intern kontroll 2025.

§ 9 Beslut - Intern kontrollplan 2026**Beslutsunderlag**

Intern kontrollplan för 2026, Dnr 2025/193

Styrelsen beslutar

att godkänna Intern kontrollplan för 2026.

§ 10 Beslut – Delårsrapport januari-augusti 2025 Färgelanda Vatten AB**Beslutsunderlag**

Delårsrapport januari-augusti, 2025, Dnr 2024/125

Styrelsen beslutar

att fastställa delårsrapport januari-augusti, 2025 för Färgelanda Vatten AB.

§ 11 Beslut – VA-taxa för 2026 med taxeföreskrifter**Beslutsunderlag**

Färgelanda Vatten AB Budget 2026 samt plan 2027–2028, Dnr 2025/151
Taxeföreskrift 2026 Färgelanda Vatten AB, Dnr 2025/189
Tjänsteskrivelse, VA-taxa för 2026 med plan 2027–2028, Dnr 2025/151

Styrelsen beslutar

att föreslå kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige:

att besluta om en höjning av brukningsavgiften med 4,5 % från och med 2026-01-01. 4,5 % i ökning innebär för ett Typhus A ca 60 kr/månad.

att besluta att anta taxeföreskrifter 2026, Färgelanda Vatten AB.

Handläggare:
Madelene Ahl
Tfn: 0522-63 88 04

§ 12 Beslut – Budget 2026 och plan för 2027–2028**Beslutsunderlag**

Färgelanda Vatten AB Budget 2026 samt plan 2027–2028, Dnr 2025/151
Tjänsteskrivelse, VA-taxa för 2026 med plan 2027–2028, Dnr 2025/151

Styrelsen beslutar

att godkänna budget 2026 och plan 2027–2028 för Färgelanda Vatten AB under förutsättning att brukningsavgiften blir antagen i kommunfullmäktige.

§ 13 Beslut – Nyupplåning**Beslutsunderlag**

Färgelanda Vatten AB Budget 2026 samt plan 2027–2028, Dnr 2025/151

Styrelsen beslutar

att uppdra åt vd, med ekonomichef som ersättare att från och med 1 januari 2026 till och med 31 december 2026 för företagets räkning nyupplåna, dvs öka företagets skulder under nämnda period, med totalt 14 000 tkr.

§ 14 Styrelsens bedömning av bolagets verksamhet

- Reflektioner och synpunkter på månadsrapporter sedan föregående styrelsemöte.

§ 15 Projektinformation

- VD föredrog projektinformation

§ 16 Information från VD

- Ingen information

§ 17 Övriga frågor

- Ordförande berättar om den politiska förändringen som pågår i Färgelanda kommun.

§ 18 Mötet avslutas

Handläggare:
Madelene Ahl
Tfn: 0522-63 88 04

Digital signering

Peter Hög (ordförande)

Digital signering

Karl-Erik Segersax (justerare)

Digital signering

Peter Johansson (VD)

Digital signering

Madelene Ahl (sekreterare)

Skickas till:

Ägarkommun
Ernst & Young

Detta är ett elektroniskt undertecknat dokument

Underskrifterna i detta dokument uppfyller kraven för Avancerad Elektronisk Underskrift enligt definitionen i eIDAS (EU:s förordning 910/2014).

Äktheten kan kontrolleras i alla tjänster som kan validera underskrifter som godkänts av Myndigheten för digital förvaltning (DIGG). Använd till exempel valideringstjänsten [Signport](#). För validering med Adobe Acrobat Reader, [läs mer här](#).

Notera, om dokumentet skrivs ut på papper följer de elektroniska underskrifterna inte med och kan därför inte valideras.

Följande personer har genom sin elektroniska underskrift godkänt innehållet i detta dokument samt försäkrat att angivna uppgifter är korrekta.

Sektor samhällsutveckling
Enhetschef Teknik
Jenny Clasborn
Samhällsutvecklingschef
David Tengberg

Tjänsteskrivelse
2025-10-27
2025/326

Kommunstyrelsen

Antagande av Renhållningsavgifter i Färgelanda kommun 2026

Beslutsförslag

Kommunfullmäktige antar *Renhållningsavgifter i Färgelanda kommun 2026*, enligt förvaltningens förslag daterat 2025-10-27.

Ärendebeskrivning

Taxedokumentet "Renhållningsavgifter Färgelanda kommun" behöver revideras utifrån följande punkter;

- Förtydligande av hur avgifter på återvinningscentral ska regleras, detta ska ske genom indexreglering enligt konsumentprisindex med 2022 som basår, årsmedel utgör indexjusteringen.
- 30 § Förtydligande av regler gällande uppehåll i renhållningstjänst samt handläggningstid av ärende. Förtydligandet beskriver att ansökan om uppehåll av renhållningstjänst ska ansökas till Färgelanda kommun minst fyra veckor innan uppehållsperioden inleds samt att varje ansökan prövas individuellt. Förtydligandet beskriver även att fastighetsägare som har fritidshus för eget bruk och samtidigt äger en permanentbostad med renhållningsabonnemang inom kommunen, ej behöver ha renhållningstjänst på fritidsbostaden.
- Beskrivning av vad gångavstånd vid hämtning av renhållningskärl innebär, att denna tjänst nu kan beställas som tilläggstjänst via taxa.
- Förtydligande av regler gällande överlåtelse av sophanteringstjänst vilket endast är möjlig vid ägarbyte.
- Förtydligande av regler gällande uppsägning av renhållningstjänst, vilket kan godkännas under vissa omständigheter så som rivning av fastighet eller om fastighet helt tas ur bruk.
- Förtydligande gällande registrering av delning av sophanteringstjänst. Ansökan måste inkomma och först efter registrerad ansökan, startar delning.
- Ny taxa – hemtagning av kärl, är en kostnad som entreprenören debiterar Färgelanda kommun och således måste debiteras kund.
- Ny taxa – gångavstånd från fastighetsgräns vid hämtning av sophanteringskärl vid tömning

- Ny taxa – spolning av privata avlopp, vilket kan beställas i samband med slamtömning.

Ekonomisk konsekvensbeskrivning

Avgifterna gällande Återvinningscentralen regleras utifrån konsumentprisindex. Året indexhöjning med 2022 som basår innebär en höjning på 4,7%. Höjningen avser att täcka ökade kostnader för hanteringen av avfall på Återvinningscentralen.

Hemtagning av kärl, är en kostnad som entreprenören debiterar Färgelanda kommun och således måste debiteras kund.

Gångavstånd från fastighetsgräns vid hämtning av sophanteringskärl vid tömning samt spolning av privat avlopp är valfria tjänster att beställa.

Sociala och miljömässiga konsekvenser

Färgelanda kommuns Renhållningsavgifter ligger kostnadsmässigt likvärdigt med övriga Dalslandskommuner.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse, dat 2025-10-27

Renhållningsavgifter Färgelanda kommun 2026

Sändlista:

Samhällsutvecklingschefen

Teknisk chef

**Färgelanda
kommun**

Renhållningsavgifter Färgelanda kommun 2026

2025-10-27

Dnr; KS 2025/326

Version 3.0

Beslutad;

Den senaste versionen finns tillgänglig på Färgelanda kommuns
hemsida, www.fargelanda.se

Dokumentet innehåller avgifter för renhållningen i Färgelanda kommun samt
korta förtydliganden gällande avgifterna.

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	3
2. Kommunens uppdrag och fastighetsägarens avgiftsskyldighet	3
2.1 Undantag.....	4
3. Avgifter – Hushållsavfall	6
3.1 Delning av sophanteringstjänst.....	7
3.2 Grundavgift.....	8
Fastighetsägare för flerbostadshus debiteras	8
3.3 Extratjänster.....	8
4. Avgifter slamhantering.....	8
4.1 Tömning av brunn	9
4.2 Tömning av sluten tank	9
4.3 Tömning av BDT.....	9
4.4 Övriga tjänster	10
5. Avgifter på återvinningscentralen	10
6. Inpasseringsavgift på återvinningscentralen	10

1. Inledning

Renhållningen i Färgelanda kommun är taxefinansierad. Detta dokument innehåller avgifter för 2026.

Taxan ska täcka kostnader enligt uppdraget för hämtning av kommunalt avfall men även täcka kostnader för drift och skötsel av kommunens återvinningscentral, återvinningsstationer, inklusive farligt avfall, fjärtransporter och behandling av insamlat materialet, avfallsplanering, uppföljning och utveckling av verksamheten, administration och kundservice. Taxan är uppdelad i en fast grundavgift och en rörlig hämtningsavgift. Grundavgiften debiteras oavsett godkänt uppehåll i sophämtning eller liknande.

Översyn av avgifter kan ske varje år. Taxan baseras på entreprenörens priser vilka indexregleras utifrån gällande Avfallsindex samt administrativa kostnader exempelvis kundtjänst och fakturering. Avrundning ska ske till närmaste ental.

Gällande avgifter på Återvinningscentralen ska indexreglering tillämpas enligt Konsumentprisindex (1980=100) varje år, med 2022 som basår, årsmedel utgör indexjusteringen. Beslut om indexjustering sker av behörig nämnd.

Syftet med detta dokument är att ange i vilka situationer avgift tas ut och med vilket belopp samt ange lagstöd för detta.

Tillämpliga föreskrifter

1 § För kommunens avfallshantering gäller

- miljöbalken (1988:808) och avfallsförordningen (2011:927)
- föreskrifter om avfallshantering i förordningar utfärdade med stöd av miljöbalken och andra författningar

2. Kommunens uppdrag och fastighetsägarens avgiftsskyldighet

Kommunerna har ansvar för insamling, hantering och behandling av kommunalt avfall, samt det avfall som omfattas av producentansvar. Hanteringen av kommunalt avfall finansieras genom avgifter till berörda fastighetsägare.

Fastighetsinnehavares och nyttjanderättsinnehavares ansvar för betalning och information

6 § Avgift ska betalas för den insamling, transport, återvinning och bortskaffande av avfall som utförs genom kommunens försorg och i enlighet

med föreskrifter som kommunen har meddelat med stöd av 27 kap. 4 § miljöbalken.

Avgiftsskyldighet åligger fastighetsinnehavaren eller den som vid debiteringstillfället är skattskyldig för fastigheten enligt 1 kap. 5 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152). Avgiften kan inte överföras på nyttjanderättshavaren. Fastighetsinnehavaren är skyldig att meddela ägarbyte till kommunen senast vid tillträdesdag.

Renhållningstaxa fastställs i särskild ordning av kommunfullmäktige.

7 § Fastighetsinnehavare är skyldig att i behövlig omfattning informera den eller dem som bor i eller är verksamma i fastigheten om gällande regler för avfallshantering.

2.1 Undantag

Handläggning av anmälnings- och ansökningsärenden

24 § Ansökan/anmälan av undantag från renhållningsföreskrifterna enligt 25-28 § ska ske till Dalslands miljö- och energinämnd. Dalslands miljö- och energinämnd ska meddela både kommunen och sökande vid godkännande av dispenser och undantag. Dalslands miljö- och energinämnd ska också meddela både kommunen och sökande när tidsfristen för dispenser och undantag har löpt ut.

Befrielse från skyldigheten att överlämna hushållsavfall till kommunen

25 § Tidsbegränsad dispens från avfallshämtning kan efter särskild ansökan prövas av Dalslands miljö- och energinämnd. Dispens ges i fyra år, varefter ny ansökan måste inlämnas. Vid ändrade förhållanden ska Dalslands miljö- och energinämnd underrättas omgående. För ovan nämnda befrielse äger kommunen rätt att ta ut grundavgift.

Eget omhändertagande av hushållsavfall

27 § Anmälan av hemkompostering av biologiskt lättnedbrytbart hushållsavfall på den egna fastigheten ska ske till Dalslands miljö och energinämnd.

Avfall får endast tas om hand på den egna fastigheten under förutsättning att det kan ske utan risk för olägenhet för människors hälsa och miljö.

Kompostering av biologiskt lättnedbrytbart hushållsavfall på fastigheten ska ske i skadedjursäker behållare, anpassad för kompostering av lättnedbrytbart hushållsavfall året runt.

Trädgårdsavfall får komposteras på fastigheten utan särskild anmälan.

Utvidgat hämtningsintervall slam

28 § Tillstånd till tömning av slamavskiljare vartannat år kan medges efter ansökan till Dalslands miljö- och energinämnd om avloppsanordningens kapacitet med god marginal överstiger rådande nyttjandegrad, samt kan bedömas uppfylla aktuella krav på rening. Ansökan ska godkännas av Dalslands miljö- och energinämnd. Dispens ges i 6 år, varefter ny ansökan måste inlämnas. Vid ändrade förhållanden ska Dalslands miljö- och energinämnd underrättas omgående.

Utvidgat hämtningsintervall hushållsavfall

29 § Fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare som utsorterar allt biologiskt lättnedbrytbart hushållsavfall kan medges att avfallet hämtas mer sällan än varannan vecka under förutsättning att olägenheter för människors hälsa eller miljön inte uppstår. Medgivande om utvidgat hämtningsintervall kan komma att återkallas om kommunen konstaterar att avfallet från fastigheten inte omhändertas på det sätt som medgivits.

Uppehåll i hämtning

30 § Vid permanentbostad kan uppehåll i hämtning medges om inte fastigheten kommer att utnyttjas under en sammanhängande tid av minst 3 månader.

Vid fritidsabonnemang kan uppehåll i hämtning medges vid fastigheter som inte utnyttjas alls under hämtningsperioden maj-september.

Om fastighetsägaren har fritidshus för eget bruk och samtidigt äger en permanentbostad inom kommunen med renhållningsabonnemang kan uppehåll från avfallshämtning medges för fritidshuset, krävs ej renhållningsabonnemang på fritidsbostaden.

För att ansöka om uppehåll ska alltid Färgelanda kommun kontaktas minst fyra veckor innan uppehållsperioden inleds. Varje ansökan prövas individuellt. Sophämtningen återupptas automatiskt när perioden för uppehåll har löpt ut, om inget annat meddelas.

Vid ändrade förhållanden ska kommunen underrättas omgående.

Vid uppehåll av avfallshämtning äger kommunen rätt att ta ut grundavgift.

Upplysning

Dispenser och undantag är personliga och förfaller om fastigheten byter ägare.

Gångavstånd

Önskas hämtning av sopkärl längre in på fastighet än fastighetsgräns, kan detta beställas som en extratjänst. Valbart är 2-15 m eller 16-30 från fastighetsgräns,

Avgiften debiteras utöver rörlig sophanteringsavgift och grundavgift. Tjänsten ska beställas av Färgelanda kommun innan utförande.

Kärl

Kärnen ägs av kommunen. Fastighetsägaren ansvarar för rengöring av kärnen. Rengöring bör ske med miljövänligt diskmedel eller såpa. Tvättvattnet ska inte hällas direkt i dagvattnet utan hälls lämpligen på egen gräsmatta eller liknande där det kan infiltreras ner i marken.

I angivna belopp i taxan ingår lagstadgad mervärdesskatt. Samtliga avgifter anges inklusive moms.

Överlåtelse

Överlåtelse av sophanteringsabonnemanget är endast möjlig vid ägarbyte. För överlåtelse krävs ifyllnad av blankett gällande ägarbyte av både tidigare och ny fastighetsägare. Blanketten sänds till Färgelanda kommun och ägarbytet registreras så snart blanketten inkommit.

Uppsägning

Under vissa omständigheter kan abonnemanget sägas upp utan ägarbyte, exempelvis om fastigheten rivs eller tas ur bruk. Vid uppsägning av abonnemang krävs alltid kontakt med Färgelanda kommun för vidare information och hantering.

3. Avgifter – Hushållsavfall

Renhållningsavgiften utgörs av en grundavgift per hushåll/lägenhet samt en rörlig avgift för insamling bortforsling och behandling av avfallet

- **Grundavgift** - I grundavgiften räknas kostnader för återvinningscentralen, återvinningsstationerna, information, utredning, elektronikskrotinsamling och administration.
- **Rörlig avgift** - I den rörliga avgiften ingår insamling, bortforsling och behandling av det avfall som hämtas i kärl. Kostnaden varierar utifrån kärlstorlek och tömningsintervall.

I grundavgiften ingår begränsade fria besök till Stigens återvinningscentral enligt följande:

- 12 fria besök för permanentboende i enfamiljshus
- 6 fria besök för fritidsboende med sommartömning
- 6 fria besök för permanentboende i lägenhet
- 6 fria besök för föreningar som har renhållningsabonnemang.

Kärl liter	Tömningsintervall	Avgift 2026 innefattar grundavgift och rörlig avgift inkl. moms/år
140	2 gånger/vecka	12 363 kr
190	2 gånger/vecka	12 888 kr
370	2 gånger/vecka	16 022 kr
660	2 gånger/vecka	21 277 kr
140	1 gång/vecka	7 059 kr
190	1 gång/vecka	7 322 kr
370	1 gång/vecka	8 889 kr
660	1 gång/vecka	11 517 kr
140	Varannan vecka	3 546 kr
190	Varannan vecka	3 677 kr
370	Varannan vecka	4 461 kr
660	Varannan vecka	5 706 kr
140	1 gång/månad	2 219 kr
190	1 gång/månad	2 280 kr
140	1 gång/kvartal	2 174 kr
190	1 gång/kvartal	2 194 kr
140	Sommar varannan vecka	2 186 kr
190	Sommar varannan vecka	2 242 kr
370	Sommar varannan vecka	2 573 kr
140	Sommar/månad	1 542 kr

Sommartömning utförs varannan vecka v. 18–39

3.1 Delning av sophanteringstjänst

Delning av sophanteringstjänst kan utföras mellan upp till sex fastigheter. Den rörliga kostnaden för sophanteringen debiteras till en eller flera fastighetsägare, grundavgiften debiteras per fastighet.

För delning av kärl krävs ifyllnad av blankett. Blanketten sänds till Färgelanda kommun och delning registreras så snart blanketten inkommit.

3.2 Grundavgift

Fastighetsägare för flerbostadshus debiteras grundavgift/lägenhet oberoende om lägenhet är uthyrd. Färgelanda kommun har rätt att debitera retroaktivt om fastighetsägare inte inkommer med rätt uppgifter.

Grundavgift	Avgift inkl. moms
Grundavgift permanentboende	1 388 kr
Grundavgift sommarboende	798 kr
Grundavgift lägenhet	798 kr

3.3 Extratjänster

	Avgift inkl. moms
Extra säck i samband med ordinarie tömning	106 kr/styck
Extra tömning av kärl inom 2 arbetsdagar	539 kr/styck
Extra kompostkärl, tömning 1 gång/vecka	3 763 kr/år
Extra kompostkärl, tömning varannan vecka	1 204 kr/år
Utställning av kärl vid nytt abonnemang	432 kr/tillfälle
Utbyte av kärl	432 kr/styck
Hemtagning av kärl vid avslutad tjänst	432 kr/tillfälle

Gångavstånd	Tömningsintervall	Total avgift/år inkl. moms
Kostnaden för gångavstånd tillkommer utöver rörlig avgift och grundavgift		
2-15 m	1 gång/vecka	3315 kr
16-30 m	1 gång/vecka	5525 kr
2-15 m	Varannan vecka	2503 kr
16-30 m	Varannan vecka	3218 kr
2-15 m	Sommar varannan vecka	1275 kr
16-30 m	Sommar varannan vecka	1530 kr

4. Avgifter slamhantering

Slamhantering avser hämtning av slam i egna brunnar och slutna tankar samt tömning av bad-, disk- och tvättvatten (BDT). Hämtning utförs av Ragn-Sells, vilken är Färgelanda kommuns upphandlade entreprenör.

Kunden kan få slamtömt sin brunn/tank enligt ett årsschema eller kontakta kundtjänst och beställa tömning, så kallad budning.

4.1 Tömning av brunn

	Avgift inkl. moms/tömning
0-3 kbm enligt schema	1 846 kr
0-3 kbm budning inom 10 arbetsdagar	2 042 kr
0-3 kbm budning inom 24 h (akut)	3 288 kr
3,1 - 6,0 kbm enligt schema	2 097 kr
3,1-6,0 kbm budning inom 10 arbetsdagar	2 628 kr
3,1-6,0 kbm budning inom 24 h (akut)	3 288 kr
6,1 kbm – enligt schema	2 500 kr
6,1 kbm - budning inom 10 arbetsdagar	3 007 kr
6,1 kbm - budning inom 24 h (akut)	4 757 kr

4.2 Tömning av slutna tank

	Avgift inkl. moms/tömning
0-3 kbm budning inom 10 arbetsdagar	2 309 kr
0-3 kbm budning inom 24 h (akut)	3 089 kr
3,1-6,0 kbm budning inom 10 arbetsdagar	3 074 kr
3,1-6,0 kbm budning inom 24 h (akut)	3 573 kr
6,1 kbm - budning inom 10 arbetsdagar	3 514 kr
6,1 kbm - budning inom 24 h (akut)	3 606 kr

4.3 Tömning av BDT

Tömning av BDT enligt schema*	416 kr
Tillägg budning inom 10 arbetsdagar	1 719 kr
Tillägg budning inom 24 h (akut)	2 312 kr
* = I samband med tömning av slamtömning	

4.4 Övriga tjänster

Tömning av minireningsverk enligt schema	1 846 kr
Tömning av minireningsverk budning inom 10 arbetsdagar	2 309 kr
Tömning av minireningsverk inom 24 h (akut)	3 089 kr
Fettavskiljare upp till 3 kbm	3 323 kr
Spolning av ledningar vardag/h (privat avlopp)*	1 870 kr
Spolning av ledningar helg/h (privat avlopp)*	4 269 kr
Spolning av ledningar vardag/h (kommunalt avlopp)	1 870 kr
Spolning av ledningar helg/h (kommunalt avlopp)	3 367 kr
Bomkörning	1 367 kr
Slanglängd över fria 25 m/m	2 kr

*** Spolning av privata avlopp i samband med beställd slamtömning.**

Endast spolning av privata avlopp beställs direkt av Ragn-Sells (0771-88 88 88)

5. Avgifter på återvinningscentralen

Undantag från fria besök	Kr inkl. moms
Asbest/kbm	1 671 kr
Däck på fälg (bildäck)/styck	35 kr/styck
Tryckimpregnerat virke/kbm	1 046 kr

6. Inpasseringsavgift på återvinningscentralen

Taxa/besök	Kr inkl. moms
Avgift (exkl. asbest, däck på fälg, tryckimpregnerat virke och farligt avfall/besök Max 3 kbm (bilsläp)/besök	628 kr/besök

Omvärldsbevakning kostnader renhållning

Tömning var 14e dag 2025

Kommun	Totalkostnad 140 L	Totalkostnad 190 L	Utförare
Färgelanda kommun	3 261	3 274	Entreprenör
Dals-Eds kommun	3 173	3 216	Entreprenör
Lilla Edet kommun	3 050	3 686,25	Egen regi
Åmåls kommun	3 177	3 930	Entreprenör
Årjäng kommun	3 478	3 760	Entreprenör
Melleruds kommun	3 863,87	4 287,95	Entreprenör
Munkedals kommun	4 305	4 805	Egen regi
Munkedals kommun	4 305	Fyrfack	Egen regi
2026	Totalkostnad 140 L	Totalkostnad 190 L	Utförare
Färgelanda kommun	3 546	3 677	Entreprenör

**Färgelanda
kommun**

Renhållningsavgifter Färgelanda kommun

2024-10-21

Dnr; KS 2024/290

Version 2.0

Beslutad;

**Den senaste versionen finns tillgänglig på Färgelanda kommuns
hemsida, www.fargelanda.se**

Dokumentet innehåller avgifter för renhållningen i Färgelanda kommun samt
korta förtydliganden gällande avgifterna.

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	3
2. Kommunens uppdrag och fastighetsägarens avgiftsskyldighet	3
2.1 Undantag.....	4
3. Avgifter – Hushållsavfall	5
3.1 Delning av sophanteringstjänst.....	6
3.2 Fastighetsägare för flerbostadshus.....	7
3.3 Extratjänster.....	7
4. Avgifter slamhantering.....	8
4.1 Tömning av brunn	8
4.2 Tömning av slutet tank	8
4.3 Tömning av BDT	9
4.4 Övriga tjänster	9
5. Avgifter på återvinningscentralen	9
6. Avgifter på återvinningscentralen för företag och verksamheter	9

1. Inledning

Renhållningen i Färgelanda kommun är taxefinansierad. Detta dokument innehåller avgifter för 2025.

Taxan ska täcka kostnader enligt uppdraget för hämtning av kommunalt avfall men även täcka kostnader för drift och skötsel av kommunens återvinningscentral, återvinningsstationer, inklusive farligt avfall, fjärtransporter och behandling av insamlat materialet, avfallsplanering, uppföljning och utveckling av verksamheten, administration och kundservice. Taxan är uppdelad i en fast grundavgift och en rörlig hämningsavgift. Grundavgiften debiteras oavsett godkänt uppehåll i sophämtning eller liknande.

Översyn av avgifter kan ske varje år. Taxan baseras på entreprenörens priser vilka indexregleras utifrån gällande Avfallsindex samt administrativa kostnader exempelvis kundtjänst och fakturering. Avrundning ska ske till närmaste ental. Beslut om indexjustering sker av behörig nämnd.

Syftet med detta dokument är att ange i vilka situationer avgift tas ut och med vilket belopp samt ange lagstöd för detta.

Tillämpliga föreskrifter

1 § För kommunens avfallshantering gäller

- miljöbalken (1988:808) och avfallsförordningen (2011:927)
- föreskrifter om avfallshantering i förordningar utfärdade med stöd av miljöbalken och andra författningar

2. Kommunens uppdrag och fastighetsägarens avgiftsskyldighet

Kommunerna har ansvar för insamling, hantering och behandling av kommunalt avfall, samt det avfall som omfattas av producentansvar. Hanteringen av kommunalt avfall finansieras genom avgifter till berörda fastighetsägare.

Fastighetsinnehavares och nyttjanderättsinnehavares ansvar för betalning och information

6 § Avgift ska betalas för den insamling, transport, återvinning och bortskaffande av avfall som utförs genom kommunens försorg och i enlighet med föreskrifter som kommunen har meddelat med stöd av 27 kap. 4 § miljöbalken.

Avgiftsskyldighet åligger fastighetsinnehavaren eller den som vid debiteringstillfället är skattskyldig för fastigheten enligt 1 kap. 5 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152). Avgiften kan inte överföras på nyttjanderättshavaren. Fastighetsinnehavaren är skyldig att meddela ägarbyte till kommunen senast vid tillträdesdag.

Renhållningstaxa fastställs i särskild ordning av kommunfullmäktige.

7 § Fastighetsinnehavare är skyldig att i behövlig omfattning informera den eller dem som bor i eller är verksamma i fastigheten om gällande regler för avfallshantering.

2.1 Undantag

Handläggning av anmälnings- och ansökningsärenden

24 § Ansökan/anmälan av undantag från renhållningsföreskrifterna enligt 25-28 § ska ske till Dalslands miljö- och energinämnd. Dalslands miljö- och energinämnd ska meddela både kommunen och sökande vid godkännande av dispenser och undantag. Dalslands miljö- och energinämnd ska också meddela både kommunen och sökande när tidsfristen för dispenser och undantag har löpt ut.

Befrielse från skyldigheten att överlämna hushållsavfall till kommunen

25 § Tidsbegränsad dispens från avfallshämtning kan efter särskild ansökan prövas av Dalslands miljö- och energinämnd. Dispens ges i fyra år, varefter ny ansökan måste inlämnas. Vid ändrade förhållanden ska Dalslands miljö- och energinämnd underrättas omgående. För ovan nämnda befrielse äger kommunen rätt att ta ut grundavgift.

Eget omhändertagande av hushållsavfall

27 § Anmälan av hemkompostering av biologiskt lättnedbrytbart hushållsavfall på den egna fastigheten ska ske till Dalslands miljö och energinämnd.

Avfall får endast tas om hand på den egna fastigheten under förutsättning att det kan ske utan risk för olägenhet för människors hälsa och miljö.

Kompostering av biologiskt lättnedbrytbart hushållsavfall på fastigheten ska ske i skadedjursäker behållare, anpassad för kompostering av lättnedbrytbart hushållsavfall året runt.

Trädgårdsavfall får komposteras på fastigheten utan särskild anmälan.

Utvidgat hämtningsintervall slam

28 § Tillstånd till tömning av slamavskiljare vartannat år kan medges efter ansökan till Dalslands miljö- och energinämnd om avloppsanordningens kapacitet med god marginal överstiger rådande nyttjandegrad, samt kan bedömas uppfylla aktuella krav på rening. Ansökan ska godkännas av

Dalslands miljö- och energinämnd. Dispens ges i 6 år, varefter ny ansökan måste inlämnas. Vid ändrade förhållanden ska Dalslands miljö- och energinämnd underrättas omgående.

Utvidgat hämtningsintervall hushållsavfall

29 § Fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare som utsorterar allt biologiskt lättnedbrytbart hushållsavfall kan medges att avfallet hämtas mer sällan än varannan vecka under förutsättning att olägenheter för människors hälsa eller miljön inte uppstår. Medgivande om utvidgat hämtningsintervall kan komma att återkallas om kommunen konstaterar att avfallet från fastigheten inte omhändertas på det sätt som medgivits.

Uppehåll i hämtning

30 § Vid permanentbostad kan uppehåll i hämtning medges om inte fastigheten kommer att utnyttjas under en sammanhängande tid av minst 3 månader.

Vid fritidsabonnemang kan uppehåll i hämtning medges vid fastigheter som inte utnyttjas alls under hämtningsperioden maj-september.

Om fastighetsägaren har fritidshus för eget bruk och samtidigt äger en permanentbostad inom kommunen med renhållningsabonnemang kan uppehåll från avfallshämtning medges för fritidshuset.

Vid ändrade förhållanden ska kommunen underrättas omgående.

Vid uppehåll av avfallshämtning äger kommunen rätt att ta ut grundavgift.

Upplysning

Dispenser och undantag är personliga och förfaller om fastigheten byter ägare.

Kärl

Kärlen ägs av kommunen. Fastighetsägaren ansvarar för rengöring av kärlen. Rengöring bör ske med miljövänligt diskmedel eller såpa.

Tvättvattnet ska inte hällas direkt i dagvattnet utan hälls lämpligen på egen gräsmatta eller liknande där det kan infiltreras ner i marken.

I angivna belopp i taxan ingår lagstadgad mervärdesskatt. Samtliga avgifter anges inklusive moms.

3. Avgifter – Hushållsavfall

Renhållningsavgiften utgörs av en grundavgift per hushåll/lägenhet samt en rörlig avgift för insamling bortforsling och behandling av avfallet

- **Grundavgift** - I grundavgiften räknas kostnader för återvinningscentralen, återvinningsstationerna, information, utredning, elektroniskrotinsamling och administration.
- **Rörlig avgift** - I den rörliga avgiften ingår insamling, bortforsling och behandling av det avfall som hämtas i kärl. Kostnaden varierar utifrån kärlstorlek och tömningsintervall.

I grundavgiften ingår begränsade fria besök till Stigens återvinningscentral enligt följande:

- 12 fria besök för permanentboende i enfamiljshus
- 6 fria besök för fritidsboende med sommartömning
- 6 fria besök för permanentboende i lägenhet
- 6 fria besök för föreningar som har renhållningsabonnemang.

Kärl liter	Tömningsintervall	Avgift 2024 innefattar grundavgift och rörlig avgift inkl. moms/år
140	2 gånger/vecka	12 580
190	2 gånger/vecka	13 226
370	2 gånger/vecka	14 976
660	2 gånger/vecka	19 143
140	1 gång/vecka	6 858
190	1 gång/vecka	7 180
370	1 gång/vecka	8 960
660	1 gång/vecka	11 544
140	Varannan vecka	3 261
190	Varannan vecka	3 274
370	Varannan vecka	4 164
660	Varannan vecka	5 585
140	1 gång/månad	1 653
190	1 gång/månad	1 727
140	1 gång/kvartal	1 579
190	1 gång/kvartal	1 603
140	Sommar varannan vecka	1 644
190	Sommar varannan vecka	1 712
370	Sommar varannan vecka	2 257
140	Sommar/månad	987

Sommartömning utförs varannan vecka v. 18–39

3.1 Delning av sophanteringstjänst

Delning av sophanteringstjänst kan utföras mellan upp till sex fastigheter. Den rörliga kostnaden för sophanteringen debiteras till en fastighetsägare, grundavgiften debiteras per fastighet.

3.2 Grundavgift

Fastighetsägare för flerbostadshus debiteras grundavgift/lägenhet oberoende om lägenhet är uthyrd. Färgelanda kommun har rätt att debitera retroaktivt om fastighetsägare inte inkommer med rätt uppgifter.

Grundavgift	Avgift inkl. moms
Grundavgift permanentboende	1 135 kr/år
Grundavgift sommarboende	545 kr/år
Grundavgift lägenhet	545 kr/år

3.3 Extratjänster

	Avgift inkl. moms
Extra säck i samband med ordinarie tömning	106 kr/styck
Extra tömning av kärl inom 2 arbetsdagar	539 kr/styck
Extra kompostkärl, tömning 1 gång/vecka	3 583 kr/år
Extra kompostkärl, tömning varannan vecka	908 kr/år
Utställning av kärl vid nytt abonnemang	432 kr/tillfälle
Utbyte av kärl	432 kr/styck

4. Avgifter slamhantering

Slamhantering avser hämtning av slam i egna brunnar och slutna tankar samt tömning av bad-, disk- och tvättvatten (BDT). Hämtning utförs av Ragnsells, vilken är Färgelanda kommuns upphandlade entreprenör. Kunden kan få slamtömt sin brunn/tank enligt ett årsschema eller kontakta kundtjänst och beställa tömning, så kallad budning.

4.1 Tömning av brunn

	Avgift inkl. moms/tömning
0-3 kbm enligt schema	1 846
0-3 kbm budning inom 10 arbetsdagar	2 042
0-3 kbm budning inom 24 h (akut)	3 288
3,1 - 6,0 kbm enligt schema	2 097
3,1-6,0 kbm budning inom 10 arbetsdagar	2 628
3,1-6,0 kbm budning inom 24 h (akut)	3 288
6,1 kbm – enligt schema	2 500
6,1 kbm - budning inom 10 arbetsdagar	3 007
6,1 kbm - budning inom 24 h (akut)	4 757

4.2 Tömning av slutna tank

	Avgift inkl. moms/tömning
0-3 kbm budning inom 10 arbetsdagar	2 309
0-3 kbm budning inom 24 h (akut)	3 089
3,1-6,0 kbm budning inom 10 arbetsdagar	3 074
3,1-6,0 kbm budning inom 24 h (akut)	3 573
6,1 kbm - budning inom 10 arbetsdagar	3 514
6,1 kbm - budning inom 24 h (akut)	3 606

4.3 Tömning av BDT

Tömning av BDT enligt schema*	416
Tillägg budning inom 10 arbetsdagar	1 719
Tillägg budning inom 24 h (akut)	2 284
* = I samband med tömning av slamtömning	

4.4 Övriga tjänster

Tömning av minireningsverk enligt schema	1 846
Tömning av minireningsverk budning inom 10 arbetsdagar	2 309
Tömning av minireningsverk inom 24 h (akut)	3 089
Fettavskiljare upp till 3 kbm	3 323
Spolning av ledningar vardag/h	1 870
Spolning av ledningar helg/h	3 367
Bomkörning	1 367
Slanglängd över fria 25 m/m	2

5. Avgifter på återvinningscentralen

Undantag från fria besök	Kr inkl. moms
Asbest/kbm	1 589
Däck på fälg (bildäck)/styck	33
Tryckimpregnerat virke/kbm	990

6. Avgifter på återvinningscentralen för företag och verksamheter

Taxa/besök	Kr inkl. moms
Avgift (exkl. asbest, däck på fälg, tryckimpregnerat virke och farligt avfall/besök Max 3 kbm (bilsläp)/besök	598

Sektor samhällsutveckling
Plan- och Byggchef
Anette Levin

Tjänsteskrivelse
2025-10-28
2025/251

Kommunstyrelsen

Handlingsplan för invasiva växter

Beslutsförslag

Kommunstyrelsen antar *Handlingsplan för invasiva växter*, enligt förslag daterat 2025-10-28.

Sammanfattning av ärendet

Förslag till handlingsplan har tagits fram av Dalslands miljö- och energiförbund tillsammans med berörda tjänstepersoner inom värdkommunerna; Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda och Mellerud.

Handlingsplanen är ett informations- och planeringsunderlag till kommunens förvaltning men också till privata markägare i syfte att förhindra spridning och att bekämpa invasiva främmande arter.

Ärendebeskrivning

Genom lagstiftning och regelverk både internationellt som nationellt har markägare skyldighet att bekämpa invasiv växtlighet. Vissa arter är både svåra och kostsamma att bekämpa varför arbetet med dessa frågor har lyfts i dialog med Dalslands miljö och energiförbund och övriga Dalslandskommuner för erfarenhetsutbyte. I arbetet med att bekämpa invasiva växter har kommunerna kommit olika långt och varje kommun har därför sin särskilda handlingsplan kopplat till dokumentet.

För Färgelandas del har vi kännedom om några områden som behöver åtgärdas inom en snar framtid. Ett stort bestånd av Jättebalsamin finns utmed GC-vägen mellan Färgelanda och Ödeborg och det finns några andra kända områden med Parkslide, exempelvis vid vägen ner till parkeringen vid Sundsbron. Det finns även ett litet område vid Höjden där det nu provas olika täckmaterial för att se vilket som fungerar bäst. Hemsidan har uppdaterats med information och länkar hur man anmäler en invasiv art i de olika portaler som finns tillgängliga. För parkarbetare och övrig berörd personal har kommunen haft intern utbildning i att känna igen de vanligaste invasiva växterna samt informerats om hur hantering av dessa ska ske. Fortsatt bekämpning kommer att behövas. En del i detta arbete är också informationsspridning i lämpliga

forum. I de flesta fall sprids de invasiva växterna när jordmassor förflyttas varför dialog behöver ske med gräventreprenörer som är aktiva i kommunen.

Arbetet med den fortsatta hanteringen av invasiva växter kommer att redogöras för Kommunstyrelsen med löpande intervall.

Ekonomisk konsekvensbeskrivning

Beslutet innebär i nuläget inga ekonomiska konsekvenser. Berörda enheter kommer i sedvanlig ordning äska medel för att hantera invasiva växter i den årliga budgetprocessen.

Sociala och miljömässiga konsekvenser

Arbetet med att bekämpa invasiv växtlighet kan kopplas till ett av målen i Agenda 2030. Genom att arbeta aktivt med att begränsa invasiv växtlighet så gynnas den inhemska biologiska mångfalden.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse, dat 2025-10-28

Handlingsplan, dat 2025-10-28

Sändlista:

Plan- och byggchef

Tekniska chefen

Ekonomikontoret

Handlingsplan för invasiva växter

Dokumenttyp Plan	Dokumentnamn Handlingsplan för invasiva växter	Antagen	Antagen av Kommunstyrelsen
Dokumentägare Sektor samhällsutveckling	Dokumentansvarig Plan- och byggenheten	Reviderad	Giltighet 2025-
Dokumentinformation			Diarienummer 2025/251
Ämnesområde Handlingsplan för hantering av invasiva främmande växtarter		Intranät -	Hemsida X
Andra regelverk som omnämns EU-förordning 1143/2014, SFS 2018:1939, Miljöbalken (1998:808) 8 kap.			

Handlingsplan för hantering av invasiva främmande växtarter

Denna handlingsplan har tagits fram av Dalslands miljö- och energiförbund tillsammans med tjänstepersoner inom värdkommunerna; Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda och Mellerud.

Innehåll

Handlingsplan för hantering av invasiva främmande växtarter	2
1. Introduktion.....	3
2. Vad är en invasiv främmande art?	4
3. Lagstiftning	5
4. Kommunens ansvar	5
4.1 Samverkan	7
5. Allmänhetens ansvar	7
6. Upphandling/entreprenörarbeten	8
7. Prioriteringar och mål.....	9
8. Rutiner för bekämpning av invasiva arter	9
9. Årshjul	11
10. Resursbehov	12
Bilaga 3. Prioriteringar – Färgelanda	14

1. Introduktion

Dalsland är ett landskap som ligger i nordvästra delen av Västra Götalands län. Det gränsar till Värmland i norr, Bohuslän i sydväst och Västergötland i söder. I väster gränsar Dalsland till Norge och i öster till sjön Vänern. Dalsland har en rik och varierande natur med hög mångfald av både djur- och växtarter. Dalsland kallas ibland för ett Sverige i miniatyr eftersom det finns en stor variation av topografi och värdefulla naturmiljöer inom området. I Dalsland finns skyddad natur i form av en nationalpark, cirka 70 naturreservat, 45 Natura 2000-områden, ett kulturresevat samt ett flertal djur- och naturskyddsområden och biotopskyddsområden.

Dalslands miljö- och energiförbund (DMEF) är en samarbetsorganisation inom miljö- och energiområdet för de fyra kommunerna Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda och Mellerud. Förbundet har sitt juridiska säte i Mellerud. Den politiska organisationen utgörs av en förbundsdirektion och en miljö- och energinämnd.

Våra värdefulla naturområden (både inom och utanför tätort) och deras ekosystem påverkas alltmer av så kallade invasiva främmande arter (IAS – Invasive Alien Species). Dessa invasiva arter tränger undan den inhemska artmångfalden och ibland skapar oåterkalleliga förändringar.

Enligt EU-förordning 1143/2014 är markägare skyldiga att på egen mark bekämpa arter på EU:s förteckning över invasiva arter. Samma skyldighet gäller för den som genom en nyttjanderätt förfogar över en fastighet, såsom exempelvis gällande privatägd mark i ett kommunalt naturreservat under förutsättning att kommunen har rådighet över marken. Kommunen är också ansvarig för masshantering och att avfallet från invasiva främmande växter hanteras på rätt sätt och inte blir en spridningskälla. Bekämpning av dessa arter måste ske korrekt och uthålligt för att ge positiv effekt. I annat fall blir insatserna resultatlösa eller riskerar i värsta fall att i stället gynna arterna.

Denna handlingsplan syftar till att fungera som ett informativt och vägledande underlag för tjänstepersoner i kommunal verksamhet samt för allmänheten i arbetet med att identifiera, hantera och bekämpa invasiva främmande växtarter inom DMEF:s kommuner. Handlingsplanen omfattar både växtarter som finns upptagna på EU:s lista över invasiva främmande arter samt andra arter som bedöms utgöra särskilda problem lokalt i Dalsland. Planen innehåller information om förekomst, spridningsrisker och rekommenderade bekämpningsmetoder för dessa arter.

Målet är att underlätta ett enhetligt och effektivt arbete i landskapet, minska spridningen av invasiva växter och därmed bidra till att bevara den biologiska mångfalden samt säkerställa attraktiva natur- och grönområden för både medborgare och besökare i Dalsland.

2. Vad är en invasiv främmande art?

Invasiva, främmande arter kan beskrivas som arter som flyttats från sitt vanliga utbredningsområde avsiktligt eller oavsiktligt av människan. I dessa nya miljöer saknar de ofta naturliga fiender, därför kan de sprida sig snabbt och orsaka någon form av negativ påverkan på inhemska arter. Invasiva främmande växter och djur räknas som ett av de största hoten mot biologisk mångfald. De kan också orsaka socioekonomisk skada – såsom växtsjukdomar – både för samhället och enskilda.

Invasiva växter har en negativ påverkan på inhemska arter och miljö genom exempelvis:

- Konkurrens med ursprungliga växter om utrymme
- Konkurrens med ursprungliga växter om ljus
- Konkurrens med ursprungliga växter om näring
- Konkurrens med ursprungliga växter om vatten
- Förminskad födotillgång för pollinatörer genom minskning av utkonkurrerade inhemska växtarter
- Påverkan på markkemi
- Ökad stranderosion
- Minskad framkomlighet

Att hantera och bekämpa stora bestånd av invasiva växter är tidskrävande och kostsamt. Utrotningsinsatser bör snabbt riktas mot mindre, nyetablerade bestånd, för att minska skador, insatser och kostnader i framtiden. Detta kan ses som en investering. Om invasiva växtarter har etablerat sig eller riskerar sprida sig till värdefulla grönområden, så som naturreservat, så bör bekämpnings- och utrotningsinsatser utföras omgående.

Definitioner:

Enligt EU-förordningen (1143/2014) definieras invasiva främmande arter som: främmande art vars introduktion eller spridning har konstaterats hota eller negativt inverka på biologisk mångfald och relaterade ekosystemtjänster.

3. Lagstiftning

Invasiva arter är ett problem på internationell nivå, därför har EU skapat regleringar via förordningen ”om förebyggande och hantering av introduktion och spridning av invasiva främmande arter” (EU 1143/2014). I förordningen finns en förteckning med invasiva främmande arter av unionsbetydelse. Enligt förordningens restriktioner får dessa arter inte:

- Importeras
- Säljas
- Odlas
- Tillåtas reproducera sig
- Transporteras
- Användas
- Bytas
- Släppas ut i naturen
- Hållas levande

Alltså ska arterna som finns i förteckningen bekämpas och hanteras på ett sådant sätt så att de ej kan spridas vidare. Att bryta mot förordningarna och bestämmelserna är straffbart.

Sverige har via förordningen SFS 2018:1939 kompletterat EU-förordningen och tydliggjort ansvarsfördelningen mellan svenska myndigheter. Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten är nationellt ansvariga till att vägleda Länsstyrelsen och andra myndigheter och aktörer i samhället. Invasiva främmande arter tas även upp i Miljöbalken (1998:808) 8 kap. 3–4 §§, Miljötillsynsförordningen (2011:13) 2 kap. 6 § samt förordning (2014:425) 2 kap. 38 och 40–41 §§ om bekämpningsmedel berör invasiva främmande arter. Invasiva främmande arter nämns även i Sveriges miljömål (Miljökvalitetsmålet ”Ett rikt växt- och djurliv”) och Agenda 2030 (mål 15 ”Ekosystem och bio-logisk mångfald”, delmål 15,8).

För invasiva arter som ej ingår i EU:s förteckning finns det möjlighet för länder att skapa egna nationella förteckningar där totalförbud omfattar de invasiva arterna. Detta arbete pågår i Sverige och kan inom en snar framtid träda i kraft.

4. Kommunens ansvar

Kommunen har ett viktigt ansvar i arbetet med invasiva främmande arter. Kommunal mark innefattar bland annat allmänna grönytor – såsom parker – samt fastigheter. På denna mark har kommunen ett ansvar och skyldighet i att förhindra spridning och bekämpa invasiva främmande arter.

I parker och planteringar – utöver skötsel och bekämpning – ska rätt val av växt vid plantering ske, för att förhindra att arter som är eller riskerar att bli invasiva planteras där.

I och med förbudet i EU-förordningen mot att avsiktligt tillåta invasiva främmande arter att reproducera sig, växa eller odlas, så är kommunen i rollen som fastighetsägare ansvarig för att bekämpa invasiva främmande växter som finns på den kommunala marken. Har kommunen kännedom om att en invasiv främmande art på EU-förteckningen växer på den kommunala marken är kommunen alltså skyldig att bekämpa arten.

Samma skyldighet gäller för den som genom en nyttjanderätt förfogar över en fastighet. Skulle kommunen vara förvaltare, såsom exempelvis över privatägd mark i ett kommunalt reservat, har kommunen alltså en skyldighet att bekämpa de EU-listade invasiva främmande växtarter inom reservatet som kommunen har kännedom om under förutsättning att kommunen har rådighet över marken.

Vissa verksamheter omfattas av kommunal tillsyn, till exempel avfallshanteringen lokalt. Om hantering av invasiva främmande arter förekommer i verksamheten ingår det i kommunens tillsyn att se till att den hanteringen är lagenlig.

Som ansvarig för avfallshanteringen har kommunen ett ansvar i att se till att avfallet från bekämpning av invasiva främmande växter hanteras på ett sådant sätt att det förstörs och inte i sig blir en spridningskälla. Detta gäller även vid masshantering – det ska vara säkerställt att invasiva växter inte sprids vid olika typer av markarbeten.

Arbete med invasiva arter kräver kunskap, både i bekämpningsmetoder samt biologisk och ekologisk kunskap om arterna. Medarbetare inom kommun som hanterar invasiva växter i arbetet ska ha tillräcklig kunskap. Det är viktigt att kunskap, exempelvis om risker och regler samt hur arterna identifieras, ska finnas lättillgängligt för alla som behöver den.

Information kring invasiva arter ska också finnas lättillgängligt för allmänheten. Kortfattad men innehållsrik information ska finnas på kommunens hemsida.

4.1 Samverkan

I och med att DMEF är en samarbetsorganisation mellan fyra kommuner så finns en potential till att effektivt hindra spridningen av invasiva främmande arter. Arterna bryr sig inte om administrativa gränser, satta av människan. Med fler än en aktör kan hanteringen av invasiva arters spridning effektiviseras och bekämpningsinsatser koordineras i högre grad. Fördelaktigt är om samarbete med kommun och fler aktörer etableras så att allas insatser får större verkan. Genom bred samverkan kan också gemensamma rutiner följas i större utsträckning. Med samverkan mellan kommun och andra aktörer kan sannolikt insatser ske till en lägre kostnad, då kompetens och arbete kan delas mellan kommunerna.

Då en nationell förteckning över landlevande invasiva främmande arter, för vilket samma förbud bör gälla som för EU-arterna, är under arbete så är aktivt samarbete med andra myndigheter, såsom Länsstyrelsen och Naturvårdsverket, är fördelaktigt. Det skulle ge möjlighet att lokala behov lyfts fram.

I och med att länsstyrelsen har tillsynsansvar i fråga om EU-förordningen är det viktigt att kommunen och länsstyrelsen samverkar och att kommunen informerar ansvarig länsstyrelse om den upptäcker överträdelser av förbuden i EU-förordningen. Samverkan med kommunerna kan handla om bland annat informationsutbyte, expertstöd och gemensamma tillsynsbesök.

5. Allmänhetens ansvar

Invasiva växtarter utgör ett allvarligt hot mot vår lokala biologiska mångfald och kan orsaka betydande skador på ekosystemen i Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda och Melleruds kommuner. För att effektivt bekämpa och hantera dessa arter är det avgörande att allmänheten är medveten om sitt ansvar och agerar på ett ansvarsfullt sätt.

Släng inte invasiva växter i naturen

Det är absolut förbjudet att slänga invasiva växter eller växtdelar i naturen. Detta kan leda till att växterna sprider sig ytterligare och förvärrar problemet. I stället bör invasiva växter hanteras enligt kommunens riktlinjer för avfallshantering, vilket ofta innebär att de ska lämnas in på särskilda insamlingsplatser.

Merkostnader vid bekämpning

När invasiva växtarter sprider sig okontrollerat, leder det till ökade kostnader för kommunerna att bekämpa och hantera dessa arter. Dessa merkostnader påverkar inte bara kommunens budget utan kan också påverka invånarna. Genom att följa riktlinjerna och inte sprida invasiva växter kan alla bidra till att hålla dessa kostnader nere.

Information och stöd från Naturvårdsverket

Mer information om bekämpning av invasiva växtarter och vilka åtgärder som är mest effektiva finns på Naturvårdsverkets webbplats. Där finns omfattande resurser och vägledning för både privatpersoner och organisationer.

6. Upphandling/entreprenörarbeten

För att säkerställa att exploateringsprojekt inom Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda och Melleruds kommuner genomförs på ett hållbart och miljövänligt sätt, ställs specifika krav på utföraren vid upphandling. Dessa krav syftar till att minimera spridningen av invasiva växtarter och skydda den lokala biologiska mångfalden.

Identifiering och hantering av invasiva växtarter

Utföraren ska ha kunskap om och förmåga att identifiera invasiva växtarter som kan förekomma inom exploateringsområdet. Vid upptäckt av sådana arter ska utföraren omedelbart vidta åtgärder för att förhindra spridning, enligt de riktlinjer som fastställts av Naturvårdsverket och kommunerna.

Säker hantering och bortforsling

Invasiva växtarter och växtdelar som avlägsnas från exploateringsområdet ska hanteras och bortforslas på ett säkert sätt för att förhindra spridning. Detta innebär att växtmaterialet ska förpackas och transporteras till godkända anläggningar för destruktion eller annan lämplig behandling.

Dokumentation och rapportering

Utföraren ska föra noggrann dokumentation över alla åtgärder som vidtas för att hantera invasiva växtarter. Detta inkluderar datum för upptäckt, typ av åtgärd, och resultatet av åtgärden. Regelbundna rapporter ska lämnas till berörd kommun för att säkerställa att alla krav efterlevs.

Utbildning och medvetenhet

Utföraren ska säkerställa att all personal som arbetar inom exploateringsområdet har genomgått relevant utbildning om invasiva växtarter och deras hantering. Detta inkluderar både teoretisk kunskap och praktiska färdigheter för att effektivt kunna identifiera och bekämpa dessa arter.

Samarbete med lokala myndigheter

Utföraren ska samarbeta nära med lokala myndigheter och följa alla riktlinjer och rekommendationer som ges. Vid behov ska utföraren också delta i samordnade insatser för att bekämpa invasiva växtarter i samarbete med andra aktörer.

7. Prioriteringar och mål

Kommunernas specifika prioriteringar, bekämpningsmål och prioriterade områden finns detaljerat beskrivna i bilagan till denna handlingsplan. Bilagan innehåller viktig information om de arter som är mest hotande för vår region, samt de åtgärder som ska vidtas för att hantera dem.

För att uppnå våra mål krävs det ett nära samarbete mellan kommunerna, lokala organisationer, markägare och invånare. Varje kommun har utsett en ansvarig enhet som kommer att leda och samordna arbetet mot invasiva arter. Regelbundna möten och uppföljningar kommer att säkerställa att vi håller oss på rätt spår och kan justera våra insatser vid behov.

Handlingsplanen kommer att följas upp och utvärderas årligen för att säkerställa att vi når våra bekämpningsmål och kan anpassa våra metoder efter nya utmaningar och förutsättningar. Resultaten av dessa utvärderingar kommer att rapporteras till respektive kommunstyrelse och göras tillgängliga för allmänheten.

8. Rutiner för bekämpning av invasiva arter

1. Upptäckt och Rapportering
 - Identifiering: Vid första fyndet av en misstänkt invasiv art, dokumentera fyndet med datum, plats och fotografier.
 - Rapportering: Informera omedelbart den ansvariga enheten i kommunen. Använd gärna digitala verktyg och plattformar för att rapportera fyndet, såsom Artportalen* eller på invasivaarter.nu**.
2. Bedömning och Planering
 - Artbestämning: Bekräfta artens identitet genom samråd med experter eller användning av artdatabaser.
 - Riskbedömning: Utvärdera risken för spridning och potentiell påverkan på lokala ekosystem.
 - Åtgärdsplan: Utarbeta en specifik åtgärdsplan baserad på artens egenskaper och spridningspotential. Planen ska inkludera metoder för bekämpning och tidsramar.
3. Bekämpning
 - Val av metod: Välj lämplig bekämpningsmetod baserat på artens egenskaper och platsens förutsättningar. Metoderna ska följa de riktlinjer som finns beskrivna i Naturvårdsverkets metodkatalog om bekämpningsmetoder för invasiva främmande arter.

- Genomförande: Utför bekämpningsåtgärder enligt planen. Se till att alla inblandade är informerade om säkerhetsföreskrifter och korrekt hantering av bekämpningsmedel.
4. Uppföljning och utvärdering
- Kontinuerlig övervakning: Efter bekämpning, övervaka området regelbundet för att upptäcka eventuella återkomster av arten.
 - Utvärdering: Utvärdera effektiviteten av de vidtagna åtgärderna och justera planen vid behov. Dokumentera alla observationer och åtgärder för framtida referens.
5. Hantering av växtavfall
- Säker transport: Transportera växtavfallet till en godkänd avfallsanläggning för att förhindra spridning enligt Naturvårdsverkets riktlinjer.
 - Destruktion: Se till att växtavfallet destrueras på ett sätt som förhindrar återväxt och spridning Naturvårdsverkets riktlinjer.
6. Information och utbildning
- Utbildning: Erbjud regelbunden utbildning för kommunens personal och allmänheten om identifiering och hantering av invasiva arter.
 - Information: Sprid information om invasiva arter och deras påverkan genom kommunens kanaler för att öka medvetenheten och engagemanget hos invånarna.

*Artportalen är en svensk digital rapporteringsplattform där allmänheten, forskare och myndigheter kan rapportera och ta del av observationer av växter, djur och svampar i naturen. Den drivs av SLU Artdatabanken vid Sveriges lantbruksuniversitet.

**Invasivaarter.nu är en svensk webbplats som fungerar som en central kanal för att rapportera fynd av invasiva främmande arter. Den drivs i samarbete med Naturvårdsverket och är särskilt inriktad på att underlätta för allmänheten att bidra till arbetet med att hindra spridningen av dessa arter.

9. Årshjul

För att effektivt hantera och minska spridningen av invasiva växtarter i Dalsland arbetar Dalslands miljö- och energiförbund och kommunerna strukturerat över året. Nedan följer en översikt över de huvudsakliga insatserna uppdelade per kvartal:

Kvartal 1 (januari–mars): Planering och informationsinsatser

Under årets första månader fokuserar förbundet på:

- **Planering av årets bekämpningsinsatser**, inklusive prioritering av områden och resurser.
- **Informationskampanjer riktade till allmänheten**, med syfte att öka kunskapen om invasiva arter, hur de känns igen och vad man som privatperson kan göra för att bidra till bekämpningen.
- **Samverkan** med kommuner, markägare och andra aktörer för att samordna insatser.

Kvartal 2 (april–juni): Bekämpning, inventering och rapportering

När växtsäsongen inleds påbörjas det praktiska arbetet:

- **Bekämpning av identifierade bestånd** av invasiva arter, med metoder anpassade efter art och plats.
- **Inventering av nya förekomster** genom fältarbete och tips från allmänheten.
- **Rapportering till Artportalen**, vilket bidrar till likväl kommunal som nationell kartläggning och uppföljning.

Kvartal 3 (juli–september): Fortsatt bekämpning och uppföljning

Under sommaren fortsätter insatserna:

- **Fortsatt bekämpning** av växter som kräver upprepade insatser.
- **Uppföljande inventeringar** för att kontrollera effekten av tidigare åtgärder.
- **Ytterligare rapportering till Artportalen**, särskilt av nya fynd eller förändringar i utbredning.

Kvartal 4 (oktober–december): Utvärdering och planering

När växtsäsongen avslutas sker en återblick:

- **Utvärdering av årets insatser**, inklusive analys av vad som fungerat väl och vad som kan förbättras.
- **Planering inför kommande år**, med uppdatering av strategier och arbetsmetoder.
- **Förberedelser** för nya informationsinsatser och eventuella utbildningar.

10. Resursbehov

För att genomföra en effektiv bekämpning av invasiva arter inom Dalslandskommunerna Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda och Mellerud, behövs följande resurser:

Personal och Kompetens

Utbildad personal: Kommunerna behöver utbildad personal som kan identifiera och hantera invasiva arter och bekämpningsmetoder. Detta inkluderar både fältpersonal och administrativ personal som kan samordna insatserna.

Experter och Konsulter: Anlita experter inom ekologi och bekämpning av invasiva arter för att säkerställa att rätt metoder används och att insatserna är effektiva.

Utrustning och Material

Bekämpningsutrustning: Verktyg och maskiner för mekanisk borttagning av växter, samt utrustning för säker hantering av eventuella kemiska bekämpningsmedel.

Skyddsutrustning: Personlig skyddsutrustning för att säkerställa att personalen kan arbeta säkert vid hantering av invasiva arter och bekämpningsmedel.

Transportmedel: Fordon för transport av växtavfall till godkända avfallsanläggningar.

Finansiella Resurser

Det är avgörande att det finns en budget som möjliggör ett kontinuerligt arbete med att bekämpa invasiva arter. Detta inkluderar:

- Personalresurser för inventering, uppföljning och praktisk bekämpning
- Utrustning och material, såsom verktyg, skyddsutrustning och transport
- Utbildningsinsatser för både tjänstepersoner och entreprenörer
- Kommunikationsinsatser riktade till allmänheten
- Administration, uppföljning och dokumentation

För att stärka kommunernas ekonomiska kapacitet bör möjligheten att söka extern finansiering nyttjas. Kommunerna bör samverka i ansökningar för att öka möjligheterna till beviljade medel och uppnå stordriftsfördelar.

Stora delar av arbetet finansieras i dagsläget inom befintliga verksamhetsbudgetar, särskilt inom park- och naturförvaltning och tekniska kontor. Dock kommer ytterligare insatser – såsom storskalig bekämpning, upphandling av specialkompetens eller omfattande informationskampanjer – att kräva kompletterande medel. Dessa kan erhållas genom riktade projektansökningar eller genom att kommunerna tillför extra medel till sina respektive budgetposter.

Informations- och Utbildningsmaterial

Utbildning: Utveckla och genomföra utbildning för kommunens personal och allmänheten om identifiering och hantering av invasiva arter.

Informationskampanjer: Material för informationskampanjer som syftar till att öka medvetenheten om invasiva arter och hur man kan bidra till att bekämpa dem.

Samarbetsnätverk

Lokala organisationer: Samarbeta med lokala naturvårdsorganisationer, markägare och andra intressenter för att samordna insatser och dela resurser.

Regionala och nationella myndigheter: Samverka med länsstyrelser och Naturvårdsverket för att säkerställa att insatserna följer nationella riktlinjer och att bästa praxis används.

Bilaga 1. Prioriteringar – Färgelanda

Denna bilaga beskriver vilka arter, bekämpningsmål och miljöer Färgelandas kommun prioriterar i bekämpningen av invasiva främmande växtarter. Bilagan beskriver också vilken metod – utifrån Naturvårdsverkets och Havs- och Vattenmyndighetens metodkatalog – som ska utföras samt ansvarig utförare. Bilagan hålls levande och uppdateras regelbundet för att anpassas till nya förutsättningar och riktlinjer.

Namn	Vetenskapligt namn	ArtDatabankens riskklassificering	EU-art	Bekämpningsmål	Prioritet	Prioriterade miljöer	Metod (ID enligt metodkatalog)	Ansvar
Gul skunkkalla	Lysichiton americanus	SE	Ja	Utrotning på lång sikt. Kartläggning. Spridningsbegränsning. Information till allmänhet.	Hög	Värdefulla naturmiljöer, längs vattendrag och sjöar.	Markbearbetning ID: 14 & 15	Sektor samhällsutveckling
Jättebalsamin	Impatiens glandulifera	SE	Ja	Utrotning på lång sikt. Spridningsbegränsning. Kartläggning.	Hög	Längs Valboån mellan Ödeborg och Färgelanda.	Rotdragning ID: 2. Slätter ID: 3.	Sektor samhällsutveckling

Jätteleka	Heracleum mantegazzianum	SE	Ja	Utrotning på lång sikt. Kartläggning. Spridningsbegränsning. Information till allmänhet.	Hög	Tätortsnära lägen, rekreativsområden, värdefulla naturmiljöer, längs vattendrag.	Slätter ID: 4. Borttagning av blommor Kapning ID: 9.	Sektor samhällsutveckling
Parkslide/Jätteslide	Reynoutria japonica/Reynoutria sachalinensis	SE	Ja	Utrotning på lång sikt. Kartläggning. Populations- och spridningsbegränsning. Information till allmänhet.	Hög	Värdefulla naturmiljöer, rekreativsområden, tätortsnära samt i anslutning till bebyggelse och infrastruktur. Fokuserad bekämpningsinsats Höjden, Färgelanda tätort.	Slätter ID: 193 Täckning ID: 190.	Sektor samhällsutveckling

Blomsterlupin	Lupinus polyphyllus	SE	Nej	Kartläggning. Information till allmänheten.	Medel	Värdefulla naturmiljöer samt artrika vägkanter.		Sektor samhällsutveckling
Kanadensiskt gullris	Solidago canadensis	SE	Nej	Kartläggning. Information till allmänheten.	Medel	Värdefulla natur- och rekreationsmilj öer.		Sektor samhällsutveckling

Sektor samhällsutveckling
Planingenjör
Anna Lena Sörensson

Tjänsteskrivelse
2025-10-30
2025/271

Kommunstyrelsen

Svar på remiss avseende Riksintressesamråd vindkraft

Beslutsförslag

Kommunstyrelsen ger ordförande i uppdrag att ta ett ordförandebeslut och besvara yttrandet till Länsstyrelsen och Energimyndigheten utifrån insamlade synpunkter från kommunstyrelsen 2025-11-12.

Sammanfattning av ärendet

Energimyndigheten har skickat ut ett förslag till sektorsbeskrivning samt kriterier för riksintresseanspråk för land- och havsbaserad vindkraft på remiss till kommunerna. Färgelanda kommun ges härmed möjlighet att inkomma med synpunkter på förslaget. Länsstyrelsen ska enligt Energimyndighetens begäran inhämta och sammanställa berörda kommuners synpunkter tillsammans med Länsstyrelsens egna synpunkter. Länsstyrelsen begär inlämnat yttrande senast den 8 december 2025.

Ekonomisk konsekvensbeskrivning

Inget att notera.

Sociala och miljömässiga konsekvenser

Inget att notera.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse, dat 2025-10-30
Begäran om yttrande Länsstyrelsen, dat 2025-10-06
Remiss energimyndigheten, dat 2025-09-25

Sändlista:

Planingenjör

Enligt sändlista (bilaga)

Begäran om yttrande över Energimyndighetens förslag till riksintresseanspråk för energiproduktion gällande land- och havsbaserad vindkraft.

Energimyndighetens begäran om samråd om förslag till riksintresseanspråk för energiproduktion gällande land- och havsbaserad vindkraft har kommit in till Länsstyrelsen. Länsstyrelsen ska enligt Energimyndighetens begäran inhämta och sammanställa berörda kommuners synpunkter tillsammans med Länsstyrelsens egna synpunkter. Länsstyrelsens ska svara på Energimyndighetens remiss senast 2025-12-18.

Länsstyrelsen begär med anledning av de handlingar som kommit in att ni **senast den 8 december 2025** lämnar in ert yttrande över de förslag på områden som berör er kommun. Synpunkter önskas gällande förslag på utpekade områden/borttagande av områden, kunskap om lokala förhållanden samt eventuella alternativa områden som kommunen identifierat för vindbruk.

Mejla ert yttrande till: vastragotaland@lansstyrelsen.se

På Energimyndighetens webbplats finns alla tillhörande filer att ladda ner.

[Samråd om förslag till riksintresseanspråk för land- och havsbaserad vindkraft](#)

Hearing 23 oktober

Under remisstiden bjuder Energimyndigheten in till en öppen hearing den 23 oktober kl. 13.00-14.00. Ytterligare information och anmälan finns på Energimyndighetens webbplats.

[Hearing om förslag på riksintresseanspråk](#)

Kontaktuppgifter

Välkommen att kontakta mig vid behov, Moa Nord, via e-post
moa.nord@lansstyrelsen.se.

Moa Nord

Klimatavdelningen
Enheten Elproduktion och samhälle
registrator@energimyndigheten.se

Enligt sändlista

Informationsklass: K0

Remiss av förslag till riksintresseanspråk för land- och havsbaserad vindkraft

Ni ges härmed tillfälle att yttra er om Energimyndighetens förslag till sektorsbeskrivning och de kriterier som ligger till grund för förslagen till riksintresseanspråk för land- och havsbaserad vindkraft.

Ert yttrande

Energimyndigheten önskar era synpunkter senast den **18 december 2025**. Skicka in synpunkterna i Word-fil eller PDF-fil med e-post till registrator@energimyndigheten.se och på kopia till samrad.riksintressen@energimyndigheten.se. Ange dnr 2025-208827 i ämnesraden.

Vi tar gärna emot synpunkter på sektorsbeskrivningen inklusive kriterierna men även på metod och utformningen av specifika områden. Vi önskar för tydlighetens skull att ni refererar till respektive områdes namn.

Hearing 23 oktober

Under remisstiden bjuder Energimyndigheten in till en öppen hearing den 23 oktober kl. 13.00-14.00. Ytterligare information och anmälan finns på Energimyndighetens webbplats <https://www.energimyndigheten.se/om-oss/press-och-kanaler/kalender/hearing-om-forslag-pa-riksintresseansprak/>

Bakgrund

Energimyndigheten föreslår nya och reviderade riksintresseanspråk för land- och havsbaserad vindkraft. Utpekandet kan ses som en del i att planera för att möta ett elbehov om minst 300 TWh år 2045, vilket är det planeringsmål som anges i Energipolitikens långsiktiga inriktning¹.

Energimyndigheten är enligt hushållsförordningen ansvarig att lämna uppgifter och hålla dessa uppdaterade avseende riksintresseanspråk för mark- och

¹ Prop. 2023/24:105. *Energipolitikens långsiktiga inriktning*.

vattenområden som är särskilt lämpliga för anläggningar för energiproduktion och energidistribution enligt 3 kap. 8 § miljöbalken.²

Kontakt

Frågor om remissen besvaras genom e-post till
samrad.riksintressen@energimyndigheten.se

Bilagor

På Energimyndighetens webbplats finns alla tillhörande filer att ladda ner.

<https://www.energimyndigheten.se/energisystem-och-analys/tillstand-och-provning/riksintressen-for-energi/samrad-om-forslag-till-riksintresseansprak-for-land--och-havsbaserad-vindkraft/>

1. Sektorsbeskrivning inklusive kriterier för riksintresse energiproduktion och energidistribution
2. Tabell över förslagen till riksintresseanspråk för landbaserad vindkraft i Excel-format
3. Tabell över förslagen till riksintresseanspråk för havsbaserad vindkraft i Excel-format
4. Geografisk utbredning av förslagen till riksintressen för vindkraft på land och till havs kan ses i interaktiv version på webben och kan även laddas ned i geopackage-format eller som shape-filer.
5. Metod för framtagande av förslag till riksintressen för vindkraft på land och till havs

Sändlista

Riksintressemyndigheter

1. Naturvårdsverket
2. Försvarsmakten
3. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
4. Havs- och vattenmyndigheten
5. Energimarknadsinspektionen
6. Riksantikvarieämbetet
7. Tillväxtverket
8. Sametinget
9. Statens jordbruksverk
10. Boverket
11. Skogsstyrelsen

² Förordningen (SFS 1998:896) om hushållning med mark- och vattenområden

12. Strålsäkerhetsmyndigheten
13. Svenska Kraftnät
14. SKR
15. Sveriges geologiska undersökning
16. Trafikverket
17. Post- och telestyrelsen

Länsstyrelser

18. Länsstyrelsen Blekinge
19. Länsstyrelsen Dalarna
20. Länsstyrelsen Gotland
21. Länsstyrelsen Gävleborg
22. Länsstyrelsen Halland
23. Länsstyrelsen Jämtland
24. Länsstyrelsen Jönköping
25. Länsstyrelsen Kalmar
26. Länsstyrelsen Kalmar
27. Länsstyrelsen Kalmar
28. Länsstyrelsen Kronoberg
29. Länsstyrelsen Norrbotten
30. Länsstyrelsen Skåne
31. Länsstyrelsen Stockholm
32. Länsstyrelsen Södermanland
33. Länsstyrelsen Uppsala
34. Länsstyrelsen Värmland
35. Länsstyrelsen Västerbotten
36. Länsstyrelsen Västmanland
37. Länsstyrelsen Västra Götaland
38. Länsstyrelsen Västernorrland
39. Länsstyrelsen Örebro
40. Länsstyrelsen Östergötland

Andra intressenter

41. Drivkraft Sverige
42. Energiföretagen
43. Energigas Sverige
44. Green Power Sweden
45. Svensk solenergi
46. Svensk vindkraftförening
47. Svenskt Näringsliv
48. Svebio

Sektor samhällsutveckling
Planingenjör
Anna Lena Sörensson

Tjänsteskrivelse
2025-10-28
2025/279

Kommunstyrelsen

Remissvar till nationell plan för transportinfrastruktur

Beslutsförslag

Kommunstyrelsen beslutar att svara enligt remissvar daterat 2025-10-28.

Ärendets beredning

Ärendet har föredragits för presidiet.

Sammanfattning av ärendet

Transportsystemet är samhällets pulsåder, och för att det ska fungera krävs underhåll, ombyggnationer och utbyggnationer så att det fungerar ändamålsenligt nu och framåt. Planen har ett tolvårigt perspektiv och omfattar väg, järnväg och sjöfart. Planförslaget omfattar 1 171 miljarder kronor under planperioden.

Ärendebeskrivning

Nationell plan för transportinfrastrukturen skapar en långsiktig ram för hur den statliga infrastrukturen ska underhållas och utvecklas. Planen gäller i tolv år och revideras vart fjärde år. I nuvarande, remitterade, planförslag ska 1 171 miljarder kronor fördelas på olika projekt.

I Färgelandas närområde pekas E45 ut, med etapp Liden-Frändefors som första steg, som planeras att byggas om till 2+1-väg. För sjöfarten är det slussarna i Trollhättan som ska byggas och för järnväg namnges ett vändspår i Älvängen på Norge-Vänerbanan.

För att få med objekt i nationell plan krävs analyser, bland annat en samhällsekonomisk lönsamhet som visar på att åtgärdernas kostnader bär sig gentemot samhällsnyttan.

Ingen föreslagen åtgärd ligger i Färgelanda kommun, men förstärkning av den statliga infrastrukturen i vårt närområde välkomnas och förväntas ge positiva följd effekter på sikt.

Ekonomisk konsekvensbeskrivning

Remissvaret innebär inga ekonomiska konsekvenser för Färgelanda kommun.

Sociala och miljömässiga konsekvenser

Ur ett socialt perspektiv ökar pendlingsmöjligheterna via Frändefors vid en bättre vägstandard. I övrigt finns inga andra sociala eller ekonomiska konsekvenser som kan förutspås i dagsläget.

Beslutsunderlag:

Remissmissiv dat 2025-09-30

Remissvar dat 2025-10-28

Tjänsteskrivelse dat 2025-10-28

Sändlista:

Sektor Samhällsutveckling

Anna Lena Sörensson

Planingenjör

Sektor samhällsutveckling
Planingenjör
Anna Lena Sörensson

Svar
2025-10-28
2025/279

Kommunstyrelsen

Remissvar Färgelanda kommun LI2025/01587

Yttrande

Färgelanda kommun har tagit del av Trafikverkets förslag till nationell plan för transportinfrastruktur för planperioden 2026-2037 och lämnar följande synpunkter:

Vi välkomnar ett tydligt fokus på att förstärka underhåll och upprustning av befintliga vägar och järnvägar då det på en lokal nivå finns ett stort behov av utökat underhåll för att säkerställa framkomlighet och tillgänglighet i det befintliga väg- och järnvägsnätet. För en mindre kommun utan järnväg är framkomligheten på väg viktig för både medborgare och företagare, för att göra livet på landsbygden tillgängligt och konkurrenskraftigt i relation och samspel till större städer och noder.

Färgelanda kommun ser positivt på fokuset på klimatanpassning och digitalisering, det stärker de miljö- och klimatmässiga aspekterna i ett hållbart och mer långsiktigt transportsystem.

Som en mindre kommun utan direkt lokal placering av namngivna objekt i planen anser vi att förslaget till nationell plan har många styrkor – särskilt vad gäller underhåll, klimatanpassning och ökad samhällsnytta. Vi vill dock framhålla att för att planen ska få full effekt även för oss krävs goda möjligheter till lokal samverkan, tydliga prioriteringar i kriterier och att nyttorna för mindre kommuner lyfts fram i planen.

Beslutsunderlag:

Remissmissiv dat 2025-09-30
Remissvar dat 2025-10-28
Tjänsteskrivelse dat 2025-10-28

Sändlista:

Trafikverket

Anna Lena Sörensson
Planingenjör

Ärendenummer
TRV 2025/37255
Motpartens ärendenummer
LI2025/01587

Dokumentdatum
2025-09-30

Konfidentialitetsnivå
2 Intern

Mottagare
Enligt sändlista

Kopia till
Trafikverkets generaldirektör
Trafikverkets överdirektör
Diariet
Verksgemensam styrning
GD-sekreterare
Webb- och projektstöd

Förslag till nationell plan för transportinfrastrukturen 2026–2037

På uppdrag av regeringen remitteras Trafikverkets förslag till nationell plan för transportinfrastrukturen 2026–2037. Utöver förslaget till nationell plan remitteras även Trafikverkets redovisning av regeringsuppdraget om att utforma ett stöd till investeringar i ombordutrustning för ERTMS (TRV2025/17432). Redovisningarna är tillgängliga på Trafikverkets webbplats [Nationell plan 2026-2037 - Bransch](#).

Remissyttranden ska ha kommit in till Regeringskansliet (Landsbygds- och infrastrukturdepartementet) **senast den 30 december 2025**. Svaren bör lämnas per e-post till li.remissvar@regeringskansliet.se och med kopia till li.transport.remissvar@regeringskansliet.se. Ange diarienummer LI2025/01587 och remissinstansens namn i ämnesraden på e-postmeddelandet. Frågor om förlängd remisstid ställs till Regeringskansliet (Landsbygds- och infrastrukturdepartementet).

Svaret bör lämnas i två versioner: den ena i ett bearbetningsbart format (t.ex. Word), den andra i ett format (t.ex. pdf) som följer tillgänglighetskraven enligt lagen (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service. Remissinstansens namn ska anges i namnet på respektive dokument.

Ärendenummer
TRV 2025/37255
Motpartens ärendenummer
LI2025/01587

Dokumentdatum
2025-09-30

Myndigheter under regeringen är skyldiga att svara på remissen. En myndighet avgör dock på eget ansvar om den har några synpunkter att redovisa i ett svar. Om myndigheten inte har några synpunkter, räcker det att svaret ger besked om detta. För andra remissinstanser innebär remissen en inbjudan att lämna synpunkter. Remissvaren kommer att publiceras på regeringens webbplats.

Roberto Maiorana
Generaldirektör

Pär-Erik Westin
Strategisk planerare

par-erik.westin@trafikverket.se
Direkt: 010-123 6157
Mobil: 073-598 4296

Trafikverket

Adress: 781 89 Borlänge
Besöksadress: Röda vägen 1
Telefon: 0771-921 921
trafikverket.se

Dokumentegenskaper, Ärendenummer TRV 2025/37255, Motpartens ärendenummer LI2025/01587, Dokumentdatum 2025-09-30, Dokumenttyp BREV. Konfidentialitetsnivå.1 Ej känslig

Ovanstående textfält är endast avsett att läsas digitalt och får ej tas bort. Det innehåller uppgifter från sidhuvudet och gör att dokumentets egenskaper blir tillgängliga enligt Lag (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service.

Trafikverket
781 89 Borlänge
Besöksadress: Röda vägen 1

Texttelefon: 010-123 50 50
Telefon: 0771 - 921 921
trafikverket@trafikverket.se
www.trafikverket.se

Pär-Erik Westin
Transportsystemutveckling
Direkt: +46 123 61 57
Mobil: +46 73 598 42 96
par-erik.westin@trafikverket.se

Sektor samhällsutveckling
Planingenjör
Anna Lena Sörensson

Tjänsteskrivelse
2025-10-28
2025/316

Kommunstyrelsen

Antagande av Grönstrukturprogram

Beslutsförslag

Kommunfullmäktige beslutar att anta *Grönstrukturprogram* för Färgelanda kommun, daterat 2025-10-29.

Ärendets beredning

Arbetet med grönstruktur har informerats på kommunstyrelsen vid flera tillfällen, senast 2025-05-14. Beslut att ta fram programmet i samarbete med DMEF och de andra Dalslands-kommunerna har antagits i KSAU 2020-12-08 och grundar sig i Färgelanda kommuns översiktsplan.

Sammanfattning av ärendet

Sveriges miljömål är framtagna för att verka för ett hållbart samhälle, där vi inte förbrukar mer än vad vår generation behöver och säkerställer att jordens resurser räcker till kommande generationer. I ett etappmål anges att Sverige ska arbeta med grönstrukturer, för att de verkar för både mat, klimatanpassning, luftkvalitet och biologisk mångfald. Färgelanda kommun bidrar till etappmålet genom att ta fram ett grönstrukturprogram som ska utgöra ett kunskapsunderlag för kommunens verksamheter, den fysiska planeringen och för våra kommunmedlemmar.

Ekonomisk konsekvensbeskrivning

Grönstrukturprogrammet utgör ett underlag i fortsatt planering och innebär inte genom antagande några ekonomiska konsekvenser. Att beakta programmet i fysisk planering eller vid arbete med till exempel grönytor kan innebära ett ekonomiskt ställningstagande i det skedet.

Sociala och miljömässiga konsekvenser

Grönstrukturprogrammet bidrar till Sveriges hållbarhetsmål genom att belysa värdet i grönstrukturer och ekosystemtjänster i samhället. Det skapar en långsiktighet i kommunens planering och ett kunskapsunderlag för allmänheten. Programmet syftar till att öka biologisk mångfald, tydliggöra naturvärden och bidra till ett hållbart samhälle. Det i sig ger positiva sociala konsekvenser.

Beslutsunderlag:

Grönstrukturprogram dat 2025-10-29

Tjänsteskrivelse dat 2025-10-29

Sändlista:

Sektor Samhällsutveckling

Anna Lena Sörensson

Planingenjör

Grönstrukturprogram

Dokumenttyp	Dokumentnamn	Antagen	Antagen av Kommunfullmäktige
Program	Grönstrukturprogram		
Dokumentägare	Dokumentansvarig	Reviderad	Giltighet 2025-
Plan- och byggenheten	Planingenjör		
Dokumentinformation Program om grönstruktur och ekosystemtjänster, utgör underlag bland annat samhällsplanering och folkhälsa			Diarienummer KS 2025/316
Ämnesområde Samhällsplanering		Intranät -	Hemsida X
Andra regelverk som omnämns Miljöbalken, Plan och bygglagen			

Sammanfattning

Dalsland är ett landskap som brukar liknas vid ett Sverige i miniatyr - här finns det mesta: slättlandskap, vidsträckta skogar, böljande dalar och många sjöar och - i vart fall till namnet - både älvar, fjäll och fjordar. Den biologiska mångfald som uppstod genom äldre tiders småskaliga jordbruk – med skogsbete, slåtterängar och varierade marker rika på livsmiljöer – är idag hotad. Ytorna som hyser dessa värden är eller riskerar att bli för små och uppsplittrade och blir därmed isolerade från varandra. Det skapar en sårbarhet för de värden som finns. Geografiska analyser är ett sätt att identifiera de små ytorna men också svaga länkar mellan dessa områden, som behöver värnas eller förstärkas genom så kallad grön infrastruktur.

Grön infrastruktur är ett begrepp som används för att beskriva ett nätverk av naturliga och semi-naturliga områden som är strategiskt planerade för att bevara ekosystemtjänster, biologisk mångfald och bidra till människors hälsa och välbefinnande.

Det innefattar bland annat:

- Skogar, ängar och våtmarker
- Gröna korridorer som parker, alléer, gröna tak och träd i tätorterna
- Vattendrag och sjöar
- Bevarade naturområden som binder samman olika livsmiljöer

Grön infrastruktur fungerar som ett komplement till den grå infrastrukturen (vägar, byggnader, ledningar) och hjälper till att:

- Bevara naturens mångfald
- Minska climateffekter (t.ex. värmeöar i städer)
- Minska översvämningar genom naturlig vattenreglering
- Skapa rekreatiomsområden för människor

Programmet är både en miljöstrategi och ett planeringsverktyg inom hållbar utveckling.

Ekosystemtjänster är de nyttor och tjänster som naturen ger oss människor – dagligen – och som är nödvändiga för vår överlevnad och livskvalitet, som till exempel vatten- och luftrening, klimatreglering och minskat buller, mat och materialproduktion, upplevelser och njutning – detta alldeles gratis! Just för att det är gratis, är det också lätt att ta ekosystemtjänsterna för givna och som något som inte alltid tillmäts något större värde, men även för ett mindre samhälle eller stad kan värdet av dessa uppgå till stora belopp, varje dag. Tänk till exempel på trädens svalkande skugga på en skolgård -om inte trädet fanns, skulle kanske stora skärmar eller tak behöva byggas för att skydda barnen från skadligt UV-ljus och hög värme, något som säkert skulle kunna kosta en del - men träden gör det gratis, och hjälper samtidig till med att minska buller, rena luften från partiklar, binda in kol, minska belastningen på dagvattensystem, och går dessutom att klättra i! I samhällsbyggandet är det extra viktigt för en kommun att ta i beaktande de ekosystemtjänster som finns, ta vara på och förvalta dessa, precis som allt annat kapital, byggnader och material som kommunen äger och förvaltar.

Innehåll

Sammanfattning.....	2
Inledning och bakgrund	4
Syfte	4
Hur ska programmet användas?	4
LONA-projektet	5
Internationella och nationella mål och åtaganden.....	5
Agenda 2030	5
Sveriges miljömål	6
Koppling till andra styrdokument och strategier	6
Lagstiftning.....	7
Introduktion till grön infrastruktur och ekosystemtjänster.....	8
Grön infrastruktur och ekologiska samband.....	8
Ekosystemtjänster	9
Grön infrastruktur i olika naturtyper	11
Landskapets utveckling.....	11
Dalområdet	11
Gräsmarker	12
Skog.....	13
Våtmarker.....	14
Strukturer som särskilt bör beaktas i Färgelanda	16
Skog	17
Våtmark.....	18
Gräsmark	19
Grön infrastruktur och ekosystemtjänster i bebyggd miljö	21
Användningsområden för grön infrastruktur och ekosystemtjänster	22
Grön infrastruktur och ekosystemtjänster i fysisk planering.....	24
Grön infrastruktur.....	24
Ekosystemtjänster	25
Strategiska verktyg och metoder	25
Begrepp och definitioner.....	26

Inledning och bakgrund

Syfte

Programmets syfte är utgöra ett kunskapsunderlag om grön infrastruktur och ekosystemtjänster, och ska beaktas i alla relevanta ställningstaganden och beslut. Det är ett strategiskt dokument som berör flera kommunala verksamheter och ska utgöra en vägledning i kommunens planering, byggande och förvaltning. Det utgör också ett led i hållbarhetsplaneringen, med Sveriges miljömål i ryggen.

Hur ska programmet användas?

Det är viktigt som stöd vid framtagande av i översiktsplan, fördjupningar och tematiska tillägg och detaljplaner, men också viktigt stöd för planering och förvaltning av träd, parker, grönområden och planering av samhället för att motverka extrema väderhändelser.

Genom att beakta programmet och dess kopplade kunskapskällor bidrar kommunerna till att nå de nationella miljö kvalitetsmålen, främja ett rikare friluftsliv och säkerställa en väl fungerande grön infrastruktur. Programmet ger en helhetsöverblick över Färgelandas mark- och vattenområden med särskilt värde som beskriver hur dessa områden ska bevaras och användas. Det syftar till att identifiera vatten- och grönområden med höga naturvärden och fungera som ett verktyg för att främja hållbar samhällsutveckling ur ekologiskt, ekonomiskt och socialt perspektiv. Följdeffekterna blir bland annat ökat välmående hos människor och främjande av den biologiska mångfalden i kommunen.

Det finns många fördelar med att känna till och aktivt arbeta med grönstruktur i landskapet, i planering och i vardagen. Tabellen nedan listar kortfattat fördelarna med grön infrastruktur och ekosystemtjänster som aktivt bidrar till vår vardag:

Fördel	Exempel
Ekologisk hållbarhet	Biologisk mångfald, habitatbevarande
Klimatanpassning	Översvämningsskydd, värmereglering
Ekonomisk effektivitet	Minskade kostnader för tekniska lösningar
Hälsa och livskvalitet	Minskad stress, ökad fysisk aktivitet
Social sammanhållning	Mötesplatser och gemenskap i gröna miljöer

Det finns flera relevanta lagar kopplat till grönplaneringen, även om ingen lag enskilt kräver att kommunen tar fram ett styrdokument så är det krav i till exempel samhällsplaneringen att beakta natur- och kulturvärden, allmänna intressen om grönområden med mera. Mer om relevanta lagar hittar du under rubriken Lagstiftning.

Till programmet hör även ett handläggarstöd för praktisk tillämpning av framtaget GIS-underlag och ställningstaganden.

LONA-projektet

Färgelanda har i gällande översiktsplan skrivit med i genomförandet att kommunen ska ta fram en grönplan och 2021 initierade Dalslandskommunerna och Dalslands miljö- och energiförbund, tillsammans med Åmål och Vänersborgs kommuner ett sådant arbete. Det gjordes genom ett LONA-projekt vars syfte var att bygga vidare på den regionala planen för grön infrastruktur som Länsstyrelsen i Västra Götalands län tagit fram. Tanken var att göra delar av detta material mer finmaskigt och på så sätt mer användbart planeringsunderlag på kommunal nivå. Det framtagna kunskapsunderlaget är ett GIS-skikt som visar ekologiska samband i landskapet och inom tätorter samt ekosystemtjänstanalys inom tätort. Underlaget, tillsammans med det här programmet, kommer att vara viktigt för fortsatt fysisk planering i kommunerna samt utgöra ett underlag för förvaltning, bevarande och utveckling av hotade arter och värdefulla naturtyper i landskapet samt för att vårda och utveckla värdefulla ekosystemtjänster i tätorterna. I projektgruppen engagerades kommunernas tjänstepersoner inom framför allt plan-, miljö-, utbildning- och kommunikationsområden.

Kunskapsunderlaget togs fram med hjälp av EnviroPlanning AB. I uppdraget ingick analyser av landskapsekologiska samband för att få en översikt av hur viktiga habitat hänger samman spridningsbiologiskt i landskapet. På landskapsnivå synliggjordes och analyserades viktiga samband. På tätortsnivå utfördes ekosystemtjänstkartläggning och analys av viktiga ekosystemtjänstfunktioner kopplat till främst träd.

GIS-skikten för grön infrastruktur är främst användbart på landskapsnivå, men en mer finmaskig analys av de gröna sambanden och av ekosystemtjänster i flera tätorter i Dalsland har också tagits fram genom det webbaserade verktyget www.stadstrad.se. I denna analys ingår alla träd, även de på privat mark.

Internationella och nationella mål och åtaganden

Agenda 2030

Agenda 2030 är en global handlingsplan för hållbar utveckling som antogs av FN:s medlemsländer 2015. Den innehåller 17 globala mål och 169 delmål som syftar till att utrota fattigdom, bekämpa ojämlikhet och ta itu med klimatförändringar. Flera av målen i Agenda 2030 är direkt kopplade till grön infrastruktur och ekosystemtjänster;

Mål 3: Hälsa och välbefinnande

Mål 6: Rent vatten och sanitet

Mål 9: Hållbar industri, innovationer och infrastruktur

Mål 11: Hållbara städer och samhällen

Mål 13: Bekämpa klimatförändringen

Mål 15: Ekosystem och biologisk mångfald

Genom att integrera dessa mål i kommunens arbete med grön infrastruktur och ekosystemtjänster kan kommunen bidra till att uppnå en hållbar utveckling på lokal, nationell och global nivå.

Sveriges miljömål

Det övergripande målet för miljöpolitiken, det så kallade Generationsmålet, innebär att vi till nästa generation lämnar över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser. Generationsmålet är en förutsättning för Sveriges miljömålssystem som består av sexton miljö kvalitetsmål som syftar till att främja en hållbar utveckling. Flera av dessa mål, såsom "Ett rikt växt- och djurliv", "Levande skogar" och "Myllrande våtmarker", har preciseringar som direkt rör grön infrastruktur och ekosystemtjänster. Kommunerna har en viktig roll i att bidra till att uppnå dessa mål genom lokal planering och åtgärder.

Koppling till andra styrdokument och strategier

Programmet för grön infrastruktur i Färgelanda kommun omfattar flera viktiga delar som återfinns, eller kommer återfinnas, i andra styrande dokument inom kommunen. Genom att integrera dessa delar kan kommunen säkerställa en sammanhängande och hållbar utveckling av natur- och grönområden.

I översiktsplanen återfinns riktlinjer för hur mark- och vattenområden ska användas och utvecklas på lång sikt. Delar av programmet för grön infrastruktur, såsom bevarande av ekologiska samband och rekreationsområden, är integrerade i översiktsplanen för att säkerställa att dessa områden skyddas och utvecklas parallellt med bebyggelse och annan markanvändning. Vid framtagande av ny översiktsplan ska det här programmet utgöra ett underlag för kommunens grönstrukturer och framtida ställningstagande.

Naturvårdsprogrammet innehåller mål och åtgärder för att bevara och stärka naturvärden. Programmet för grön infrastruktur drar nytta av naturvårdsprogrammets inventeringar och prioriteringar för att identifiera och skydda viktiga naturområden och arter. Detta säkerställer att biologisk mångfald och ekosystemtjänster bevaras på ett effektivt sätt.

Programmet för grön infrastruktur kommer som underlag i framtida planer och styrdokument inkludera utveckling av tillgängliga och attraktiva grönområden, som till exempel vandringsleder och cykelvägar, samt identifierar vikten av att säkerställa att träd och grönområden bevaras och utvecklas hållbart, för att bidra till skuggiga, svala och estetiskt tilltalande miljöer som också gynnar biologisk mångfald.

Lagstiftning

Grön infrastruktur och ekosystemtjänster är viktiga komponenter i arbetet för en hållbar utveckling och bevarande av biologisk mångfald. I Sverige finns det flera lagar och riktlinjer som styr och stödjer arbetet med grön infrastruktur och ekosystemtjänster på kommunal nivå.

Miljöbalken (1998:808) är den centrala lagstiftningen för miljöskydd i Sverige och innehåller bestämmelser som är relevanta för grön infrastruktur och ekosystemtjänster. Enligt miljöbalkens hänsynsregler i 2 kap. ska alla som bedriver verksamhet eller vidtar åtgärder visa hänsyn till miljön och vidta de försiktighetsmått som behövs för att förebygga, hindra eller motverka skada på människors hälsa eller miljön. Detta inkluderar att beakta grön infrastruktur och ekosystemtjänster vid planering och beslut.

Plan- och bygglagen (2010:900) styr fysisk planering och byggande i Sverige. Enligt lagen ska kommunerna ta hänsyn till allmänna intressen, inklusive miljö- och klimataspekter, vid planläggning av mark och vatten. Detta innebär att grön infrastruktur och ekosystemtjänster ska integreras i översiktsplaner och detaljplaner för att skapa hållbara, resilienta och robusta samhällen.

Länsstyrelserna i Sverige har utvecklat regionala handlingsplaner för grön infrastruktur som stöd för kommunernas arbete. Dessa handlingsplaner innehåller riktlinjer och rekommendationer för hur grön infrastruktur kan integreras i den fysiska planeringen och hur ekosystemtjänster kan bevaras och stärkas. Handlingsplanerna kan användas som underlag vid tillsyn och prövning enligt miljöbalken.

På europeisk nivå finns det flera direktiv som påverkar arbetet med grön infrastruktur och ekosystemtjänster, såsom EU:s art- och habitatdirektiv, samt fågeldirektivet. Dessa direktiv syftar till att skydda och bevara biologisk mångfald och naturtyper inom EU och ställer krav på medlemsländerna att vidta åtgärder för att uppnå detta.

Ekosystemtjänster

Ekosystemtjänster är alla de produkter och tjänster som olika ekosystem ger människan och som bidrar till vår välfärd och livskvalitet. Ekosystemtjänsterna delas in i fyra kategorier; stödjande, försörjande, reglerande samt kulturella ekosystemtjänster.

- De **stödjande** ekosystemtjänsterna, till exempel är biologisk mångfald, ekologiska samband, naturliga kretslopp och jordmånsbildning, är de som ligger till grund för och ger förutsättningar för att de andra kategorierna av ekosystemtjänster.

Figur 2 Symboler för Biologisk mångfald, ekologiskt samspel, livsmiljöer, naturliga kretslopp och jordmånsbildning. Boverket 2025

- **Försörjande** ekosystemtjänster ger oss råvaror för produktion av exempelvis mat, dricksvatten, fiberråvara och bioenergi.

Figur 3 Symboler för reglerande klimat, erosionsskydd, skydd mot extremväder, luftrening, reglering av buller, rening och reglering av vatten, pollinering, reglering av skadedjur och skadeväxter. Boverket 2025

- **Reglerande** ekosystemtjänster ger oss en stabil och hälsosam naturmiljö, exempelvis genom rening av luft, mark och vatten samt pollinering. De reglerande ekosystemtjänsterna jämnar även ut effekterna av störningar och extremväder genom exempelvis vatten- och temperaturreglering, kolbindning och bullerdämpning.

Figur 4 Symboler för matförsörjning, vattenförsörjning, råvaror, energi. Boverket 2025

- **Kulturella** ekosystemtjänster ger oss upplevelserikedom och livskvalitet i form av friluftsliv, rekreation och hälsa samt upplevelser av natur- och kulturarv.

Figur 5 Symboler för fysisk hälsa, mentalt välbefinnande, kunskap och inspiration, social interaktion, kulturarv och identitet. Boverket 2025

Ekosystemtjänsterna sker överallt i våra landskap, men blir ofta mer påtagliga och viktiga för vår hälsa i områden med tät bebyggelse: träd dämpar buller, renar luften från föroreningar, ger skugga och sänker temperaturen varma dagar. Detta gör de givetvis överallt där de finns, men fler människor kan dra nytta av dessa tjänster, ju mer tätbefolkat området är. Det framtagna GIS-underlaget speglar endast ekosystemtjänster kopplade till träd på kommunalt ägd mark eller mark som kommunen har rådighet över, utöver dessa finns ytterligare ekosystemtjänster kopplade till grönytor, fält- och buskskikt med mera. Att förstå och värdera ekosystemtjänster är viktigt för hållbar samhällsplanering, särskilt vid planering av grön infrastruktur, eller när miljöbedömningar genomförs.

Här är några exempel på skäl till mer grönt med koppling till olika ekosystem:

Bättre folkhälsa – Vistelse i grönområden minskar stress och psykisk ohälsa, har en positiv inverkan på immunförsvaret och bidrar till att öka livslängden.

Källa till energi och råvaror – Ved, grödor och biologiska restprodukter kan ge oss värme och energi, träd ger oss råvaror som virke och pappersmassa.

Reglering av lokalklimat – Grönska och natur bidrar lokalt till jämnare temperatur, ökad luftfuktighet, skugga och vindskydd.

Mångfald och välfärd – Varierande och sammanlänkande grönområden ger förutsättningar för en större mångfald av växter och djur, vilket skapar motståndskraftiga ekosystem.

Bättre utveckling och lärande – Undervisning utomhus ger ökad koncentrations- och inlärningsförmåga, minskar stress hos elever och förbättrar psykisk ohälsa.

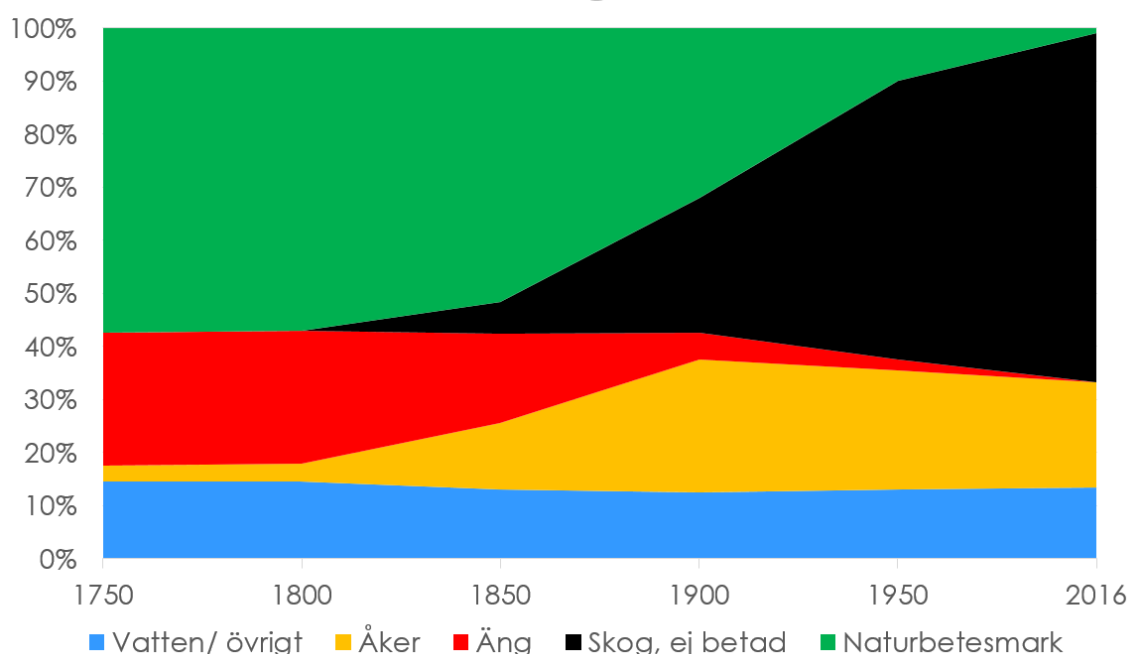
Grön infrastruktur i olika naturtyper

Landskapets utveckling

Dalområdet

I Färgelanda och Dals-Ed, söder om israndzonen, har isälvsflödet format ett landskap av åsar och dalar, där sediment avsattes i dalarna och bildade så småningom bördig jordbruksmark. Området är kuperat och delar som var svåra att nå eller att odla har därför aldrig omvandlats till åkermark och en del av dessa områden betas fortfarande.

Dalbygden

Figur 6 Diagrammet är taget från HORIZON2020-projektet HNV-link och visar förändringen i markanvändning i det naturgeografiska området Dalbygden, som motsvarar större delen av Färgelanda kommun. Tillstånd av Lars Johansson och Stefan Arvidsson, Länsstyrelsen

I bilden ovan syns det hur landskapet har förändrats över tid, och hur vissa naturtyper har fått stå tillbaka till följd av hur samhället har utvecklats. Förutom förändringar i landskapet innebär det att många ekosystem och biologisk mångfald har minskat kraftigt, då deras naturliga habitat inte längre finns kvar i samma utsträckning. Det är därför viktigt att beakta kvarvarande värden och ekosystem om vi inte vill att de försvinner helt.

Inom LONA-projektets ramar har olika naturtyper analyserats på landskapsnivå. Nedan följer de olika analyserade naturtypernas värde för grön infrastruktur och ekosystemtjänster.

Gräsmarker

Gräsmarker spelar en avgörande roll i att upprätthålla och stärka den gröna infrastrukturen i Färgelanda. Dessa områden, som inkluderar ängar, betesmarker och andra öppna landskap, bidrar med en rad viktiga ekosystemtjänster som är nödvändiga för både miljön och samhället. Gräsmarker är hem för en rik mångfald av växter, insekter och andra djurarter. De fungerar som livsmiljöer för många hotade och sällsynta arter, vilket bidrar till att bevara den biologiska mångfalden. Genom att skydda och vårda gräsmarker kan vi säkerställa att dessa arter har en plats att leva och frodas.

*Figur 7 Illustration över gräsmarker i ett landskap. Illustratör: Kjell Ström, Jakob Robertsson och Tobias Flygar.
Källa: Naturvårdsverket.*

Gräsmarker spelar en viktig roll i att reglera klimatet genom att binda kol i marken och därmed motverka klimatförändringar. Gräsmarker fungerar som naturliga svampar som absorberar och lagrar vatten, jämförelsevis med hårdgjorda ytor. Detta hjälper till att minska risken för översvämningar genom att bromsa och fördröja avrinningen av regnvatten. Samtidigt bidrar de till att fylla på grundvattenreserver och förbättra vattenkvaliteten genom att filtrera bort föroreningar.

Gräsmarker bidrar till att förbättra jordens hälsa genom att öka dess bördighet och struktur. Växternas rötter hjälper till att binda jorden och förhindra erosion, samtidigt som de tillför organiskt material som förbättrar jordens näringsinnehåll. Detta skapar en bördig och stabil grund för framtida jordbruks- och naturvårdsinsatser.

Gräsmarker erbjuder också viktiga rekreationsmöjligheter för invånarna i Färgelanda och hela Dalsland. De ger utrymme för friluftsliv, motion och avkoppling, vilket bidrar till ökat välbefinnande och livskvalitet. Genom att bevara och tillgängliggöra gräsmarker kan vi skapa gröna oaser som främjar både fysisk och mental hälsa.

Skog

Skogar är en central komponent i den gröna infrastrukturen och bidrar med en mängd viktiga ekosystemtjänster. Genom att bevara och vårda olika typer av skogar, såsom ädellövskog, trivallövskog, tallskog och annan barrskog, kan vi säkerställa att dessa tjänster fortsätter att gynna både miljön och samhället.

Figur 8 Illustration över olika typer av skog i ett landskap. Illustratör: Kjell Ström, Jakob Robertsson och Tobias Flygar. Källa: Naturvårdsverket.

Ädellövskogar, som består av trädarter som ek, bok och lind, är särskilt värdefulla för den biologiska mångfalden. Dessa skogar erbjuder livsmiljöer för många hotade och sällsynta arter av växter, djur och svampar. Ädellövskogar bidrar också till att förbättra luftkvaliteten genom att absorbera koldioxid och producera syre. Dessutom fungerar de som viktiga rekreationsområden där människor kan njuta av naturen och koppla av.

Trivallövskogar, som består av trädarter som björk, asp och al, är likt de andra skogstyperna viktiga för arterna knutna till dessa typer av skogar. Alskogar, som föredrar att växa fuktigt, är också viktiga för vattenreglering, då de hjälper till att absorbera och lagra regnvatten, vilket minskar risken för översvämningar.

Tallskogar, är anpassade till att hantera och dra nytta av bränder. Bränder spelar en avgörande roll i att forma och upprätthålla tallskogar genom att rensa bort konkurrerande vegetation och skapa öppna, ljusa miljöer som gynnar många arter. Tallskogar bidrar också till att binda kol och minska mängden växthusgaser i atmosfären. Dessa skogar erbjuder livsmiljöer för många arter av fåglar och insekter och är populära för friluftaktiviteter som vandring och bärplockning.

Figur 9 Barrskog i ett landskap. Illustratör: Kjell Ström, Jakob Robertsson och Tobias Flygar. Källa: Naturvårdsverket.

Barrskogar, som främst består av granar och andra barrträd, är viktiga för att reglera klimatet genom att lagra stora mängder kol i både träd och mark. Barrskogar bidrar också till att förbättra vattenkvaliteten genom att filtrera bort föroreningar och minska avrinningen av näringsämnen till vattendrag. Dessa skogar erbjuder livsmiljöer för många arter av däggdjur, fåglar och insekter och är viktiga för att upprätthålla den biologiska mångfalden. Barrskogar är också viktiga för skogsbruk och produktion av trävaror.

Våtmarker

Våtmarker är en central del av den gröna infrastrukturen i Dalsland och bidrar med en mängd viktiga ekosystemtjänster. Genom att bevara och vårda våtmarker, både på myr och utanför myr, kan vi säkerställa att dessa områden fortsätter att gynna både miljön och samhället.

Våtmarker på myr, såsom torvmossar och kärr, är unika ekosystem som spelar en avgörande roll i att reglera vattenflöden och lagra kol. Dessa våtmarker fungerar som naturliga svampar som absorberar och lagrar stora mängder vatten, vilket hjälper till att minska risken för översvämningar och torka. De bidrar också till att förbättra vattenkvaliteten genom att filtrera bort näringsämnen och föroreningar. Myrar är också viktiga kolsänkor, då de lagrar stora mängder kol i form av torv. Detta bidrar till att minska mängden växthusgaser i atmosfären och motverka klimatförändringar. Dessutom erbjuder myrar livsmiljöer för många specialiserade växt- och djurarter, vilket bidrar till att bevara den biologiska mångfalden.

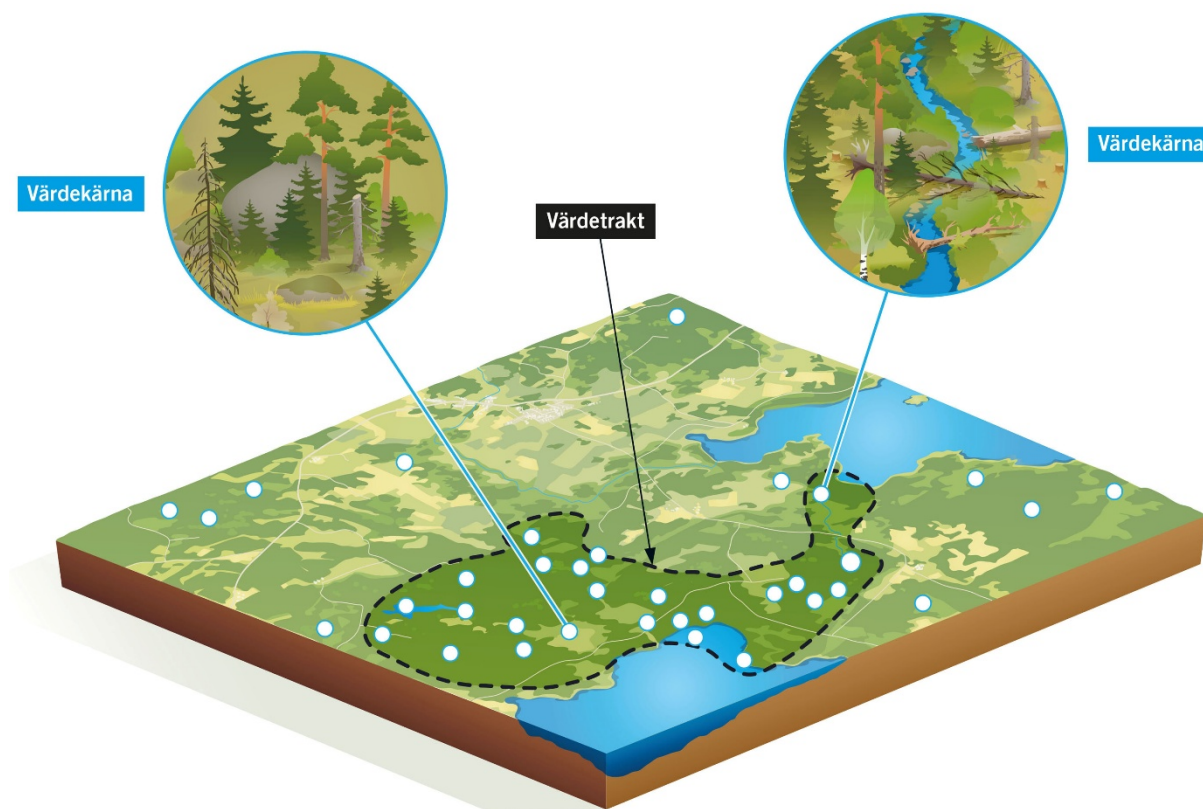

Figur 10 Illustration över vatten och våtmark i ett landskap. Illustratör: Kjell Ström, Jakob Robertsson och Tobias Flygar. Källa: Naturvårdsverket.

Våtmarker utanför myr, såsom sjöar, dammar och slättsjöar, spelar också en viktig roll i den gröna infrastrukturen. Dessa våtmarker fungerar som buffertzoner som absorberar och fördröjer avrinningen av regnvatten, vilket minskar risken för översvämningar och erosion. De bidrar också till att fylla på grundvattenreserver och förbättra vattenkvaliteten genom att filtrera bort föroreningar. Våtmarker utanför myr är viktiga livsmiljöer för många arter av fåglar, fiskar och amfibier. De erbjuder också viktiga rekreationsmöjligheter för invånarna i Dalsland, såsom fågelskådning, fiske och vandring. Genom att bevara och restaurera dessa våtmarker kan vi skapa gröna oaser som främjar både biologisk mångfald och människors välbefinnande.

Strukturer som särskilt bör beaktas i Färgelanda

Utifrån de olika naturtyperna ovan har analyser gjorts för att bedöma viktiga områden i Färgelanda som är viktiga för den gröna infrastrukturen. Att kunna tolka ekologiska samband väsentliga för grön infrastruktur är viktigt i planering och beslutsfattande. Särskild hänsyn bör tas till:

Figur 11 Illustration som beskriver vad en värdekärna och värdetrakt är. Flera värdekärnor kan bilda en värdetrakt där arter kan ta sig emellan. Illustratör: Kjell Ström, Jakob Robertsson och Tobias Flygar. Källa: Naturvårdsverket.

Stora värdekärnor - Värdekärnor är områden med höga naturvärden som stödjer en rik biologisk mångfald. Stora värdekärnor är viktiga för grön infrastruktur av flera skäl. De fungerar som livsmiljöer för många arter av växter och djur, vilket är avgörande för att bevara ekosystemens hälsa och funktion. Värdekärnor bidrar till att upprätthålla viktiga ekosystemtjänster som pollinering, vattenrening och klimatregering. Dessa tjänster är avgörande för människors välbefinnande och för att upprätthålla hållbara samhällen. Stora och sammanhängande värdekärnor gör ekosystemen mer motståndskraftiga mot klimatförändringar och andra miljöförändringar. De ger arter möjlighet att migrera och anpassa sig till nya förhållanden.

Stora funktionella värdesystem/värdetrakt - Funktionella värdesystem skapar sammanhängande nätverk av livsmiljöer som gör det möjligt för arter att röra sig och sprida sig över landskapet. Detta är avgörande för att upprätthålla biologisk mångfald och ekosystemens hälsa. Dessa system bidrar till att upprätthålla viktiga ekosystemtjänster som pollinering, vattenrening och klimatregering. Dessa tjänster är nödvändiga för människors

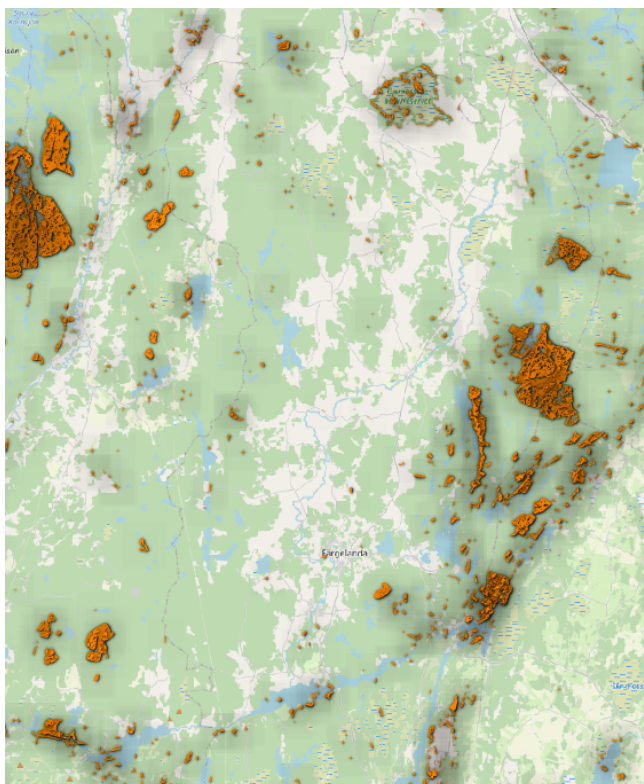
välbefinnande och för att upprätthålla hållbara samhällen. Stora och sammanhängande värdesystem gör ekosystemen mer motståndskraftiga mot klimatförändringar och andra miljöförändringar. De ger arter möjlighet att migrera och anpassa sig till nya förhållanden.

Kluster av värdekärnor - Kluster av värdekärnor skapar sammanhängande nätverk av livsmiljöer som gör det möjligt för arter att röra sig och sprida sig över landskapet. Detta är avgörande för att upprätthålla biologisk mångfald och ekosystemens hälsa. Genom att ha flera värdekärnor nära varandra kan ekosystemtjänster som pollinering, vattenrening och klimatreglering stärkas och bli mer effektiva. Kluster av värdekärnor gör ekosystemen mer motståndskraftiga mot störningar som klimatförändringar, sjukdomar och mänskliga aktiviteter. Detta beror på att arter har fler alternativ för att hitta lämpliga livsmiljöer och resurser. När arter kan röra sig mellan olika värdekärnor inom ett kluster, ökar den genetiska variationen inom populationerna. Detta är viktigt för arternas långsiktiga överlevnad och anpassningsförmåga.

Gräsmarker - På grund av att gräsmarker med höga naturvärden numera är en sällsynt naturtyp och som kräver specifik skötsel, är utpekade värdekärnor och stödhabitat viktiga att bevara. Gräsmarker kan hysa höga naturvärden trots relativt små ytor, därför bör extra hänsyn visas. Gräsmarkerna är också i hög grad fragmenterade men kan, genom olika insatser, länkas samman.

Skog

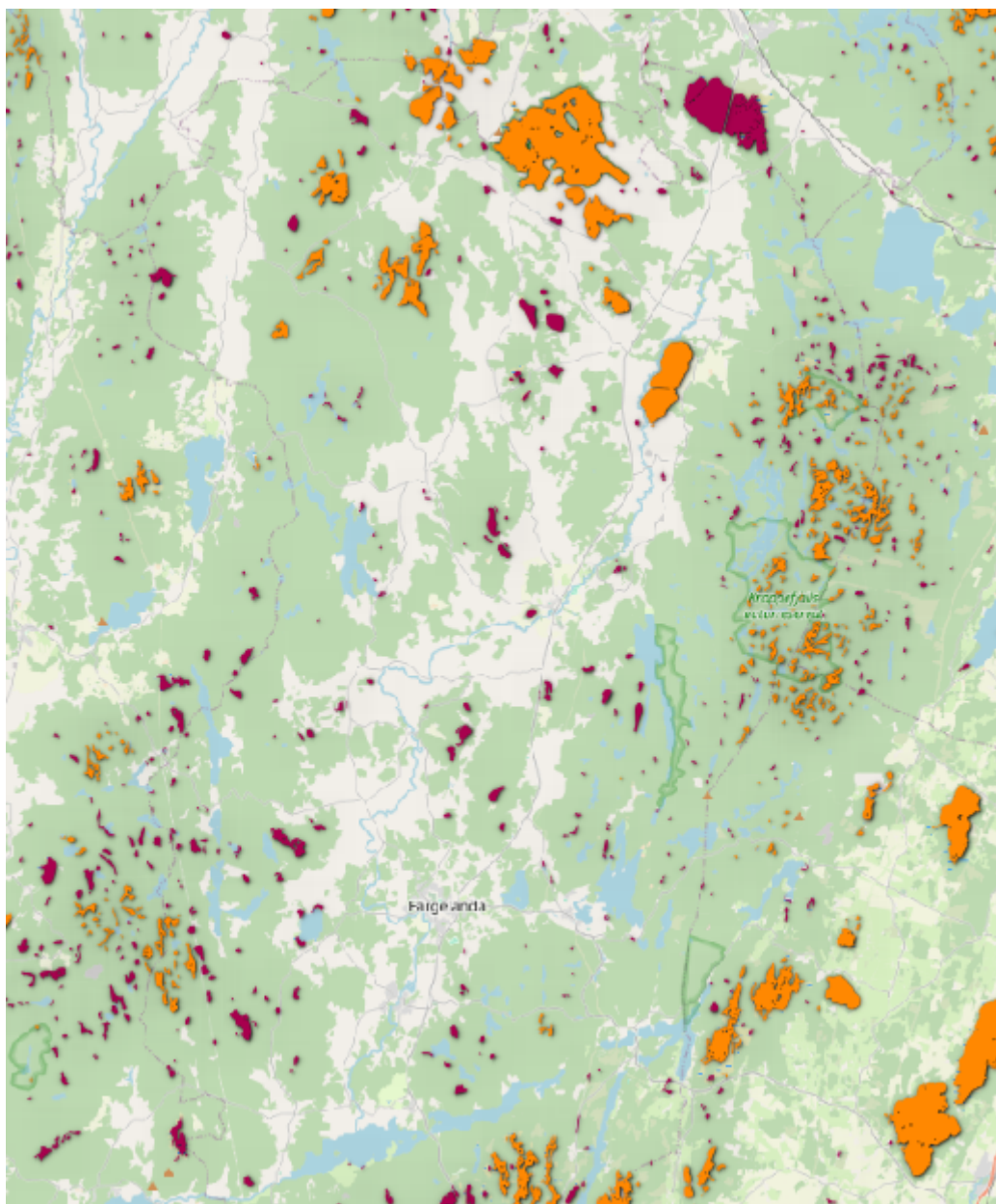
Vad gäller skog så sticker Kroppefjällsplatån ut med många värdekärnor/stora värdekärnor. Bilden nedan visar en översiktlig bild på värdekärnor av alla skogsanalyser. Skogsanalyserna visar att det finns mindre av värdekärnor av ädellövskog än andra

skogstyper, vilka också är mer spridda.

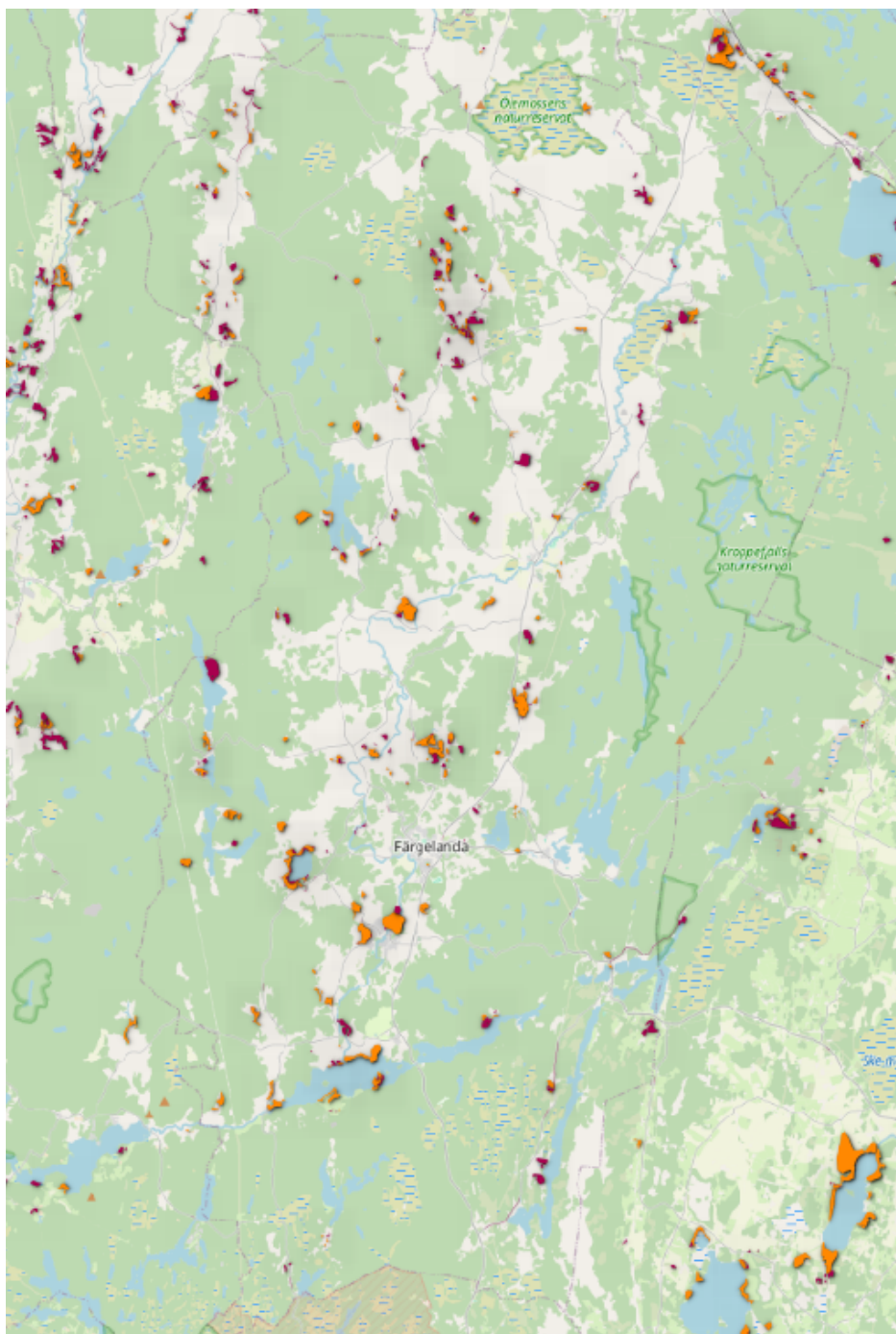
Våtmark

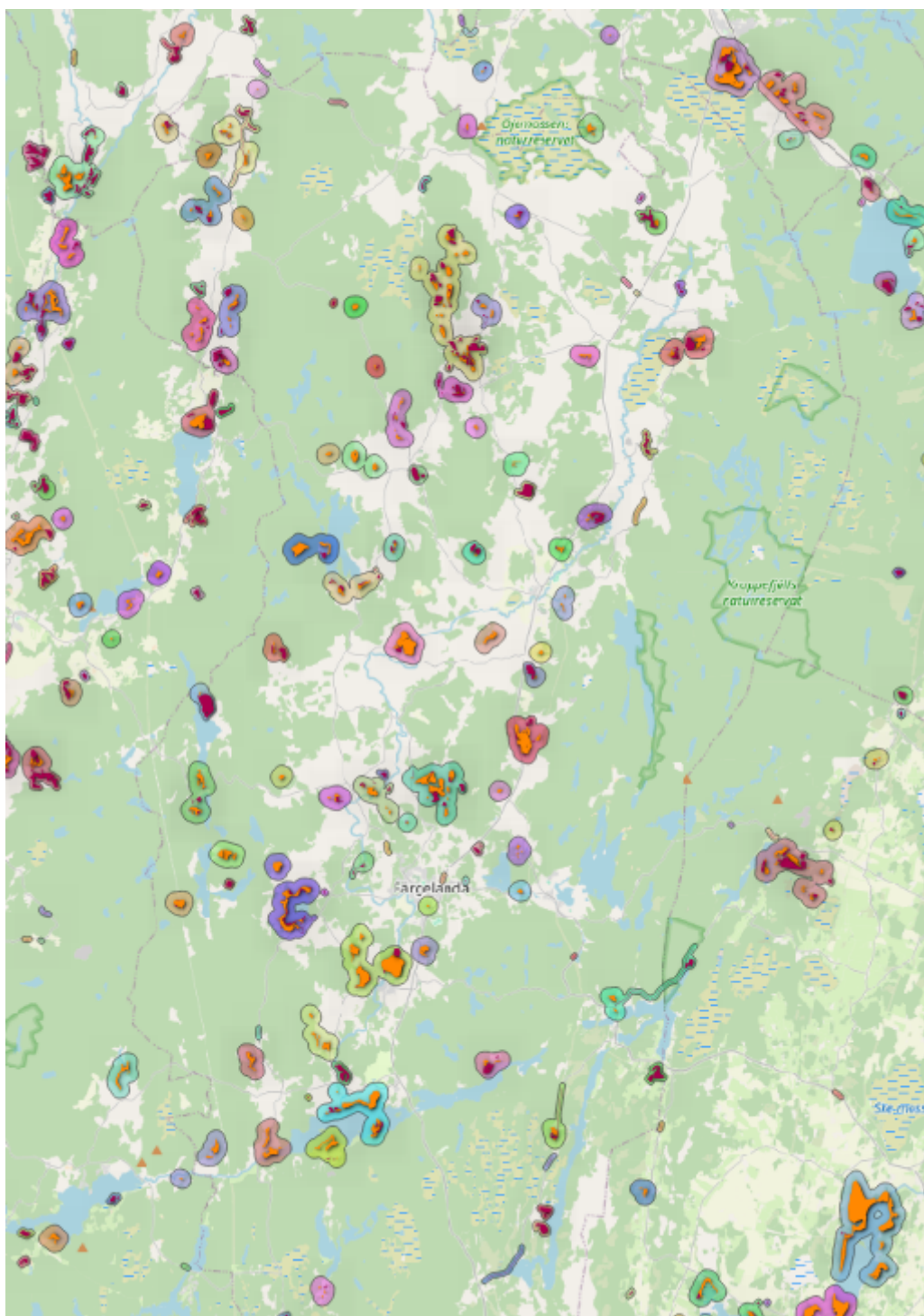
Analysen visar inga speciella områden där naturtypen "våtmark utanför myr" är framträdande, det kan man jobba mer med i Valbodalen. Våtmarker på myr har vi viktiga komplex på Kroppefjäll och de stora myrarna i norra Färgelanda. Bilden nedan visar värdekärnor och stödhabitat av "våtmark på myr".

Gräsmark

Varje värdekärna eller stödhabitat av gräsmark är viktig, därför att det är en så sällsynt naturtyp som kräver speciell skötsel. Vi hittar relativt många värdekärnor av gräsmark i Valbodalen jämförelsevis med på andra platser i landskapet. Men konnektiviteten mellan dessa är dålig. Bilderna nedan visar värdekärnor, stödhabitat samt värdesystem av gräsmark.

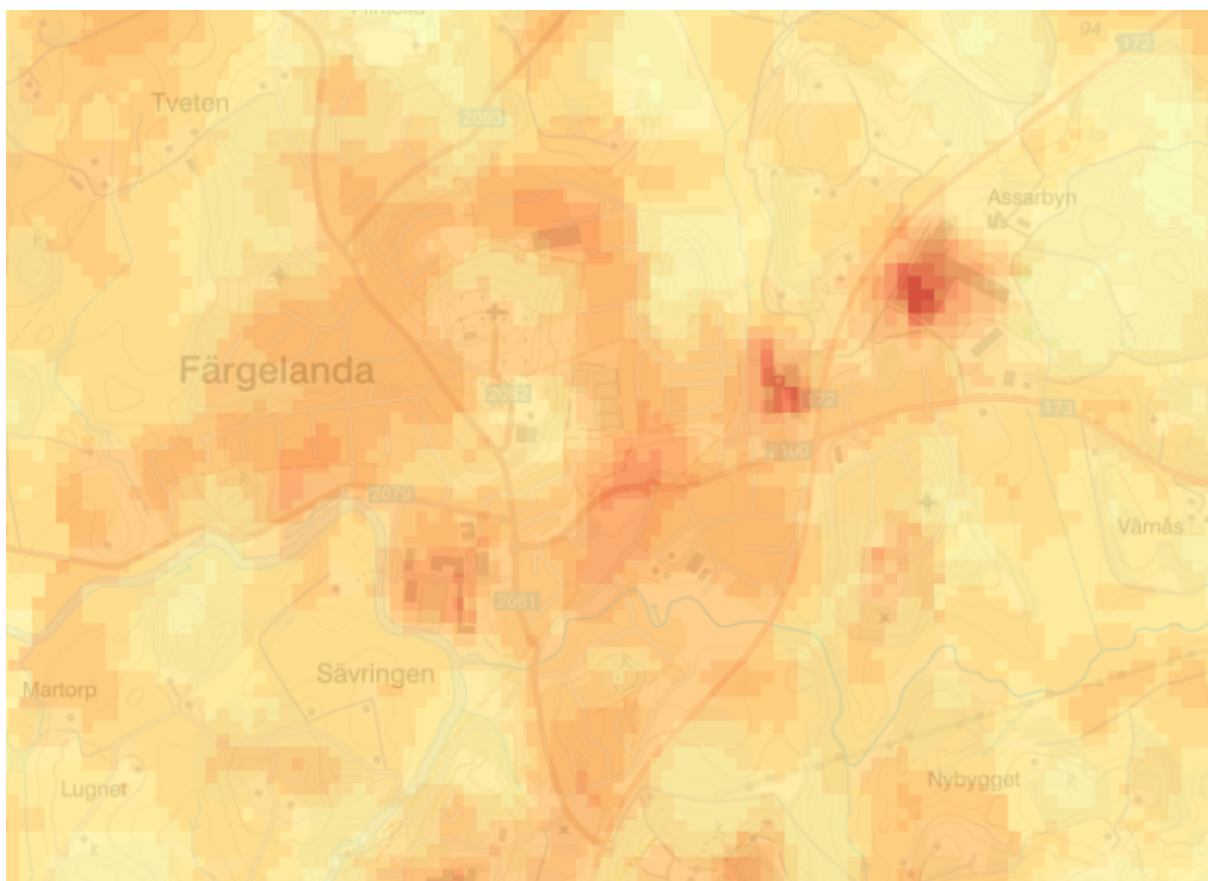

Grön infrastruktur och ekosystemtjänster i bebyggd miljö

Grön infrastruktur inom bebyggd miljö är avgörande för att skapa hållbara och hälsosamma städer och samhällen. Träd, våtmarker och andra grönytor spelar en central roll i denna infrastruktur och bidrar med en rad viktiga ekosystemtjänster som förbättrar livskvaliteten för invånarna.

Träd och grönytor bidrar till att förbättra luftkvaliteten genom att absorbera föroreningar som koldioxid, kväveoxider och partiklar. De fungerar som naturliga filter som renar luften och minskar hälsoriskerna för invånarna. Dessutom hjälper träd och grönytor till att reglera klimatet genom att ge skugga och avdunstning, vilket minskar värmeö-effekten i städer och sänker temperaturen under varma sommardagar.

Figur 12 Utdrag från MSBs värmekartering. Bilden visar maxtemperatur över åren 2017-2024 i Färgelanda. Källa: MSB

Våtmarker och grönytor spelar en viktig roll i att hantera regnvatten och minska risken för översvämningar. De hjälper till att absorbera och lagra vatten, vilket minskar avrinningen och belastningen på avloppssystemen. Våtmarker bidrar också till att förbättra vattenkvaliteten genom att filtrera bort föroreningar och näringsämnen innan de når vattendrag och sjöar.

Träd, våtmarker och andra grönytor i bebyggda miljöer skapar livsmiljöer för en mängd olika växter och djur. De fungerar som gröna korridorer som underlättar för arter att röra sig mellan olika habitat och bidrar till att bevara den biologiska mångfalden. Dessa områden erbjuder också boplatser och föda för fåglar, insekter och andra djur, vilket berikar stadens ekosystem.

Grönområden, träd och våtmarker i städer har positiva effekter på människors fysiska och mentala hälsa. De erbjuder platser för rekreation, motion och avkoppling, vilket främjar välbefinnande och livskvalitet. Studier har visat att närhet till grönområden kan minska stress, förbättra humöret och öka den allmänna hälsan. Dessa gröna inslag bidrar också till att skapa estetiskt tilltalande och attraktiva stadsmiljöer.

Samma områden i bebyggda miljöer skapar livsmiljöer för en mängd olika växter och djur. De fungerar som gröna korridorer som underlättar för arter att röra sig mellan olika habitat och bidrar till att bevara den biologiska mångfalden. Dessa områden erbjuder också boplatser och föda för fåglar, insekter och andra djur, vilket berikar samhällets ekosystem.

Investeringar i grön infrastruktur, inklusive träd, våtmarker och andra grönytor, kan också ge ekonomiska fördelar. Gröna inslag ökar fastighetsvärden och gör områden mer attraktiva för boende och företag. De minskar också kostnaderna för energi genom att ge skugga och minska behovet av luftkonditionering. Dessutom kan grön infrastruktur minska kostnaderna för vattenhantering och förbättra stadens motståndskraft mot klimatförändringar.

Träd, våtmarker och andra grönytor är oundgängliga delar av den gröna infrastrukturen i bebyggda miljöer och bidrar med en rad viktiga ekosystemtjänster. Genom att bevara och plantera fler träd, skydda våtmarker och skapa fler grönytor kan vi skapa hållbara, hälsosamma och attraktiva städer som gynnar både miljön och invånarna. Detta arbete är avgörande för att bygga en hållbar framtid och förbättra livskvaliteten för kommande generationer.

Användningsområden för grön infrastruktur och ekosystemtjänster

Programmet ska användas som underlag, där grön infrastruktur ska beaktas och om möjligt bevaras och skyddas. Även ekosystemtjänster behöver beaktas för att verka för en hållbar samhällsplanering och det övergripande generationsmålet.

Förutom i framtagande av översiktsplaner eller detaljplaner utgör programmet underlag i arbetet med bland annat folkhälsa, klimatanpassning och grönområden.

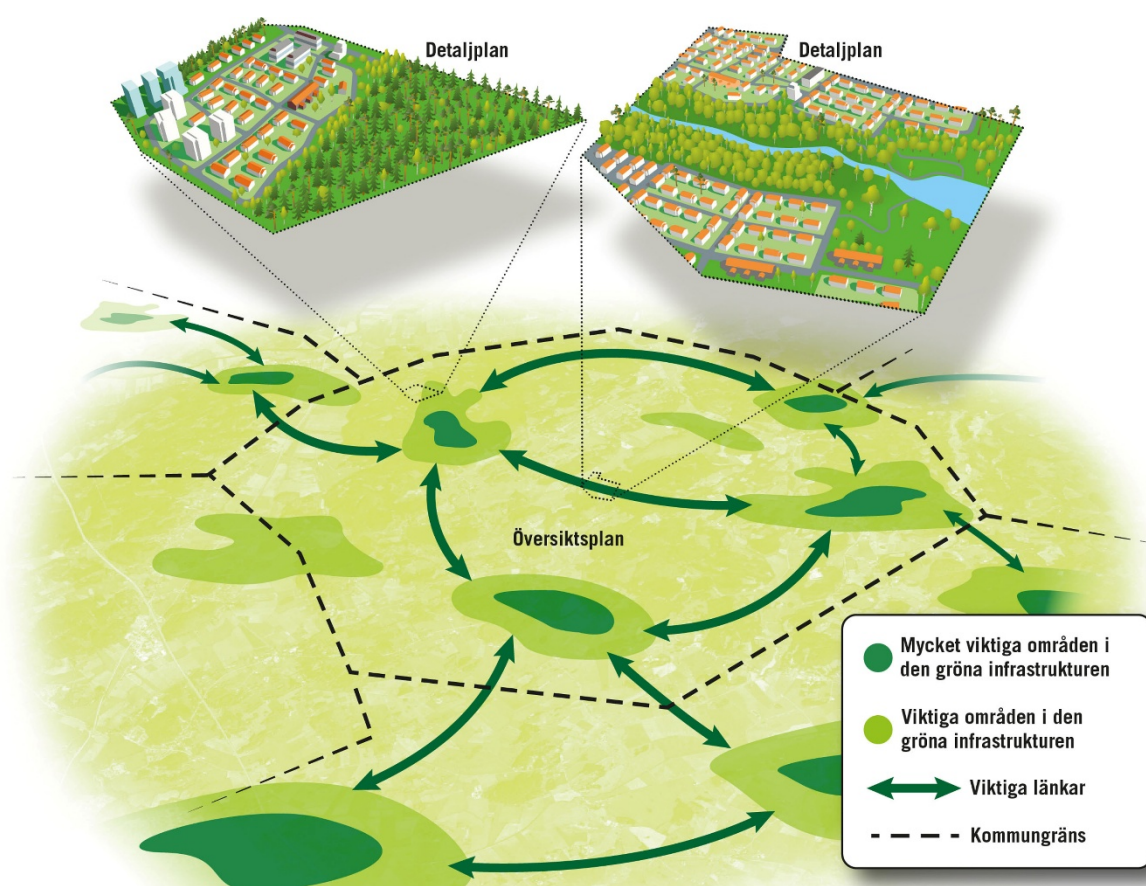
I tabellen listas några problemområden och hur det kan lösas med hjälp av just grön infrastruktur. Listan utgör exempel och ska ses som vägledande.

OMRÅDE	Vad	Syfte	Exempel
Planering av grönområden för ekosystemtjänster	Bevara och anlägga parker, skogar, våtmarker, gröna tak och korridorer.	Skapa biologisk mångfald, filtrera luft/vatten, lagra koldioxid, ge skugga och rekreation.	En stadspark som också hanterar dagvatten och minskar växthuseffekt i tätbebyggda områden.
Klimatanpassning och hantering av dagvatten	Regnbäddar, gröna tak, öppna diken och våtmarker som absorberar nederbörd.	Minska översvämningsrisk och avlasta avloppssystem vid skyfall.	Bostadsområden med översvämningsytor integrerade i stadsbilden.
Ekologiska samband och gröna korridorer	Grönstråk som binder samman natur- och rekreationsområden.	Möjliggöra för djur- och växtliv att röra sig mellan olika habitat.	Ekodukter över vägar eller gröna korridorer mellan stad och landsbygd.
Stadsutveckling med naturbaserade lösningar	Bygga in natur i nybyggnation – gröna innergårdar, trädplanteringar, gröna väggar.	Skapa hälsosamma och attraktiva livsmiljöer.	Malmö och Uppsala har stadsdelar där hållbar grönstruktur är central.
Folkhälsa och social hållbarhet	Tillgängliga grönområden nära där människor bor och arbetar.	Främja fysisk aktivitet, psykiskt välbefinnande och social samvaro.	Naturbaserade lösningar i utsatta områden kan minska segregation och öka trygghet.

Grön infrastruktur och ekosystemtjänster i fysisk planering

Det finns många samhällsutmaningar som den fysiska planeringen måste kunna hantera. Att planera med hänsyn till grönstruktur och biologisk mångfald skapar robusta och mer anpassningsbara samhällen där naturen kan förse oss med viktiga ekosystemtjänster. Att planera för att stärka naturens förutsättningar är ofta smart och kostnadseffektivt eftersom naturens ekosystem kan ge oss många olika tjänster på samma gång.

Grön infrastruktur och ekosystemtjänster som verktyg i samhällsplanering innebär att integrera naturbaserade lösningar i planering och utveckling av samhällen och landsbygd – för att främja ekologisk hållbarhet, människors hälsa, klimatanpassning, och resiliens.

Figur 13 En bild som visar hur grönstruktur kan fungera i samhällsplaneringen. Illustratör: Kjell Ström, Jakob Robertsson och Tobias Flygar. Källa: Naturvårdsverket.

Grön infrastruktur

Det tillhörande GIS-underlaget till grönstrukturprogrammet utgör en del av den fysiska planeringens faktaunderlag. I till exempel översiktsplanens utvecklingsstrategier och riktlinjer om användning av mark- och vattenområden ska GIS-underlaget för grön infrastruktur beaktas, så att identifierad grön infrastruktur kan skyddas vid exploatering eller andra verksamheter som kan påverka denna negativt.

Vid mer detaljerad planering, till exempel detaljplaner, bör analyser genomföras i och kring det geografiska området för att identifiera värdekärnor, svaga länkar och möjligheter att förstärka grönstrukturer i platsens framtida användning.

Ekosystemtjänster

Även ekosystemtjänster ska analyseras i den fysiska planeringen, där samtliga delar bör beröras; stödjande, försörjande, reglerande och kulturella. Samtliga delar ska kartläggas och värderas för fortsatt analys och ekosystemtjänstbedömningar i den fysiska planeringen.

För att erhålla en robust analys är det en fördel om flera tjänstepersoner med olika specialistområden, var för sig, skattar platsgivna förutsättningar och effekten av en ändring av dessa.

Strategiska verktyg och metoder

Naturens värde för människan behövs för att fatta välgrundade beslut. Att **identifiera**, **värdera** och **synliggöra** ekosystemtjänster är viktigt i samhällsbyggnadsprocessen. Om detta görs har vi en god möjlighet att tillvarata, skapa, utveckla och stödja dessa nyttor i den bebyggda miljön.

Det här programmet utgör ett verktyg och styrdokument i det fortsatta arbetet kring samhällsplanering, men också vid utveckling och skötsel av grönområden, bebyggelse och annan markanvändning. Till programmet finns en GIS-kartläggning som tillsammans med programmet visar hur olika strukturer och samband ser ut idag.

Förutom det finns det idag olika verktyg framtagna för att analysera ekosystemtjänster. Dessa verktyg, som finns tillgängliga för alla, används för att kartlägga befintliga ekosystemtjänster och bidrar till analyser över vilka ekosystemtjänster som påverkas vid till exempel en detaljplan. Utifrån analyser kan kommunen välja att kompensera för de värden som minskar, eller om detaljplanen visar sig bidra till fler ekosystemtjänster än vad som finns på platsen idag.

Verktygen är framtagna för att underlätta bedömning och ställningstagande kring ekosystemtjänster.

Till grönstrukturprogrammet tillhör ett handläggarstöd som fungerar som stöd till tjänstepersoner som ska tolka och arbeta med framtaget GIS-underlag.

Begrepp och definitioner

Biologisk mångfald: Variationsrikedomen bland levande organismer av alla ursprung; detta innefattar mångfald inom arter, mellan arter och av ekosystem.

Biologiskt kulturarv är natur som berättar om kultur. Det utgörs av ekosystem, naturtyper och arter som uppstått, utvecklats, eller gynnats genom människans nyttjande av landskapet och vars långsiktiga fortlevnad förutsätter eller påverkas positivt av brukande och skötsel

Biotop: Ett ekologiskt enhetligt område med liknande sammansättning av arter i liknande livsmiljö. En biotop är en mer detaljerad indelning av naturen än vad en naturtyp är. Exempel på biotoper är stäppartad torräng, sandbarrskog och rikkärr.

Ekologisk kompensation: Gottgörelse av skada på naturmiljö som utgör allmänna intressen, såsom arter, naturtyper, ekosystemfunktioner och upplevelsevärden. Gottgörelsen kan ske genom att den som orsakat skada tillför nya värden eller säkerställer befintliga värden som annars riskerar att gå förlorade.

Ekologiska nätverk av naturområden och livsmiljöer som förvaltas på ett sådant sätt att biologisk mångfald bevaras. Nätverken kan bidra till människors välbefinnande, fungera som spridningsvägar för djur- och växtliv, samt vara betydelsefulla för ekosystemens motståndskraft vid klimatiförändringar.

Ekosystem: Summan av de arter som lever i ett system samt den abiotiska (fysiska, icke levande) miljön som de lever i och det utbyte de levande varelserna har med varandra och med den abiotiska miljön.

Ekosystemansats: En sorts arbetsmetod, eller förvaltningsstrategi, för bevarande och hållbart nyttjande av naturresurser som även inkluderar rättviseaspekter. Den har sitt ursprung i konventionen om biologisk mångfald (CBD) och preciseras i tolv olika principer vilka utgör byggstenarna i denna arbetsmetod.

Ekosystemtjänst: De produkter och tjänster som ekosystemens växter och organismer ger oss människor och som påverkar vårt välbefinnande.

Grön infrastruktur: Ett nätverk av natur som bidrar till fungerande livsmiljöer för växter och djur och till människors välbefinnande

Habitat: Livsmiljö för en enskild art, som den behöver för sina behov.

Ekologisk konnektivitet: God ekologisk konnektivitet innebär att områden har ett fungerande utbyte, till exempel så att individer av olika arter kan förflytta sig mellan områdena.

Ekologisk resiliens: Förmågan hos ett ekosystem att möta förändringar och störningar utan att övergå i ett annat tillstånd. Hög resiliens möjliggör återuppbyggnad och förnyelse efter en störning. Låg resiliens innebär att ett ekosystem är mycket sårbart.

Fragmentering: I naturen är fragmentering oftast en effekt av biotopförlust. Gräsmarkerna i ett jordbrukslandskap kan fragmenteras genom att vissa överges. Ökat avstånd mellan kvarvarande gräsmarker (fragment) leder till ökad isolering av varje fragment, samt minskad yta av varje fragment.

Hävd: Brukningsform inom jord- och skogsbruk. Gräsmarker hävdas traditionellt med slåtter eller bete.

Landskap: Ett resultat av påverkan och samspel mellan naturliga och/eller mänskliga faktorer.

Konnektivitet: Hur väl något är sammanlänkat, till grönstruktur är det hur olika värdekärnor kan nå varandra.

Naturtyp: En övergripande indelning av biotoper med liknande förhållanden – till exempel barrskog, sjöar, våtmarker, gräsmarker, etc.

Rödlistad art: Arter som utifrån bedömd utdöenderisk i landet är upptagna på en lista framtagen av ArtDatabanken och fastställd av Naturvårdsverket. Den är indelad i kategorierna: nationellt utdöd (RE), Akut hotad (CR), Starkt hotad (EN), Sårbar (VU), Nära hotad (NT) och kunskapsbrist (DD). Den senaste rödlistan reviderades 2015.

Spridningslänk: Ett område som utifrån arters spridningsförmåga fungerar som en sammanbindning mellan värdekärnorna.

Spridningszon: Område runt värdekärna inom vilket en eller flera fokusarter har stor sannolikhet att kunna röra sig ($\approx$ räckvidd för arters spridningsförmåga). Detta är ett mått på sannolikhet och varierar mellan arter och system.

Stödhabitat: Områden med vissa biologiska värden men som inte är tillräckligt höga för att räknas som värdeelement eller värdekärna. Stödhabitat kan fungera som spridningslänkar. De kan förstärka värdekärnor och värdetrakter genom att öka dess areal.

Värdeelement: Ett enskilt skyddsvärt träd eller ett litet område som är livsmiljö för en eller flera specifika arter.

Värdekärna: Sammanhängande naturområde som har höga naturvärden med avseende på befintligt naturtillstånd. En värdekärna har normalt en påtaglig förekomst av värdeelement som skapar förutsättningar för höga naturvärden och en rik biologisk mångfald. Värdekärnans storlek kan variera.

Värdenätverk: Nätverk av värdekärnor med lämpliga livsmiljöer för en viss art eller artgrupp, vilka bildar ekologiska länkar genom överlappande spridningszoner. Det ska finnas en ekologisk konnektivitet vilket innebär att arter ska kunna röra sig i denna livsmiljö som tillsammans bildar ett värdenätverk, det vill säga ett nätverk av natur.

Värdetrakt: ett landskapsavsnitt med särskilt höga ekologiska bevarandevärden. En värdetrakt har (en särskilt hög) väsentligt högre täthet av värdekärnor (eller värdeelement) för djur- och växtliv, inklusive biologiskt viktiga strukturer, funktioner och processer än vad som finns i omgivande landskap.

Kommunledningskontoret
Kommundirektör
Katrín Siverby

Tjänsteskrivelse
2025-10-30
2025/337

Kommunstyrelsen

Antagande av riktlinjer för uppsiktsplikt

Beslutsförslag

Kommunstyrelsen antar Riktlinjer för Uppsiktsplikt enligt förvaltningens förslag daterat 2025-11-04.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av kommunstyrelsens presidium.

Ärendebeskrivning

Revisionen lämnade i februari 2025 över en granskningsrapport avseende insatser för en ekonomi i balans. Granskningens syfte var att bedöma om kommunstyrelsen, socialnämnden och utbildningsnämnden säkerställt att nämndens verksamhet bedrivits ekonomiskt tillfredsställande och med tillräcklig intern kontroll. Genom granskningen rekommendera revisionen att kommunstyrelsen skulle anta riktlinjer för uppsiktsplikt.

Kommunstyrelsen har enligt kommunallagen (2017:725) en skyldighet att utöva uppsikt över nämnder, kommunala bolag, kommunalförbund, samordningsförbund samt verksamhet som bedrivs genom avtalssamverkan. För att tydliggöra ansvar, arbetssätt och omfattning av denna uppsikt har ett förslag till riktlinjer tagits fram.

Riktlinjerna syftar till att skapa en gemensam struktur för hur uppsiktsplikten ska genomföras, vilka underlag som ska inhämtas och hur dialogen med berörda parter ska ske.

Ekonomisk konsekvensbeskrivning

Antagandet av riktlinjerna innebär inga direkta kostnader. Arbetet med uppsiktsplikten sker inom ramen för befintliga resurser. På sikt kan riktlinjerna bidra till ökad effektivitet och bättre ekonomisk kontroll genom tydligare ansvarsfördelning och systematisk uppföljning.

Sociala och miljömässiga konsekvenser

Riktlinjerna stärker kommunens förmåga att säkerställa att verksamheter bedrivs i enlighet med lagar, mål och etiska riktlinjer. Detta kan bidra till ökad rättssäkerhet, transparens och tillit hos medborgarna. Indirekt kan

riktlinjerna även främja hållbar utveckling genom att uppföljning av miljörelaterade mål och åtaganden tydliggörs i uppsiktsarbetet.

Beslutsunderlag:

Riktlinjer för uppsiktsplikt, 2025-11-04

Revisionsrapporten "Insatser för en ekonomi i balans", inkommen 2025-02-10

Sändlista:

Kommunens alla nämnder

Fyrbodals kommunalförbund

Räddningstjänsten Fyrbodals

Dalslands Miljö- och Energiförbund

Valbohem AB

Färgelanda Vatten AB

Västvatten AB

Övriga organ som berörs av riktlinjen

FÄRGELANDA KOMMUN

Riktlinjer

Uppsiktsplikt

Innehållsförteckning

1. Inledning	3
1.1 Syfte	3
1.2 Kommunallagen.....	3
1.3 Uppsiktspliktens innebörd	3
1.4 Ansvarsfördelning.....	4
1.5 Kommunikation	4
1.6 Kommunstyrelsens befogenheter	5
2. Uppsikt över nämndernas verksamhet	6
2.1 Egna nämnder	6
2.2 Gemensamma nämnder	7
3. Uppsikt över bolagens verksamhet	8
3.1 Helägda bolag.....	8
3.2. Delägda bolag.....	9
3.3. Bolag där Färgelanda kommun har få ägarandelar.....	10
4. Uppsikt över kommunalförbund och samordningsförbund	11
5. Uppsikten över verksamhet enligt avtalssamverkan	12
6. Uppsikten över övriga	13
6.1 Stiftelser och ekonomiska föreningar	13
6.2. Verksamhet som bedrivs av privata utförare	13

Dokumenttyp Riktlinje	Dokumentnamn Riktlinjer Uppsiktsplikt	Antagen 2025-11-12, § X	Antagen av Kommunstyrelsen
Dokumentägare Kommunledningskontoret	Dokumentansvarig Kommundirektör	Reviderad	Giltighet
Dokumentinformation Regler för genomförande av kommunstyrelsens uppsiktsplikt			Diarienummer
Ämnesområde Ekonomi		Intranät X	Hemsida x
Andra regelverk som omnämns Kommunallagen (2017:725, KL)			

1. Inledning

1.1 Syfte

Syftet med dessa riktlinjer är att klargöra vad kommunstyrelsens uppsiktsplikt innebär, vad den inriktas mot, vilken information som behövs och hur den praktiskt genomförs. Riktlinjerna syftar också till att underlätta vid planering av uppsikten samt klargöra förväntningarna på kommunstyrelsen, nämnder och bolag med flera vad gäller uppsiktsplikten

1.2 Kommunallagen

Enligt 6 kap. 1 § Kommunallagen (2017:725, KL) ska kommunstyrelsen leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders och gemensamma nämnders verksamhet, verksamhet enligt avtalssamverkan, verksamhet i kommunala bolag samt verksamheter i kommunalförbund, stiftelser och föreningar som kommunen är medlem i.

Enligt 6 kap. 9 § KL har kommunstyrelsen en så kallad förstärkt uppsiktsplikt över hel- och delägda kommunala bolag. Det innebär att kommunstyrelsen i årliga beslut, för varje kommunalt aktiebolag, ska pröva om den verksamhet som bolaget har bedrivit varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet samt utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Om kommunstyrelsen finner att så inte är fallet, ska kommunstyrelsen lämna förslag till fullmäktige om nödvändiga åtgärder.

1.3 Uppsiktspliktens innebörd

Uppsiktsplikten är hela kommunstyrelsens ansvar och innebär i stort att kommunstyrelsen ska följa upp om verksamheterna lever upp till fullmäktiges fastställda mål för verksamheten, om verksamheten följer de styrdokument, lagar och regler som ska tillämpas på området och om verksamheten håller sig inom sin budgetram.

Kravet på granskningen är att den ska vara tillräckligt omfattande för att möjliggöra en bedömning av om verksamheten som helhet har haft en sådan inriktning och bedrivits på ett sådant sätt att den varit kompetensenlig.

Uppsiktsplikten innebär dock inte att kommunstyrelsen ska gå in och granska enskilda ärenden. Detta gäller särskilt andra nämnders myndighetsutövning, tillämpning av lag eller ärenden som i övrigt rör enskilda. I dessa ärenden får kommunstyrelsen inte agera.

1.4 Ansvarsfördelning

Uppsiktsplikten kan inte delegeras till en enskild förtroendevald eller till förvaltningen. Det innebär att ledamöterna har ansvar för att hålla sig informerade om verksamheterna i tillräcklig utsträckning för att säkerställa att verksamheterna uppfyller lagstiftning, författningar och den kommunala styrningen.

Vid uppsiktsaktiviteter där inte hela styrelsen deltar, till exempel budget- och ägardialoger eller dialogmöten, ska rapportering av väsentlig information ske till hela styrelsen genom minnesanteckningar, protokoll eller information på sammanträde. Kommunstyrelsens ordförande ansvarar för att utrymme för sådan rapportering ges.

Behovet av uppsikt kan variera mellan olika verksamheter och över tid. I vissa fall, som när en nämnd under lång tid haft stora ekonomiska underskott, kan kommunstyrelsen behöva stärka sin uppsikt genom exempelvis ha fler dialogmöten mellan nämndernas presidium.

1.5 Kommunikation

Nämnder, gemensamma nämnder, kommunala bolag, kommunalförbund, avtalssamverkan samt kommunala stiftelser och föreningar som kommunen är medlem i, har ansvar att delge kommunstyrelsen underlag enligt detta styrdokument.

I förekommande fall ska instanserna särskilt meddela kommunstyrelsen om det finns påtagliga risker för att en verksamhet inte ska kunna efterleva lagstiftning, författningar eller kommunal styrning eller om något inträffat av särskild karaktär.

1.6 Kommunstyrelsens befogenheter

Kommunstyrelsen granskar verksamheterna på ett övergripande plan och inte enskilda händelser. Enskilda händelser kan dock föranleda misstanke om missförhållanden och behov av granskning. Kommunstyrelsen kan utöver de systematiska kontrollerna som beskrivs i följande avsnitt även utföra stickprovsvisa granskningar.

Inom ramen för sin uppsiktslikt har kommunstyrelsen befogenhet att till nämnder, bolag med flera:

- Begära in yttranden och upplysningar
- Begära kompletterande uppgifter kring en specifik fråga
- Göra påpekanden och lämna råd eller anvisningar
- Lämna förslag till åtgärder som styrelsen anser bör vidtas
- Ge kommundirektören i uppdrag att initiera en fördjupad uppföljning
- Ge uppdrag till en nämnd att återkomma med åtgärder så att budgetramen hålls
- Ge uppdrag till presidiet att föra dialog om en fråga med presidiet för en annan nämnd
- Föreslå fullmäktige besluta om att ge berörd nämnd bindande uppdrag eller utfärda särskilt ägardirektiv till berört bolag.
- Om kommunstyrelsen finner att det finns brister i ett bolags verksamhet, ska styrelsen lämna förslag till fullmäktige om så kallade nödvändiga åtgärder. En sådan åtgärd kan vara att väcka ärende i fullmäktige om justering av en bolagsordning.
- Föreslå kommunfullmäktige att agera.

Beslut om att kommunstyrelsen vill ha ytterligare uppgifter görs löpande under året när behov uppstår.

2. Uppsikt över nämndernas verksamhet

2.1 Egna nämnder

Kommunstyrelsen bjuder in nämnderna till dialogmöten kring respektive nämnds verksamhet/uppdrag minst två gånger per år. Dialogmöten ska genomföras i anslutning till delårsrapport och tertialrapport samt i övrigt vid behov.

Utgångspunkten i dialogerna är att följa upp hur uppdraget enligt reglementet verkställs. Fokus ligger på kärnan i nämndens uppdrag och dilemman att klara uppdraget.

Deltagare

Dialogmöten genomförs mellan kommunstyrelsens presidium och presidiet i respektive nämnd med närvaro av kommundirektören och berörd sektorschef. Andra tjänstepersoner kan bjudas in.

Genomförande

En del i uppsikten är att kommunstyrelsen får del av:

- Handlingar och protokoll från nämndernas sammanträden
- Nämndernas budgetunderlag och verksamhetsplaner
- Nämndernas delårsrapporter och årsredovisningar samt ekonomisk uppföljning
- Nämndernas arbete med intern kontroll
- Kommunrevisionens olika granskningsrapporter
- Eventuella domar och beslut från tillsynsmyndigheter
- Annan information av väsentlig karaktär i nämnder och förvaltningen som förmedlas vid kommunstyrelsens sammanträden
- Nämndernas uppsikt över verksamhet som utförs av privata utförare och hur tillsynen av privata utförare har utförts.

Dokumentation och kommunikation

Minnesanteckningar ska föras vid dialogmötena och delges kommunstyrelsen samt berörd nämnd.

Övrigt

Vid dialogmötena fattas inga beslut. Om beslut av något slag krävs, initieras sådana ärenden i särskild ordning.

Kommunstyrelsen har även rätt att bjuda in nämndens presidium och sektorschef till kommunstyrelsens sammanträde för att ställa frågor om verksamheten utifrån det underlag som inkommit till kommunstyrelsen.

2.2 Gemensamma nämnder

Kommunstyrelsens ska ha löpande uppsikt över verksamhet som sker i gemensam nämnd enligt 9 kap. 37 § KL.

En del i uppsikten är vidare att kommunstyrelsen får del av:

- Handlingar och protokoll från nämndernas sammanträden
- Nämndernas budgetunderlag och verksamhetsplaner
- Nämndernas delårsrapporter och årsredovisningar samt ekonomisk uppföljning
- Nämndernas arbete med intern kontroll
- Kommunrevisionens olika granskningsrapporter
- Eventuella domar och beslut från tillsynsmyndigheter
- Annan information av väsentlig karaktär i nämnder och förvaltningar som förmedlas vid kommunstyrelsens sammanträden

Övrigt

Uppsiktsplikten i övrigt genomförs på det sätt som överenskoms mellan samverkande kommuner.

Kommunstyrelsen har även rätt att bjuda in nämndens presidium och chef till kommunstyrelsens sammanträde för att ställa frågor om verksamheten utifrån det underlag som inkommit till kommunstyrelsen.

3. Uppsikt över bolagens verksamhet

3.1 Helägda bolag

Kommunstyrelsen ska ha löpande uppsikt över den kommunala verksamhet som bedrivs i kommunala bolag. Uppsiktsskyldigheten är övergripande och av detta följer att kommunstyrelsen inte är skyldig att granska samtliga enskilda affärshändelser i ett bolag. Granskningen ska dock vara tillräckligt omfattande för att möjliggöra en bedömning av om verksamheten som helhet har haft en sådan inriktning och bedrivits på ett sådant sätt att den varit kompetensenlig.

Kommunstyrelsen bjuder in de helägda bolagen till dialogmöten kring respektive bolags verksamhet/uppdrag minst tre gånger per år. Dialogmöten ska genomföras i mars, maj och oktober samt i övrigt vid behov.

Deltagare

Dialogmöten genomförs mellan kommunstyrelsens presidium och presidiet i respektive helägt bolag med närvaro av kommundirektören och berörd VD. Andra tjänstepersoner kan bjudas in.

Genomförande

En del i uppsikten är att kommunstyrelsen får del av:

- Handlingar och protokoll från bolagsstyrelsernas sammanträden och bolagsstämmor
- Informationspunkt på kommunstyrelsens sammanträden med återrapportering från sammanträden
- Bolagens budget-/affärsplaner
- Bolagens delårsrapporter och årsredovisningar samt ekonomisk uppföljning
- Uppföljning av kommunens krav i de ekonomiska styrinstrumenten kommunen har mot bolagen; avkastningskrav, soliditet, upplåningsramar och liknande
- Bolagens arbete med intern kontroll
- Revisorernas olika granskningsrapporter
- Särskilt ärende för det årliga beslutet att ta ställning till om verksamheten i de kommunala bolagen föregående kalenderår har varit förenlig med ändamålet. Underlaget till beslutet ska innehålla en motivering till ställningstagandet
- Annan information av väsentlig karaktär i bolagen.

Fokusområden

Dialogmöte – mars

- Vid dialogmötet i mars läggs fokus på bokslut och måluppfyllelse. Kommunen ger signal till bolagen om vilka långsiktiga projekt/investeringar som kan/bör genomföras.

Dialogmöte – maj

- Vid dialogmötet i maj läggs fokus på ägardirektiv, mål och samverkan i koncernen.

Dialogmöte - oktober

- Vid dialogmötet i oktober läggs fokus på bolagens budget, nyckeltal och strategisk plan. Bolagens delårsbokslut presenteras.

Dokumentation och kommunikation

Minnesanteckningar ska föras vid dialogmötena och delges kommunstyrelsen samt berört bolag.

Övrigt

Vid dialogmötena fattas inga beslut. Om beslut av något slag krävs initieras sådana ärenden i särskild ordning.

Kommunstyrelsen kan även bjuda in bolagets presidium och VD till kommunstyrelsens sammanträde för att ställa frågor om verksamheten utifrån det underlag som inkommit till kommunstyrelsen.

3.2.Delägda bolag

Kommunstyrelsen har löpande uppsikt över de delägda kommunala bolagens verksamhet på samma sätt som gäller för de helägda bolagen.

I delårsuppföljningen per mars görs en bedömning av det ekonomiska utfallet. I tertialuppföljningen per augusti och vid årsredovisningen görs utöver ekonomin även en bedömning av hur väl bolagen uppfyller sitt grunduppdrag gentemot kommuninvånarna. Kommunstyrelsen tar vidare del av årsredovisningarna för de delägda bolagen och beslutar om uppdrag till kommunens ombud på respektive årsstämma.

Kommunstyrelsen bjuder in de delägda bolagen till dialogmöten vid behov.

Deltagare

Dialogmöten genomförs mellan kommunstyrelsens presidium och presidiet i respektive delägt bolag med närvaro av kommundirektören och berörd VD. Andra tjänstepersoner kan bjudas in.

Genomförande

En del i uppsikten är att kommunstyrelsen får del av:

- Protokoll från bolagsstyrelsernas sammanträden
- Informationspunkt på kommunstyrelsens sammanträden med återrapportering från sammanträden
- Bolagens budgetplaner/affärsplaner
- Bolagens delårsrapporter och årsredovisningar
- Bolagens arbete med intern kontroll
- Revisorernas olika granskningsrapporter
- Annan information av väsentlig karaktär i bolagen som förmedlas vid kommunstyrelsens sammanträden.

Dokumentation och kommunikation

- Minnesanteckningar ska föras vid dialogmötena och delges kommunstyrelsen samt berörd nämnd.

Övrigt

Vid dialogmötena fattas inga beslut. Om beslut av något slag krävs initieras sådana ärenden i särskild ordning.

Kommunstyrelsen kan även bjuda in bolagets presidium och VD till kommunstyrelsens sammanträde för att ställa frågor om verksamheten utifrån det underlag som inkommit till kommunstyrelsen.

3.3. Bolag där Färgelanda kommun har få ägarandelar

Vad gäller uppsiktsplikten i bolag där Färgelanda kommun har få ägarandelar, begränsas uppsiktsplikten till eventuell representation vid ägarsamråd och årsstämma för att hålla sig informerad om bolagens verksamhet. Protokoll från dessa möten ska tillsändas Färgelanda kommun och lämnas som information till kommunstyrelsen.

4. Uppsikt över kommunalförbund och samordningsförbund

Kommunstyrelsen ska ha löpande uppsikt över de kommunalförbund som Färgelanda kommun är medlem i på liknande sätt som i de delägda kommunala bolagen. Kommunstyrelsen tar vidare del av årsredovisningarna för kommunalförbunden och föreslår kommunfullmäktige beslut om godkännande och ansvarsfrihet. I förbunden genomförs ägarsamråd tillsammans med de övriga ägarkommunerna enligt gällande förbundsordning.

Kommunstyrelsen utför sin uppsiktsplikt över ”Samordningsförbundet Väst” på motsvarande sätt som kommunalförbunden.

Genomförande

En del i uppsikten är vidare att kommunstyrelsen får del av:

- Handlingar och protokoll från direktionernas sammanträden
- Informationspunkt på kommunstyrelsens sammanträden med återrapportering från sammanträden
- Förbundens verksamhetsplaner eller liknande
- Förbundens delårsrapporter, årsredovisningar och ekonomisk uppföljning
- Förbundens arbete med intern kontroll
- Eventuella domar eller beslut från tillsynsmyndigheter
- Revisorernas olika granskningsrapporter
- Annan information om väsentlig karaktär i förbunden som förmedlas vid kommunstyrelsens sammanträden

Övrigt

Uppsiktsplikten i övrigt genomförs på det sätt som överenskomms mellan samverkande kommuner/parter.

Kommunstyrelsen har även rätt att bjuda in förbundets presidium/styrelse och chef till kommunstyrelsens sammanträde för att ställa frågor om verksamheten utifrån det underlag som inkommit till kommunstyrelsen.

5. Uppsikten över verksamhet enligt avtalssamverkan

I enlighet med 9 kap. 38 § KL ska kommunstyrelsen årligen avge en rapport till kommunfullmäktige avseende den verksamhet som bedrivs genom av-

talssamverkan. Rapporteringen sker i samband med årsredovisningen och syftar till att ge fullmäktige en samlad och överskådlig bild av samverkansformerna, deras omfattning samt utveckling, som underlag för strategiska ställningstaganden.

Kommunstyrelsens uppsiktsplikt över avtalssamverkan utövas huvudsakligen genom granskning av redovisningar från ansvariga nämnder i samband med deras årsrapporter. Styrelsen ska säkerställa att regler kring delegering och anmälan av beslut följs, och vid behov vidta åtgärder om avtalet inte efterlevs eller om verksamheten strider mot lag eller annan författning.

Kommunstyrelsens uppsiktsplikt ersätter inte nämndernas ansvar för den verksamhet som bedrivs inom respektive område. Uppsikten utövas i första hand av ansvarig nämnd enligt 6 kap. 6 § KL. Det åligger nämnderna att till kommunstyrelsen inkomma med erforderlig information vid avtalets ingående samt årligen i samband med årsredovisningen

6. Uppsikten över övriga

6.1 Stiftelser och ekonomiska föreningar

Kommunstyrelsens uppsikt över stiftelser och ekonomiska föreningar utövas i första hand genom att ta del av:

- Årsredovisning samt ekonomisk uppföljning
- Revisorernas granskningsrapport

Kommunstyrelsen har rätt att bjuda in ordförande från stiftelsen/föreningen för att ställa frågor till stiftelsen/föreningen utifrån det underlag som kommit in.

För det fall kommunstyrelsen bedömer det lämpligt kan även kommunstyrelsen kräva att ordföranden skriftligen inkommer med en redogörelse till kommunstyrelsen kring hur verksamheten har genomförts.

Kommunens utsedda styrelseledamöter samt ombud i stiftelsen/föreningen har dessutom ett ansvar att lyfta viktigare frågor från stiftelsen/föreningen som de utsedda ledamöterna anser att kommunstyrelsen bör ta del av. För det fall de utsedda ledamöterna inte sitter som ledamöter i kommunstyrelsen ska ledamöterna informera kommunstyrelsens ordförande kring frågorna.

Uppföljningen redovisas till kommunstyrelsen i samband med årsredovisning.

6.2. Verksamhet som bedrivs av privata utförare

När skötseln av en kommunal angelägenhet genom avtal har lämnats över till en privat utförare ska denna verksamhet följas upp. Ansvaret att kontrollera och följa upp sådan verksamhet som bedrivs av privata utförare ligger på nämnderna enligt 10 kap. 8 § och 6 kap. 6 § KL.

Kommunstyrelsen har enligt reglementet inom ramen för sin uppsiktsplikt ansvar att övervaka att verksamheter som bedrivs av privata utförare kontrolleras och följs upp i enlighet med lag, avtal och av fullmäktige fastställt program enligt 5 kap. 3 § KL (om sådant finnes).

Uppsikt över verksamhet som utförs av privata utförare följs upp genom de ordinarie uppsiktsaktiviteterna över nämndernas verksamhet enligt ovan.

Kommunledningskontoret
Kommundirekt
Katrín Siverby

Tjänsteskrivelse
2025-11-03
2025/338

Kommunstyrelsen

Uppmaning till socialnämnden att följa beslutad mål- och resursplan och anta verksamhetsplan

Beslutsförslag

Kommunstyrelsen uppmanar socialnämnden att följa beslutad mål- och resursplan och anta verksamhetsplan med detaljbudget.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av kommunstyrelsens presidium.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige antog den 18 juni 2025 (§ 52) mål- och resursplan för åren 2026-2029. Fullmäktige beslöt även vid samma tillfälle att respektive nämnd, utifrån de i MRP 2026-2029 ingående ramar och anvisningar, senast i oktober 2025, skulle fastställa verksamhetsplan med detaljbudget.

Socialnämnden beslöt den 27 oktober 2025 att anta verksamhetsplanen, men att bordlägga detaljbudgeten.

Kommunstyrelsen uppmanar därmed socialnämnden med utgångspunkt från antagen mål- och resursplan samt från styrelsens uppsiktsplikt att följa beslutad mål- och resursplan och snarast anta detaljbudgeten.

Ekonomisk konsekvensbeskrivning

Beslutet främjar budgetdisciplin och tydlig ekonomisk och verksamhetsmässig styrning inom socialnämnden

Sociala och miljömässiga konsekvenser

Beslutet har ingen direkta sociala och miljömässiga konsekvenser.

Beslutsunderlag:

- Mål- och resursplan 2026-2029 (KF 2025-06-18, § 52)
- Socialnämndens beslut 2025-10-27 (§ 108)

Sändlista:

Socialnämnden
Socialchefen

Kommunledningskontoret
Kommundirektör
Katrín Siverby

Tjänsteskrivelse
2025-10-30
2025/333

Kommunstyrelsen

Antagande av verksamhetsplan med detaljbudget för kommunstyrelsen 2026

Beslutsförslag

Kommunstyrelsen antar verksamhetsplan med detaljbudget för Kommunstyrelsen 2026 enligt förvaltningens förslag daterat 2025-11-04.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av kommunstyrelsens presidium.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige har den 2025-06-18 (§ 52) antagit Mål- och resursplanen för perioden 2026–2029. Den innehåller kommunens vision, prioriterade inriktningar, verksamhetsmål, finansiella mål, samt ramar till nämnder och investeringsramar.

Utifrån denna plan har Kommunstyrelsens verksamhetsplan med detaljbudget för 2026 upprättats. Den beskriver kommunstyrelsens uppdrag, prioriterade inriktningar, verksamhetsmål, särskilda uppdrag samt ekonomiska resurser.

Verksamhetsplanen för 2026 fokuserar särskilt på:

- Stärkt trygghet genom trygghetspunkter och förbättrad upplevd säkerhet.
- Ökad självförsörjning genom praktikplatser i kommunens verksamheter.
- Effektivisering av byråkrati och minskning av påminnelser från leverantörer.
- Förbättrat företagsklimat genom fler företagsbesök och mer dialog.
- Revidering av föreningsbidrag för att minska utanförskap.
- Centralisering av förvaltningsverksamhet och fastighetsförvaltning.
- Investeringar i badplatser, ställplatser och digitalisering.

Kommunstyrelsen har även särskilda uppdrag enligt MRP 2026–2029, bland annat att ta fram ny styrmodell, arbeta med nollbasorganisering, samt att planera för 100 nya tomter till 2035.

Ekonomisk konsekvensbeskrivning

Förslaget ryms inom befintlig budgetram samtidigt som det kräver omprioriteringar. Kärnverksamheten ska prioriteras, samtidigt som effektiviseringar möjliggör satsningar på trygghet, digitalisering och näringsliv.

Sociala och miljömässiga konsekvenser

Förslaget stärker social hållbarhet genom ökad trygghet, självförsörjning och familjevänliga insatser. Miljömässigt främjas hållbar utveckling genom effektivare lokalutnyttjande och satsningar på cirkulära lösningar.

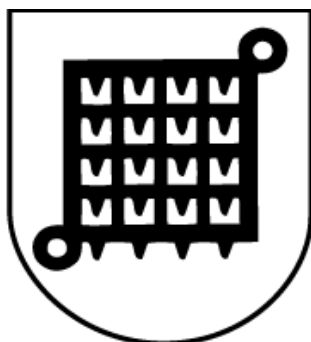
Beslutsunderlag:

- Kommunfullmäktige 2025-06-18 (§ 52)
- Verksamhetsplan med detaljbudget för Kommunstyrelsen 2026, daterad 2025-11-04

Katrin Siverby
Kommundirektör

Sändlista:

Ekonomi- och HR-chefen
Administrativa chefen
Samhällsutvecklings- och näringslivschefen
Ekonomiavdelningen

Verksamhetsplan med detaljbudget

Kommunstyrelsen

Innehållsförteckning

Inledning	3
Prioriterade inriktningar	4
Nämndens verksamhetsmål för perioden 2026–2029	5
Uppdrag	6
<i>Kommunstyrelsen</i>	6
<i>Kommunstyrelseförvaltningen</i>	6
<i>Sektor Samhällsutveckling</i>	9
Särskilda uppdrag enligt Mål-och resursplan 2026-2029	13
Ekonomisk resurs	14
Investeringsplan	15
<i>Investeringsprojekt</i>	15

Inledning

Kommunens övergripande ambition är att skapa en miljö som präglas av trivsel, hög kvalitet i serviceutbudet, välfungerande kommunikationer, tillgång till arbetstillfällen samt valfrihet för invånarna.

Färgelanda ska vara en trygg och attraktiv plats att leva och verka i. Alla invånare ska ha rätt att känna trygghet och kunna vistas utomhus oavsett tidpunkt eller plats. Trygghet och tradition ska utgöra centrala värden i kommunens utveckling.

För att möjliggöra valfrihet, där individen ges möjlighet att i största möjliga utsträckning påverka sin egen och sin familjs vardag, krävs att det finns alternativ och förutsättningar för ekonomisk självbestämmanderätt.

Ett välfungerande samhälle bygger på att alla som har möjlighet bidrar efter sin förmåga. Kommunen ska verka för en hög grad av självförsörjning bland sina invånare.

Kommunens verksamheter ska vara geografiskt väl fördelade inom kommunen för att främja gemenskap och sammanhållning.

Skatteuttaget ska kontinuerligt ses över med målsättningen att skapa större ekonomiskt handlingsutrymme för medborgarna. Det kommunala skatteuttaget ska stå i proportion till den välfärd som erbjuds.

Färgelanda kommun ska vara ett attraktivt alternativ till storstaden, och aktivt lyfta fram sina styrkor för både företagare och familjer.

Färgelanda ska vara en framtidsorienterad kommun inom regionen.

Kommunen ska arbeta strategiskt för att bibehålla ett invånarantal om 6 500 personer år 2035.

Kommunstyrelsen ska, utifrån ett strategiskt helhetsperspektiv, aktivt stödja nämnderna i deras uppdrag genom att tillhandahålla det stöd och de resurser som krävs för att möjliggöra måluppfyllelse och effektiv verksamhetsutveckling.

Vidare ska kommunstyrelsen särskilt arbeta med att effektivisera processer och lokalutnyttjandet samt avveckla konkurrerande verksamhet gentemot näringslivet.

Prioriterade inriktningar

Kommunen ska enligt mål- och resursplanen 2026–2029 arbeta med följande prioriterade inriktningar, som gäller för alla nämnder:

1. Stärkt trygghet
2. Ökad självförsörjning
3. Familjevänlig kommun
4. Effektiv byråkrati
5. Prioriterad kärnverksamhet
6. Företagarvänlig kommun

Stärkt trygghet - Färgelanda ska vara en trygg kommun att bo i. Färgelanda-borna ska känna sig trygga och kunna vistas utomhus oavsett plats eller tidpunkt. Invånare både unga och gamla ska känna sig trygga med att deras behov tillgodoses på ett kvalitativt och ändamålsenligt sätt.

Ökad självförsörjning - Färgelanda kommunen strävar efter att fler invånare ska kunna försörja sig själva genom arbete och inkomst.

Familjevänlig kommun - Färgelanda kommun ska arbeta aktivt för att skapa en miljö där familjer trivs och har tillgång till de resurser och tjänster de behöver för att leva ett tryggt och balanserat liv.

Effektiv byråkrati - Kommunens administrativa processer och tjänster är utformade för att vara smidiga, snabba och kostnadseffektiva. Förvaltningen ska hela tiden göra löpande översyner för att minska kostnader samt öka sin effektivitet för att klara kärnuppdraget.

Prioriterad kärnverksamhet - Färgelanda kommuns fokuserar sina resurser och insatser på de mest grundläggande och viktiga tjänsterna som direkt påverkar invånarnas välbefinnande och livskvalitet. Denna andemening ska genomsyra organisationen kontinuerligt vid prioriteringar inom ram.

Företagarvänlig kommun - Färgelanda kommun arbetar aktivt för att skapa en miljö där företag kan starta, växa och blomstra.

Nämndens verksamhetsmål för perioden 2026–2029

Prioriterad inriktning	Verksamhetsmål	Nuläge	Mått	Målet anses uppfyllt
Stärkt trygghet	Andelen invånare som oroar sig för inbrott i bostaden ska minska	46%	Mätning Polisens trygghetsundersökning	41%
	Andelen invånare som känner sig trygga ensamma ute sena kvällar	73%	Mätning Polisens trygghetsundersökning	80%
	Öka antal trygghetspunkter	0	Antal	4
Ökad självförsörjning	Öka antalet "praktikplatser" i kommunens alla verksamheter	0	Antal	Ska öka
Familjevänlig kommun	Revidering och antagna riktlinjer av föreningsbidrag	0	Genomförd	1
Effektiv byråkrati	Minska antalet påminnelser från leverantörer med 40%	150	%	90
	Antalet förvaltningslokaler ska minska	3	Antal	2
Prioriterad kärnverksamhet	Höjd förräntning på kommunens tillgångar	Befintlig	Intäkter	Ska öka
Företagsvänlig kommun	Öka antal företagsbesök som genomförs med politik och förvaltning gemensamt	0	Antal företagsbesök	4
	Kommunens resultat i Svenskt Näringslivs undersökning av företagsklimatet ska öka.	3,12	Svenskt näringslivs undersökning	3,45

Uppdrag Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen ansvarar för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning. Kommunstyrelsen leder och samordnar planeringen och uppföljningen av kommunens ekonomi och verksamheter. Kommunstyrelsen biträds av kommundirektören, Sektor samhällsutveckling, Ekonomiavdelningen, Administrativa avdelningen där kultur och fritid samordnas samt HR- och löneavdelningen. Kommunstyrelsen ska bland annat leda förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders verksamheter. Kommunstyrelsen ansvarar bland annat för kommunens mark- och bostadspolitik, kontakter med näringslivet samt utgör kommunens personalorgan.

Sedan 2025-04-01 bedrivs kommunens IT-verksamhet tillsammans med Bengtsfors kommun och Åmåls kommun i den gemensamma "IT- och digitaliseringsenheten", med säte i Åmåls kommun.

Kommunstyrelseförvaltningen

Ekonomiavdelningen

Ekonomiavdelningen i Färgelanda kommun utgör en central funktion med ett övergripande ansvar för kommunens ekonomiprocesser. Avdelningen stödjer arbetet med kommunens övergripande mål, ekonomisk uppföljning samt framtagande av underlag för budget- och verksamhetsplanering.

En viktig del av arbetet är att säkerställa att ekonomiska ärenden hanteras med hög kvalitet, både vad gäller analys och efterlevnad av gällande lagstiftning, för att ge ett stabilt beslutsunderlag till den politiska organisationen.

Avdelningen ansvarar även för likviditets- och finansförvaltning av kommunens samtliga tillgångar, inklusive pensionskapital, samt hantering av lån och skulder – vilket är avgörande för en hållbar och effektiv ekonomisk styrning.

Upphandlingsverksamheten är en del av Ekonomiavdelningen i Färgelanda kommun. Upphandlaren ansvarar för att samordna, informera och utbilda inom upphandlingsområdet. Rollen innefattar handläggning av kommunövergripande upphandlingar samt stöd till verksamheterna vid enhetsspecifika upphandlingar, med målet att säkerställa kvalitet, effektivitet och efterlevnad av gällande regelverk.

Händelser av särskild betydelse 2026

- **Minskat antal påminnelser**
 - Minska antalet påminnelser från leverantörer med 40 %

HR- och löneavdelningen

HR- och löneavdelningen är en strategisk resurs som arbetar kommun- och verksamhetsövergripande med planering, samordning och utveckling av kommunens personalfrågor, bland annat genom att ta fram styrande dokument inom området. Det handlar om att utveckla den hållbara arbetsplatsen där arbetsmiljö, kompetensförsörjning, samverkan, arbetsrätt och ledarutveckling är centrala områden. HR- och löneavdelningen utgör även ett direkt stöd till förvaltningarna i frågor som rör samtliga personalområden.

Avdelningen ansvarar också för att kommunens anställda får rätt lön i rätt tid samt handlägger pensionsfrågor. Utifrån kommunens arvodesregler administrerar avdelningen även arvoden och ersättningar till politiker.

Händelser av särskild betydelse 2026

- **Utredning – Införande av språkrav vid nyanställning**
 - Att ta fram riktlinjer och rutiner för att införa krav på svenska språket vid nyanställning i Färgelanda kommun, i syfte att bland annat säkerställa att medarbetare har tillräckliga språkkunskaper för att utföra sitt arbete

Administrativa avdelningen

Administrativa avdelningen samordnar kommunens strategiska arbete inom kansli, folkhälsa, kommunikation, krishantering, säkerhet, civilt försvar samt kultur och fritid, inklusive biblioteket.

Kansliets uppdrag är att bistå kommunfullmäktige, kommunstyrelsen, utbildningsnämnden, socialnämnden, val- och arvodesberedningen, valnämnden, kommunalråden samt kommundirektören med ärendehantering, nämndsjuridisk expertis och visst handläggningsstöd. Kansliet bistår även folkhälsorådet, brottsförebyggande rådet och pensionärsrådet.

Kansliet utgör valkansli samt ansvarar även för kommunens växel samt reception och posthantering i kommunhuset.

Inom kansliet leds och samordnas kommunens strategiska arbete med frågor rörande administration, arkiv, växel och nämndsjuridik.

Säkerhetsfunktionen arbetar för en trygg miljö för invånare och personal. Uppdraget omfattar krisberedskap, civilt försvar, brottsförebyggande arbete samt framtagande av riktlinjer, riskanalyser och utbildningar. Funktionen stödjer även kommunens krisledningsgrupp.

Folkhälsoarbetet syftar till att främja invånarnas hälsa genom analyser, uppföljningar och samordning av insatser. Arbetet sker i samverkan med andra aktörer och innefattar rådgivning, utbildning och nätverksdeltagande.

Kommunikationsverksamheten stärker kommunens varumärke och mål genom intern och extern kommunikation, presskontakter och kriskommunikation. Den ansvarar för publicering i olika kanaler och mediaträning.

Kultur- och föreningsansvaret omfattar utveckling av kulturaktiviteter, evenemang, lovverksamhet samt handläggning av förenings- och anläggningsbidrag. Simskoleverksamheten ingår också.

Biblioteket, enligt bibliotekslagen, ska vara tillgängligt för alla och främja läsning, kunskap och delaktighet i kulturlivet. Färgelanda kommun har ett folkbibliotek i Centrumhuset och ett skolbibliotek på Valboskolan. Bibliotekspersonalen ansvarar även för turistinformation och kommunens konsthall.

Händelser av särskild betydelse 2026

- **Valår 2026**
 - Kansliet arbetar intensivt med valförberedelser och genomförande.
- **Säkerhet och beredskap**
 - Säkerhetsfunktionen fortsätter arbetet med att stärka kommunens krisberedskap.
 - Fokus ligger särskilt på att öka beredskapen inom civilt försvar.
- **Trygghet enligt Mål- och resursplanen**
 - Trygghetsfrågor prioriteras högt.
 - Möjligheten att införa kamerabevakning och trygghetsvårdar ska utredas.
- **Föreningsstöd**
 - Översyn av nivå och utformning av föreningsstöd. Syftet är att säkerställa stöd till barn, unga, äldre samt att motverka utanförskap. Möjligheten att ställa krav kopplade till stöd ska också utredas.

Sektor Samhällsutveckling

Sektor samhällsutveckling arbetar på uppdrag av Kommunstyrelsen i huvudsak och Bygg- och trafikenämnden avseende bygglov- och trafiksäkerhetsfrågor ur ett myndighetsutövande perspektiv. Sektor samhällsutveckling består av enheterna Plan- och byggenheten, Tekniska enheten, Lokalvårdsenheten och Måltidsenheten. Inom sektorns uppdrag ingår även att förbättra kommunens näringslivsklimat.

Plan- och byggenheten

Enheten ansvarar för strategisk samhällsplanering och framtagandet av detaljplaner och översiktsplansarbete, infrastruktur på övergripande nivå och kollektivtrafiksfrågor, samt övrig strategisk samhällsplanering för att driva utvecklingen framåt i kommunen. Vidare ansvarar avdelningen även för kommunens kart- och GIS-system.

Inom bygglov är uppdraget att arbeta i huvudsak med myndighetsutövning såsom handläggning enligt plan- och bygglagen (2010:900) av bygglov, bygganmälan, förhandsbesked, tekniska samråd och tillsyn samt strandskyddsprövningar enligt miljöbalken (1998:808). Att ge råd och information till allmänheten är en stor del av verksamheten.

Enheten ansvarar också för handläggning av myndighetsutövande ärenden enligt trafikförordningen (1998:1276) och lag om flyttning av fordon i vissa fall (1982:129). Att planera och samverka med kommunens vägföreningar och kommuninvånare för en bättre, säkrare och mer flödande trafiksituation är också en del av uppdraget.

Inom enheten ingår kommunens mark- och exploateringsverksamhet som ansvarar för och företräder kommunen som markägare. I uppdraget ingår att förvalta kommunens markreserver så som industrimark, tomtmark och skogsmark. Vidare ingår köp och försäljning av fastigheter, kontakt med kommunjägarna samt hantering av nyttjanderätter, servitut och arrenden.

Händelser av särskild betydelse 2026

- **Digital post införs**
 - Helt digital ärendeprocess inom bygglov, fysisk planering och myndighetsärenden. Utskick via digitala brevlådor som Kivra och Min myndighetspost.
- **Översiktsplanarbete**
 - Riktade medel används för att ta fram underlag om jordbruksmark. Underlaget ska stödja politiska beslut om markanvändning. Kommer att startas upp efter sommaren.
- **Energiplanering**
 - Fortsatt arbete med energiplan, i samverkan med Länsstyrelsen och Västra Götalandsregionen.
- **Ny Plan- och bygglag från december 2025**
 - Effekter på antalet bygglovsärenden är ännu oklara

Tekniska enheten

Tekniska enheten är i hög grad en intern servicefunktion och behöver anpassa sin verksamhet utifrån nämndernas begränsade resurser. Enheten är även en servicefunktion till alla kommunens invånare.

Verksamheterna som enheten ansvarar för är:

- Outnyttjade fastigheter
- Vinterväghållning
- Gång- och cykelvägar
- Gator och vägar
- Gatubelysning
- Parker
- Utomhusanläggningar
- Friluftsbad
- Sporthall
- El-/Gasförsörjning
- Fjärrvärmeförsörjning
- Internhyresfastigheter
- Centraförrådet/vaktmästeri
- Servicelaget
- Renhållning

Outnyttjade fastigheter innebär tomställda lokaler som kommunen äger. Det är idag tre lokaler som inte nyttjas av någon verksamhet - Stigens förskola, Ekoreturen och Höjdens förskola.

Vinterväghållningen innebär snöröjningen på allmänplatsmark, gång och cykelvägar samt kring kommunens verksamheter.

Gång- och cykelvägar – Kommunen ansvarar för alla gång och cykelvägar i samtliga tätorter. Under året utförs snöröjning, sandning, kantklippning och skräpplockning längs gång- och cykelvägarna.

Gator och vägar – Kommunen ansvarar för ytterst få vägar - bussfickan vid Ödeborgs skola, buss slingan bakom Centrumhuset i Färgelanda, buss slingan vid sporthallen på Valboskolans område och del av väg i Stigens tätort.

Gatubelysning - kommunen ansvarar för ca 1 900 belysningsstolpar som alla har LED som ljuskällor förutom de som är belägna vid vägarna som Trafikverket ansvarar för.

Parker - Den uttalade parken som finns i kommunen är den grönytan med tillhörande lekplats och fontän som ligger vid sidan av Centrumhuset i Färgelanda. Allmänplatsmark ses även till viss del som parkområde.

Utomhusanläggningar – Kobacken är kommunens skidbacke med ponnylift. Liftan och belysningen sköts av Tekniska enheten men bemannas av invånare.

Friluftsbad – Kommunen har från 2026 tre badplatser utrustade med badbryggor för simskoleverksamhet, toaletter samt grillplats.

Sporthallen används av föreningslivet samt av Valboskolans elever.

El-/Gasförsörjning avser kommunens fyra elverk och fyra laddstolpar. Elverken servas 1 g/kvartal och testkörs i skarpt läge 1 g/år. Elverken ingår i kommunens övergripande beredskap. Laddstolparna finns i Högsäter vid Månvägens förskola, Kommunhuset samt parkeringen vid Centrumhuset. Laddstolparna är publika, men används också av kommunens verksamhetsbil.

Fjärrvärmeförsörjning – Fjärrvärmenätet ägs av kommunen och fjärrvärmecentralen ägs av privatperson. Fem kommunala och sex externa fastigheter är kopplade till nätet.

Internhyresfastigheter – Kommunen äger 18 fastigheter där det bedrivs verksamhet och hyr fem lokaler externt till kommunens verksamheter. Kommunen har fyra skolor och sex förskolor varav en är tomställd.

Centralförrådet – Vaktmästeriet sköter och underhåller på kommunens mark, badplatser, Kobacken, snöröjning med mera samt utför beställningar från kommunens interna verksamheter.

Renhållning är en taxefinansierad verksamhet. I renhållningen ingår hushållsavfall, bioavfall, slam, återvinningsstationer och återvinningscentralen i Stigen. Inpasseringssystemet på återvinningscentralen är kvalitetssäkrande för vilka personer som är behöriga att komma in på kommunens återvinningscentral.

Händelser av särskild betydelse 2026

- **Badplatsstrategi**
 - Strategin ska beslutas och implementeras.
 - Bygger på invånarnas och barns synpunkter.
- **Ny funktion: Lokalförsörjningsplanerare**
 - Ska säkerställa kvalitativt genomförande av lokalförsörjningsplaner.
 - Viktigt för att möta framtida befolkningsstruktur.
- **Förändrade förutsättningar Servicelaget**
 - Syftet med Servicelaget är att rusta, utveckla och utreda deltagarnas arbetsförmåga. Målet är att merparten av deltagarantalet ska komma ut i arbete på den reguljära arbetsmarknaden. Den nya socialtjänstlagen öppnar upp för nya arbetssätt som är viktigt att verksamheten tar med sig i utveckling av verksamheten.

Lokalvårdsenheten

Lokalvårdsenheten ansvarar för lokalvården i den kommunala verksamheten. Syftet är att skapa och upprätthålla en ren, säker och trivsamt miljö för alla som vistas i kommunens lokaler. Lokalvården spelar en kritisk roll i att förebygga smittspridning och allergier genom att säkerställa att alla ytor är fria från damm, smuts och mikroorganismer. En annan viktig del av lokalvården är också att genom korrekt vård av bland annat golvmaterial förlänga livslängden och minska behov av kostsamma reparationer.

Händelse av särskild betydelse 2026

- **Fordon**

- Ansvaret för kommunens fordon placeras under Lokalvårdsenheten.

Måltidsenheten

Måltidsenheten ansvarar för produktion och distribution av näringsriktiga, goda måltider och råvaror till förskolor, grundskolor, vård och omsorg. Avtal upprättas mellan Måltidsenheten och respektive verksamhet, vilka finansierar måltidsproduktionen.

Måltidsenheten är beroende av var förskola, skola och omsorg placerar sina verksamheter. Enheten ansvarar vid ingången av 2026 för åtta tillagningskök och två mottagningskök.

Händelser av särskild betydelse 2026

- **Förnyelse av livsmedelsavtal**

- Nuvarande avtal har varit framgångsrikt och inspirerat andra kommuner med en modell för att få in fler lokala livsmedelsproducenter. Fokus på klimat- och beredskapsanpassning.

- **Ny måltidspolicy**

- Implementering av ny måltids- och livsmedelspolicy

- **Uppdrag – Utredning effektivisering av kommunens måltidsverksamhet**

- Att identifiera och genomföra åtgärder som leder till en mer kostnadseffektiv måltidsverksamhet utan att kompromissa med lagstadgade krav, måltidskvalitet eller brukarnas upplevelse.

Näringsliv

Kommunens näringslivsverksamhet ska bidra till att stödja och utveckla det lokala näringslivet och att skapa goda förutsättningar för företagande och tillväxt. I uppdraget ingår att ge stöd till befintliga och potentiella företagare till exempel genom att erbjuda utbildning och nätverk. Det ingår också att profilera kommunen som en attraktiv plats för företagsetableringar.

Händelser av särskild betydelse 2026

- **Ökade näringslivsinsatser**

- Särskild budget avsatt för ökade näringslivsinsatser.

- **Stärka företagsklimatet och etableringar**

- Kommunstyrelsen ska arbeta långsiktigt med att locka fler företag till Färgelanda.
- Aktiv affärsverksamhet ska bedrivas för att möjliggöra företagsetableringar och nya boendemiljöer

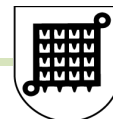
Särskilda uppdrag enligt Mål-och resursplan 2026-2029

Kommunstyrelsen har enligt mål- och resursplanen 2026-2029 följande särskilda uppdrag:

- Prioritera centralisering av förvaltningsverksamheten
- Utredda centralisering av fastighetsförvaltning.
- Utveckla digitala system för effektivisering.
- Prioritera investeringar i badplatser och ställplatser.
- Se över föreningsstöd för att minska utanförskap.
- Utredda trygghetslösningar som kameror och trygghetsvårdar.
- Arbeta aktivt för att locka företag och skapa nya boendemiljöer.
- Säsongsbaserad matsedel med fokus på svensk husmanskost.
- Ta fram ny styrmodell och genomföra nollbasorganisering
- Ta fram nya ägardirektiv för kommunala bolag.
- Främja samverkan med externa aktörer.
- Ställa språkkrav vid anställning.
- Avveckla AMI och stärka civilsamhället.
- Utredda snöröjningens kostnadseffektivitet.
- Planera för 100 nya tomter till 2035.

Särskilda förtydligande uppdrag från kommunstyrelsens ordförande

- *Prioriterad kärnverksamhet* - Kommunstyrelsen ska inrätta en strategisk buffert inom sin ram, i linje med mål- och resursplanens prioritering av kärnverksamheten. Bufferten ska successivt byggas upp genom besparingar som identifieras under året, med särskild hänsyn till Mål- och resursplanens prioriteringar. Initialt placeras de två miljoner kronor som avsatts för föreningsstöd och utredningsresurser under denna post.
- *Investeringar och underhåll* - Kommunstyrelsen ska säkerställa att investeringar och reinvesteringar, särskilt i utemiljöer vid skolor och förskolor, genomförs i enlighet med de viljeinriktningar som fastställts i mål- och resursplanen. Underhållsplanen ska utformas strategiskt och samordnas med respektive nämnds prioriteringar för att stärka kärnverksamheten och bidra till långsiktig kvalitet och hållbarhet.

Ekonomisk resurs

Verksamhet/ansvar	Intäkt	Kostnad	Summa
Kommunstyrelsen - politisk verksamhet	0	4 714	4 714
Kommunstyrelseförvaltning	-5 533	65 988	60 455
Sektor Samhällsutveckling	-77 710	100 657	22 947
varav Plan-och byggenheten	-2 372	6 217	3 845
varav Tekniska enheten	-41 420	57 560	16 140
varav Lokalvårdsenheten	-8 887	8 887	0
varav Måltidsenheten	-25 031	25 031	0
varav Samhällsutveckling- och näringsliv	0	2 962	2 962
Summa	-83 243	171 359	88 116

Investeringsplan

Investeringsprojekt

Projekt	2026
IT och digitalisering	1 500
Lokalförsörjningsplan - Genomförande Högsäters förskola	7 000
Lokalförsörjningsplan - Ödeborgs skola (1920) renovering	500
Lokalförsörjningsplan - Genomförande Högsäters skola	2 000
Lokalförsörjningsplan - Förstudie Ödeborgs skola (1997) F-3	3 500
Lokalförsörjningsplan - Genomförande Ödeborgs skola (1980) till förskola	6 500
Lokalförsörjningsplan - Förstudie Lillågården	2 000
Lokalförsörjningsplan - Förstudie SÄBO	6 000
Lokalförsörjningsplan - Förstudie Soläng LSS	500
Lokalförsörjningsplan - Förstudie Soläng LSS, tillbyggnad	200
Reinvesteringar - Grundram	1 200
Kök - Maskiner och anpassningar för arbetsmiljö	880
Tekniska - Maskiner och arbetsredskap	600
Tvåfackskärl, nytt lagkrav 2027*	4 500
Underhållsinvesteringar fastighet	3 500
SUMMA	40 380

*Taxefinansierad investering

Beskrivning

I den beslutade Mål-och resursplan för 2026–2029, framgår i enlighet med lokalförsörjningsplanen, att flera förstudier ska påbörjas under 2026. För att säkerställa att investeringar görs vid rätt tidpunkt och rätt plats, ska varje investering vara resultatet av ett väl planlagt utredningsarbete (förstudie), där berörda nämnder och förvaltningar bidrar med sina perspektiv.

Förstudien ska belysa ekonomiska, kvalitativa aspekter samt lokalisering.

Kommunledningskontoret
Kommundirektör
Katrín Siverby

Tjänsteskrivelse
2025-10-30
2025/335

Kommunstyrelsen

Antagande av verksamhetsmål 2026 för kommunstyrelsen, utbildningsnämnden och socialnämnden

Beslutsförslag

Kommunstyrelsen antar verksamhetsmål 2026 för kommunstyrelsen, utbildningsnämnden och socialnämnden enligt styrelsens och nämndernas beslut.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av kommunstyrelsens presidium.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige har den 18 juni 2025 (§ 52) antagit Mål- och resursplanen (MRP) för perioden 2026–2029. I enlighet med kommunens styr- och ledningssystem (KF 2016-06-22, § 86) ska verksamhetsmål utgå från de prioriterade inriktningarna i MRP och arbetas fram i samverkan mellan politik och förvaltning. Målen ska vara mätbara, realistiska och tidsbundna enligt SMART-modellen.

MRP:n 2026–2029 anger sex prioriterade inriktningar som gäller för samtliga nämnder:

- Stärkt trygghet
- Ökad självförsörjning
- Familjevänlig kommun
- Effektiv byråkrati
- Prioriterad kärnverksamhet
- Företagsvänlig kommun

Under hösten 2025 har nämnderna utarbetat verksamhetsmål för 2026 i enlighet med dessa inriktningar och med hänsyn till tilldelade ekonomiska ramar. Enligt MRP:n ska nämndernas verksamhetsmål antas av kommunstyrelsen hösten 2025.

De föreslagna verksamhetsmålen är i linje med MRP:s prioriterade inriktningar och kommunens vision om en trygg kommun med tillväxt och

livskraft. Målen är mätbara och utgår från nulägesdata, vilket möjliggör uppföljning i delårsrapporter och årsredovisning. Målen är också realistiska utifrån tilldelade resurser och har tagits fram i dialog mellan nämnder och förvaltningar.

Ekonomisk konsekvensbeskrivning

Verksamhetsmålen är framtagna utifrån tilldelade ramar i Mål- och resursplanen 2026–2029. Målen är realistiska i förhållande till budgeterade medel och bidrar till att uppnå god ekonomisk hushållning.

Sociala och miljömässiga konsekvenser

Flera mål främjar ökad trygghet, förbättrad livskvalitet och hållbar utveckling, exempelvis genom trygghetsskapande åtgärder, minskat matsvinn och ökad samverkan kring klimatarbete.

Beslutsunderlag:

- Verksamhetsmål enligt förvaltningens sammanställning daterad 2025-11-03
- Kommunfullmäktiges beslut 2025-06-18 (§ 52)
- Kommunens styrmodell (KF 2016-06-22, § 86)
- Socialnämnden 2025-10-27 (§ 108)
- Utbildningsnämnden 2025-10-28 (§ 87)

Sändlista:

Socialnämnden

Utbildningsnämnden

Kommunledningsgruppen

Verksamhetsmål 2026 för kommunstyrelsen, socialnämnden och utbildningsnämnden

Prioriterad inriktning	Styrelse/nämnd	Verksamhetsmål	Nuläge	Mått	Målet anses uppfyllt
Stärkt trygghet	Kommunstyrelsen	Andelen invånare som oroar sig för inbrott i bostaden ska minska	46%	Mätning Polisens trygghetsundersökning	41%
		Andelen invånare som känner sig trygga ensamma ute sena kvällar	73%	Mätning Polisens trygghetsundersökning	80%
		Öka antal trygghetspunkter	0	Antal	4
	Socialnämnden	Antalet utsedda brottsförebyggande inrapportörer inom förvaltningen ska öka	1	Antal	När det finns minst en utsedd brottsförebyggande rapportör per enhet.
	Utbildningsnämnden	Öka elevers trygghet och närvaro	Mäts from ht 2025	Minska problematisk frånvaro - Andel elever med frånvaro över 20%	Ska minska
			Enkät genomförs februari	Trygg skolmiljö med studiero - Andel som upplever trygghet och studiero	Ska öka
Ökad självförsörjning	Kommunstyrelsen	Öka antalet "praktikplatser" i kommunens alla verksamheter	0	Antal	Ska öka
	Socialnämnden	Kostnaden för ekonomiskt bistånd ska minska 2 000 tkr mellan åren 2026–2027	Utfall 2024 (basår): 5 906 tkr	År 2024 utgör basår som kostnaden mäts emot	När kostnaden i genomsnitt har minskat med 1 000 tkr per år eller mer utifrån basåret.
	Utbildningsnämnden	Öka elevernas studiemotivation och förmåga till gymnasie- och yrkesval inför framtiden	75,3 %	Gymnasieelever med examen inom 4 år	Ska öka
			80,6 %	Kursdeltagare i Komvux som har avslutat med godkända betyg	Ska öka

Familjevänlig kommun	Kommunstyrelsen	Revidering och antagna riktlinjer av föreningsbidrag	0	Genomförd	1
	Socialnämnden	Antalet erbjudna föräldraskapsstödjande utbildningar ska öka	1	Antal	När kommunen erbjudit utbildningar för alla tre åldersspannen
	Utbildningsnämnden	Öka upplevd tillgänglighet och samverkan i kommunen kopplad till verksamheterna	ca 80 %	Tillgänglig och attraktiv förskola	Ska inte minska
			Mätning	Samverkan skola och föreningsliv - antal föreningar i formaliserad samverkan	Ska öka
Effektiv byråkrati	Kommunstyrelsen	Minska antalet påminnelser från leverantörer med 40%	150	%	90
		Antalet förvaltningslokaler ska minska	3	antal	2
	Socialnämnden	Kostnadseffektivare administration	Antal årsarbetare (basår 2025) 9,1	Antal årsarbetare utifrån basåret	När antal årsarbetare avseende administration uppgår till 80 % av basårets bemanning
	Utbildningsnämnden	Öka kostnadseffektiviteten inom administrationen	Mätning	Effektiv ärendehantering - Genomsnittlig handläggningstid (dagar) för ärenden	Ska minska
			Kopplat till bokslut	Resurseffektivitet inom förvaltningens ekonomi	Ska öka
Prioriterad kärnverksamhet	Kommunstyrelsen	Höjd förräntning på kommunens tillgångar	Befintlig	Intäkter	Ska öka
	Socialnämnden	Minska beroende av sociala insatser genom ökad självständighet	0	Antal	Öka antalet kontaktytor med berörda grupper genom fler dialogträffar

	Utbildningsnämnden	Öka elevernas måloppfyllelse och kunskapsutveckling i alla verksamheter			Ska öka
			200,5	Meritvärde år 9 - Genomsnittligt meritvärde (17 ämnen)	Ska öka
			63 %	Nått målen alla ämnen år 9 - Andel elever minst E i samtliga ämnen	Ska öka
			Svenska 86,3% Matematik 79,5 %	Godkända betyg svenska och matematik år 9 - Andel elever minst E i svenska: 90%. Andel elever minst E i matematik: 90%	Ska öka
			54,7 %	Elever i åk 6 som uppnått betygs-kriterierna i alla ämnen - Andel elever minst E i samtliga ämnen de läser	Ska öka
			MA - 67 % - Sv 59 %	Nått målen NP år 3 - Andel elever nått kunskapskrav alla delprov svenska samt matematik	Ska öka
			76,7 %	Behörighet gymnasieskola - Andel elever behöriga till yrkesprogram	Ska öka
Företagsvänlig kommun	Kommunstyrelsen	Öka antal företagsbesök som genomförs med politik och förvaltning gemensamt.	0	Antal	4
		Kommunens resultat i Svenskt Näringslivs undersökning av företagsklimatet ska öka.	3,12	Resultat	3,45
	Socialnämnden	Socialtjänsten ska säkerställa en effektiv användning av resurser genom att samverka med privata aktörer som kan utföra insatsen	0	Antal	När minst 2 insatser utförs genom samverkan med privata aktörer
	Utbildningsnämnden	Öka antalet samverkansytor mellan näringsliv och verksamheterna	Mätning	Samverkan skola-näringsliv - Antal företag och samverkansytor i formaliserad samverkan	Ska öka

Administrativa avdelningen
Administrativ chef
Anna Gunnervik

Tjänsteskrivelse
2025-10-31
2025/328

Kommunstyrelsen

Biblioteksplan 2026–2029 Färgelanda kommun

Beslutsförslag

Kommunfullmäktige antar *Biblioteksplan 2026–2029*, enligt förslag daterat 2025-10-24.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av kommunstyrelsens presidium 2025-11-03.

Sammanfattning av ärendet

Biblioteksplanen för Färgelanda kommun 2026–2029 beskriver den övergripande inriktningen för bibliotekets verksamhet under perioden. Planen ska fungera som ett stöd för både personal och beslutsfattare i det fortsatta utvecklingsarbetet. Den har också som syfte att synliggöra bibliotekets utbud och service för kommunens invånare, samt skapa möjligheter till delaktighet och inflytande. Genom att utgå från gällande lagstiftning och kommunens övergripande mål fastställs en gemensam riktning för biblioteksverksamheten under planperioden.

Ärendebeskrivning

Ingen ekonomisk påverkan i samband med antagandet. Planen faller inom ramen för bibliotekets tilldelade resurser.

Ekonomisk konsekvensbeskrivning

Ingen ekonomisk påverkan i samband med antagandet. Planen faller inom ramen för bibliotekets tilldelade resurser.

Sociala och miljömässiga konsekvenser

Inget att ange.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse, dat 2025-10-31
Biblioteksplan 2026-2029, dat 2025-10-24

Sändlista:

Bibliotekarie med samordningsansvar

**Färgelanda
kommun**

Administrativ chef

Biblioteksplan 2026–2029

Dokumenttyp Biblioteksplan	Dokumentnamn Biblioteksplan 2026-2029	Antagen	Antagen av
Dokumentägare Administrativa avdelningen	Dokumentansvarig Bibliotekarie med samordningsansvar	Reviderad	Giltighet 2026–2029
Dokumentinformation Färgelanda kommuns biblioteksplan är ett strategiskt dokument som beskriver verksamhetens inriktning.			Diarienummer 2025/328
Ämnesområde Bibliotek		Intranät	Hemsida
Andra regelverk som omnämns			

Innehåll

1. Syfte	3
2. Styrdokument och riktlinjer	3
3. Biblioteksverksamheten i Färgelanda	4
3.1 Folkbiblioteket.....	4
3.2 Bokbussen.....	4
3.3 Skolbiblioteket.....	5
4. Prioriterade verksamhetsområden	5
4.1 Läsning och litteratur.....	5
4.2 Digital kompetens och information	6
4.3 Kulturupplevelser och programverksamhet.....	6
4.4 Barn och unga.....	7
4.5 Tillgänglighet, delaktighet och inkludering.....	8
4.6 Samverkan	9
4.7 Hållbarhet och krisberedskap	11
5. Uppföljning.....	11
6. Skolbiblioteksplan för Färgelanda kommun.....	11
6.1 Bakgrund och utgångspunkter	12
6.2 Syfte.....	12
6.3 Styrdokument och riktlinjer.....	12
6.4 Organisation och ansvarsfördelning	13
6.5 Verksamheten	14
6.6 Läsförbättrande insatser	14
6.7 Medie- och informationskompetens	15
6.8 Tillgänglighet och inkludering	15
6.9 Uppföljning och utvärdering	15
7. Referenslista	15

Biblioteksplan Färgelanda kommun

1. Syfte

Denna biblioteksplan anger riktningen för biblioteket i Färgelanda kommun under perioden 2026–2029. Den ska vara ett redskap för personal och beslutsfattare i utvecklingen av verksamheten men även synliggöra utbudet och servicen för medborgarna samt ge dem möjlighet att påverka och ställa krav. Syftet med planen är att i förhållande till övergripande mål och gällande lagtext fastslå en plan för biblioteksverksamheten i Färgelanda under perioden 2026–2029.

2. Styrdokument och riktlinjer

Färgelanda kommuns biblioteksplan regleras efter följande internationella, nationella, regionala och kommunala riktlinjer och styrdokument.

Bibliotekslagen SFS 2013:801

Lagen fastslår att biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning. Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska främja litteraturens ställning och intresset för bildning, upplysning, utbildning och forskning samt kulturell verksamhet i övrigt. Biblioteksverksamheten ska finnas tillgänglig för alla.

UNESCOs folkbiblioteksmanifest

UNESCOs folkbiblioteksmanifest är rådgivande för FN:s medlemsstater. I manifestet anges att folkbiblioteket ska tillgängliggöra all slags kunskap och information för medborgarna. Bibliotekets samlingar ska vara fria från ideologisk, politisk, religiös och kommersiell påverkan. Samlingarna ska bestå av både traditionellt material och modern digital teknik.

FN:s konvention om barnets rättigheter

I FN:s konvention om barnets rättigheter manifesteras alla barns lika rättigheter och värde, rätt att uttrycka sig, bli lyssnade på och utvecklas. När beslut om barn fattas ska det vara med barns bästa i fokus.

Agenda 2030

Agenda 2030 är en global handlingsplan från FN. Här finns mål som ska uppnås till år 2030. Syftet är att skapa balans mellan miljömässig, ekonomisk och social utveckling. Det som främst är relaterat till bibliotekets arbete handlar om att arbeta för att minska ojämlikheter i samhället, ge alla förutsättningar till en god utbildning, bidra till jämställdhet, minska negativ miljöpåverkan, bidra till hållbar konsumtion och ett inkluderande samhälle.

FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning

FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning började gälla i Sverige 2009. Konventionen har som syfte att ta bort hinder för personer med funktionsnedsättning och att de ska kunna ta del av sina mänskliga rättigheter och därmed ge dem möjlighet att kunna delta fullt ut i samhället.

Nationell biblioteksstrategi

Den nationella biblioteksstrategin "Strategi för ett starkt biblioteksväsende 2022–2025" är instiftad av regeringen och syftar till att stärka det svenska biblioteksväsendet. Det sker utifrån de identifierade problemen om att bibliotekstillgången i Sverige inte är likvärdig samt att tillgång till kunskap och möjlighet att värdera kunskap behöver stärkas. Utifrån detta arbetar Kungliga biblioteket med att stärka samverkan inom det allmänna biblioteksväsendet, vilket Färgelanda bibliotek är en del av.

Regional biblioteksplan Västra Götaland

Den regionala biblioteksplanen identifierar prioriterade utvecklingsområden och strategiska inriktningar. Planen är styrande för den regionala biblioteksverksamheten och vägledande för kommunala biblioteksplaner.

Kulturplan Färgelanda kommun 2022–2027 Dnr 2021/252

I kulturplanen definieras att kultur är viktigt för medborgarnas livsmiljö i kommunen.

Mål- och resursplan Färgelanda kommun 2025–2027 Dnr 2024/6

Mål- och resursplanen redogör för Färgelandas demografi, budget och verksamhetsmål.

3. Biblioteksverksamheten i Färgelanda

3.1 Folkbiblioteket

Folkbiblioteket riktar sig till alla och erbjuder ett brett utbud av litteratur och annan media. Folkbiblioteket i Färgelanda är beläget i Centrumhuset. I biblioteket finns plats för att studera och tillgång till internet. Biblioteket är en social mötesplats och har ett brett utbud av dagstidningar och tidskrifter.

3.2 Bokbussen

Biblioteken i Färgelanda ingår samarbete med de övriga Dalslandskommunernas bibliotek Bengtsfors, Dals-Ed, Mellerud, Åmål. Biblioteken i Dalsland har en gemensam biblioteksdatabas med det samlade bokbeståndet, webbplats och sociala medier. Med Västra Götalands regiontransport kan biblioteken effektivt skicka litteratur och annan media mellan sig. Biblioteken äger gemensamt en bokbuss som biblioteken i

Färgelanda har tillgång till var femte vecka. Bokbussen besöker kommunens alla skolor, förskolor, familjedaghem, även allmänna platser och kommunens äldreboenden. Med bokbussen sker ett utåtriktat biblioteksarbete och under sommaren besöker bokbussen olika evenemang och badplatser.

3.3 Skolbiblioteket

Valboskolans skolbibliotek bemannas och drivs av personal från folkbiblioteket. Kommunens skolbiblioteksverksamhet utgår ifrån Valboskolan.

4. Prioriterade verksamhetsområden

Biblioteket fokuserar på en långsiktig och fördjupad utveckling inom läsfrämjande, digital kompetens, kulturupplevelser, barns och ungas delaktighet samt tillgänglighet och inkludering.

4.1 Läsning och litteratur

Litteraturförmedling och läsfrämjande tillhör bibliotekets viktigaste uppgifter. Genom att läsa och förstå texter får människor kunskap och motivation för att delta i det demokratiska samhället. På så sätt skapas aktiva samhällsmedborgare och det demokratiska samhället upprätthålls. Läsning går att förstå som ett brett begrepp, där både böcker med text, ljudböcker och digitala texter finns med. Ett vidgat begrepp för vad läsning är fungerar inkluderande och ger fler människor möjlighet att bli läsare. På Färgelanda bibliotek bedrivs flera läsaktiviteter. Bokcirklar och läsaktiviteter sker regelbundet. Tematiska inslag sker vid särskilda tillfällen och då används passande litteratur till skyltning. Det kan exempelvis vara vid högtider eller aktuella händelser.

Prioriterade mål för verksamheten:

- Skapa bokcirklar med lättläst litteratur, mätt i antal tillfällen och deltagare.
- Utöka och uppdatera lyrikhylla samt olika former av poesiuppläsningar, mätt i antal poesiuppläsningar och antal utökade titlar inom lyrik.
- Skapa hyllor med klassiker för barn, unga och vuxna, mätt i antal utökade hyllor.
- Bokprat och högläsning med tillhörande läsecirklar, mätt i antal tillfällen och deltagare.
- Införa shared reading, mätt i antal tillfällen och deltagare.

4.2 Digital kompetens och information

I dagens samhälle är digital kompetens en förutsättning för att få information och att kunna delta i det demokratiska samtalet. Biblioteket har

ett ansvar för att alla ska ges möjligheter till digital delaktighet. På detta sätt skapas inkludering i samhället och minskat utanförskap. På Färgelanda bibliotek finns en mängd exempel på digital inkludering.

Bibliotekets IT-café äger rum på Färgelanda bibliotek varje vecka utifrån bibliotekets uppdrag att bidra till digital delaktighet för att människor ska kunna delta i det demokratiska samhället. Folkbiblioteket är med i det nationella Digidelnätverket för att hålla en nationell standard på sina tjänster. Bibliotekspersonalen informerar om olika aktuella ämnen och företeelser i relation till digitala kunskaper.

I bibliotekskatalogen Curia via Bibliotek Dalsland ges besökarna möjlighet att söka och låna böcker och andra medier, både hemifrån, på Arena Library Guide (sökterminal på folkbiblioteket) och vid självbetjäningsskåp för utlån och återlämning. Biblioteket har stationära besöksdatorer för sökningar på internet och Ipads för tidningsläsning och annat. På detta sätt uppmuntras digitalt deltagande och informationssökningar. Biblioteken i Dalsland har en gemensam hemsida där information om olika evenemang och utställningar finns. Dessutom finns ett gemensamt konto på sociala medier (Instagram) där Bibliotek Dalsland visar aktuella händelser, som exempelvis Bokbussens turer, författarbesök eller teman som Banned Books veckan. Genom biblioteket har låntagarna tillgång till de två kostnadsfria, digitala tjänsterna Pressreader och Biblio. Pressreader erbjuder ett brett utbud av dagstidningar och magasin. Biblio är en ljudbokstjänst som ger låntagarna möjlighet att låna och läsa e-böcker och ljudböcker. Biblio har ett rikt utbud av litteratur som kan läsas på datorn, i telefonen eller surfplattan.

Prioriterade mål för verksamheten:

- Öka antalet deltagare på bibliotekets IT-café.
- En ökad digital aktivitet och delaktighet bland kommunens äldre invånare, mätt i antal tillfällen som biblioteket bistår med hjälp.

4.3 Kulturupplevelser och programverksamhet

Färgelanda bibliotek driver en bred och ambitiös programverksamhet. Genom olika samarbeten skapar biblioteket mervärden i det lokala kulturutbudet. Seniorfredag heter programserien som anordnas tillsammans med Dalslands folkhögskola. Det är en föreläsningsserie med fokus på kommunens äldre där olika talare bjuds in för att föreläsa om olika ämnen. Färgelanda konsthall ligger i anslutning till biblioteket och ansvaras för av bibliotekets personal. Här ges möjlighet för både lokala och internationellt meriterade konstnärer att ställa ut. Framöver kan Konsthallen utvecklas till att få ett större fokus även på samlingsutställningar och konceptuell konst. Författarbesök, workshops och musik- och teaterframträdanden riktade mot olika målgrupper för att nå så många invånare som möjligt. Många kulturaktiviteter samt lovaktiviteter planeras och skapas tillsammans med andra aktörer inom kommunen och dess föreningar och näringsliv. Särskilt

fokus under loven riktas mot barn och unga. Genom olika samarbeten skapar biblioteket mervärden i det lokala kulturutbudet.

Prioriterade mål för verksamheten:

- Större fokus på samlingsutställningar och konceptuell konst i konsthallen, mätt i antal utställningar med konceptuell/samlingskonst.
- fler författarbesök och workshops för olika målgrupper, mätt i antal arrangerade tillfällen av författarbesök och workshops.

4.4 Barn och unga

Färgelanda bibliotek arbetar ständigt med bibliotekslagen och med FN:s konvention om barns rättigheter i fokus. Därmed är barn och unga både som grupp och individer samt aktivt deltagande och medbestämmande, prioriterade på olika vis. På Färgelanda bibliotek finns en väl planerad barnavdelning med plats för högläsning och ett brett utbud av pekböcker, bilderböcker, börjaläsa -böcker och kapitelböcker. På barnavdelningen finns en särskild del för Språktåget. Där finns noga utvald litteratur som stödjer språkutvecklingen för barn 0–6 år. Materialet är framtaget av Västra Götalandsregionen. På bibliotekets ungdomsavdelning finns ett brett utbud av ungdomslitteratur. Avdelningens möbler och möblering har arbetats fram tillsammans med ungdomar.

För de små barnen

För att uppmuntra till läsning för de yngsta barnen delar biblioteket ut Gåvoboken i samarbete med Västra Götalandsregionen. Biblioteket samverkar inom utvecklingsprojektet Bokstart med Barnhälsovården och erbjuder informationsträffar om barns språkutveckling för föräldragrupper. På biblioteket erbjuds regelbundet sagostunder för de små barnen.

För de yngre barnen

För barn yngre barn anordnas Bokfika där det bjuds på fika och boktips. På Bokfika får barnen möjlighet att samtala om böcker och berättelser.

För barn i mellanåldern

För barn i mellanstadieåldern finns Kulturverkstad som är ett samarbete med studieförbund. Kulturverkstad ska fungera som meningsfull fritid och erbjuds en eftermiddag i veckan. På kulturverkstaden kan barnen komma till biblioteket för att pyssla, läsa, skriva och umgås.

För ungdomar

Färgelanda bibliotek har en läsfrämjande verksamhet för högstadieungdomar, Valvet, i samarbete med studieförbund och skola. Valvet är en samlingspunkt för läsning, umgänge och olika former av samhällsinformation för unga.

Lovaktiviteter och läsfrämjande aktiviteter

Under sommaren anordnar Färgelanda bibliotek aktiviteten Sommarboken som är ett samarbete med den regionala biblioteksverksamheten.

Sommarboken är en läsfrämjande aktivitet där barn och unga får möjlighet att läsa, få boktips, pyssla och vara kreativa tillsammans utifrån ett visst tema. Sommarbokens mål är att barn och unga ska fortsätta läsa även under sommaren. Läs i vintermörkret är en läsfrämjande aktivitet som pågår varje år november- februari. För att inspirera till läsning uppmärksammar biblioteket särskilda högtider eller aktuella teman genom att synliggöra och arbeta med utvald litteratur.

Den stora läsutmaningen är en årlig nationell läsfrämjande aktivitet för fjärdeklassare där biblioteket samverkar med skolorna. Fokus ligger på att få fler barn att läsa och avslutningsvis bjuds en författare in.

Under Harvens dag, vilket är en lokal festival står ungdomar i Färgelanda kommun som medskapare då de planerar och genomför en egen aktivitet i samarbete med biblioteket.

Prioriterade mål för verksamheten:

- Skapa fler läsfrämjande aktiviteter för barn- och unga, mätt i antal aktiviteter riktade mot barn och unga.
- Få fler barn i lågstadietåldern att besöka bibliotekets Bokfika, mätt i antalet återkommande deltagare.
- Nå fler barn i åldern 0–3 år, mätt i antalet barn i åldern 0–3 år som bibliotekets verksamhet når genom sagostunder och utdelade gåvoböcker.
- Alla elever i förskoleklass/årskurs 1 ska få ett eget lånekort och en biblioteksvisning, mätt i antal utdelade lånekort samt antal tillfällen av biblioteksvisningar.
- Få fler barn och unga till Sommarboken för ökad läsning under sommaren, mätt i antal deltagare.

4.5 Tillgänglighet, delaktighet och inkludering

Färgelanda bibliotek arbetar aktivt för att alla ska ha rätt till delaktighet och inkludering. Det sker utifrån bibliotekslagen, med målet för att alla människor ska kunna ta del av och påverka bibliotekets tjänster, oavsett kultur, språktillhörighet eller funktionsförmåga. Färgelanda bibliotek erbjuder lättläst litteratur, storstilslitteratur, e-böcker, ljudböcker, taktila böcker (punkt- och struktur), samt möjlighet att få tillgång till Legimus, som är en inläsningstjänst framtagen av Myndigheten för tillgängliga medier (MTM). Färgelanda bibliotek fokuserar på att alla ska bli läsare genom att hitta just sitt eget sätt att läsa på.

Färgelanda bibliotek erbjuder tjänsten ”Boken kommer” för de låntagare som på egen hand inte kan ta sig till folkbiblioteket. Bibliotekspersonal kommer då hem till låntagaren med den litteratur eller annan media som låntagaren önskar. Barn med funktionsnedsättning är enligt bibliotekslagen en dubbelt prioriterad grupp. På Färgelanda bibliotek finns Äppelhyllan. Äppelhyllan innehåller litteratur om att leva med funktionsnedsättning och riktar sig till barn och unga. Därigenom skapas både kunskap, förståelse och identifikation.

Färgelanda bibliotek tillhandahåller böcker på de nationella minoritetsspråken och mångspråk för både barn, unga och vuxna. De nationella minoriteterna i Sverige är en prioriterad grupp enligt bibliotekslagen. Dessa är representerade genom litteratur på de olika minoritetsspråken; finska, samiska, meänkieli, romani chib och jiddisch. Personer med annat modersmål än svenska är en prioriterad grupp i bibliotekslagen och biblioteket tillhandahåller litteratur på de i kommunen aktuella språken. Eftersom barn och unga som talar något av de nationella minoritetsspråken eller har ett annat modersmål än svenska är dubbelt prioriterade grupper enligt bibliotekslagen är Färgelanda bibliotek inriktade på att ha ett gott litteraturutbud med bra placering i biblioteket.

Prioriterade mål för verksamheten:

- Skapa läsfrämjande aktiviteter för personer med funktionsnedsättning, mätt i antal aktivitetstillfällen.
- Skapa läsfrämjande aktiviteter för personer med annat modersmål än svenska, mätt i antal aktivitetstillfällen, tillsammans med SFI/Vuxenutbildningen.

4.6 Samverkan

Färgelanda bibliotek deltar i en mängd samarbeten för att på bästa sätt nå ut med läsfrämjande och kultur i samhället. Biblioteket samverkar med studieförbund, kyrkans öppna förskola, barnhälsovården, vårdcentralen, Folktandvården, biblioteken i Dalslandskommunerna, förskolan och äldreomsorgen. Samverkan är en nyckelfaktor för att nå så många som möjligt.

Studieförbund

Samarbeten med studieförbunden sker främst med fokus på verksamheter för barn och unga, som kulturverkstaden och högstadieprojektet Valvet. Personal från Färgelanda bibliotek deltar kontinuerligt i Kyrkans öppna förskolas verksamhet genom att hålla dramatiserad sagoläsning, rim, ramsor och saga i sångform

Vårdcentral, folktandvård, barnhälsovård

På vårdcentralen, Folktandvården och barnhälsovården finns mindre bestånd av böcker för att inspirera till läsning och uppmuntra till att besöka biblioteket. Biblioteket samverkar med barnhälsovården kring små barns språkutveckling i utvecklingsprojektet Bokstart.

Bibliotek Dalsland

Färgelanda bibliotek ingår i samarbetet Bibliotek Dalsland, tillsammans med Bengtsfors, Dals-Ed, Mellerud och Åmål. Samarbetet ger biblioteksbesökare tillgång till ett bredare utbud av litteratur och annan media genom en gemensam bibliotekskatalog. Med Västra Götalandsregionens regiontransport kan litteratur och annan media skickas mellan de olika biblioteken. Den digitala bibliotekskatalogen Curia är gemensam, vilket fördelar kostnaden och skapar kostnadseffektivitet. Även Bokbussen är gemensam för Bibliotek Dalsland och gör att låntagare över hela landskapet kan nås av bibliotekets verksamhet. Bokbussen är gemensamt finansierad av de fem kommunerna.

Förskola

Biblioteket samverkar med kommunens förskolor och kommunens logoped. Det sker genom gemensam kompetensutveckling, hallbibliotek och sagostunder. Bokbussen besöker samtliga förskolor och familjedaghem var femte vecka och erbjuder boklådor och sagoläsning. Vid önskemål medverkar bibliotekspersonal på föräldramöten. Förskolorna ingår i utvecklingsprojektet Bokstart.

Äldreomsorg

I Färgelanda kommun finns hemtjänst och tre äldreboenden. Biblioteket samverkar med äldreomsorgen för att öka den digitala kompetensen bland kommunens äldre som har svårt att nå biblioteket. Det görs i samverkan med personal från äldreomsorgen.

Prioriterade samverkansmål för verksamheten:

- Utöka samverkan med förskolorna, mätt i antal gemensamma aktiviteter.
- Utöka samverkan med äldreomsorgen, mätt i antal aktiviteter och deltagare.
- Utöka samverkan med socialtjänsten, mätt i antal gemensamma aktiviteter.

4.7 Hållbarhet och krisberedskap

Färgelanda bibliotek utgår från Agenda 2030 i sin verksamhet, vilket omfattar både social och miljömässig hållbarhet.

Social hållbarhet

Social hållbarhet innebär att biblioteket verkar för att uppnå ett samhälle där alla är inkluderade och delaktiga. Färgelanda bibliotek bidrar genom information och stöd till personer gällande samhällstjänster. Biblioteket är behjälpligt med utskrifter och kopiering.

Miljömässig hållbarhet

Färgelanda bibliotek arbetar utifrån miljömässig hållbarhet genom att gallrade böcker skänks bort eller återvinns och att inköp görs med hänsyn taget till miljöaspekter.

I händelse av kris

Folkbiblioteken har en viktig funktion att fylla i händelse av kris som informations- och samlingspunkt. Färgelanda bibliotek är genom sin placering i Centrumhuset en naturlig plats för att nå ut med kommunal, regional och nationell information.

Biblioteket är idag en social och informativ mötesplats. Under den årliga Beredskapsveckan är biblioteket en del av kommunens arbete i att upplysa invånare om hur de kan förbereda sig och agera i händelse av kris. Biblioteket ses som en trygg plats där invånare kan få tillgång till korrekt, faktabaserad och aktuell information under kriser. Detta är särskilt viktigt vid informationsstörningar eller desinformation. Befintlig verksamhet och framtida utveckling sker i samverkan med kommunens övergripande säkerhetsarbete.

Prioriterade mål för verksamheten:

- Fortsatt samverkan med kommunens övergripande säkerhetsarbete, mätt i antal gemensamma samverkanstillfällen.

5. Uppföljning

Biblioteksplan Färgelanda kommun 2026–2029 kommer att redovisas varje år genom statistik som rapporteras in till Kungliga biblioteket.

6. Skolbiblioteksplan för Färgelanda kommun

Som bilaga till Färgelanda kommuns biblioteksplan finns Färgelanda kommuns skolbiblioteksplan.

6.1 Bakgrund och utgångspunkter

Lagändringen i skollagen om stärkta skolbibliotek trädde i kraft den 1 juli 2025. I lagen definieras att alla elever ska ha tillgång till ett skolbibliotek. Biblioteket ska vara bemannat av personal med adekvat högskoleutbildning. Bemanningen ska vara tillräcklig för verksamhetens syfte. Skolbiblioteket ska vara en levande pedagogisk verksamhet. Personalen uppdaterar utbudet

av litteratur och andra medier, och möter elevernas behov samt samarbetar med lärarna. Skolbibliotekets roll är en del av skolans pedagogiska verksamhet, enligt skollagen.

Samtidigt fanns det skillnader mellan vad skolan och skolbiblioteket är. Man kan tala om att skolan lär barn att läsa medan skolbiblioteket gör barnen till läsare. Skolbibliotekets två viktigaste uppgifter är att verka läsfrämjande och att lära ut medie- och informationskunnighet (MIK) till eleverna. Då det är lämpligt deltar skolbibliotekarier i undervisningen med dessa två målsättningar. Dessutom är det betydelsefullt att definiera skolbiblioteket som en verksamhet och inte främst som en samling litteratur.

Forskning visar att bemannade och integrerade skolbibliotek har positiv effekt på elevers skolresultat. I skollagen definieras skolbibliotek som en samlad, gemensam och ordnad verksamhet. Skolbiblioteksplanen är ett styrdokument för att utveckla skolbiblioteksverksamheten långsiktigt och säkerställa att den används som en del av det pedagogiska arbetet.

6.2 Syfte

Denna skolbiblioteksplan anger riktningen för skolbiblioteken i Färgelanda kommun under perioden 2026–2029. Den ska vara ett redskap för personal och beslutsfattare i utvecklingen av skolbiblioteksverksamheten, men även synliggöra utbudet och servicen för elever, personal och vårdnadshavare samt ge dem möjlighet att påverka och ställa krav. Syftet med planen är att i förhållande till övergripande mål och gällande lagtext fastslå en plan för skolbiblioteksverksamheten i Färgelanda kommun under perioden 2026–2029.

6.3 Styrdokument och riktlinjer

Skolbiblioteksplanen regleras efter följande styrdokument och riktlinjer.

Bibliotekslagen (SFS 2013:801)

Utifrån bibliotekslagen ska skolbiblioteket, som en del av det allmänna biblioteksväsendet, verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning. Skolbiblioteket ska vidare främja litteraturens ställning, intresse för bildning, upplysning, utbildning, forskning och kulturell verksamhet i övrigt. Dessutom ska skolbiblioteket ägna särskild uppmärksamhet åt bibliotekets prioriterade grupper. Dessa är personer med funktionsnedsättning, de nationella minoriteterna och personer med annat modersmål än svenska.

Skollagen (SFS 2010:800)

Skolbiblioteket ska främja elevernas läsande och medie- och informationskunnighet. Skolbibliotek definieras som en samlad, gemensam och ordnad verksamhet med ett allsidigt och målgruppsanpassat utbud av analoga och digitala medier som ställs till lärarnas och elevernas förfogande för att användas som en resurs i undervisningen.

Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2022 (Lgr22) samt Läroplan för anpassade grundskolan 2022 (Lgra22)

Skolbiblioteket ska stärka elevernas språkliga förmåga och digitala kompetens. Skolbiblioteket ska bidra till en demokratisk skolmiljö där fri åsiktsbildning, respekt för mångfald och tillgång till information är centralt.

UNESCOs skolbiblioteksmanifest

Skolbiblioteket förmedlar kunskap och idéer som är grundläggande för att delta i dagens informations- och kunskapssamhälle. Skolbiblioteket ger eleverna de färdigheter som behövs för ett livslångt lärande och spelar en viktig roll för utvecklingen av läs- och skrivkunnighet, informationskompetens, undervisning, inläring och kultur.

FN:s konvention för barns rättigheter

FN:s konvention för barns rättigheter fastslår att alla barn har rätt till inflytande och medbestämmande, relaterat till ålder och mognadsgrad, angående frågor som gäller barnen.

Mål- och resursplan Färgelanda kommun 2025–2027 Dnr 2024/6

Mål- och resursplanen redogör för Färgelandas demografi, budget och verksamhetsmål. Varav ett av målen är Stärkta skolresultat i en trygg studiemiljö.

6.4 Organisation och ansvarsfördelning

I Färgelanda kommun har folkbiblioteket det samlade ansvaret över skolbiblioteksverksamheten. Bibliotekarier från folkbiblioteket bemannar, driver och organiserar skolbiblioteksverksamheten. För utlån, återlämning, katalogisering samt hantering av medier använder skolbiblioteket bibliotekssystemet Quria som tillhandahålls av folkbiblioteket.

Utifrån Skollagens nya bestämmelser ska alla elever ha tillgång till en bemannad skolbiblioteksverksamhet på den egna skolan för att stärka elevernas lärande, läslust samt medie- och informationskunnighet (Skollag, 2010:800). Skolbiblioteksverksamheten i Färgelanda ska ses som en integrerad pedagogisk verksamhet och samverkar aktivt med kommunens skolor. Rektorerna ansvarar för att skolbiblioteket används som en del av undervisningen på respektive skola.

För att stärka samverkan och skapa en tydlig struktur genomförs regelbundna möten mellan bibliotekarier, lärare och rektorer. Dessa möten

syftar till samverkan och utveckling av skolbibliotekets verksamhet. Lärarlagen erbjuder bokpresentationer som ett pedagogiskt stöd. Bibliotekarierna bistår även skolorna vid inköp av litteratur med förslag på aktuell och relevant media som stödjer läroplanens mål.

6.5 Verksamheten

Det bemannade skolbiblioteket i Färgelanda kommun är beläget på Valboskolans högstadium. Biblioteket nyttjas även av Valboskolans mellanstadium. På skolbiblioteket finns ett gott utbud av litteratur och andra medier som är anpassade utifrån elevernas olika behov och önskemål. De övriga skolorna nås av skolbiblioteksverksamheten var femte vecka genom Bokbussen samt planerade besök i klassrummet med bland annat bokprat för att inspirera till läsning och öka kunskapen om aktuell litteratur för de olika åldersgrupperna.

Prioriterade mål för verksamheten:

- Skapa en gemensam struktur för skolbiblioteksverksamheten i kommunen och tydliggöra skolbibliotekets roll och funktion.
- Utjämna skillnader mellan skolor i centrala och yttre delar av kommunen, mätt i utlån och deltagande i läsfrämjande aktiviteter.
- Öka elevernas läsintresse och stärka deras digitala kompetens, mätt i utlån och skolresultat.
- Stödja kommunens övergripande mål för skolan, (Stärkta skolresultat i en trygg studiemiljö). Genom en trygg och inspirerande studiemiljö där eleverna möter närvarande vuxna samt riktade insatser för att stärka elevernas läslust, språkliga förmåga och informationskompetens.

6.6 Läsfrämjande insatser

Biblioteket ansvarar för Valboskolans mediebestånd och ser till att beståndet hålls aktuellt, inspirerande och målgruppsanpassat. Bibliotekarierna arbetar med tematiska och aktuella inslag varje månad för att väcka intresse för litteratur på olika sätt. Banned books week, beredskapsveckan, filmatiserade böcker och Alfred Nobel är några återkommande teman.

Vid några tillfällen varje termin träffas elever i de olika klasserna för biblioteksråd. I enlighet med FNs barnkonvention ges eleverna inflytande i bokinköp. Biblioteksrådet är med och planerar och genomför flera av de tematiska inslagen som hålls på skolbiblioteket. Skolbiblioteket genomför regelbundet riktade insatser för att öka elevernas läslust och deltar i undervisning om litteratur och litteraturhistoria. Exempel på återkommande aktiviteter är lästävlingar där alla årskurser och skolor kan delta, en riktad lästävling för årskurs 4 med avslutande författarbesök, regelbundna bokpresentationer och klassbesök. Elever kan genom sitt lånekort lyssna och läsa böcker digitalt i bibliotekets ljudboksapp Biblio utan kostnad. Genom

Biblioteksdalslands gemensamma bibliotekskatalog ges eleverna möjlighet till ett bredare utbud av litteratur och andra medier. På bibliotekets hemsida kan eleverna själva söka och reservera medier.

6.7 Medie- och informationskompetens

Medie- och informationskunnighet (MIK) är ett samlingsbegrepp för de kunskaper och förmågor som handlar om att analysera, värdera och använda information och medier på ett ansvarsfullt sätt både analogt och digitalt. MIK består av grundläggande kompetenser för att fungera i samhället. Unga lever idag i ett digitaliserat samhälle där de möts av ett stort och snabbt informationsflöde, vilket ställer krav på kunskaper inom MIK. För att vara säkra och trygga på internet behöver eleverna utveckla kunskaper inom MIK. Skolbiblioteket medverkar i planering och undervisning kring källkritik, informationssökning och digital kompetens. Undervisningen i medie- och informationskompetens planeras utifrån elevernas aktuella arbetsområden.

6.8 Tillgänglighet och inkludering

På biblioteket finns anpassade medier i form lättlästa böcker med enklare språk och kortare text. Elever som har någon form av läsnedsättning kan genom biblioteket få tillgång till Legimus som är en inläsningstjänst från Myndigheten för tillgängliga medier (MTM). För de eleverna med annat modersmål än svenska finns böcker på andra språk både fysiskt och digitalt.

6.9 Uppföljning och utvärdering

Skolbiblioteksverksamheten följs upp årligen av folkbiblioteket och skolans rektorer. Underlag utgörs av utlåningsstatistik, deltagande i aktiviteter, observationer, enkäter och samtal med elever och personal. Resultaten används för att utveckla och planera verksamhetens kommande år.

7. Referenslista

- Agenda 2030
- Bibliotekslagen (SFS 2013:801)
- FN:s konvention om barnets rättigheter
- FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning
- Kulturplan Färgelanda kommun 2022-2027 Dnr 2021/252
- Lagändring i skollagen om stärkta skolbibliotek (SFS 2024:1072)
- Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2022 (Lgr 22)
- Mål- och resursplan Färgelanda kommun 2025-2027 Dnr 2024/6
- Nationell biblioteksstrategi
- Regional biblioteksplan Västra Götaland
- Skollagen (SFS 2010:800),
- UNESCOs folkbiblioteksmanifest
- UNESCOs skolbiblioteksmanifest

Kansliavdelningen
Kommunsekreterare
Niklas Englund

Tjänsteskrivelse
2025-10-29
2025/267

Kommunstyrelsen

Justerad sammanträdesplan kommunstyrelsen 2026

Beslutsförslag

Kommunstyrelsen fastställer sammanträdesdagar 2026 för kommunstyrelsen enligt förslag:

Sammanträdesdagar	Ekonomiskprocess
<i>4 februari</i>	Fastställd
<i>4 mars</i>	Fastställd
<i>8 april</i>	Fastställd
<i>13 maj</i>	Fastställd
<i>10 juni</i>	Fastställd
<i>9 september</i>	Fastställd
<i>7 oktober</i>	Fastställd
<i>11 november</i>	Fastställd
16 december	Ändrad

Sammanfattning av ärendet

Det tidigare beslutet om sammanträdesplan för kommunstyrelsen innefattade även ett sammanträde för kommunfullmäktige den 9 december. För att undvika att båda instanserna sammanträder samma dag, föreslås därför att kommunstyrelsens sammanträde i december flyttas till den 16 december.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse, dat 2025-10-29

Sändlista:

Samtliga sektorer

Kansliavdelningen
Kommunsekreterare
Niklas Englund

Tjänsteskrivelse
2025-10-22
2025/311

Kommunstyrelsen

Fastställande av antal ledamöter i kommunfullmäktige inför mandatperioden 2026–2030

Beslutsförslag

Kommunfullmäktige fastställer antalet ledamöter i fullmäktige inför mandatperioden 2026–2030 till 29 ledamöter.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i val-och arvodesberedningen 2025-10-16.

Sammanfattning av ärendet

Enligt kommunallagen bestämmer fullmäktige hur många ledamöter fullmäktige ska bestå av. Antalet ska bestämmas till ett udda tal och i Färgelandas fall måste det minst fastställas till 21 ledamöter. Om fullmäktige beslutar att antalet ledamöter i fullmäktige ska ändras, ska beslutet tillämpas först när val av fullmäktige hålls nästa gång i hela landet. Beslutet ska fattas före utgången av februari månad valåret. Länsstyrelsen ska genast underrättas om beslutet.

Ekonomisk konsekvensbeskrivning

En sänkning av antalet ledamöter från 31 till 29 innebär en något minskad kostnad för arvode till ledamöter och ersättare.

Sociala och miljömässiga konsekvenser

Inget att ange.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse, dat 2025-10-22
Beslut VoB, dat 2025-10-16

Sändlista:

Länsstyrelsen

VOB § 22

Dnr 2025/311

Förslag till förändring av antal ledarmöter i kommunfullmäktige

Val- och arvodesberedningens beslut

Val- och arvodesberedningen föreslår att kommunfullmäktige minskar antalet ledamöter från 31 till 29.

Yrkande

Jane Glamér (SD) yrkar på att föreslå 29 ledamöter i fullmäktige.

Ann Blomberg (C) och Margurithe Zellén (KD) ställer sig bakom Jane Glamér (SD) yrkande.

Bengt Melin (M) yrkar på att föreslå 31 ledamöter i fullmäktige.

Olle Hagström (L) ställer sig bakom Bengt Melin (M) yrkande.

Propositionsordning

Ordförande ställer proposition på dels Jane Glamér (SD) yrkande, dels på Bengt Melin (M) yrkande. Ordförande finner att val-och arvodesberedningen bifaller Jane Glamér (SD) yrkande.

Votering begärs och verkställs.

Votering

Ordförande meddelar att följande voteringsdisposition ställs upp och godkänns: Den som röstar "JA" röstar på bifall till Jane Glamér (SD) yrkande. Den som röstar "NEJ" röstar på Bengt Melin (M) yrkande.

Efter avslutad votering redovisas fyra (4) stycken JA-röster och två (2) NEJ-röster. Ordförande finner att val-och arvodesberedningen bifaller Jane Glamér (SD) yrkande.

Voteringsresultat:

Kerstin Fredriksson (S) – JA

Margurithe Zellén (KD) – JA

Olle Hagström (L) – NEJ

Jane Glamér (SD) – JA

Ann Blomberg (C) – JA

Bengt Melin (M) – NEJ

Sammanfattning av ärendet

Enligt kommunallagen bestämmer fullmäktige hur många ledamöter fullmäktige ska bestå av. Om fullmäktige beslutar att antalet ledamöter i fullmäktige ska ändras, ska beslutet tillämpas först när val av fullmäktige hålls nästa gång i hela landet. Beslutet ska fattas före utgången av februari månad valåret. Länsstyrelsen ska genast underrättas om beslutet.

Sändlista

Kommunstyrelsen
Kommunfullmäktige

Administrativa avdelningen
Folkhälsostrateg
Marcus Larsson

Tjänsteskrivelse
2025-10-29
2025/247

Kommunstyrelsen

Prioriterade insatsområden Folkhälsorådet 2026–2028

Beslutsförslag

Kommunstyrelsen beslutar att godkänna Folkhälsorådets förslag på prioriterade områden för Folkhälsorådet under perioden 2026–2028.

Ärendets beredning

Folkhälsorådet har vid sammanträde 2025-09-17 ställt sig bakom förslaget på nya prioriterade folkhälsoområden för perioden 2026–2028.

Sammanfattning av ärendet

Perioden för de tidigare prioriterade folkhälsoområdena löper ut vid årsskiftet 2025 och beslut om nya prioriterade folkhälsoområden behöver därmed beslutas.

Områdena har sin utgångspunkt framför allt i lokal statistik om hälsoläget i befolkningen, kommunens Mål-och resursplan 2026–2029, *beslutad KF 2025-06-18 § 52*. De prioriterade områden och målgrupper som lyfts fram i delregional nämnd norras långsiktiga plan avseende lokalt folkhälsoarbete 2026–2028 samt de åtta nationella folkhälsomålen har också legat till grund vid framtagandet av de prioriterade områdena:

-Barn och unga

-Främja goda levnadsvanor

-Psykisk hälsa

Ärendebeskrivning

Folkhälsorådet beviljar varje år medel till verksamheter, föreningar eller organisationer som bedriver hälsofrämjande och förebyggande arbete som skall gynna en jämlik hälsa i Färgelanda. De prioriterade insatsområdena beskriver de områden som folkhälsorådet i första hand ska prioritera vid beslut om medel för hälsofrämjande och förebyggande insatser.

Med stöd av globala (agenda 2030), nationella (8 folkhälsomålen), regionala (prioriterade områden och målgrupper som lyfts fram i delregional nämnd norras långsiktiga plan avseende lokalt folkhälsoarbete) samt Färgelandas kommuns mål- och resursplan och sist men inte minst lokal statistik kring hälsoläget i kommunen.

Med detta som bakgrund föreslås de prioriterade folkhälsoområden för 2026–2028 bli:

-Barn och unga

Detta område omfattar barn och ungas utveckling av såväl kognitiva, emotionella samt sociala färdigheter. Det omfattar också stöd till vårdnadshavare.

-Främja goda levnadsvanor

Genom att främja goda levnadsvanor kan man samtidigt förebygga en mängd sjukdomar. Detta område omfattar också en prioriterad grupp, kommunens äldre invånare.

-Psykisk hälsa

Utgångspunkten är att ge generella insatser för hela befolkningen, men också se till speciellt utsatta målgrupper som vi vet generellt sett har en sämre psykisk hälsa. En prioriterad grupp är kvinnor/flickor. Att främja psykisk hälsa är i sig en del av det suicidpreventiva arbetet då psykisk ohälsa har en tydlig koppling till suicid.

Ekonomisk konsekvensbeskrivning

Prioriteringarna ligger inom ramen för det samverkansavtal som styr det lokala folkhälsoarbetet i Färgelanda kommun för perioden 2026–2028. Genom att fokusera på prioriterade områden skapas förutsättningar för ett långsiktigt, strategiskt och behovsanpassat folkhälsoarbete. Arbetet tar sin utgångspunkt i kommunens MRP och de lokala utmaningar och möjligheter som identifierats, vilket stärker kopplingen till kommunens övergripande mål och politiska prioriteringar.

Sociala och miljömässiga konsekvenser

Prioriteringarna är till för att skapa ett mer strukturerat och långsiktigt folkhälsoarbete. Arbetet utgår från kommunens MRP och de lokala behov som finns och behöver arbetas vidare med.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse, dat 2025-10-29

Beslut FHR, dat 2025-09-17

Prioriterade insatsområden, dat 2025-09-17

Sändlista:

Folkhälsorådet

Folkhälsostrateg

Prioriterade insatsområden Folkhälsorådet 2026–2028

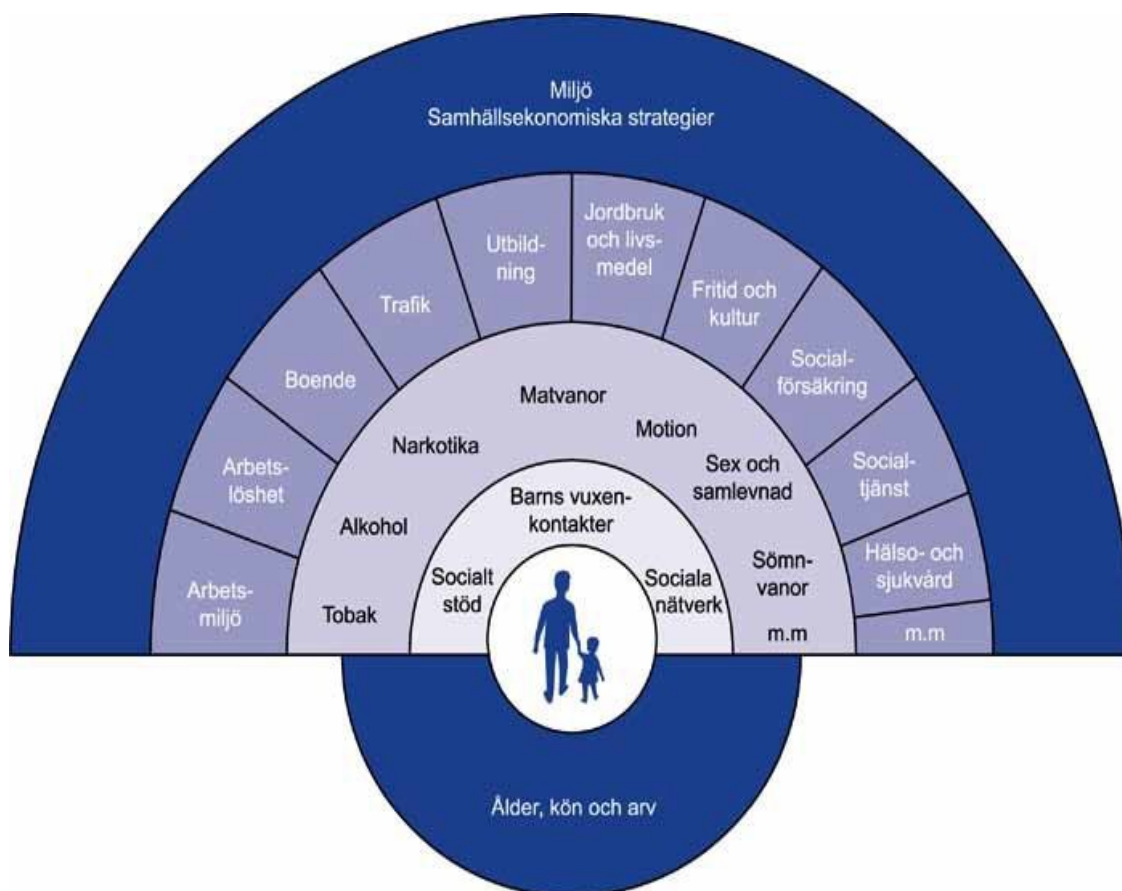

Innehåll

Folkhälsa.....	3
Utgångspunkt för de prioriterade insatsområdena.....	4
Prioriterade insatsområden.....	4
Barn och unga.....	4
Främja goda levnadsvanor	5
Psykisk hälsa	5

Folkhälsa

Folkhälsa handlar om hälsan i befolkningen, en god hälsa i befolkningen kännetecknas av hög livskvalitet, hög medellivslängd, låg sjuklighet och en jämlik hälsa mellan olika befolkningsgrupper. Folkhälsa innefattar individens egna val, livsstil och sociala förhållanden men också samhällets utformning så som miljön i omgivningen, möjlighet till delaktighet i samhället och andra strukturella faktorer, se figur nedan.

Figuren visar hälsans bestämningsfaktorer, omarbetad efter Dahlgren & Whitehead, 1992.

Utgångspunkt för de prioriterade insatsområdena

Dessa områden baseras på nationella, regionala och lokala prioriteringar och behov.

Nationella: Skapa förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen

Åtta målområden:

- Det tidiga livets villkor
- Kunskaper, kompetenser och utbildning
- Arbete, arbetsförhållanden och arbetsmiljö,
- Inkomster och försörjningsmöjligheter
- Boende och närmiljö
- Levnadsvanor
- Kontroll, inflytande och delaktighet
- En jämlik och hälsofrämjande hälso- och sjukvård.

Även den nya nationella strategin för psykisk hälsa och suicidprevention "det handlar om livet" ligger till grund för våra prioriterade folkhälsoområden.

Regionala: Verka för en förbättring av befolkningens livsvillkor och levnadsvanor

- Trygga och goda uppväxtvillkor inkl. fullföljda studier
- Levnadsvanor och närmiljö
- Tillit, inkludering och delaktighet
- God psykisk hälsa
- Hälsosamt åldrande

Lokala: Färgelanda kommuns mål- och resursplan, som bland annat lyfter fram

- Stärkta skolresultat i en trygg skolmiljö

Prioriterade insatsområden

Barn och unga

Detta område omfattar barn och ungas utveckling av såväl kognitiva, emotionella samt sociala färdigheter. Detta kan göras genom att främja en trygg skolgång, med mål om behörighet till gymnasiestudier samt möjligheter till fortsatta studier. Men också genom att främja goda matvanor, fysisk aktivitet, goda sömnvanor och inte minst erbjuda en meningsfull fritid.

Att främja den psykiska hälsan görs delvis genom att fokusera på ovan nämnda faktorer. En psykisk ohälsa i barndomen kan leda till sämre skolresultat och sämre framtidsutsikter i

vuxenlivet. Goda relationer är en grundförutsättning för god psykisk hälsa som grundläggs redan ifrån födseln och behöver värnas om hela under hela uppväxten. Därför är stöd till vårdnadshavare en viktig del i detta prioriterade område.

Främja goda levnadsvanor

Genom att främja goda levnadsvanor kan man samtidigt förebygga en mängd sjukdomar. Dessa sjukdomar resulterar i stort lidande för individer och familjer samt är stora kostnader för samhället.

Äldre: Sett till den demografiska kurvan i kommunen så är detta en stor grupp som procentuellt sett kommer att öka. Sociala sammanhang, goda matvanor, fysisk aktivitet och känsla av meningsfullhet de friskfaktorer som folkhälsomyndigheten benämner tydligast kring denna målgrupp. Extra fokus på att arbeta för att få ner den ofrivilliga ensamheten.

Alkohol: I undersökningar kring användning av alkohol bland yngre samt andel unga som blir bjudna hemma på alkohol så ligger Färgelanda högt i jämförelse med andra närliggande kommuner. Alkoholkonsumtion är en generell riskfaktor och bland ungdomar 15–19 år i Sverige är alkoholkonsumtion den riskfaktor som orsakar flest förlorade friska levnadsår.

Psykisk hälsa

Psykisk hälsa handlar bland annat om att människor upplever sin tillvaro meningsfull, att de kan använda sina resurser, vara delaktiga i samhället och uppleva att de har förmåga att hantera livets normala motgångar. Utgångspunkten att ge generella insatser för hela befolkningen, men också se till speciellt utsatta målgrupper som vi vet generellt sett har en sämre psykisk hälsa. Att främja psykisk hälsa är i sig en del av det suicidpreventiva arbetet då psykisk ohälsa har en tydlig koppling till suicid.

Det är av stor vikt att förbättra samverkan mellan olika aktörer kring främjande och förebyggande insatser av den psykiska hälsan hos befolkningen.

Flickor/kvinnor: Utifrån lokal statistik, både ifrån skolungdomar och äldre kvinnor så finns det flertalet parametrar som tyder på att kvinnors/flickors psykiska mående är sämre än männens. Därför är detta en speciellt prioriterad grupp.

FHR § 35 Dnr 2025/247
Förslag på prioriterade folkhälsoområden 2026-2028

Folkhälsorådets beslutsförslag

Kommunstyrelsen beslutar att godkänna Folkhälsorådets förslag på prioriterade områden för Folkhälsorådet under perioden 2026–2028.

Ärendets beredning

Folkhälsorådet har vid sammanträde 2025-09-17 ställt sig bakom förslaget på nya prioriterade folkhälsoområden för perioden 2026–2028.

Sammanfattning av ärendet

Perioden för de tidigare prioriterade folkhälsoområdena löper ut vid årsskiftet 2025 och beslut om nya prioriterade folkhälsoområden behöver därmed beslutas.

Områdena har sin utgångspunkt framför allt i lokal statistik om hälsoläget i befolkningen, kommunens Mål-och resursplan 2026–2029, *beslutad KF 2025-06-18 § 52*. De prioriterade områden och målgrupper som lyfts fram i delregional nämnd norras långsiktiga plan avseende lokalt folkhälsoarbete 2026-2028 samt de åtta nationella folkhälsomålen har också legat till grund vid framtagandet av de prioriterade områdena:

- Barn och unga
- Främja goda levnadsvanor
- Psykisk hälsa

Ärendebeskrivning

Folkhälsorådet beviljar varje år medel till verksamheter, föreningar eller organisationer som bedriver hälsofrämjande och förebyggande arbete som skall gynna en jämlik hälsa i Färgelanda. De prioriterade insatsområdena beskriver de områden som folkhälsorådet i första hand ska prioritera vid beslut om medel för hälsofrämjande och förebyggande insatser.

Med stöd av globala (agenda 2030), nationella (8 folkhälsomålen), regionala (prioriterade områden och målgrupper som lyfts fram i delregional nämnd norras långsiktiga plan avseende lokalt folkhälsoarbete) samt Färgelandas kommuns mål- och resursplan och sist men inte minst lokal statistik kring hälsoläget i kommunen.

Med detta som bakgrund föreslås de prioriterade folkhälsoområden för 2026–2028 bli:

-Barn och unga

Detta område omfattar barn och ungas utveckling av såväl kognitiva, emotionella samt sociala färdigheter. Det omfattar också stöd till

vårdnadshavare.

-Främja goda levnadsvanor

Genom att främja goda levnadsvanor kan man samtidigt förebygga en mängd sjukdomar. Detta område omfattar också en prioriterad grupp, kommunens äldre invånare.

-Psykisk hälsa

Utgångspunkten är att ge generella insatser för hela befolkningen, men också se till speciellt utsatta målgrupper som vi vet generellt sett har en sämre psykisk hälsa. En prioriterad grupp är kvinnor/flickor. Att främja psykisk hälsa är i sig en del av det suicidpreventiva arbetet då psykisk ohälsa har en tydlig koppling till suicid.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, dat 2025-09-04

Mål-och resursplan 2026–2029, KF 2025-06-18 § 52

Prioriterade insatsområden folkhälsa 2026-2028

Sändlista

Folkhälsorådet

Folkhälsostrateg

Kommunstyrelsen

Kommunledningskontoret
Kommundirektör
Katrín Siverby

Tjänsteskrivelse
2025-10-30
2025/336

Kommunstyrelsen

Avveckling av Dalslands miljö- och energiförbund samt inrättande av gemensam miljönämnd med antagande av reglemente och godkännande av överenskommelse samt samverkan avseende strategisk miljö- och energiverksamhet

Beslutsförslag

- Färgelanda kommun avvecklar tillsammans med Bengtsfors, Dals-Eds, Färgelanda och Melleruds kommuner, Dalslands miljö- och energiförbund med innebörden att förbundet och därmed även Dalslands miljönämnd upphör per den 2026-12-31.
- En gemensam nämnd - Dalslands miljönämnd - inrättas tillsammans med Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda och Melleruds kommuner från och med 2027-01-01.
- Färgelanda kommun antar reglemente för Dalslands miljönämnd enligt förslag daterat 2025-10-03.
- Färgelanda kommun godkänner "Överenskommelse om inrättande av gemensam miljönämnd" enligt förslag daterat 2025-10-03 och uppdrar till kommunstyrelsens ordförande att underteckna densamma.
- Samverkan mellan Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda och Melleruds kommuner inom den miljö- och energistrategiska verksamheten sker genom avtalssamverkan från och med 2027-01-01.
- Melleruds kommun är värdkommun för miljö- och energiverksamheten från och med 2027-01-01.

Beslut enligt ovan förutsätter att Bengtsfors Dals-Ed, Färgelanda och Melleruds kommuner fattar likalydande beslut.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av kommunstyrelsens presidium.

Ärendebeskrivning

Samverkansrådet gav Kommundirektörgruppen (KDG) den 24 januari 2025 i uppdrag att utreda för- och nackdelar med att gå från förbundslösning till avtalslösning avseende Dalslands Miljö- och energiförbund (DMEF). Syftet var att undersöka vilken organisationsform som bäst motsvarar vad som anges i 9 § Förvaltningslagen.

Uppdragets omfattning:

- Jämförelser mellan nuvarande samverkansform och avtalssamverkan.
- För- och nackdelar med de olika samverkansformerna.
- Förväntat utfall vid avtalssamverkan av olika omfattning.
- Ekonomiska och juridiska konsekvenser av samverkan genom avtal.
- Organisation av det miljöstrategiska arbetet framåt.

Uppdragstiden var 1 februari till 30 juni 2025. Redovisning har skett kontinuerligt samt avslutningsvis genom skriftlig rapport och muntlig redovisning vid Samverkansrådets möte den 27 juni 2025.

Utredning

Utredningen visar att avtalssamverkan är den lämpligaste formen för samverkan inom miljö- och energiområdet för ovan angivna kommuner. Genom avtal får kommunerna ökade möjligheter till styrning och kan i avtal bland annat reglera kommunernas rådighet, lokala förankring och prioriteringar. Kostnaderna för verksamheten beräknas minska bland annat till följd av att den administration som förbundsformen medför försvinner.

Inrättandet av en gemensam miljönämnd möjliggör exempelvis bred expertkunskap i nämnden och mindre administration i förhållande till om respektive kommun har var sin miljönämnd.

Att myndighetsutövning och strategifunktioner finns i en gemensam organisation ger fördelar exempelvis i form av att synergieffekter uppnås samt vid rekrytering av kompetent personal. Rekrytering underlättas även av att verksamheten är lokaliserad på en plats som det är enkelt att pendla till med kollektivtrafik eller egen bil.

KDG:s förslag till Samverkansrådet är att:

- Bengtsfors, Dals-Eds, Färgelanda och Melleruds kommuner avvecklar Dalslands miljö- och energiförbund med innebörden att förbundet och därmed även Dalslands miljönämnd upphör per den 2026-12-31.
- Samverkan mellan Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda och Melleruds kommuner inom miljö- och energiverksamhet sker genom avtalssamverkan från och med 2027-01-01.
- Melleruds kommun är värdkommun för miljö- och energiverksamheten från och med 2027-01-01.
- En gemensam nämnd - Dalslands miljönämnd - inrättas tillsammans med Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda och Melleruds kommuner från och med 2027-01-01 med uppdrag enligt förslag till reglemente.

Noteras bör att enligt 9 kap. 22 § Kommunallagen ska en gemensam nämnds uppgifter närmare preciseras i en överenskommelse mellan de berörda kommunerna.

KDG konstaterar att i samband med verksamhetsövergång kopplat till ovanstående förslag ska lednings- och administrativa resurser ses över.

Beredning

Redovisning har skett kontinuerligt samt avslutningsvis genom muntlig redovisning och skriftlig rapport vid Samverkansrådets möte den 27 juni 2025. Samverkansrådet förordar att följa KDG:s förslag.

Vidare har Samverkansrådet under utredningstiden uttalat att man ser positivt på att ytterligare kommuner ansluter till samverkan.

Ekonomisk konsekvensbeskrivning

Avtalssamverkan medför minskade kostnader genom förenklad administration och effektivare resursanvändning jämfört med förbundsformen.

Sociala och miljömässiga konsekvenser

Gemensam nämnd stärker kompetensförsörjningen och möjliggör strategiskt miljöarbete med lokal förankring och ökad samordning

Beslutsunderlag:

- ”Rapport - utredning av för- och nackdelar med att gå från förbundslösning till avtalslösning avseende miljö- och energifrågor”

Katrin Siverby
Kommundirektör

Sändlista:

Bengtsfors kommun
Dals-Eds kommun
Melleruds kommun
Dalslands Miljö- och energiförbund
Ekonomiavdelningen

Överenskommelse om inrättande av gemensam miljönämnd

1. Parter

Denna överenskommelse ingås mellan kommunerna Dals-Ed, Mellerud, Färgelanda och Bengtsfors (samverkanskommunerna) i enlighet med 9 kap. 22 § Kommunallagen (2017:725, KL).

2. Bakgrund och ändamål

Samverkanskommunerna har sedan länge samarbetat i miljöfrågor inom ramen för Dalslands Miljö- och Energiförbund och önskar fortsätta samverka genom att inrätta en gemensam miljönämnd när förbundet upphör.

Syftet med samverkanskommunernas samverkan i en gemensam nämnd är att effektivisera och kvalitetssäkra tillsyn och myndighetsutövning samt att tydliggöra styrningen av verksamheten

3. Nämndens namn och värdkommun

Den gemensamma nämnden benämns Dalslands Miljönämnd (DMN) och placeras organisatoriskt i Melleruds kommun, som fungerar som värdkommun.

4. Personalansvar

Kommunstyrelsen i värdkommunen är anställningsmyndighet för personal.

5. Upplåtelse av lokaler och lös egendom

Värdkommunen upplåter erforderliga lokaler för den gemensamma nämnden och dess verksamhet.

Erforderlig lös egendom kommer värdkommunen mot ersättning att upplåta till den gemensamma nämnden och dess verksamhet.

Värdkommunen ansvarar för nya investeringar avseende lös

egendom vilket den gemensamma nämnden erlägger ersättning för till värdkommunen.

Värdkommunen och den gemensamma nämnden bestämmer ersättningens storlek för upplåtelse av lös egendom efter förhandlingar och enligt separat överenskommelse.

6. Processbehörighet

DMN får själv eller genom ombud föra nämndens talan i alla mål och ärenden inom, sitt ansvarsområde, om inte någon annan ska göra det på grund av lag eller annan författning eller beslut av berörd fullmäktige.

7. Revision och ansvar

Revision sker enligt kommunallagens bestämmelser. Varje kommun ansvarar för att utse revisorer för granskning av gemensamma nämndens verksamhet.

8. Verksamhetsstyrning och budget

Verksamhetens inriktning, nämndmål med tillhörande nyckeltal/indikatorer och volymmått, där det är lämpligt, specificeras årligen i budget för verksamheten

Melleruds kommun ska årligen upprätta ett förslag till budget och målsättningar för kommande år i samråd med övriga kommuner senast 15 februari. Melleruds kommun fastställer därefter budgeten för den gemensamma nämnden.

9. Kostnadsfördelning

Samverkanskommunerna ska lämna årligt bidrag till kostnaden för nämndens verksamhet. Kostnaderna fördelas utifrån befolkningsmängd (antalet invånare i respektive samverkanskommun) per den 1 november föregående år.

Kostnaderna (totala faktiska kostnaderna, det vill säga kostnader för personal, lokaler, administration, verksamhet) för den gemensamma

nämndens och förvaltningens verksamhet ska fördelas mellan kommunerna nedan angivna grunder. I den gemensamma nämndens kostnader ska även ingå centrala kostnader (gemensamma overheadkostnader) för administration, det vill säga personal- och ekonomiadministration, nämndadministration, upphandling, IT och telefoni, företagshälsovård, försäkring och liknande gemensamma kostnader.

Denna fördelning ska gälla vid fastställande av budget, vid beslut om fördelning av överskott eller underskott i nämndens verksamhet samt vid upplösning av samverkan i den gemensamma nämnden.

10. Utvärdering och intern kontroll

Utvärdering och intern kontroll av verksamhet bedriven inom ramen för den gemensamma nämnden genomförs kontinuerligt.

Nämnden ska enligt 6 kap. 6 § Kommunallagen (2017:725, KL) se till att det finns en fungerande intern kontroll. Den interna kontrollen ska dels säkerställa att lagar, regler, styrdokument, policys m.m. tillämpas enligt givna föreskrifter, dels att uppföljning sker av mål för ekonomi, prestationer och kvalitet. Årligen genomförs en risk- och väsentlighetsanalys som underlag för nämndens internkontrollplan.

Den gemensamma nämnden fastställer årligen vilka utvärderingar som ska göras. Utvärderingen ska avse verksamhets effektivitet, hur samarbetet fungerar med samverkande kommuner, kvalitetssäkring och kundnöjdhet.

11. Medelsförvaltning och insyn

Melleruds kommun ansvarar för medelsförvaltningen. Övriga samverkande kommuner har rätt till löpande insyn i medelsförvaltningen så vitt avser den gemensamma nämndens verksamhet.

12. Arkiv

Vårdkommunen ansvarar för att nämndens arkiv vårdas i enlighet med bestämmelserna i arkivlagen. För tillsyn över nämndens arkivverksamhet svarar arkivmyndigheten i vårdkommunen, det vill säga kommunstyrelsen.

13. Försäkringar

Vårdkommunen tecknar och vidmakthåller erforderliga försäkringar för den gemensamma nämndens verksamhet.

14. Upphörande av verksamheten

I det fall den gemensamma verksamheten upphör fördelas tillgångar och avvecklingskostnader på samma sätt som kostnaderna för den gemensamma nämndens verksamhet enligt punkt 9 ovan.

Det åligger de samverkande kommunerna att vid avtalets upphörande erbjuda motsvarande andel av personalen anställning som fördelningen enligt punkt 9. För de kommuner som inte övertar ansvar för anställning av personal åligger det att efter avtalets upphörande betala vad som motsvarar den faktiska lönekostnaden (lön samt personalomkostnader) under högst den tid som motsvaras av aktuell personals uppsägningstid, motsvarande den kommunens andel (punkt 9) av den personal som kvarstår i anställning hos vårdkommunen.

15. Ny samverkanskommun

Om en ny intressent vill delta i samverkan ska nytt avtal upprättas av gemensamma nämnden med förslag på anpassning utifrån nya behov och krav. Vidare ska nytt reglemente för nämnden upprättas. Samverkanskommunernas kommunfullmäktige ska anta reglementet och avtalet innan dessa blir giltiga samt ersätter nuvarande reglemente och avtal.

16. Övrigt

Nämndens uppdrag, uppföljningsansvar och arbetsformer med mera framgår av DMN:s reglemente.

17. Tvist

Tvist i anledning av denna överenskommelse ska avgöras av allmän domstol.

18. Ikraftträdande och giltighet

Överenskommelsen träder i kraft den 1 januari 2027 och gäller tills vidare. Varje samverkande kommun har rätt att med två (2) års uppsägningstid skriftligen säga upp överenskommelsen att upphöra vid mandatperiods utgång. Uppsägningen ska tillsändas samtliga samverkande kommuner.

19. Godkännande

Denna överenskommelse gäller under förutsättning att respektive samverkande kommuns kommunfullmäktige godkänner överenskommelsen. Denna överenskommelse har upprättats i fyra likalydande exemplar varav parterna tagit var sitt.

20. Underskrifter

För Bengtsfors kommun 202x-xx-xx

NN

Kommunstyrelsens ordförande

För Dals-Eds kommun 202x-xx-xx

NN

Kommunstyrelsens ordförande

För Färgelanda kommun 202x-xx-xx

NN

Kommunstyrelsens ordförande

För Melleruds kommun 202x-xx-xx

NN

Kommunstyrelsens ordförande

Reglemente

Dalslands Miljönämnd

UTKAST

Innehåll

1	§ Samverkanskommuner	2
2	§ Värdkommun	2
3	§ Uppdrag och verksamhet.....	2
4	§ Personalpolitik	2
5	§ Behandling av personuppgifter	3
6	§ Uppföljning, återredovisning och rapportering till fullmäktige.....	3
7	§ Information och samråd	3
8	§ Tidpunkt för sammanträden	3
9	§ Kallelse	4
10	§ Sammanträde på distans.....	4
11	§ Närvarorätt	5
12	§ Sammansättning	5
13	§ Ordföranden.....	5
14	§ Presidium	6
15	§ Ersättare för ordförande och vice ordföranden.....	6
16	§ Förhinder	6
17	§ Ersättares tjänstgöring	6
18	§ Jäv, avbruten tjänstgöring	7
19	§ Yrkanden	7
20	§ Reservation.....	7
21	§ Justering av protokoll	7
22	§ Kungörelser och tillkännagivanden av föreskrifter med mera	7
23	§ Delgivningsmottagare	8
24	§ Undertecknande av handlingar	8

1 § Samverkanskommuner

Bengtsfors kommun, Dals-Eds kommun, Färgelanda kommun och Melleruds kommun (samverkanskommunerna) har kommit överens om att från och med den 1 januari 2027 inrätta en gemensam miljönämnd, kallad Dalslands miljönämnd (DMN). Nämnden är en gemensam myndighetsnämnd enligt kommunallagen och utövar myndighetsutövning inom miljö- och hälsoskyddsområdet.

2 § Värdkommun

Melleruds kommun är värdkommun och den gemensamma nämnden ingår i Melleruds nämndsorganisation.

3 § Uppdrag och verksamhet

DMN ska inom sitt verksamhetsområde följa vad som anges i lag eller annan författning. Nämnden ska följa det samverkanskommunernas respektive fullmäktige – i reglemente, i samband med budget eller i annat särskilt beslut – har bestämt att nämnden ska fullgöra, samt verka för att fastställda mål uppnås och i övrigt följa givna uppdrag och angivna riktlinjer.

DMN:s uppgifter omfattar följande:

1. fullgöra medlemskommunernas uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet samt de övriga uppgifter som enligt lag ska fullgöras av den kommunala nämnden inom miljö- och hälsoskyddsområdet,
2. svara för medlemskommunernas engagemang i regional och lokal miljöövervakning,
3. att pröva dispensansökningar, som berör den lagstiftning där nämnden har tillsynsansvar
4. svara för prövning och tillsyn som ankommer på kommunen enligt övriga lagar och förordningar som berör nämndens ansvarsområde, (sprängämnesprekursorer, strålskydd, foder och animaliska biprodukter m.fl.),
5. tillsyn enligt strandskyddsbestämmelserna,
6. övriga uppgifter som enligt svensk lag eller Europeiska unionens bestämmelser ska fullgöras av kommunal nämnd som har anknytning till ovanstående lagstiftning.

4 § Personalpolitik

Kommunstyrelsen i värdkommunen är anställningsmyndighet för personalen.

DMN ska utveckla och samordna personalorganisationen enligt kommunstyrelsens beslut och anvisningar i värdkommunen.

5 § Behandling av personuppgifter

DMN är personuppgiftsansvarig för den behandling av personuppgifter som sker i dess verksamhet.

DMN ska utse dataskyddsombud.

6 § Uppföljning, återredovisning och rapportering till fullmäktige

DMN ska kontinuerligt följa upp sin verksamhet.

a) Nämnden ska två gånger per år redovisa till fullmäktige hur den har fullgjort de uppdrag som samverkanskommunernas respektive fullmäktige har lämnat till dem:

- i reglemente
- genom finansbemyndigande eller ekonomiska ramar

Nämnden ska vid redovisningen även redogöra för hur uppdrag som delegerats till den har fullgjorts. Redovisning ska ske enligt de riktlinjer som fastställs av samverkanskommunernas respektive fullmäktige.

Nämnden ska även fullgöra rapporteringsskyldighet som ålagts dem enligt speciallag.

7 § Information och samråd

Kommunstyrelsen och kommunstyrelsens presidium i respektive samverkanskommun ska i möjligaste mån från DMN erhålla den information och det underlag de behöver i sin verksamhet. Rätten till information omfattar inte uppgift för vilken sekretess råder.

DMN ska samråda när deras verksamhet och ärenden berör någon samverkanskommuns kommunstyrelses eller nämnds verksamhet.

Samråd bör även ske med föreningar och organisationer när dessa är särskilt berörda. DMN beslutar om formerna för samrådet.

8 § Tidpunkt för sammanträden

DMN sammanträder på dag och tid som nämnden bestämmer.

Sammanträdet ska hållas också om minst en tredjedel av nämndens ledamöter begär det eller om ordföranden anser att det behövs. En begäran om extra sammanträde ska göras skriftligen hos ordföranden och innehålla uppgift om det eller de ärenden som önskas behandlas på det extra sammanträdet.

Ordföranden ska, om möjligt, samråda med vice ordföranden om tiden för extra sammanträde.

Om det föreligger särskilda skäl får ordföranden ställa in ett sammanträde eller ändra dagen eller tiden för sammanträdet. Om möjligt ska samråd ske med vice ordföranden.

Om ordföranden beslutar att ett sammanträde ska ställas in eller att dagen eller tiden för ett sammanträde ska ändras, ska ordföranden se till att varje ledamot och ersättare snarast underrättas om beslutet.

9 § Kallelse

Ordföranden ansvarar för att kallelse utfärdas till sammanträdena. När varken ordföranden eller en vice ordförande kan kalla till sammanträde ska den som varit ledamot i nämnden längst tid göra detta (ålderspresidenten). Om flera ledamöter har lika lång tjänstgöringstid ska den till åldern äldste ledamoten vara ålderspresident.

Kallelsen ska vara skriftlig och innehålla uppgift om tid och plats för sammanträdet. Kallelsen ska tillställas varje ledamot och ersättare samt annan förtroendevald som får närvara vid sammanträdet senast sju dagar före sammanträdesdagen. Kallelse får ske elektroniskt om det inte är olämpligt. Ordföranden bestämmer formen för kallelse.

I undantagsfall får kallelse ske på annat sätt.

Kallelsen bör åtföljas av föredragningslista. Ordföranden bestämmer i vilken utsträckning handlingar som tillhör ett ärende på föredragningslistan ska bifogas kallelsen. Ordföranden ska i kallelsen ange om utelämnande av handlingar har skett.

10 § Sammanträde på distans

DMN får, om särskilda skäl föreligger, sammanträda med ledamöter närvarande på distans. Sådant sammanträde får endast äga rum om ljud- och bildöverföring sker i realtid och på ett sådant sätt att samtliga deltagare kan se och höra varandra på lika villkor. Lokalen ska vara så beskaffad att inte obehöriga kan ta del av sammanträdeshandlingar, bild eller ljud.

Ledamot som önskar delta på distans ska senast tre (3) dagar i förväg anmäla detta till av nämnden utsedd funktion. Ordföranden avgör om närvaro får ske på distans.

Nämnden får bestämma vad som närmare ska gälla om deltagande på distans i nämnden.

11 § Närvarorätt

Nämnden får medge förtroendevald som inte är ledamot eller ersättare i nämnden att närvara vid sammanträde med nämnden för att lämna upplysningar. Även anställd i respektive samverkanskommun och särskilt sakkunnig kan medges denna rätt. Om nämnden beslutar det, får den som kallats delta i överläggningarna.

Nämnden får härutöver bestämma att annan ska ha rätt att närvara vid nämndens sammanträden.

12 § Sammansättning

Nämnden består av åtta (8) ledamöter och åtta (8) ersättare.

Bengtsfors kommun, Dals-Eds kommun, Färgelanda kommun och Melleruds kommun utser vardera två (2) ledamöter och två (2) ersättare som representant i nämnden.

Vid lika röstetal i nämnden har ordföranden utslagsröst.

Mandatperioden ska följa de ordinarie mandatperioderna.

Mandatperioden är fyra år räknat från den 1 januari året efter allmänna val till fullmäktige hållits i riket.

Posterna som ordförande och vice ordförande roterar per två (2) år i taget mellan de deltagande kommunernas företrädare i nämnden. Ordningsföljden är Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda och Mellerud om inte annat överenskommes i särskild ordning. Till vice ordförande väljs ledamot från den kommun som vid nästa tvåårsperiod avses överta ordförandeskapet.

Val av ordförande och vice ordförande görs av kommunfullmäktige i värdkommunen enligt ordning i ovanstående stycke.

Arvoden och andra ekonomiska förmåner till ledamöter och ersättare i den gemensamma nämnden betalas av den kommun som valt dem enligt respektive kommuns ersättningsregler för förtroendevalda.

13 § Ordföranden

Det åligger ordföranden att:

- leda nämndens arbete och sammanträden
- kalla till sammanträde i enlighet med lag och reglemente
- kalla ersättare
- inför sammanträdena se till att ärendena som ska behandlas i nämnden vid behov är beredda
- se till att färdigberedda ärenden snarast behandlas i nämnden
- bevaka att nämndens beslut verkställs

14 § Presidium

DMN:s presidium ska bestå av ordförande och en vice ordförande.

Vice ordföranden ska biträda ordföranden i uppgiften att planera och leda sammanträdet i den mån ordföranden anser att det behövs.

15 § Ersättare för ordförande och vice ordföranden

Om varken ordförande eller vice ordförande kan delta i ett helt sammanträde eller en del av ett sammanträde, får nämnden utse en annan ledamot som ersättare för dessa. Tills valet förrättats, fullgörs ordförandens uppgifter av den som varit ledamot i nämnden längst tid. Om flera ledamöter har lika lång tjänstgöringstid fullgörs ordförandens uppgifter av den äldste av dem.

Motsvarande gäller om ordföranden eller vice ordföranden inte kan fullgöra sitt uppdrag under en längre tid. Ersättaren ska fullgöra samtliga ordförandens eller vice ordförandens uppgifter.

16 § Förhinder

En ledamot som är förhindrad att delta i ett sammanträde eller i en del av ett sammanträde, ska snarast anmäla detta till av nämnden utsedd funktion. Denna funktion ska underrätta den ersättare som står i tur om att denne ska tjänstgöra.

17 § Ersättares tjänstgöring

Om en ledamot är förhindrad att delta eller att vidare delta i ett sammanträde ska en ersättare kallas in från den kommun vars ledamot är förhindrad att delta enligt den av aktuell samverkanskommuns fullmäktige bestämd ordning. Saknas ersättare från aktuell samverkanskommun gäller särskild inkallelseordning enligt bilaga.

En ledamot som inställer sig under ett pågående sammanträde har rätt att tjänstgöra även om en ersättare har trätt in i ledamotens ställe.

Ersättare som inte tjänstgör har rätt att delta i överläggningarna och få sin mening antecknad i protokollet.

En ersättare som börjat tjänstgöra har alltid företräde till tjänstgöring framför annan ersättare.

18 § Jäv, avbruten tjänstgöring

En ledamot eller en ersättare som avbrutit sin tjänstgöring på grund av jäv i ett ärende får tjänstgöra igen sedan ärendet handlagts.

Ledamot som en gång avbrutit tjänstgöringen under ett sammanträde på grund av annat hinder än jäv, får inte åter tjänstgöra vid sammanträdet.

19 § Yrkanden

När nämnden förklarat överläggningen i ett ärende avslutad, går ordföranden igenom de yrkanden som har framställts under överläggningen och kontrollerar att de har uppfattats korrekt. Ordföranden befäster genomgången med ett klubbslag. Därefter får inte något yrkande ändras eller läggas till, om inte nämnden enhälligt beslutar att medge det.

Om ordföranden anser att det behövs kan den ledamot som har framställt ett yrkande avfatta det skriftligt.

20 § Reservation

Om en ledamot har reserverat sig mot ett beslut och ledamoten vill motivera reservationen skall ledamoten göra det skriftligt. Motiveringen ska lämnas till sekreteraren före den tidpunkt som har fastställts för justeringen av protokollet. Motsvarande gäller vid omedelbar justering.

21 § Justering av protokoll

Protokollet justeras av ordföranden och en ledamot.

Nämnden kan besluta att en paragraf i protokollet ska justeras omedelbart. Paragrafen ska redovisas skriftligt vid sammanträdet och justeras av ordföranden och en ledamot.

22 § Kungörelser och tillkännagivanden av föreskrifter med mera

Nämnden ansvarar för att beslut och föreskrifter inom det egna ansvarsområdet kungörs enligt gällande bestämmelser.

Nämnden ska underrätta respektive samverkanskommun om ändringen och dess innehåll så snart en uppdatering av den kommunala författningssamlingen bedöms nödvändig.

23 § Delgivningsmottagare

Delgivning med nämnden sker med ordföranden eller anställd som nämnden beslutar.

24 § Undertecknande av handlingar

Skrivelser, avtal, andra handlingar från nämnden ska på nämndens vägnar undertecknas av ordföranden och kontrasigneras av nämnden utsedd tjänsteperson. Vid förfall för ordföranden inträder vice ordföranden och vid förfall för denne, den ledamot som nämnden utser.

Nämnden får även uppdra åt förtroendevald eller tjänsteperson att enligt av nämnden lämnade direktiv underteckna handlingar på nämndens vägnar. Beslut som fattas med stöd av delegation samt skrivelser, avtal och andra handlingar som upprättas med anledning därav undertecknas av den som fattat beslutet och, i förekommande fall, kontrasigneras av den som utses härtil.

Kommunledningskontoret
Kommundirektör
Katrín Siverby

Tjänsteskrivelse
2025-10-31
2025/266

Kommunstyrelsen

Entledigande av representanter i Folkhälsorådet, Pensionärsrådet och Färgelanda Jaktvårdskrets

Beslutsförslag

1. Kommunstyrelsen entledigar Linda Jansson (M) från uppdrag som representant och ordförande i Folkhälsorådet.
2. Kommunstyrelsen entledigar Ulla Börjesson (S) från uppdraget som ordförande och Christoffer Wallin (SD) som representant i Pensionärsrådet.
3. Kommunstyrelsen entledigar Bengt Melin (M) från uppdrag som representant för Färgelanda Jaktvårdskrets

Ärendets beredning

Ärendet bordlades på kommunstyrelsens sammanträde 2025-10-08.

Ärendebeskrivning

Enligt 6 kap. 21 § Kommunallagen (2027:725, KL) får fullmäktige välja ett nytt presidium om den politiska majoriteten i fullmäktige har förändrats på ett sådant sätt att det parti som nämndens ordförande företräder inte längre ingår i den politiska majoriteten.

Av förarbetena till samma paragraf framgår att en förändring av den politiska majoriteten i fullmäktige har inträffat när nya val av nämndordförande skulle utfalla på ett annat sätt än tidigare val, och denna förändring beror på att partierna i fullmäktige samverkar på ett nytt sätt. För att avgöra huruvida en ny politisk majoritet föreligger kan ledning fås av politiska deklarationer eller hur partierna röstat i viktigare ärenden, till exempel kommunens budget.

Genom beslut i fullmäktige den 24 september 2025 (§ 64) har konstaterats att den politiska majoriteten i fullmäktige har förändrats på ett sådant sätt att det parti som nämndens ordförande företräder inte längre ingår i den politiska majoriteten och med anledning av det har fullmäktige samma dag entledigat ett antal funktioner i styrelse, nämnder och bolag (§ 65).

Kommunstyrelsen gör vid varje ny mandatperiod ett antal val till olika organ – Folkhälsorådet, Pensionärsrådet och Färgelanda Jaktvårdskrets. Även dessa val skulle idag ha utfallit på annat sätt än tidigare, varför även

dessa representanter skulle behöva entledigas från sina uppdrag. Noteras bör att representanterna i Brottsförebyggande rådet redan tidigare under mandatperioden förändrats så att den överensstämmer med den förändrade majoriteten i fullmäktige.

Ekonomisk konsekvensbeskrivning

Beslutet har inga ekonomiska konsekvenser.

Sociala och miljömässiga konsekvenser

Beslutet har inga sociala eller miljömässiga konsekvenser.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse, dat 2025-10-31

Beslut KS, dat 2025-10-08

Sändlista:

Ulla Börjesson (S)

Linda Jansson (M)

Bengt Melin (M)

Christoffer Wallin (SD)

Folkhälsorådet

Pensionärsrådet

Färgelanda Jaktvårdskrets

KS § 121

Dnr 2025/266

Entledigande av representanter i Folkhälsorådet, Pensionärsrådet och Färgelanda Jaktvårdskrets

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen bordlägger ärendet.

Avstår att delta i beslut

Centerpartiet avstår från att delta i beslutet.

Reservation

Mot beslutet reserverar sig Sverigedemokraterna och Kristdemokraterna.

Yrkande

Ordförande Ulla Börjesson (S) yrkar på att ärendet bordläggs.

Christoffer Wallin (SD) och Margurithe Zellén (KD) yrkar på bifall till förvaltningens förslag om entledigande.

Propositionsordning

Ordförande ställer proposition på om ärendet ska avgöras idag eller vid ett senare tillfälle. Ordförande finner att ärendet ska avgöras vid ett senare tillfälle.

Ärendebeskrivning

Enligt 6 kap. 21 § Kommunallagen (2027:725, KL) får fullmäktige välja ett nytt presidium om den politiska majoriteten i fullmäktige har förändrats på ett sådant sätt att det parti som nämndens ordförande företräder inte längre ingår i den politiska majoriteten.

Av förarbetena till samma paragraf framgår att en förändring av den politiska majoriteten i fullmäktige har inträffat när nya val av nämndordförande skulle utfalla på ett annat sätt än tidigare val, och denna förändring beror på att partierna i fullmäktige samverkar på ett nytt sätt. För att avgöra huruvida en ny politisk majoritet föreligger kan ledning fås av politiska deklarationer eller hur partierna röstat i viktigare ärenden, till exempel kommunens budget.

Genom beslut i fullmäktige den 24 september 2025 (§ 64) har konstaterats att den politiska majoriteten i fullmäktige har förändrats på ett sådant sätt att det parti som nämndens ordförande företräder inte längre ingår i den politiska majoriteten och med anledning av det har fullmäktige samma dag entledigat ett antal funktioner i styrelse, nämnder och bolag (§ 65).

Kommunstyrelsen gör vid varje ny mandatperiod ett antal val till olika organ – Folkhälsorådet, Pensionärsrådet och Färgelanda Jaktvårdskrets. Även dessa val skulle idag ha utfallit på annat sätt än tidigare, varför även dessa representanter skulle behöva entledigas från sina uppdrag. Noteras bör att representanterna i Brottsförebyggande rådet redan tidigare under mandatperioden förändrats så att den överensstämmer med den förändrade majoriteten i fullmäktige.

Beslutsunderlag

Kommunfullmäktiges beslut 2025-09-24, § 64

Kommunfullmäktiges beslut 2025-09-24, § 65

Sändlista

Ulla Börjesson (S)

Linda Jansson (M)

Bengt Melin (M)

Christoffer Wallin (SD)

Folkhälsorådet

Pensionärsrådet

Färgelanda Jaktvårdskrets

Kansliavdelningen
Kommunsekreterare
Niklas Englund

Tjänsteskrivelse
2025-11-03
2025/339

Kommunstyrelsen

Val av representanter till Folkhälsorådet, Pensionärsrådet och Färgelanda Jaktvårdskrets

Beslutsförslag

Kommunstyrelsen utser:

- xxx till representant och ordförande i Folkhälsorådet
- xxx till ordförande i Pensionärsrådet
- xxx till representant i Pensionärsrådet
- xxx till representant för Färgelanda Jaktvårdskrets

Sammanfattning av ärendet

Till följd av tidigare ärende avseende *Entledigande av representanter i Folkhälsorådet, Pensionärsrådet och Färgelanda Jaktvårdskrets*, behöver kommunstyrelsen utse nya representanter för dessa politiska instanser.

Ekonomisk konsekvensbeskrivning

Inget att ange.

Sociala och miljömässiga konsekvenser

Inget att ange.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse, dat 2025-11-03.

Sändlista:

Avgående representanter
Valda representanter
Lön
Folkhälsostrateg
Pensionärsnätverken

Kansliavdelningen
Kommundirektör
Katrín Siverby

Tjänsteskrivelse
2025-10-21
2025/304

Kommunstyrelsen

Svar på initiativärende rörande inrättande av nytt forum

Beslutsförslag

Initiativärendet rörande inrättande av nytt forum avslås, då det får anses tillgodosett genom befintliga strukturer och beslut.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av kommunstyrelsens presidium.

Ärendebeskrivning

Ann Blomberg (C) har den 8 oktober 2025 lämnat in ett initiativärende, där Centerpartiet föreslår att ett särskilt forum inrättas där alla partier i kommunfullmäktige är representerade, för att möjliggöra informationsdelning och fördjupade samtal kring kommunens ekonomiska utmaningar – utanför den ordinarie debatten i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige. Kommunstyrelsen beslöt vid sitt sammanträde samma dag att överlämna frågan till kommunstyrelsens presidium för beredningen (KS 2025-10-08, § 128).

Kommunen har redan en etablerad struktur för budgetarbete genom budgetberedningen, där samtliga partier är representerade. Det är inom denna beredning som mål- och resursplanen tas fram och förankras. Vidare finns en antagen mål- och resursplan som ska följas, detta ansvar åvilar alla nämnder, förvaltningen och övriga kommunala organ. Kommunstyrelsen och kommunfullmäktige är de demokratiskt legitima forumen för beslut om kommunens ekonomi. Att inrätta ett ytterligare forum riskerar att skapa otydlighet i ansvarsfördelningen och försvaga den struktur som redan finns. Ett extra forum är därför inte motiverat. Samtidigt är det av stor vikt att kommunen når en budget i balans. Skulle behov uppstå för ytterligare samråd eller dialog, har kommunstyrelsens ordförande möjlighet att kalla till särskilda gruppledarträffar. Initiativärendets intensioner får genom befintliga forum och beslut därmed anses uppfyllda.

Ekonomisk konsekvensbeskrivning

Beslutet har inga direkta ekonomiska konsekvenser

Sociala och miljömässiga konsekvenser

Beslutet har inga sociala eller miljömässiga konsekvenser.

Beslutsunderlag:

Kommunstyrelsens beslut 2025-10-08 (§ 128)

Sändlista:

Ann Blomberg

KS § 128

Dnr 2025/304

Initiativärende Ann Blomberg (C) avseende forum för samtliga partier

Kommunstyrelsens beslut

Initiativärendet skickas till kommunstyrelsens presidium för beredning.

Sammanfattning av ärendet

Initiativärende från Centerpartiet:

”Ekonomi i Färgelanda visar på fel riktning. Samtliga sektorer visar sämre prognos än vad vi såg under våren. Nu, mer än någonsin, behövs politiker som vill och vågar ta beslut som sträcker sig längre än till slutet av den här mandatperioden. För att uppnå det krävs att vi alla tar oss tid att lyssna på varandra och att vi får tid att förankra kommande beslut hemma i partigrupperna.

Centerpartiet yrkar på att det införs ett forum där alla partier från KF är representerade, där information kan delas, och där diskussioner kan föras på annan nivå än den politiska debatten som sker i KS och KF

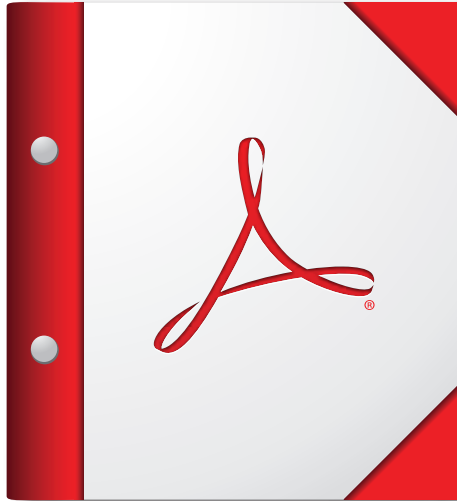
Ann Blomberg, Centerpartiet”

Beslutsunderlag

Initiativärende Ann, dat 2025-10-08

Sändlista

Kansliet

Bästa resultat får du om du öppnar den här PDF-portföljen i Acrobat X eller Adobe Reader X eller senare.

Hämta Adobe Reader nu!

Kansliavdelningen
Kommundirektör
Katrín Siverby

Tjänsteskrivelse
2025-10-21
2025/303

Kommunstyrelsen

Svar på initiativärende avseende inrättande av gemensam miljönämnd

Beslutsförslag

Kommunstyrelsen avslår initiativärende rörande utredning kring miljönämnd med hänvisning till att en omfattande utredning redan har genomförts.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av kommunstyrelsens presidium.

Ärendebeskrivning

Linda Jansson (M) har den 8 oktober 2025 lämnat in ett initiativärende avseende ett uppdrag till kommundirektören att titta på en möjlig lösning för Färgelanda kommun att lämna den gemensamma miljönämnden och fortsatt endast samarbeta om ett gemensamt miljökontor med de fyra Dalslands kommunerna. Kommunstyrelsen har vid sitt sammanträde samma dag, överlämnat ärendet till kommunstyrelsens presidium för beredning (KS 2025-10-08, § 130).

Samverkansrådet för Dalslandssamverkan gav kommundirektörsgruppen (KDG) i uppdrag att utreda för- och nackdelar med olika samverkansformer inom miljö- och energiområdet. Utredningen har genomförts under våren 2025 och redovisats för både samverkansrådet och samverkande kommuner. Utredningen omfattar juridiska, ekonomiska och organisatoriska aspekter samt erfarenheter från andra kommuner.

Utredningen bedömer att en gemensam myndighetsnämnd är att föredra då den möjliggör fortsatt samlad expertkunskap inom miljöområdet, vilket är avgörande för att säkerställa kvalitet och rättssäkerhet i myndighetsutövningen. Den gemensamma nämnden skapar vidare förutsättningar för effektivare hantering av ärenden, minskad administration och bättre möjligheter till kompetensförsörjning.

Med hänvisning till att utredning redan är genomförd, bedöms ytterligare en utredning inte behövas.

Ekonomisk konsekvensbeskrivning

Hanteringen inom en gemensam nämnd bedöms ge förutsättningar för effektivare hantering av ärenden, minskad administration och bättre möjligheter till kompetensförsörjning.

Sociala och miljömässiga konsekvenser

Ärendet har inga sociala konsekvenser, men däremot positiva miljömässiga konsekvenser genom att den gemensamma nämnden möjliggör fortsatt samlad expertkunskap inom miljöområdet, vilket är avgörande för att säkerställa kvalitet och rättssäkerhet i myndighetsutövningen.

Beslutsunderlag:

- Kommunstyrelsens beslut 2025-10-08 (§ 130)

Sändlista:

Linda Jansson

KS § 130

Dnr 2025/303

Initiativärende Linda Jansson (M) avseende miljönämnd

Kommunstyrelsens beslut

Initiativärendet skickas till kommunstyrelsens presidium för beredning.

Sammanfattning av ärendet

Linda Jansson (M) lämnar ett initiativärende som lyder:

"Vid senaste kommunstyrelse 2025-09-10 gav kommundirektören information om arbetet med Dalslands Miljö- och energiförbund (DMEF) Man tittade på för och nackdelar med de olika samverkansformerna och på organisering av det miljöstrategiska arbetet. Vi fick också informationen att Miljönämnden under fyra kommuner bör finnas kvar i sin utformning som man har idag då det skulle bli "citatt" tufft för miljökontoret att åka till fyra kommuner med beslutsförslagen.

Färgelanda kommun har kommit längre ifrån viktiga beslut som rör kommunen. Så som de strategiska miljö och energiarbetet, tillståndsansökningar som idag fattas av miljönämnden. Det är också en nackdel för kommunen med en gemensam Miljönämnd då man förlorar lokal kännedom och kan få en försvagad lokal anpassning även att det kan bli en svårighet att prioritera lokala miljöproblem. Med anledning av ovan förda resonemang yrkar vi

Att:

Kommunstyrelsen ger Kommundirektören i uppdrag att titta på en möjlig lösning med att Färgelanda kommun lämnar den gemensamma miljönämnden och fortsatt endast samarbetar om ett gemensamt miljökontor med de fyra Dalslands kommunerna."

Beslutsunderlag

Initiativärende Linda, dat 2025-10-08

Sändlista

Kansliet

Initiativärende

Moderaterna

Initiativärende

2025-10-08

Vid senaste kommunstyrelse 2025-09-10 gav kommundirektören information om arbetet med Dalslands Miljö- och energiförbund (DMEF)

Man tittade på för och nackdelar med de olika samverkansformerna och på organisering av det miljöstrategiska arbetet. Vi fick också informationen att Miljönämnden under fyra kommuner bör finnas kvar i sin utformning som man har idag då det skulle bli "citat" tufft för miljökontoret att åka till fyra kommuner med beslutsförlagen.

Färgelanda kommun har kommit längre ifrån viktiga beslut som rör kommunen. Så som de strategiska miljö och energiarbetet, tillståndsansökningar som idag fattas av miljönämnden. Det är också en nackdel för kommunen med en gemensam Miljönämnd då man förlorar lokal kännedom och kan få en försvagad lokal anpassning även att det kan bli en svårighet att prioritera lokala miljöproblem.

Med anledning av ovan förda resonemang yrkar vi

Att:

Kommunstyrelsen ger Kommundirektören i uppdrag att titta på en möjlig lösning med att Färgelanda kommun lämnar den gemensamma miljönämnden och fortsatt endast samarbetar om ett gemensamt miljökontor med de fyra Dalslands kommunerna.

Linda Jansson (M)

Kommunledningskontoret
Kommundirektör
Katrín Siverby

Tjänsteskrivelse
2025-10-21
2025/257

Kommunstyrelsen

Svar på initiativärende rörande uppdrag till kommundirektören

Beslutsförslag

Kommunstyrelsen anser att initiativärendet från Faraah Mohamud (C) har omhändertagits genom de uppdrag som givits i och som en följd av Mål- och resursplanen 2026–2029.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av kommunstyrelsens presidium.

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsen har den 10 september 2025 (§ 109) mottagit ett initiativärende från Faraah Mohamud (C) med önskemål om att kommundirektören ges uppdrag att ta fram förslag på åtgärder inom ett antal områden. Kommunstyrelsen beslöt samma dag att skicka ärendet till kommunstyrelsens presidium för beredning.

Genom den av kommunfullmäktige antagna mål- och resursplanen för perioden 2026–2029 (KF 2025-06-18, § 52) framgår att alla verksamheter har som prioriterad inriktning bland annat effektiv byråkrati och prioriterad kärnverksamhet. Vidare har förvaltningen givits en rad effektiviserande uppdrag, som till exempel gemensam fastighetsförvaltning, digitalisering, centralisering av förvaltningsverksamheten, ökad samverkan och effektivisering av måltidsverksamheten. Med anledning härav får initiativställarens önskemål anses ha omhändertagits genom de prioriterade inriktningarna och de uppdrag som givits i eller som en följd av Mål- och resursplanen.

Ekonomisk konsekvensbeskrivning

De prioriterade inriktningarna och uppdragen i och som en följd av Mål- och resursplanen har en stark effektiviserande inverkan på kommunens ekonomi.

Sociala och miljömässiga konsekvenser

Beslutet har inga sociala och miljömässiga konsekvenser

Beslutsunderlag:

- Kommunstyrelsens beslut 10 september 2025 (§ 109)
- Kommunfullmäktiges beslut 18 juni 2025 (§ 52)

Sändlista:

Faraah Mohamud

KS § 109

Dnr 2025/257

**Initiativärende avseende uppdrag till kommundirektören - Faraah
Mohammud (C)**

Kommunstyrelsens beslut

Ärendet skickas till kommunstyrelsens presidium för beredning.

Yrkande

Faraah Mohammud (C) yrkar bifall till förslaget.

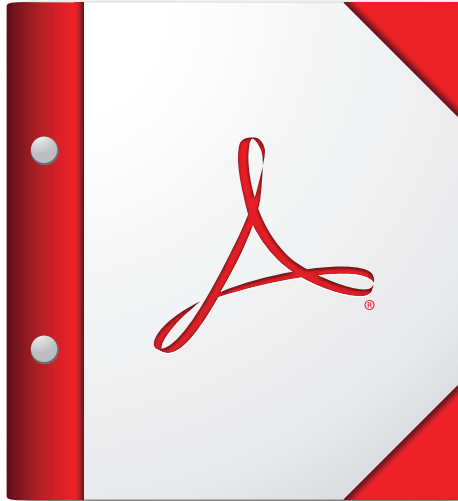
Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på förslaget om att skicka ärendet till kommunstyrelsens presidium för beredning och finner att kommunstyrelsen bifaller detta.

Sammanfattning av ärendet

På sammanträdet lämnar Faraah Mohammud (C) ett initiativärende avseende uppdrag till kommundirektören:

"Kommundirektören får i uppdrag att genomlys verksamheterna under KS, t.ex kost, kansli, teknik och fastigheter mm i syfte att hitta fler konkreta åtgärder som leder till en ekonomi i balans, sett ur ett kommunalt helhetsperspektiv."

Bästa resultat får du om du öppnar den här PDF-portföljen i Acrobat X eller Adobe Reader X eller senare.

Hämta Adobe Reader nu!